บันทึกความทรงจำ ๖๐ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย

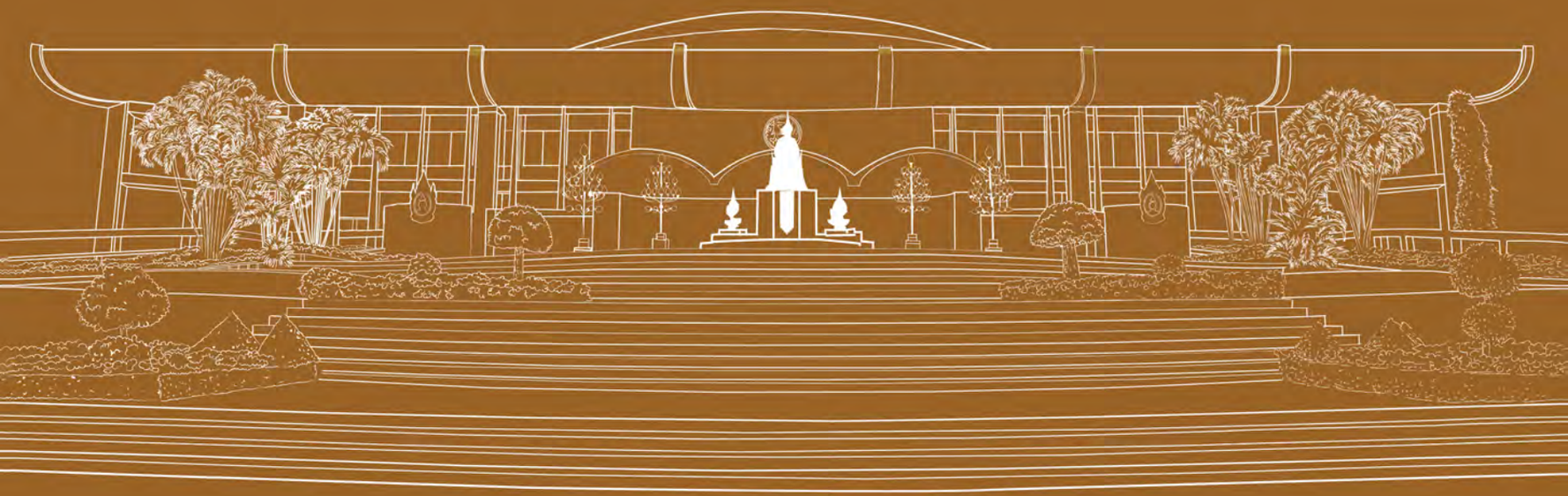

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกความทรงจำ
๖ ทศวรรษ
อาคารรัฐสภาไทย

ชื่อหนังสือ : บันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย
ISBN : 978-616-399-064-8
ปีที่พิมพ์ : ๒๕๖๖
จำนวนหน้า : ๒๗๔
พิมพ์ครั้งที่ : ๑
จัดทำโดย : คณะกรรมการจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย
จัดพิมพ์และเผยแพร่ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

คณะกรรมการจัดทำหนังสือบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๖.
๒๗๔ หน้า.

สาร
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อ “สัปปายะสภาสถาน” เปิดทำการเป็นอาคารรัฐสภาแห่งใหม่แล้ว “อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน” ซึ่งเคยอยู่คู่กับสถาบันทางการเมืองและอำนาจนิติบัญญัติของไทยมาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นต้นมา จะอยู่ในความทรงจำของพวกเราชาวสภาทุกคน ในฐานะที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในการสนับสนุนด้านนิติบัญญัติ และประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภาปฏิรูปประเทศ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ทั้งในด้านการพิจารณากฎหมายสำคัญ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญ และการพิจารณาเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญมากมาย อันก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน จนเกิดการพัฒนาเติบโตและก้าวหน้ามาได้จนทุกวันนี้

“อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน” ยังเป็นสถานที่รับเสด็จพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์เสด็จพระราชดำเนินมายังอาคารรัฐสภาในโอกาสต่าง ๆ เพื่อเยี่ยมชมและทัศนศึกษาภายในอาคารรัฐสภา รวมถึงเป็นสถานที่ต้อนรับและรับรองบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศในฐานะอาคันตุกะของรัฐสภาไทย อาทิ ประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา นายกรัฐมนตรีและผู้บริหารขององค์กรระหว่างประเทศที่เดินทางมาเยือนรัฐสภา

“อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน” คงเป็นสถานที่แห่งความทรงจำเต็มเปี่ยมด้วยคุณค่าทางประวัติศาสตร์ที่ควรค่าแก่การจารึกไว้ในหน้าประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองไทย เพื่อเป็นมรดกแห่งความภาคภูมิใจประทับไว้ในความทรงจำของสมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ซึ่งครั้งหนึ่งเคยปฏิบัติหน้าที่อย่างแข็งขันเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ ณ อาคารรัฐสภาแห่งนี้ รวมทั้งอนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของรัฐสภาและอาคารรัฐสภาแห่งนี้ สืบไป

นางพรพิศ เพชรเจริญ
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประธานรัฐสภา

สาร
เนื่องในโอกาสจัดทำหนังสือบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย

รัฐสภาไทยถือกำเนิดขึ้นหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยาม ชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรก ซึ่งบัญญัติให้มีสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยผู้แทนราษฎรชั่วคราว จำนวน ๗๐ คน และมีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยได้รับพระบรมราชานุญาตให้ใช้ห้องโถงชั้นบนของ “พระที่นั่งอนันตสมาคม” เป็นที่ประชุม “พระที่นั่งอนันตสมาคม” จึงถือเป็นอาคารรัฐสภาแห่งแรกของประเทศไทย

รัฐสภาใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นที่ทำการตลอดมาจนถึงสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๑๒ เมื่อจำนวนสมาชิกรัฐสภาเพิ่มขึ้น จำเป็นต้องมีพื้นที่เพิ่มขึ้นสำหรับใช้เป็นที่ประชุมและที่ทำการของข้าราชการฝ่ายรัฐสภา จึงต้องสร้างอาคารรัฐสภาแห่งที่สอง บริเวณถนนอู่ทองใน อาคารนี้ใช้มาตั้งแต่สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๑๘ จนถึงสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงย้ายมาสร้างที่ทำการใหม่ในปัจจุบัน คือ “สัปปายะสภาสถาน” นับเป็นอาคารรัฐสภาแห่งที่สามที่ถาวรตลอดไป ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาอาคารรัฐสภานอกจากจะเป็นที่ทำการของฝ่ายนิติบัญญัติแล้ว ยังเป็นสัญลักษณ์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอีกด้วย

ผมมีความภาคภูมิใจที่ได้มีโอกาสปฏิบัติหน้าที่ในรัฐสภาทั้ง ๓ แห่ง ที่สมาชิกรัฐสภาทุกยุคทุกสมัยได้ร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองไทย โดยเฉพาะในฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบในการถ่วงดุลอำนาจฝ่ายบริหาร รวมทั้งรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน นอกจากนี้ รัฐสภายังเป็นแหล่งรวมรวมข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ของทั้งสมาชิกรัฐสภาสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และประชาชนทั่วไป จึงเปิดให้ประชาชนเข้าเยี่ยมชมการประชุม พิพิธภัณฑ์ และภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบอาคาร

การจัดทำหนังสือบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย ทั้งเพื่อเป็นอนุสรณ์และให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา บทบาท ภารกิจ ของรัฐสภาและการเมืองไทย จึงเป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่ง ขอให้การดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

(นายชวน หลีกภัย)
ประธานรัฐสภา

คำนำ

อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน เป็นสถานที่ประชุมเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาในฐานะองค์กรที่ใช้อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ การประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา การประชุมร่วมกันของรัฐสภา การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ การประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน การประชุมคณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการของแต่ละสภา รวมทั้งการประชุมเพื่อดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญของสภาร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และการประชุมเพื่อการปฏิรูปประเทศของสภาปฏิรูปแห่งชาติและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่ผ่านมา นอกจากนี้ ยังเป็นที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา รวมตลอดถึงหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐสภาอีกด้วย

อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน ยังเป็นสถานที่เชื่อมโยงระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับภาคประชาชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประชาชน อาทิ เปิดโอกาสให้ประชาชนที่ร่วมเข้าชื่อกันยื่นเสนอกฎหมายต่อรัฐสภาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ หรือยื่นข้อร้องเรียนหรือปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การแก้ไข หรือแสดงออกทางการเมืองรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งใช้เป็นสถานที่สำหรับศึกษาดูงานและเยี่ยมชมของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและการดำเนินงานของรัฐสภา

อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน และอาคารแวดล้อมเป็นอัครสถานสำคัญของชาติ ที่บอกเล่าเรื่องราวอันทรงคุณค่ามากมาย เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมเพื่อความมั่นคงและผาสุกให้เกิดแก่ประชาชนในการตรากฎหมายของรัฐ พิทักษ์ปกป้องผลประโยชน์ของชาติ การพิจารณาให้ความเห็นชอบเรื่องสำคัญ ๆ ของแผ่นดิน และสร้างความสมดุลแก่ระบอบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในระบบรัฐสภา โดยการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามวิถีแห่งรัฐธรรมนูญ

ตลอดระยะเวลาที่อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน และอาคารแวดล้อมผ่านการใช้งานในกิจกรรมดังกล่าวมาอย่างยาวนาน จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเคลื่อนย้ายไปยังสัปปายะสภาสถาน รัฐสภาแห่งใหม่เพื่อรองรับบทบาท อำนาจและหน้าที่ของรัฐสภาที่มีความหลากหลายขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงได้จัดทำหนังสือบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย เพื่อให้เรื่องราวสำคัญที่สั่งสมมานั้น ได้รับจัดเก็บเป็นบันทึกความทรงจำ และเป็นอนุสรณ์มรดกทางปัญญาอันทรงคุณค่า ซึ่งเป็นหลักฐานแห่งความภาคภูมิใจให้คนรุ่นต่อไปได้ศึกษาเรียนรู้

สารบัญ

หน้า

ลือเลื่องสถาปัตย์คู่รัฐสภาไทย

- พระที่นั่งอนันตสมาคม : อาคารรัฐสภาแห่งแรก (พ.ศ. ๒๔๗๕ – ๒๕๑๗) ๑๓
- อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน : สถานที่แห่งความทรงจำ (พ.ศ. ๒๕๑๗ – ๒๕๖๑) ๑๔
- สัปปายะสภาสถาน : อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ๑๘
- ความทรงจำ อาคารรัฐสภาไทย ถนนอู่ทองใน ๑๙
- อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน ๒๒
- ห้องประชุมรัฐสภา ๓๖
- สโมสรรัฐสภา ๔๐
- การก่อสร้างอาคารรัฐสภา ๒ ๔๔
- สถานีจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง สโมสรรัฐสภา ๔๗
- พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ๔๘
- ลำดับความเป็นมาในการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ ๕๒
- การจัดสร้างของที่ระลึกเนื่องในพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ ๖๗
- ศาลพระสยามเทวาธิราช ๗๐
- การเคลื่อนย้ายพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ ๗๔

หน้า

อัครสถาน สืบสานเจริญเมือง

- การประชุมเกี่ยวกับการสืบราชสันตติวงศ์ ๗๙
- การเสด็จพระราชดำเนินไปยังอาคารรัฐสภาของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ๘๕
- การประชุมสภาเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๘๙
- การให้ความเห็นชอบบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี ๙๙
- การใช้อาคารรัฐสภาเพื่อกิจการด้านต่างประเทศ ๑๐๓
- เหตุการณ์ทางการเมืองเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับอาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน ๑๕๕
- รัฐสภาของประชาชน ๑๖๓
- สถิติการดำเนินงานที่สำคัญของรัฐสภา ๑๗๘

งานศิลป์งามสง่า เป็นนิรันดร์

- งานศิลป์ภายในอาคารรัฐสภา ๑๘๓
- ภาพจิตรกรรมแสดงพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระมหากษัตริย์ไทยในพระบรมราชจักรีวงศ์ ๑๘๓
- ประติมากรรมในบริเวณอาคารรัฐสภา ๒๐๓
- ทำเนียบภาพประธาน ๒๑๑
- ทำเนียบภาพเลขาธิการ ๒๒๕
- ศิลปะคู่รัฐสภา ๒๓๓
- งานศิลป์ภายนอก และสถานที่สำคัญโดยรอบอาคารรัฐสภา ๒๔๕
- สถานที่สำคัญโดยรอบอาคารรัฐสภา ๒๕๐
- พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ๒๕๖
- ศาลพระสยามเทวาธิราชประจำรัฐสภา ๒๖๐

ลือเลื่องสถาปัตย์
คู่รัฐสภาไทย

- ความเป็นมาเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน อาคารประกอบ การปรับปรุงอาคาร และอาคารอื่น ๆ
- พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ศาลพระสยามเทวาธิราช
- การคืนพื้นที่อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน
- การเคลื่อนย้ายพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

เปลี่ยนผ่านอาคารรัฐสภาไทย

พระที่นั่งอนันตสมาคม อาคารรัฐสภาแห่งแรกของประเทศไทย

พระที่นั่งอนันตสมาคม

: อาคารรัฐสภาแห่งแรก

(พ.ศ. ๒๔๗๕ – ๒๕๑๗)

รัฐสภาไทยกำเนิดขึ้นภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรก ได้บัญญัติให้มีสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยผู้แทนราษฎรชั่วคราว จำนวน ๗๐ คน และได้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๕ โดยใช้ห้องโถงชั้นบนของพระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นที่ประชุม จึงถือว่า “พระที่นั่งอนันตสมาคม” เป็นอาคารรัฐสภาแห่งแรกของประเทศไทย และได้รับพระบรมราชานุญาตให้ใช้เป็นที่ประชุมและที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการสภาต่อเนื่องมา

การประชุมสภาผู้แทนราษฎรในอดีต ณ ห้องโถง ชั้นบนของพระที่นั่งอนันตสมาคม

อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน

: สถานที่แห่งความทรงจำ (พ.ศ. ๒๕๑๗ – ๒๕๖๑)

เมื่อจำนวนสมาชิกสภาเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พระที่นั่งอนันตสมาคมซึ่งเคยใช้เป็นสถานที่ประชุมสภาและที่ทำงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเกิดความคับแคบ มีพื้นที่ไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานของสมาชิกและเจ้าหน้าที่ที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งในระยะต่อมาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้เปลี่ยนรูปแบบของสภาจากสภาเดียวเป็นสองสภา นอกจากทำให้จำนวนสมาชิกสภาเพิ่มขึ้นแล้ว ยังส่งผลให้มีการปรับปรุงและแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเพื่อรองรับการปฏิบัติงานของสมาชิกที่เพิ่มขึ้น จึงเกิดความจำเป็นต้องมีที่ประชุมของสมาชิกและที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งขณะนั้นไม่เพียงพอแก่การปฏิบัติงาน ประกอบกับเมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของการก่อสร้างพระที่นั่งอนันตสมาคม คือ ต้องการใช้เป็นสถานที่ในการประกอบพระราชพิธีหรือรัฐพิธีสำคัญ ๆ อาทิ การเสด็จออกมหาสมาคม การรับรองแขกต่างประเทศ ซึ่งดูเป็นการไม่เหมาะสมที่จะคงใช้เป็นสถานที่ประชุมและสถานที่ทำงานต่อไปเรื่อย ๆ โดยไม่ขยับขยายหรือหาพื้นที่เพื่อจัดสร้างอาคารขึ้นใหม่ แม้ว่าจะได้รับพระบรมราชานุญาตให้ใช้ก็ตาม จึงเกิดแนวคิดที่จะสร้างอาคารรัฐสภาขึ้นใหม่หลายครั้ง เริ่มจากปี ๒๔๘๑ แต่แนวคิดดังกล่าวมิได้นำไปสู่การดำเนินการก่อสร้างแต่อย่างใด ในระยะต่อมาได้มีข้อเสนอให้ใช้ที่ดินทางทิศเหนือของพระที่นั่งอนันตสมาคมเพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภา เมื่อคณะรัฐมนตรีที่มีจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น พิจารณาข้อเสนอดังกล่าวแล้วมีมติเห็นชอบด้วย จากนั้นจึงนำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานใช้ที่ดินบริเวณดังกล่าว และได้รับพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมพระราชทาน ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ทำการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ตามข้อเสนอโดยเริ่มดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๓ และมีพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๑๔ จนการดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ และใช้เป็นสถานที่ประชุมและที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๑๗ เป็นต้นมา

อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ถนนอู่ทองใน
สร้างขึ้นทางทิศเหนือของพระที่นั่งอนันตสมาคม
(ถ่ายจากพระที่นั่งอนันตสมาคม)

ตลอดระยะเวลา ๔๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๗ – ๒๕๖๑) อาคารรัฐสภาแห่งนี้ได้ใช้เป็นสถานที่ประชุมเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาในฐานะองค์กรที่ใช้อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ การประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา การประชุมร่วมกันของรัฐสภา การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ การประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน การประชุมคณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการของแต่ละสภา การประชุมเพื่อดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญของสภาร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการประชุมเพื่อดำเนินการปฏิรูปประเทศของสภาปฏิรูปแห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่ผ่านมา นอกจากนี้ ยังใช้เป็นสถานที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมสำคัญ ๆ ของรัฐสภาและสำนักงานเลขาธิการของทั้งสองสภาด้วย

นอกจากนี้ รัฐสภายังเป็นสถานที่เชื่อมโยงระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับภาคประชาชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย อาทิ เปิดโอกาสให้ประชาชนที่ร่วมเข้าชื่อกันเสนอกฎหมายต่อรัฐสภาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ หรือยื่นข้อร้องเรียนหรือปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การแก้ไข หรือแสดงออกทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งใช้เป็นสถานที่สำหรับศึกษาดูงานและเยี่ยมชมของนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วไป เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และการดำเนินงานของรัฐสภา

อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน
ภายหลังก่อสร้างเสร็จ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗

พิพิธภัณฑ์รัฐสภา แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์
การเมืองการปกครองของไทยภายในอาคารรัฐสภา

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
และศาลพระสยามเทวาธิราชประจำรัฐสภา
อันเป็นที่เคารพสักการะและศูนย์รวมจิตใจของชาวรัฐสภา

นอกจากนี้ ภายในบริเวณสถานที่ตั้งของอาคารรัฐสภา ยังเป็นสถานที่ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์อันเป็นที่เคารพสักการะและศูนย์รวมจิตใจของสมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่สำคัญ ได้แก่ พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์ผู้พระราชทานอำนาจอธิปไตยและรัฐธรรมนูญแก่ปวงชนชาวไทย ศาลพระสยามเทวาธิราชประจำรัฐสภา ซึ่งเป็นสถานที่ประดิษฐานพระสยามเทวาธิราช พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และพระภูมิชัยมงคล นอกจากนี้ บริเวณภายในและโดยรอบอาคารรัฐสภา ยังมีงานประติมากรรมและจิตรกรรมมากมาย ซึ่งถือเป็นงานศิลป์ที่เต็มไปด้วยความงดงามและสื่อความหมายถึง ความสงบ สันติสุข ความแข็งแกร่ง และความเจริญรุ่งเรืองของการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของไทยที่ผ่านมา

อย่างไรก็ตาม เมื่อระยะเวลาผ่านไป จำนวนสมาชิกของสภาเพิ่มขึ้นเป็นลำดับตามสัดส่วนจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการเพิ่มจำนวนข้าราชการและเจ้าหน้าที่เพื่อรองรับการปฏิบัติงานของสมาชิกให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ จึงต้องดำเนินการสร้างอาคารเพิ่มเติม ได้แก่ อาคารรัฐสภา ๒ ซึ่งใช้เป็นสถานที่ทำงานของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และที่ประชุมคณะกรรมาธิการ รวมทั้งปรับปรุงสถานที่ให้สอดคล้องกับจำนวนสมาชิก คณะกรรมาธิการ คณะอนุกรรมาธิการ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ รวมทั้งใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในวงงานของรัฐสภา แต่การดำเนินการดังกล่าวยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องความไม่เพียงพอของสถานที่เพื่อรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติและบุคคลดังกล่าวได้ และความไม่สะดวกในเรื่องสถานที่จอดรถในการเข้ามาติดต่อราชการหรือชี้แจงของหน่วยงานภายนอกได้ ทำให้หลายปีที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการของทั้งสองสภาได้แก้ไขปัญหาโดยการจัดหาและเช่าสถานที่ทำงานสำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมหลายแห่ง จากสาเหตุดังกล่าวทำให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐสภาต้องแยกกันปฏิบัติหน้าที่อยู่ในแต่ละสถานที่ อันเป็นอุปสรรคและข้อจำกัดในการปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนภารกิจของฝ่ายนิติบัญญัติ รวมถึงบุคคลที่มาติดต่อราชการ ด้วยเหตุนี้จึงมีความพยายามจัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ขึ้นอีกครั้ง

นักเรียน นิสิต นักศึกษา บุคคลทั่วไป เข้าศึกษาดูงาน เยี่ยมชมรัฐสภา และเข้าฟังการประชุมในห้องประชุมรัฐสภา

การชุมนุมเรียกร้องทางการเมือง บริเวณหน้าอาคารรัฐสภา

บรรยากาศภายในห้องประชุมรัฐสภา

สัปปายะสภาสถาน
: อาคารรัฐสภาแห่งใหม่

ความพยายามจัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ เริ่มจากการพิจารณาจัดหาสถานที่ทั้งในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด ซึ่งใช้เวลาอยู่หลายปี จนกระทั่งเริ่มมีความชัดเจนขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในการประชุมคณะกรรมการจัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ โดยมีนายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นเป็นประธาน พร้อมด้วยนายชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา นายประสพสุข บุญเดช ประธานวุฒิสภา รวมทั้งรองประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานวุฒิสภา และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาพื้นที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่

๑. ที่ดินราชพัสดุ ถนนทหาร (เกียกกาย) เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

๒. ที่ดินราชพัสดุ กองคลังแสง กรมสรรพาวุธทหารบก จังหวัดนนทบุรี

๓. ที่ดินบริเวณคลังเชื้อเพลิง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

หลังจากคณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาถึงความเหมาะสมของสถานที่ดังกล่าว รวมทั้งข้อดีและข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมทั้งด้านสถาปัตยกรรม วิศวกรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม คมนาคม และสาธารณูปโภคแล้ว จึงมีมติเลือกบริเวณที่ดินราชพัสดุ ถนนทหาร (เกียกกาย) แปลงริมน้ำเจ้าพระยา เนื้อที่ ๑๑๙ ไร่ เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ หรือที่เรียกว่า “สัปปายะสภาสถาน” แปลว่า สภาแห่งความสงบร่มเย็นและปัญญา

สัปปายะสภาสถาน : อาคารรัฐสภาแห่งใหม่

ความทรงจำ...

อาคารรัฐสภาไทย ถนนอู่ทองใน

เมื่อ “สัปปายะสภาสถาน” เปิดทำการเป็นอาคารรัฐสภาแห่งใหม่แล้ว “อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน” ซึ่งเคยอยู่คู่กับสถาบันทางการเมืองและอำนาจนิติบัญญัติของไทยมาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นต้นมา จะเป็นสถานที่แห่งความทรงจำ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน ได้ใช้เป็นสถานที่สำคัญระดับประเทศสำหรับปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อทำหน้าที่ในการออกกฎหมายมาบังคับใช้กับประชาชนและสังคมเป็นจำนวนมาก ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา ตลอดจนให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญ ๆ ของประเทศ รวมทั้งเป็นสถานที่สำหรับดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย อันก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน จนเกิดการพัฒนาเติบโตและก้าวหน้ามาได้จนทุกวันนี้

อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน คงเป็นสถานที่แห่งความทรงจำเต็มเปี่ยมด้วยคุณค่าทางประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองที่ควรค่าแก่การจารึกไว้ในหน้าประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองไทย เพื่อเป็นมรดกแห่งความภาคภูมิใจประทับไว้ในความทรงจำของสมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ซึ่งครั้งหนึ่งเคยปฏิบัติหน้าที่อย่างแข็งขันเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ ณ อาคารรัฐสภาแห่งนี้ รวมทั้งอนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของรัฐสภาและอาคารรัฐสภาแห่งนี้ สืบไป

เลขาธิการ

อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน

ประเทศไทยเริ่มใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นอาคารรัฐสภา สำหรับเป็นสถานที่ประชุมและที่ทำงานของสำนักงานเลขาธิการของสภามาตั้งแต่วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๕ ภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง และมีการใช้ต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน การใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นที่ประชุมสภานั้นนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่โปรดเกล้าฯ พระราชทานให้ใช้ เนื่องจากเป็นเขตพระราชฐาน แม้จะทรงให้ความยินยอมให้ใช้ แต่เมื่อพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการก่อสร้างพระที่นั่งอนันตสมาคม ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชประสงค์สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสถานที่ในการประกอบพระราชพิธีต่าง ๆ เพื่อเสด็จออกมหาสมาคม และรับรองแขกต่างประเทศ ดูจะเป็นการไม่เหมาะสมที่รัฐสภาจะยังคงใช้เป็นห้องประชุมต่อไปเรื่อย ๆ โดยไม่ขยับขยายจัดสร้างอาคารเป็นของตนเองเป็นการถาวร ประกอบกับสภาพของโครงสร้างที่ไม่สามารถขยายและปรับปรุงให้รองรับการประชุมที่มีสมาชิกเพิ่มขึ้น อีกทั้งมีปัญหาในเรื่องของระบบเสียงและระบบการถ่ายเทอากาศ การที่จะปรับปรุงติดตั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ นั้นจะส่งผลให้เกิดความคับแคบและลดความสง่างามของพระที่นั่งฯ ไปมาก ประกอบกับเหตุผลอื่นอีกหลายประการ เช่น ไม่มีพื้นที่เพียงพอสำหรับเป็นห้องประชุมกรรมาธิการ ห้องทำงานของสมาชิก ห้องสมุด ห้องพักของคณะรัฐมนตรี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานเลขาธิการรัฐสภานั้นยังทำงานแยกกันอยู่ โดยใช้อาคารที่ได้รับความอนุเคราะห์จากสำนักพระราชวัง ๕ หลัง เป็นสถานที่ทำงาน จึงมีแนวคิดที่จะต้องก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ซึ่งมีลักษณะถาวรเป็นของตัวเอง

การประชุมสภา ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

จากแนวคิดดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๔๘๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติและแจ้งให้สภาผู้แทนราษฎรทราบความตอนหนึ่งว่า “สภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้อาศัยใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นสถานที่ประชุมอยู่นั้นยังไม่เป็นการเหมาะสม สมควรที่จะจัดสร้างที่ประชุมขึ้นใหม่” โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาจัดสร้างที่ประชุมและที่ทำการของสภาผู้แทนราษฎรขึ้นคณะหนึ่งเป็นครั้งแรก โดยมีพระยาไชยยศสมบัติ เป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการชุดนี้ยังมิได้ทันเริ่มดำเนินการใด ๆ คณะรัฐมนตรีที่แต่งตั้งคณะกรรมการชุดนี้ได้พ้นจากตำแหน่ง จึงเป็นผลให้คณะกรรมการระงับไปด้วย

ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๙ กำหนดให้รัฐสภาเป็นแบบสองสภา ประกอบด้วย สภาผู้แทนและพฤฒสภา จึงกำหนดให้ใช้พระที่นั่งอภิเษกดุสิตเป็นที่ประชุมของพฤฒสภาอีกแห่งหนึ่ง และใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรและที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาตามเดิม ในเวลาต่อมา เมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉะบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๔๙๐ แล้ว ได้ใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นที่ประชุมเพียงแห่งเดียว ไม่ว่าจะเป็นที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา โดยจัดให้มีการประชุมต่างเวลากัน

ใน พ.ศ. ๒๔๙๓ สมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการรื้อฟื้นแนวคิดในการสร้างอาคารรัฐสภาขึ้นอีกครั้ง โดยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาจัดสร้างที่ทำการของรัฐสภาขึ้น นับเป็นชุดที่ ๒ โดยมีเจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศ ประธานวุฒิสภาในขณะนั้น เป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการชุดนี้ได้ตกลงเลือกที่ดินบริเวณท่าวาสุกรี เขตดุสิต ผนวกกับพื้นที่ติดกับท่าวาสุกรี บริเวณวัดราชาธิวาส ซึ่งได้ทำการซื้อที่จากเอกชนให้เป็นที่ดินของรัฐเพื่อเป็นสถานที่ก่อสร้างรัฐสภา ในช่วงนั้นได้มีประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ผ่านทางหน้าหนังสือพิมพ์เป็นจำนวนมาก ในฐานะที่รัฐสภา คือ สมบัติอันล้ำค่าของชาติ ควรจะได้สถานที่อันเหมาะสม กว้างขวางเพียงพอ เพื่อความครบถ้วนสมบูรณ์ และต้องมีความสง่างามเช่นเดียวกับรัฐสภาของชาติอื่น อย่างไรก็ตาม คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบให้ใช้พื้นที่ตามที่เสนอ แต่ระหว่างดำเนินการออกแบบอาคารนั้น คณะรัฐมนตรีได้พ้นจากตำแหน่ง ทำให้คณะกรรมการชุดนี้ต้องระงับไปด้วย

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๐๕ พลเอก หลวงสุทธิสารรณกร ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ประธานรัฐสภา) ในขณะนั้น ได้เสนอเหตุผลความจำเป็นที่ควรทำการก่อสร้างรัฐสภาแห่งใหม่ขึ้นอีกครั้ง เพื่อให้รองรับการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่กำหนดให้มีสองสภา คือ สภาผู้แทนและวุฒิสภา ซึ่งจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นเห็นชอบและแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง นับเป็นชุดที่ ๓ โดยมี พลเอก หลวงสุทธิสารรณกร เป็นประธานกรรมการ และนายประสิทธิ์ ศรีสุชาต รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ ประธานกรรมการได้เสนอความคิดเห็นว่าอาคารรัฐสภาน่าจะมีรูปร่างลักษณะศิลปกรรมและวัฒนธรรมให้หนักไปทางแบบไทย และมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเลือกหาสถานที่ที่เหมาะสมในการก่อสร้าง โดยมีหม่อมทวีวงศ์ ถวัลยศักดิ์ เป็นประธานอนุกรรมการ และมีนายประสิทธิ์ ศรีสุชาต เป็นเลขานุการอนุกรรมการ ซึ่งได้มีการพิจารณาสถานที่สำหรับใช้ก่อสร้างอาคารรัฐสภาหลายแห่ง ได้แก่ บริเวณท่าวาสุกรี บริเวณสนามม้าราชตฤณมัย บริเวณหน้ากรมทางหลวงแผ่นดิน บริเวณสวนมิสกวัน บริเวณสนามเสือป่า และบริเวณหอประชุมกองทัพบก แต่สถานที่ดังกล่าวยังไม่มีความเหมาะสม ในที่สุดมีการเสนอให้ใช้ที่ดินบริเวณเชิงสะพานกรุงธนบุรี ซึ่งด้านหน้าติดกับถนนจรัญสนิทวงศ์ เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างยาว

ด้านละ ๑ กิโลเมตร พื้นที่ประมาณ ๖๒๕ ไร่ เป็นพื้นที่กว้างขวาง จะทำให้การก่อสร้างอาคารได้อย่างสง่างาม ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วย อย่างไรก็ตาม ต่อมาจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีได้ถึงแก่อสัญกรรมเสียก่อน ทำให้คณะกรรมการชุดนี้ระงับลงอีกครั้ง ใน พ.ศ. ๒๕๐๗ เมื่อจอมพล ถนอม กิตติขจร เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พลเอก หลวงสุทธิสารรณกร ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีขอใช้พื้นที่บริเวณสนามเสือป่าในการสร้างรัฐสภา แต่คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรระงับเรื่องการก่อสร้างไว้ก่อน เนื่องจากมีพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรว่า พระองค์ไม่ทรงติดพระทัยที่จะใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมเพื่อการอื่น และมีพระบรมราชานุญาตให้ใช้เป็นที่ประชุมต่อไปได้ ประกอบกับการสร้างอาคารรัฐสภาใหม่ต้องใช้เงินจำนวนมาก ทำให้แนวคิดในการก่อสร้างระงับลง

จากนั้น แนวคิดในการก่อสร้างรัฐสภาใหม่ระงับไประยะหนึ่ง จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๐๙ พลเอก หลวงสุทธิสารรณกร ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญได้เสนอให้มีการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าว นับเป็นชุดที่ ๔ โดยมีพลเอก หลวงสุทธิสารรณกร เป็นประธานกรรมการ และคณะรัฐมนตรีแนะนำว่าให้พิจารณาใช้ที่ดินบริเวณกรมการสัตว์ทหารบก ตำบลพญาไท เป็นสถานที่ก่อสร้าง ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เหมาะสม เนื่องจากต้องใช้เงินงบประมาณจำนวนมากเป็นค่าชดเชยที่ดิน ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญจึงชี้แจงไปยังคณะรัฐมนตรีว่า เพื่อมิให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายจนเกินไป และให้เป็นไปตามพระราชประสงค์ให้ใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นที่ประชุมรัฐสภา และได้เสนอเหตุผลเพิ่มเติมในเรื่องนี้ไปอีกครั้ง ดังนี้

...สร้างอาคารสำหรับเป็นที่ทำงานของสมาชิกสภา มีห้องสมุดเพื่อให้สมาชิกสภาได้ศึกษาหาความรู้ มีเจ้าหน้าที่และเครื่องบริการให้แก่สมาชิกด้วย...

๑. รัฐสภานั้น ควรยึดถือพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้ใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นที่ประชุมสภา ฉะนั้น จะคงถือเอาพระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นรัฐสภาต่อไป โดยจะขอสร้างอาคารบางหลังขึ้นเพื่อให้สะดวกแก่การปฏิบัติงานธุรการของสภา สำหรับพระที่นั่งอนันตสมาคมนั้น จะคงใช้เพียงประกอบพิธีเปิดประชุมสภา ใช้สำหรับพระราชพิธีและรัฐพิธีต่าง ๆ ของสภา เช่น พิธีฉลองรัฐธรรมนูญ ซึ่งเคยทำมาในกาลก่อน เป็นต้น

๒. สร้างอาคารสำนักงานเลขาธิการของสภาขึ้น ให้มีห้องประชุมสภาและห้องประชุมคณะกรรมาธิการของสภา โดยมีเครื่องอุปกรณ์ที่ทันสมัยครบถ้วน

๓. สร้างอาคารสำหรับเป็นที่ทำงานของสมาชิกสภา มีห้องสมุดเพื่อให้สมาชิกสภาได้ศึกษาหาความรู้ มีเจ้าหน้าที่และเครื่องบริการให้แก่สมาชิกด้วย

๔. สร้างอาคารสโมสรสภาเพื่อเป็นสถานที่บริการให้แก่สมาชิกสภาโดยทั่วถึง

๕. จัดทำบริเวณให้สวยงาม รวมทั้งที่จอดรถให้สะดวกแก่การมาประชุมของสมาชิกสภา

โดยจะใช้ที่ดินทางทิศเหนือของพระที่นั่งอนันตสมาคม ซึ่งเป็นพื้นที่ว่างเปล่า ประมาณเกือบ ๒๐ ไร่ และเคยใช้เป็นที่ตั้งของหน่วยรถถัง กรมตำรวจ แต่ได้เลิกไปแล้ว เป็นที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภา ต่อมาประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญได้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานที่ดินบริเวณทิศเหนือของพระที่นั่งอนันตสมาคมเพื่อเป็นที่สร้างอาคารรัฐสภา ซึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานให้แก่

รัฐสภาตามที่ขอพระราชทาน จากนั้น คณะกรรมการสร้างอาคารรัฐสภาได้มีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเขียนแบบขึ้น โดยมีนายพล จุลเสวก สถาปนิกเอก กรมโยธาเทศบาล เป็นประธานอนุกรรมการ และมีอนุกรรมการชั้นผู้ใหญ่ เป็นที่ปรึกษาตรวจแบบและตรวจสอบความมั่นคง ดังนี้

- ฝ่ายสถาปนิก มี หม่อมเจ้าสมัยเฉลิม กฤดากร และหม่อมเจ้ายาใจ จิตรพงศ์

- ฝ่ายวิศวกรรม มี ดร. ชัย มุกตพันธ์

- ฝ่ายสภา มีเลขาธิการรัฐสภา เป็นผู้กำหนดรายละเอียดและความต้องการในการใช้สอยทางฝ่ายสภาให้แก่คณะอนุกรรมการเขียนแบบ

ทั้งนี้ ประธานอนุกรรมการเขียนแบบ และเลขาธิการรัฐสภา ได้รับการอนุมัติให้เดินทางไปศึกษาดูงานที่รัฐสภาของต่างประเทศ อาทิ อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมนี สวีเดน นอร์เวย์ และสวิตเซอร์แลนด์ เพื่อศึกษารูปแบบอาคารรัฐสภามาปรับใช้กับการก่อสร้างครั้งนี้ นอกจากนี้ ฝ่ายวิศวกรรมร่วมกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มีการเจาะสำรวจที่ดินเพื่อคำนวณความมั่นคงของอาคารอีกด้วย

เมื่อคณะกรรมการสร้างอาคารรัฐสภาพิจารณาแบบและรายละเอียดที่คณะอนุกรรมการเขียนแบบเขียนขึ้นเรียบร้อยแล้ว ได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการก่อสร้างต่อไป แต่คณะรัฐมนตรีไม่ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแต่อย่างใด เรื่องจึงยังระงับอยู่

จนกระทั่งใน พ.ศ. ๒๕๑๒ นายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ เลขาธิการรัฐสภาในขณะนั้น ได้เสนอความเห็นต่อพันเอก นายวรการบัญชา ประธานรัฐสภาและประธานวุฒิสภา และพลตรี ศิริ สิริโยธิน ประธานสภาผู้แทน เพื่ออธิบายถึงความจำเป็นที่จะต้องมีที่ประชุมสภา ที่ประชุมกรรมาธิการ และสำนักงานของเจ้าหน้าที่สภา เพราะสถานที่เดิมไม่เพียงพอ

...บริษัท พระนครก่อสร้าง จำกัด เป็นผู้เสนอราคาก่อสร้างต่ำสุด จึงได้เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง และทำสัญญาก่อสร้างเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๓ ...

แก่การปฏิบัติงาน บางส่วนต้องทำงานที่พระที่นั่งอภิเษกดุสิต ในขณะที่บางส่วนทำงานที่เรือนไม้ชั้นเดียวฝั่งตรงข้ามกับพระที่นั่งอภิเษกดุสิต ซึ่งประธานสภาคนก่อน (พลเอก หลวงสุทธิสารรณกร ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) ได้พิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว และได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๙ แต่เรื่องยังค้างอยู่ที่คณะรัฐมนตรี เมื่อประธานทั้งสองสภาได้พิจารณาทบทวนและเห็นชอบ และเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยด่วน ในที่สุดคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๑๒ และอนุมัติให้ดำเนินการก่อสร้าง ภายในวงเงิน ๗๘,๑๑๒,๖๒๘ บาท กำหนดให้แล้วเสร็จประมาณ ๓ ปี จากนั้นได้มีการประกวดราคาก่อสร้างอาคารรัฐสภา ปรากฏว่า บริษัท พระนครก่อสร้าง จำกัด เป็นผู้เสนอราคาก่อสร้างต่ำสุด จึงได้เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง และทำสัญญาก่อสร้างเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๓ เป็นเงิน ๕๑,๐๒๗,๓๖๐ บาท กำหนดแล้วเสร็จภายใน ๘๕๐ วันนับแต่วันลงนามในสัญญา เฉพาะอาคารหลัก ๓ หลัง โดยมีผู้รับผิดชอบดำเนินการดังนี้

- ดร.ชัย มุกตพันธ์ กับคณะ เป็นผู้ออกแบบทางวิศวกรรม

- นายพล จุลเสวก กับคณะ เป็นผู้ออกแบบทางสถาปัตยกรรม

- นายดำรง ชลวิจารณ์ อธิบดีกรมโยธาธิการ เป็นผู้ควบคุมการก่อสร้าง

- นายเฉลียว วัชรพุกก์ อธิบดีกรมทางหลวง เป็นกรรมการการตรวจจ้าง

- นายสมศักดิ์ วนาสวัสดิ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท พระนครก่อสร้าง จำกัด เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง

พันเอก นายวรการบัญชา ประธานรัฐสภา
ลงนามในสัญญาก่อสร้างอาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน
เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๓

ข้าราชการที่เคยปฏิบัติงานที่พระที่นั่งอนันตสมาคมหลายท่าน ได้ถ่ายทอดให้ฟังว่า แม้การทำงานที่พระที่นั่งอนันตสมาคมจะไม่สะดวกหลายประการ แต่ข้าราชการที่เคยปฏิบัติงานที่นั่นล้วนมีความประทับใจในการทำงานที่นั่น โดยได้เล่าถึงบรรยากาศในการทำงานว่า บรรยากาศดีมาก บางครั้งต้องลุยน้ำไปประชุม ที่สำคัญคือ ทำให้ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรอย่างใกล้ชิด ได้ทำงานในสถานที่ซึ่งเป็นเขตพระราชฐานซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสร้างไว้ อีกทั้งได้ทำงานใกล้ชิดผู้ใหญ่ด้วยความรู้สึกผูกพัน

การก่อสร้างอาคารรัฐสภานั้นมีเจตนาสร้างขึ้น เพื่อให้เป็นอาคารที่มีอุปกรณ์ทันสมัย สามารถอำนวยความสะดวกแก่กิจการธุรการของสภาได้โดยสมบูรณ์ และสมาชิกสภาสามารถใช้สถานที่ปฏิบัติกิจการในหน้าที่ได้อย่างเต็มภาคภูมิ ประกอบด้วยอาคาร ๓ หลัง ดังนี้

อาคารหลังที่ ๑ เป็นสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น

ชั้นที่ ๑ เป็นที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ใช้เป็นที่ติดต่องานทั่วไปกับสมาชิก และบุคคลภายนอก

ชั้นที่ ๒ เป็นห้องประชุมสภา สามารถจัดให้สมาชิกเข้าร่วมประชุมได้ถึง ๔๕๐ คน และมีที่ให้ประชาชนและสื่อมวลชนเข้าฟังการประชุม และสังเกตการณ์ได้ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คน

ชั้นที่ ๓ เป็นห้องประชุมกรรมาธิการ ทั้งของวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร โดยจัดแบ่งเป็นห้อง ๆ ที่มีขนาดเล็กและใหญ่ตามความต้องการอย่างเพียงพอ

อาคารหลังที่ ๒ เป็นอาคาร ๗ ชั้น ชั้นล่างเป็นโรงพิมพ์ของรัฐสภา ต่อจากนั้นจัดเป็นห้องรับรอง ห้องสมุด และพิพิธภัณฑ์ของรัฐสภา รวมทั้งห้องทำงานของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

อาคารหลังที่ ๓ เป็นสโมสรรัฐสภา สูง ๒ ชั้น เพื่อให้บริการแก่สมาชิกเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม ตลอดจนบริการทั่วไปในเรื่องการกีฬาและบันเทิง

พันเอก นายวรการบัญชา ประธานรัฐสภา
เป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์ตึกอาคารรัฐสภา
เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๑๔

การตรวจรับอาคารนั้นเป็นไปด้วยความละเอียดรอบคอบเป็นอย่างยิ่ง และเมื่อย้ายเข้ามาอยู่ครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๕๑๗ นั้น ห้องทำงานข้าราชการในขณะนั้นยังไม่มีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศเลย ส่งผลให้เกิดปัญหาในการทำงานมากโดยเฉพาะการจัดเรียงเอกสาร เนื่องจากเมื่อเปิดหน้าต่างและพัดลมก็ทำให้ลมพัดเอกสารปลิว เมื่อสมาชิกรัฐสภาเห็นปัญหาดังกล่าว จึงขออนุมัติงบประมาณติดตั้งเครื่องปรับอากาศให้ใน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งการดำเนินการนั้นไม่ยากเนื่องจากการไฟฟ้าได้ติดตั้งท่อสำหรับเดินสายต่าง ๆ รอไว้ก่อนตั้งแต่มีการสร้างอาคารแล้ว

นายศิริชัย ไชยทิพย์อาสน์

อดีตรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ขณะก่อสร้างอาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน และบริเวณถนนหน้าอาคาร

ด้านข้าง อาคารรัฐสภา ๑ เมื่อก่อสร้างเสร็จในปี ๒๕๑๗

อาคารรัฐสภา ๓ เมื่อก่อสร้างเสร็จในปี ๒๕๑๗

ทางเข้าชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑ ทางเข้าห้องประชุม ถ่ายปี ๒๕๖๑

นอกจากอาคารหลักทั้ง ๓ หลังแล้ว ยังมีการก่อสร้างอาคารอื่น ๆ อีก ๓ หลัง สำหรับเป็นที่รับรองแขกของสมาชิกรัฐสภาเป็นครั้งคราว เป็นที่เก็บยานพาหนะ และเป็นกองรักษาการณ์

ใน พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้มีการย้ายที่ประชุมจากพระที่นั่งอนันตสมาคมไปที่อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองในที่สร้างขึ้นใหม่ โดยมีการประชุมที่พระที่นั่งอนันตสมาคมครั้งสุดท้าย ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ ๒ ครั้งที่ ๖๖ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๑๗ เพื่อพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และมีการใช้อาคารรัฐสภาซึ่งสร้างเสร็จใหม่เป็นครั้งแรก ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ ๒ ครั้งที่ ๖๗ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๑๗ เพื่อพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม หลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ซึ่งบัญญัติให้มีสองสภา คือ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ได้มีการกลับไปใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นสถานที่ประชุมของวุฒิสภาเป็นการชั่วคราว ในกรณีที่สภาทั้งสองจัดให้มีประชุมในเวลาเดียวกัน ได้แก่ การประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๓/๒๕๑๘ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๑๘ และการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐/๒๕๑๙ วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๑๙

อาคารรัฐสภา ๓ ถ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๑

การประชุมในห้องประชุม อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน

อาคารสโมสรรัฐสภา ถ่ายปี ๒๕๖๑

ห้องประชุม ถ่ายปี ๒๕๖๑

ในส่วนของพระที่นั่งอนันตสมาคม หลังจากไม่ได้ใช้เป็นสถานที่ประชุมแล้ว ได้มีการเปลี่ยนพรมปูพื้นในพระที่นั่งอนันตสมาคม ซึ่งมีสภาพทรุดโทรม โดยใช้พรมสีแดงแทน ทำให้ภายในพระที่นั่งฯ มีความสง่างามขึ้น และยังใช้เป็นสถานที่ประกอบพระราชพิธีและรัฐพิธีสำคัญ ๆ ในระยะเวลาต่อมา

ข้าราชการรัฐสภาที่มีโอกาสเข้ามาทำงานในช่วงที่เพิ่งมีการย้ายที่ทำการรัฐสภาในช่วงแรกหลายท่าน ล้วนแล้วแต่มีความทรงจำที่ดีต่ออาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน เป็นอย่างยิ่ง หลายท่านภูมิใจว่า มีโอกาสได้ทำงานในอาคารที่มีความโอ่อ่า สง่างาม และมีความทันสมัยเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งยังคงได้มีโอกาสทำงานในเขตพระราชฐานอยู่ ภูมิใจที่ได้ทำงานในองค์กรระดับชาติ และได้ทำงานในอาคารเดียวกันกับผู้ใหญ่ในบ้านเมือง การทำงานในอาคารรัฐสภาซึ่งเป็นอาคารของตนเองนั้นในช่วงแรกที่ย้ายมานั้น ทำให้รู้สึกถึงความมีอิสระในการทำงานและเป็นเอกเทศ ทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันรักใคร่กับเพื่อนข้าราชการด้วยกัน ซึ่งในระยะแรกข้าราชการมีจำนวนไม่มาก จึงเหมือนพี่น้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แม้จะเป็นงานในหน้าที่ของกองอื่นก็ตาม ในระยะเริ่มต้นมีงานหลายอย่างที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์พิเศษของรัฐสภาที่น่าภูมิใจ เช่น การจดชวเลข ซึ่งรัชกาลที่ ๕ ทรงริเริ่มให้มีการสอนและสืบทอดกันต่อมา นอกจากนี้ การดูแลความปลอดภัยในเขตรัฐสภานั้น ก็มีตำรวจรัฐสภาทำหน้าที่ดูแลโดยเฉพาะ

ความสง่างามของอาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน เมื่อแรกสร้างในปี ๒๕๑๗

ความสง่างามของอาคารรัฐสภา ถนนอู่ทอง ถ่ายเมื่อปี ๒๕๖๑

อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน นั้นมีความโอโถงเป็นศรีสง่าของแผ่นดิน และเป็นสถานที่สามารถพูดและแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยจะต้องไม่ลืมองค์ประกอบสำคัญของการสนับสนุนงานรัฐสภา ใน ๒ ส่วน ได้แก่ หอจดหมายเหตุและหอสมุด เพราะหอจดหมายเหตุต้องทำหน้าที่เก็บบันทึกเหตุการณ์สำคัญทุกอย่างที่เกิดขึ้นในสภาในขณะที่หอสมุดต้องจัดเก็บองค์ความรู้ที่เป็นหนังสือไว้ใช้อ้างอิง เพื่อสนับสนุนการทำงานของสมาชิกรัฐสภาซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในการออกกฎหมาย เพราะการออกกฎหมายจำเป็นต้องมีความรู้ และต้องกลั่นกรองความรู้ที่ไม่ถูกต้องทิ้งไป อีกทั้งอาคารรัฐสภาแห่งใหม่จะต้องเป็นแลนด์มาร์คของประเทศไทยในอนาคต

นายเดโช สวนานนท์
อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การย้ายอาคารรัฐสภาแต่ละครั้งนั้น เป็นการเชื่อมโยงแกนประวัติศาสตร์ของชาติไทย จากพระบรมมหาราชวัง อันเป็นตัวแทนของพระมหากษัตริย์ ผ่านถนนราชดำเนิน ซึ่งเป็นที่ตั้งกระทรวงต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ดูแลประชาชนมาจนถึงพระที่นั่งอนันตสมาคม ซึ่งเป็นรัฐสภาแห่งแรกสถานที่รวมตัวแทนของประชาชน เชื่อมต่อมายังอาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน ไปจนถึงอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ที่เกียกกาย ซึ่งเยื้องจากที่เดิมไปยังริมน้ำเจ้าพระยา แต่คงอยู่ในแกนเดิมซึ่งแสดงถึงประวัติศาสตร์การผลักดันประชาธิปไตย ตามที่เคยมีงานวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้วิเคราะห์ไว้

นายพิทูร พุ่มหิรัญ
อดีตเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ห้องประชุมรัฐสภา

ห้องประชุมรัฐสภา ณ อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน เปิดใช้สำหรับการประชุมครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยขณะนั้นจำนวนสมาชิกยังมีไม่มากนัก ต่อมารัฐธรรมนูญแต่ละฉบับบัญญัติให้มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ จึงต้องดำเนินการปรับปรุงภายในห้องประชุมรัฐสภาให้มีจำนวนที่นั่งเพียงพอกับจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งรองรับความทันสมัยด้านระบบเทคโนโลยี ระบบภาพและระบบเสียงภายในห้องประชุมให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการใช้งานมากขึ้น

ห้องประชุมรัฐสภา

ช่วงที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๗–๒๕๓๘)

◀ช่วงที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๙–๒๕๔๑) ▲

ช่วงที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๒–๒๕๖๑) ▲

ค้อน ค้อนประธานรัฐสภาเป็นสัญลักษณ์แทนการใช้อำนาจของประธานในที่ประชุมสภา ปรากฏเป็นครั้งแรกในข้อบังคับการประชุมปรึกษาของสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๓ หมวด ๕ การอภิปราย ข้อ ๕๗ ว่า “ถ้าประธานให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยืนขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูดอยู่หยุดพูดและนั่งลงทันทีและให้ทุกคนนั่งฟังประธาน” ซึ่งเป็นการใช้ค้อนเพื่อควบคุมการประชุมให้อยู่ในความสงบ และมีการบรรจุอยู่ในข้อบังคับการประชุมจนถึงข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๔ การประชุม ส่วนที่ ๓ การอภิปราย ข้อ ๗๗ ว่า “ถ้าประธานให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยืนขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูด หยุดพูดและนั่งลงทันที” และข้อบังคับการประวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๓ การประชุมวุฒิสภา ส่วนที่ ๓ การอภิปราย ข้อ ๖๓ ว่า “ถ้าประธานของที่ประชุมให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยืนขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูดอยู่ หยุดพูดและนั่งลงทันที และให้ทุกคนนั่งฟังประธานของที่ประชุม”

บัลลังก์ บัลลังก์ประธานรัฐสภาหลังนี้ได้รับการใช้งานตั้งแต่ประชุมรัฐสภาครั้งแรกในปี ๒๔๗๕ และใช้ต่อเนื่องกันตลอดช่วงเวลาที่มีการประชุมสภาที่พระที่นั่งอนันตสมาคม จนกระทั่งเมื่อมีการย้ายที่ประชุมรัฐสภาไปยังอาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองในจึงได้ยุติการใช้บังลังก์หลังนี้ไป จนเมื่อปี ๒๕๖๒ นายพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ได้นำบังลังก์ประธานรัฐสภาหลังนี้มาใช้ในห้องประชุมรัฐสภาชั่วคราว ณ หอประชุมทีโอที เพื่อใช้สำหรับลงคะแนนเลือกนายกรัฐมนตรีคนที่ ๓๐ ของประเทศไทย ปัจจุบันบังลังก์หลังนี้ได้นำไปใช้ในห้องกระทู้ถามแยกเฉพาะอาคารรัฐสภา ชั้น ๑ ถนนสามเสน

สโมสรรัฐสภา

ภายหลังประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย ใน พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๕ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ที่ประชุมมีมติตั้งหลวงประดิษฐ์มนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์) เป็นเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรคนแรก และถือว่าในวันเดียวกันนั้นเป็นวันสถาปนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการทั่วไปสำหรับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ประการหนึ่งต้องจัดให้มีบริการต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกหรือบริการแก่สมาชิกที่มาประชุม โดยเฉพาะการบริการด้านอาหารเครื่องดื่ม ทำให้มีความจำเป็นต้องจัดหาสถานที่ที่อยู่ใกล้บริเวณสถานที่ใช้ประชุมสำหรับจัดตั้งโต๊ะ เก้าอี้และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่สมาชิกมาใช้บริการได้ เริ่มแรกนั้นได้ใช้อาคารใกล้บันไดขึ้นบนพระที่นั่งอนันตสมาคม ซึ่งเดิมเป็นอาคารกองรักษาการณ์ของทหาร เพื่อใช้เป็นอาคารของสโมสร โดยมีนายสมาน ศรีจรูญ เป็นผู้จัดการสโมสรคนแรก

เมื่อเริ่มก่อตั้ง เงินกองทุนของสโมสรส่วนใหญ่ได้รับจากคณะบุคคลผู้ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครอง สำหรับมาจัดซื้อสิ่งของเครื่องใช้จำเป็น ในบางครั้งมีสมาชิกหรือผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก ต้องขอยืมอุปกรณ์ที่จำเป็นจากโรงแรมภายนอกเพื่อนำมาใช้ให้บริการ เช่น ช้อน ส้อม จาน ชาม ผ้าปูโต๊ะ ผ้าเช็ดมือ เป็นต้น สำหรับโต๊ะเก้าอี้ขอยืมจากสำนักพระราชวังเพื่อใช้ไปพลางก่อน ภายหลังจึงให้โรงเรียนเพาะช่างจัดทำเพิ่มเติมให้ ส่วนพนักงานบริการจะใช้วิธีการจ้างชั่วคราว เมื่อหมดงานหรือช่วงปิดสมัยประชุม ก็จะให้พักงานไป จะเหลือแต่เพียงที่จำเป็นสำหรับให้บริการเจ้าหน้าที่ของสภาเท่านั้น

ในการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย และบัญชีสิ่งของที่จำหน่ายในสโมสร ให้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของผู้จัดการสโมสรเป็นผู้จัดทำ พร้อมควบคุมและตรวจสอบ ส่วนการตรวจบัญชีรายรับ รายจ่าย และงบดุลประจำปี ให้เจ้าหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจบัญชีทุกปีเช่นเดียวกับส่วนราชการอื่น ๆ ต่อมากิจการของสโมสรได้ขยายกว้างออกไป จึงจัดให้มีโรงครัวสำหรับประกอบอาหารให้บริการขึ้นเอง บางเวลาได้อนุญาตให้บุคคลภายนอกเช่าสถานที่ของสโมสรเพื่อจำหน่ายอาหารเครื่องดื่ม นอกจากนี้ ยังเพิ่มการจำหน่ายสิ่งของเครื่องใช้อุปโภคบริโภค อาทิ ข้าวสาร เสื้อผ้า เครื่องกระป๋อง และอื่น ๆ ด้วย โดยมีบริษัทห้างร้านส่งมาฝากขาย แล้วคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ให้กับสโมสร กิจการของสโมสรดำเนินด้วยดีมาโดยตลอด

สำหรับชื่อของสโมสรนั้นมีการเปลี่ยนชื่อเรียกเรื่อยมา โดยเรียกตามชื่อของสภาและสำนักงานเลขาธิการของสภาในช่วงเวลานั้น ๆ ได้แก่ สโมสรสภาผู้แทนราษฎร หรือสโมสรรัฐสภา

พ.ศ. ๒๔๗๖ มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบบริหารราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๗๖ ทำให้สโมสรรัฐสภาเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเป็นครั้งแรก เป็นแผนกหนึ่งขึ้นกับกองปฏิคม มีเจ้าหน้าที่ประจำแผนกสโมสร ซึ่งเป็นข้าราชการประจำเป็นผู้บังคับบัญชา และมีพนักงานสโมสรซึ่งเป็นลูกจ้างประจำเป็นผู้ปฏิบัติงาน

พ.ศ. ๒๔๗๙ ข้าราชการพลเรือนสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร แยกออกเป็นข้าราชการพลเรือนฝ่ายสภาผู้แทนราษฎรตามพระราชบัญญัติระเบียบ

ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๙ ก็ยังคงจัดให้มีแผนกสโมสรรัฐสภา สังกัดกองปฏิคม โดยมีหัวหน้าประจำแผนกเป็นผู้บังคับบัญชาแผนกสโมสรเช่นเดิม

พ.ศ. ๒๔๘๕ มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๘๕ ได้ยุบแผนกสโมสรและไม่มีสายงานของสโมสรปรากฏอยู่ในการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานฯ แต่ในทางปฏิบัติยังคงใช้เจ้าหน้าที่ของแผนกสโมสรมาปฏิบัติงาน โดยอยู่ในความรับผิดชอบของหัวหน้ากองปฏิคมและสถานที่

พ.ศ. ๒๕๑๖ นายประสิทธิ์ ศรีสุชาต เลขาธิการรัฐสภาในขณะนั้น ได้ขออนุมัติจ้างผู้จัดการสโมสรเพื่อควบคุมดูแลกิจการของสโมสร โดยขึ้นตรงต่อเลขาธิการรัฐสภา รวมทั้งได้มีดำริร่างข้อบังคับสโมสรรัฐสภาขึ้น แต่เรื่องมาหยุดชะงักลงเนื่องจากเกิดเหตุการณ์วันมหาวิปโยค เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖

พ.ศ. ๒๕๑๗ เมื่อมีการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ บริเวณถนนอู่ทองใน ได้มีการก่อสร้างอาคารขึ้นจำนวน ๓ หลัง สำหรับใช้ประชุมและเป็นสถานที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และเป็นอาคารสโมสรรัฐสภาสูง ๒ ชั้น ทำให้สโมสรรัฐสภาเดิมซึ่งอยู่บริเวณพระที่นั่งอนันตสมาคมย้ายมาอยู่ในบริเวณอาคารรัฐสภาที่สร้างขึ้นใหม่ จากนั้นเพื่อให้การดำเนินกิจการของสโมสรรัฐสภามีกฎหมายรองรับและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีการจัดทำข้อบังคับสโมสรรัฐสภาขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ และได้มีการปรับปรุงใน พ.ศ. ๒๕๒๐ พ.ศ. ๒๕๒๖ พ.ศ. ๒๕๓๙ และ พ.ศ. ๒๕๔๓ ตามลำดับ โดยข้อบังคับสโมสรรัฐสภาทุกฉบับกำหนดให้มีคณะกรรมการสโมสรรัฐสภา มีประธานรัฐสภาเป็นนายกสโมสรรัฐสภาโดยตำแหน่ง ทำให้การดำเนินกิจการ ต่าง ๆ ของสโมสรต้องเป็นไปตามมติของคณะกรรมการสโมสร

พ.ศ. ๒๕๔๕ มีประกาศรัฐสภาเรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ซึ่งมีผลต่อการดำเนินกิจการสโมสรรัฐสภา โดยเปลี่ยนมาอยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มงานกิจการทั่วไป สำนักบริหารงานกลาง สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๔๖ มีการใช้ข้อบังคับสโมสรรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้คณะกรรมการสโมสรรัฐสภาประกอบด้วยกรรมการจำนวนหนึ่งที่มาจากการเลือกตั้งโดยที่ประชุมใหญ่ โดยให้มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงอัตราส่วนระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาด้วย นอกจากนี้ กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสโมสรมาจากการเลือกกันเองจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งในคณะกรรมการสโมสรรัฐสภาซึ่งไม่ใช่ผู้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาโดยตำแหน่ง

ต่อมา ได้มีการปรับปรุงและขยายพื้นที่ของอาคารสโมสรรัฐสภา และเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการใหม่ โดยเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกสามารถเช่าพื้นที่ของสโมสรรัฐสภา เพื่อจำหน่ายสินค้าและบริการต่าง ๆ โดยรายได้ของสโมสรรัฐสภามาจากค่าบำรุงสมาชิกสโมสรรัฐสภา เงินบริจาคที่คณะกรรมการจัดหาค่าเช่าจากร้านค้าที่จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม และการให้บริการภายในสโมสรรัฐสภา โดยไม่ได้รับการสนับสนุนจากเงินงบประมาณแต่อย่างใด

อาคารสโมสรรัฐสภา ที่สร้างขึ้นพร้อมกับการก่อสร้างอาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗

การให้บริการของสโมสรรัฐสภา นอกจากจัดให้มีบริการอาหารและเครื่องดื่มภายในห้องสโมสรรัฐสภาแล้วบริเวณรอบนอกของสโมสรยังมีร้านจำหน่ายสินค้า (มินิมาร์ท) ร้านจำหน่ายดอกไม้ ร้านจำหน่ายเสื้อผ้า การให้บริการด้านสุขภาพ อาทิ สถานประกอบการนวดแผนไทย ห้องออกกำลังกาย รวมทั้งการบริการด้านอื่น ๆ อาทิ ร้านแต่งผมสุภาพบุรุษและสตรี ร้านจำหน่ายเครื่องหมายข้าราชการ เพื่อรองรับการให้บริการและความต้องการของสมาชิกและผู้ใช้บริการที่หลากหลายมากขึ้น

สโมสรรัฐสภา ถนนอู่ทองใน ถ่าย พ.ศ. ๒๕๖๑

การให้บริการอาหารและเครื่องดื่มภายในสโมสรรัฐสภา

ร้านจำหน่ายสินค้า (มินิมาร์ท)

ร้านจำหน่ายเสื้อผ้า

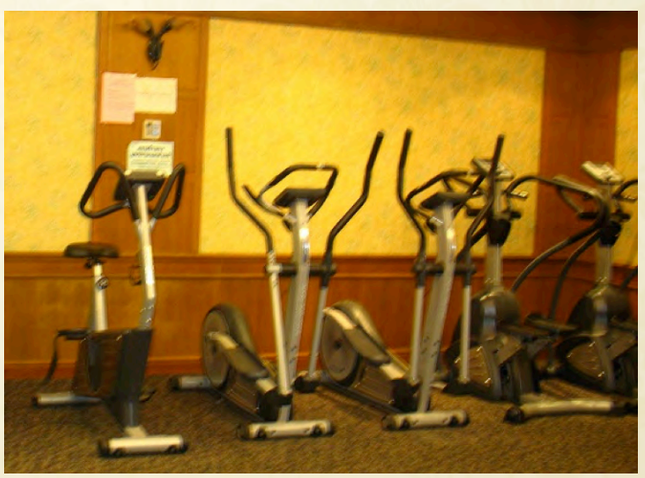

ห้องออกกำลังกาย

การก่อสร้างอาคารรัฐสภา ๒

เมื่อระยะเวลาผ่านไป รัฐธรรมนูญกำหนดให้รัฐสภาเป็นแบบสองสภา ส่งผลให้สมาชิกรัฐสภามีจำนวนมากขึ้น ทำให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐสภามีจำนวนเพิ่มขึ้นด้วย เพื่อสนับสนุนและรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกทั้งสองสภาให้เพียงพอและทั่วถึง ทำให้พื้นที่เดิมของอาคารรัฐสภาที่สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยเฉพาะอาคารรัฐสภา ๑ ซึ่งเป็นอาคาร ๓ ชั้น และอาคารรัฐสภา ๓ ซึ่งเป็นอาคาร ๗ ชั้น ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จึงมีการก่อสร้างอาคารรัฐสภาเพิ่มเติม ได้แก่ อาคารรัฐสภา ๒ เป็นอาคารสูง ๓ ชั้น และชั้นใต้ดิน ๑ ชั้น เพื่อใช้เป็นอาคารที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และห้องประชุมคณะกรรมาธิการของทั้งสองสภา โดยเริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๓๓ มีพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๔ งบประมาณก่อสร้าง จำนวน ๒๗๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

แผ่นป้ายโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภา ๒

การก่อสร้างอาคารรัฐสภา ๒

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปรินายก เสด็จวางศิลาฤกษ์อาคารรัฐสภา ๒
โดยมีนายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา สมาชิกรัฐสภา
และข้าราชการรัฐสภาเข้าร่วมในพิธี เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๔

แผ่นศิลาฤกษ์ อาคารรัฐสภา ๒

สถานีจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง สโมสรรัฐสภา

ในอดีตด้านทิศเหนือของอาคารรัฐสภา บริเวณใกล้ประตูปราสาทเทวฤทธิ์ ใกล้กับอาคารรัฐสภา ๒ และสโมสรรัฐสภา มีสถานีจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง สโมสรรัฐสภา ตั้งอยู่ เพื่อเป็นสวัสดิการให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการ และประชาชนทั่วไป

พิธีเปิดสถานีจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง สโมสรรัฐสภา
เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๒๕

พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จ พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว บริเวณหน้าอาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน ถือเป็นสิ่งหนึ่งอันเป็นที่เคารพสักการะ และเป็นศูนย์รวมและยึดเหนี่ยวจิตใจของสมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามาช้านาน ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสละพระราชอำนาจของพระองค์พร้อมพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก่ปวงชนชาวไทย ดังนั้น เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติและรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงเกิดแนวคิดในการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์

ใน พ.ศ. ๒๕๑๓ พันเอก นายวรการบัญชา ประธานรัฐสภาในขณะนั้น ได้มีหนังสือเรียนคณะรัฐมนตรีว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้สร้างรัฐสภาใหม่ สมควรจะมีอนุสาวรีย์พระราชทานรัฐธรรมนูญประดิษฐานอยู่ด้วย แต่คณะรัฐมนตรีมิได้หยิบยกเรื่องขึ้นพิจารณา จากนั้นใน พ.ศ. ๒๕๑๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกลุ่มหนึ่งได้ทำหนังสือถึงจอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ขอให้พิจารณาจัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ขึ้นบริเวณพระที่นั่งอนันตสมาคม แต่ก็ไม่มีผลที่จะก่อให้เกิดการดำเนินการแต่อย่างใด

จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้มีการเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง ซึ่งคณะรัฐมนตรีในขณะนั้นมีมติเห็นชอบด้วยและมอบให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเป็นเจ้าของเรื่องและได้มีหนังสือกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตใช้ที่ดินบริเวณด้านทิศตะวันออกของพระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นที่สร้าง ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต

อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลา ๒ - ๓ ปีต่อมา มีความผันผวนทางการเมือง มีการเปลี่ยนรัฐสภาและรัฐบาลหลายชุด เป็นเหตุให้การพิจารณาสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ล่าช้าไป จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๑๙ สมัยสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินมีความเห็นควรจะรื้อฟื้นเรื่องการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ขึ้นใหม่ และควรจะรีบสร้างให้เสร็จโดยเร็ว พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินในขณะนั้น จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ขึ้น เพื่อดำเนินการ ต่อเนื่องมาจนถึงสมัยของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีการปรับปรุงคณะกรรมการให้เหมาะสมยิ่งขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๒๐ ในขณะนั้นได้รับความร่วมมือจากบรรดาข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน รวมทั้งธนาคาร ห้างร้าน บริษัท สมาคม และองค์การต่าง ๆ บริจาคเงินสมทบร่วมด้วยเป็นจำนวนมาก

ต่อมาคณะกรรมการอำนวยการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ประชุมกัน เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ และมีมติให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอย้ายสถานที่สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จากบริเวณด้านทิศตะวันออกของพระที่นั่งอนันตสมาคม มาสร้างบริเวณหน้าสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา หรืออาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน ที่สร้างเสร็จแล้ว ซึ่งอยู่ในบริเวณเขตพระราชฐาน และได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต ต่อมาคณะกรรมการอำนวยการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มอบหมายให้กรมศิลปากรออกแบบและดำเนินการก่อสร้าง ในการนี้ คณะกรรมการอำนวยการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้จัดทำเหรียญที่ระลึกเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติ รวมทั้งตราไปรษณียากรที่ระลึก และเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกในวันเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวด้วย เมื่อการดำเนินการสร้างแล้วเสร็จได้มีพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๒๓

"... พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ในพระบรมราชจักรีวงศ์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานรัฐธรรมนูญให้แก่ปวงชนชาวไทย เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ นับแต่นั้นมาการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยได้ดำเนินมาเป็นเวลา ๔๗ ปีแล้ว ยังไม่มีสิ่งใดที่ปวงชนชาวไทยจะถือเป็นสัญลักษณ์ เพื่อเทิดพระเกียรติและระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านเลย..."

คำกราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
ของพลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เนื่องในโรกาสทรงประกอบพิธีเททองหล่อพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ ณ อาคารรัฐสภา เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๒๒

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๒๒ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพีรยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ไปทรงเป็นองค์ประธานประกอบพิธี เททองหล่อพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ บริเวณหน้าสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ลำดับความเป็นมาในการสร้าง พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๒ นายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ เลขาธิการรัฐสภาในขณะนั้น ได้มีบันทึกถึงพันเอก นายวรการบัญชา ประธานรัฐสภา (ผ่านประธานสภาผู้แทนราษฎร) เกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารรัฐสภาหลังใหม่ ถนนอู่ทองใน ความในบันทึกตอนหนึ่งว่า “ความต้องการของรัฐสภา นอกจากห้องประชุมสภา ห้องประชุมคณะกรรมาธิการ สโมสรรัฐสภา และห้องทำงานของสมาชิกแล้ว กระผมได้ปรึกษาหารือกับประธานอนุกรรมการเขียนแบบ ให้เตรียมหาสถานที่ตั้งอนุสาวรีย์พระราชทานรัฐธรรมนูญไว้ด้วย โดยตั้งความมุ่งหมายไว้ว่าอนุสาวรีย์นั้น จะแสดงถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบรัฐธรรมนูญ ตามที่คณะราษฎรได้กราบบังคมทูลขอพระราชทาน ได้แจ้งแก่นายช่างผู้ออกแบบว่า ถ้าสามารถจะทำได้ก็ให้มีพระบรมรูปของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ประทับยืนอยู่หน้าอาคารสำนักงานที่จะสร้างใหม่บนพระแท่นคล้ายอนุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกเชิงสะพานพุทธยอดฟ้า ประทับยืนยื่นพระหัตถ์แสดงการพระราชทานรัฐธรรมนูญให้กับปวงชน และ ณ ที่ตรงพระพักตร์พระองค์ท่าน ระยะห่างพอสมควร จะมีรัฐธรรมนูญประดิษฐานตั้งอยู่บนแท่นลดหลั่นกันมาห่างพอสมควร ซึ่งเป็นการแสดงว่าพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานรัฐธรรมนูญ ณ เบื้องหลังพระองค์ท่านที่ทรงประทับยืนอยู่นั้น จะมีผนังคอนกรีตแสดงภาพเป็นรูปปวงชนชาวไทยแสดงกิริยาอาการปีติยินดีในการได้รับพระราชทานรัฐธรรมนูญ นายช่างผู้เขียนแบบก็ได้แสดงหุ่นจำลองสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาขึ้นแล้ว โดยมีแท่นที่จะประดิษฐานอนุสาวรีย์ดังกล่าวไว้...”

๗ มกราคม ๒๕๑๓ พันเอก นายวรการบัญชา ประธานรัฐสภา มีหนังสือเรียนคณะรัฐมนตรี (ผ่านเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) ให้ความเห็นว่า สมควรมีอนุสาวรีย์พระราชทานรัฐธรรมนูญประดิษฐานอยู่หน้าอาคารรัฐสภาที่สร้างขึ้นใหม่ มีความในบันทึกตอนหนึ่งว่า

“เกี่ยวกับการสร้างสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาซึ่งเป็นอาคารหลังใหญ่ มีสภาพโอโถงพอสมควรนั้น เดิมเจ้าหน้าที่ได้ดำริจะให้มีอนุสาวรีย์พระราชทานรัฐธรรมนูญประดิษฐานอยู่หน้าตัวอาคารที่จะสร้างขึ้นใหม่ด้วย มีรายละเอียดตามบันทึกของเจ้าหน้าที่ที่บันทึกเสนอความดำรินี้ต่อรองประธานรัฐสภาและข้าพเจ้า ดังที่ได้ส่งบันทึกนั้นมาพร้อมนี้ ความดำริของเจ้าหน้าที่สภาและนายช่างผู้ออกแบบนั้นได้ปรึกษาหารือกันไว้ก่อนแล้ว แต่มิได้เสนอมาแต่แรก ก็เพราะรอให้ได้รับอนุมัติในเรื่องการก่อสร้างสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเสียก่อน”

อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอดังกล่าวนี้ได้หยุดชะงักไป เนื่องจากคณะรัฐมนตรีมิได้ยกเรื่องขึ้นพิจารณา

๑๐ กันยายน ๒๕๑๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกลุ่มหนึ่ง นำโดยนายประมวล กุลมาตย์ ได้ทำหนังสือถึงจอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ขอให้สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ บริเวณพระที่นั่งอนันตสมาคม ความตอนหนึ่งในบันทึกว่า

...เนื่องด้วยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ซึ่งประกอบด้วยทศพิธราชธรรมอันยอดเยี่ยม ได้ครองราชย์มาเป็นเวลา ๙ ปี และได้พระราชทานรัฐธรรมนูญให้แก่คณะราษฎร เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ เพื่อให้ประเทศไทย ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยสืบมาจนกระทั่งทุกวันนี้... นับว่าพระมหากษัตริย์พระองค์นี้ได้ มีพระมหากรุณาธิคุณแก่ประชาชนชาวไทยทั้งชาติอย่างหาที่เปรียบมิได้ และถ้ามิใช่พระมหากษัตริย์ พระองค์นี้พระราชทานรัฐธรรมนูญแก่คณะราษฎรแล้ว เราก็ยังไม่มีโอกาสได้เป็นประชาธิปไตยมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

บัดนี้ เราเห็นว่าเป็นการสมควรที่จะได้แสดงความจงรักภักดีถวายความกตัญญูกตเวทีต่อพระองค์ซึ่งทรงล่วงลับไปแล้ว เห็นว่าควรจะได้สร้างอนุสาวรีย์ของพระองค์ไว้ ณ บริเวณพระที่นั่งอนันตสมาคม โดยสร้างด้วยโลหะขนาดเท่าพระองค์จริง ประทับยืนบนพระแท่นในฉลองพระองค์จอมทัพไทย...

แต่บันทึกเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกลุ่มนี้ก็ยังไม่มีผลที่จะก่อให้เกิดการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น

๒๕ มกราคม ๒๕๑๗ นายประมวล กุลมาตย์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและคณะ ได้เสนอความเห็นขอให้สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ บริเวณพระที่นั่งอนันตสมาคม ซึ่งมีหลักการสำคัญเช่นเดียวกับบันทึกที่เคยเสนอเมื่อปี ๒๕๑๔ แต่ครั้งนี้ได้เสนอแนะให้มอบหมายงานในการจัดสร้างให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเป็นเจ้าของเรื่อง

๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๗ คณะรัฐมนตรีในสมัยนายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีได้นำเรื่องการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวพิจารณาปรึกษา และมีมติเห็นชอบให้สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ บริเวณพระที่นั่งอนันตสมาคม โดยมอบให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเป็นเจ้าของเรื่อง และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริจาคเงินสร้าง และรัฐบาลจะช่วยเหลือสมทบตามกำลังเงินงบประมาณ พร้อมกันนี้ได้มีหนังสือด่วนมากถึงหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติในขณะนั้นทราบด้วย

ต่อมาหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นดำเนินการ ๒ คณะ คือ คณะกรรมการจัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และคณะกรรมการหาทุนสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

๑๖ กันยายน ๒๕๑๗ คณะกรรมการจัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และคณะกรรมการหาทุนสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีมติให้สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทางด้านทิศตะวันออกของพระที่นั่งอนันตสมาคม และมีมติตั้งคณะอนุกรรมการออกแบบพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวโดยมีนาวาเอก สมภพ ภิรมย์ เป็นประธานอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาออกแบบพระบรมรูป ขนาด และความเหมาะสมให้สอดคล้อง กับพระที่นั่งอนันตสมาคม ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการ

ออกแบบฯ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๗ ว่าจะสร้างพระบรมรูปที่ทรง เครื่องบรมราชภูษิตาภรณ์ ทรงพระมหาพิชัยมงกุฎ ประทับเหนือพระที่นั่งพุดตานกาญจนสิงหาสน์ ประดิษฐานอยู่บนแท่นฐาน ที่แท่นฐานจะอัญเชิญกระแสพระราชดำรัส ในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวมาจารึกไว้ ให้เห็นอย่างเด่นชัด ขนาดของพระบรมรูปอาจเป็นสองเท่าหรือเท่าครึ่งพระองค์จริง มีสุนทรียภาพ เช่น พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช มีฉากหลังพระบรมรูปเป็น สถาปัตยกรรมแบบยุโรปที่เรียกว่า แบบเรอเนซอง เพื่อให้เข้ากับ สถาปัตยกรรมของพระที่นั่ง อนันตสมาคม รอบบริเวณเนินอนุสาวรีย์จะสร้างเป็นรั้วรอบเตี้ย ๆ กันบุคคลภายนอกเข้าไปใน เขตพระราชฐาน และอาจมีน้ำพุสองข้างลานเพื่อความสวยงาม

ต่อมาในวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๑๘ คณะกรรมการจัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและคณะกรรมการหาทุนสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีมติตั้งคณะอนุกรรมการเรียบเรียงจัดทำพระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ขึ้นอีกคณะหนึ่ง

๖ พฤษภาคม ๒๕๑๘ ในสมัยนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ เป็นประธานรัฐสภา ได้ทำหนังสือถึงเลขาธิการพระราชวังขอให้ นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาฯ ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตใช้ที่ดินบริเวณด้าน ทิศตะวันออกของพระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นสถานที่สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จ พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ต่อมาวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๑๘ ได้รับแจ้งจากเลขาธิการพระราชวังว่า ได้ นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ฯ แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต

พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๒๐ เกิดเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงทางการเมืองในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ได้มีการแต่งตั้งสภาปฏิรูป การปกครองแผ่นดินทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ โดยมี พลอากาศเอก หะริน หงสกุล เป็นประธานสภาปฏิรูป การปกครองแผ่นดิน ซึ่งได้มีการดำเนินงานสานต่อจากสภาชุดก่อนที่ผ่านมาเพื่อจะให้มีการสร้าง พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทั้งนี้ เห็นควรใช้แบบพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเดิม ที่นาวาเอก สมภพ ภิรมย์ ได้ออกแบบไว้แล้วตั้งแต่ต้น เพราะว่าสง่างามสมภาคภูมิ และไม่ต้องเสียเวลาออกแบบใหม่ ถ้าออกแบบใหม่ต้องใช้เวลาเป็นปีถึง จะลงมือสร้างได้

คณะกรรมการที่ดำเนินการได้ประชุมหารือกัน และมีมติให้สร้างพระบรมรูปมีขนาด หนึ่งเท่าครึ่งพระองค์จริง ทรงเครื่องพระบรมราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุยสวมพระชฎามหากฐิน ปักขนนกการเวก เสด็จประทับเหนือพระที่นั่งพุดตานกาญจนสิงหาสน์พระหัตถ์วางเหนือพระเพลา ทั้งสองข้าง ฉากหลังของพระบรมรูปเป็นแบบเรอเนซอง

จากนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ขึ้นเพื่อดำเนินการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ตลอดจนการสร้างเหรียญพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อพระราชทานแก่ผู้สมทบออกเงินสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวโดยให้กรมศิลปากรเป็นผู้ออกแบบ และกรมธนารักษ์ เป็นผู้จัดสร้าง ซึ่งได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สร้างได้ สำหรับงบประมาณในการ จัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นจำนวน ๑๐ ล้านบาท

"...ผมได้ของบประมาณไปยังรัฐบาลแล้ว ไปชี้แจงด้วยตนเองกับนายกรัฐมนตรีว่า เท่าที่คณะรัฐมนตรีเคยบอกว่าจะช่วยเหลืองบประมาณมาก็หลายปีแล้ว ไม่เห็นดำเนินการอย่างใดเลย นายกรัฐมนตรีธานินทร์ กรัยวิเชียร ก็บอกว่า เอาละทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้ ที่ผมไปพูดก็ใกล้หมดงบประมาณปี ๒๕๒๐ แล้ว ท่านก็บอกว่า เอาตกลงเอาไป ๑ ล้านบาท ตามที่ผมขอในปี ๒๕๒๐ แล้วผมขออีก ๙ ล้านบาท คือ ผมขอทั้งหมด ๑๐ ล้านบาท เพราะคณะกรรมการชุดเดิมคำนวณไว้ว่า การสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว นี้ จะต้องใช้เงินระหว่าง ๑๑ ล้าน ถึง ๑๕ ล้านบาท ผมก็คิดว่า จะขอรัฐบาลสัก ๑๐ ล้านบาท นอกนั้นจะขอเรี่ยไรเอา..."

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล
ประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๕๒๐ – ๒๕๒๑

ต่อมาสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินสิ้นสุดลง เนื่องจากเกิดการรัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐ และได้มีการแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติขึ้น โดยมีพลอากาศเอก หะริน หงสกุล เป็นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ได้ดำเนินการสืบเนื่องต่อมาโดยตลอด และในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๒๑ ได้มีคำสั่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติปรับปรุงคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่ได้ตั้งขึ้นเป็น ๔ คณะ ได้แก่

(๑) คณะกรรมการอำนวยการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีประธานรัฐสภา เป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง

(๒) คณะกรรมการหาทุนสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพลอากาศเอก หะริน หงสกุล เป็นประธานกรรมการ

(๓) คณะกรรมการดำเนินการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีนายเกรียง กีรติกร เป็นประธานกรรมการ

(๔) คณะกรรมการประชาสัมพันธ์การสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพลโท เฉลิมชัย จารุวัสตร์ เป็นประธานกรรมการ

พ.ศ. ๒๕๒๓ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในรัชกาลที่ ๗ พระราชทานเหรียญที่ระลึกให้แก่ผู้บริจาคเงินร่วมสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ วังศุโขทัย

“...การบริจาคเงินร่วมสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ตอบแทนด้วยเหรียญที่ระลึกทองคำ ๑ บาท ...แจกแผ่นพับเชิญชวน แข่งกอล์ฟ ระดมทุน ถ้าบริจาคมาก จะได้เข้าเฝ้ารับเหรียญที่สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่วังศุโขทัย เงินในการจัดสร้างอีกส่วนมาจากงบประมาณแผ่นดิน...”

นางสาวยุพิน หงษ์วิหค
อดีตข้าราชการรัฐสภา

“....การสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวในสมัยท่านประธาน หะริน หงสกุล ของบประมาณจากท่าน ธานินทร์ กรัยวิเชียร (นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น) และรับบริจาค ตั้งกรรมการหาทุน หม่อมกอบแก้ว อาภากร เป็นประธาน และนาวาอากาศตรี กำธน สินธวานนท์ อยู่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) “ช่วยหาทุน” เป็นกรรมการประชาสัมพันธ์ และกรรมการก่อสร้าง.....”

นางสาววัลลภา บันทัดภันท์
อดีตข้าราชการรัฐสภา

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ คณะกรรมการอำนวยการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทบทวนเกี่ยวกับสถานที่สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และมีมติให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาฯ ขอย้ายสถานที่สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์จากบริเวณด้านทิศตะวันออกของพระที่นั่งอนันตสมาคมมาเป็น ณ บริเวณหน้าสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ถนนอู่ทองใน ซึ่งอยู่ในเขตพระราชฐาน ต่อมาราชเลขาธิการฯ แจ้งว่า ได้นำความกราบบังคมทูลฯ และได้พระราชทานพระบรมราชานุญาต

จากนั้น คณะกรรมการอำนวยการสร้างฯ มอบหมายให้กรมศิลปากรออกแบบและดำเนินการการก่อสร้าง รวมทั้งการรื้อถอนสิ่งก่อสร้างบริเวณหน้าตึกอาคารรัฐสภา ได้แก่ สระน้ำพุและดอกไม้ทองที่สร้างขึ้นมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ ทำการปรับปรุงพื้นที่และสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ประทับเหนือพระที่นั่งพุดตานกาญจนสิงหาสน์ พระหัตถ์วางเหนือพระเพลาทั้งสองข้าง ไม่มีฉากหลัง การแต่งพระองค์และพระที่นั่งที่ประทับเป็นสิ่งที่เหมือนจริงในวันพระราชทานรัฐธรรมนูญ

ในการดำเนินงานปั้นหล่อพระบรมรูปนั้น ได้สร้างโรงงานปั้นหล่อชั่วคราวขึ้นในบริเวณรัฐสภา เนื่องจากกรมศิลปากรไม่มีสถานที่พอที่จะสร้างโรงงานขนาดใหญ่ได้ นอกจากนี้ การสร้างโรงงานปั้นหล่อในบริเวณรัฐสภาจะเป็นประโยชน์คือเมื่อเวลามีการประชุมสภาสมาชิกของสภาจะได้แวะดูความก้าวหน้าของการสร้างได้ รวมถึงสื่อมวลชนที่มาสังเกตการณ์การประชุมสภาจะได้แวะดูและช่วยไปประชาสัมพันธ์ต่อไป อีกทั้งจะได้เป็นกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่กรมศิลปากรที่ทำการปั้นและหล่อพระบรมรูปด้วย (โรงงานปั้นหล่อขณะนั้น สร้างขึ้นบริเวณพื้นที่ทิศเหนือของตึกอาคารรัฐสภา ๑ ที่ใช้เป็นสถานที่ประชุม ขณะนั้นเป็นสวนหย่อมและสนามเทนนิส ซึ่งเป็นที่ตั้งของอาคารรัฐสภา ๒ ในเวลาต่อมา) ในการปั้นพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีผู้รับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

- นายสนั่น ศิลากรณ์ เป็นผู้ปั้นองค์พระบรมรูป
- นายประเทือง ธรรมรักษ์ เป็นผู้ปั้นพระที่นั่งพุดตานกาญจนสิงหาสน์
- นายสาโรช จารักษ์ เป็นผู้ควบคุมการปั้น
- นายปกรณ์ เล็กสน เป็นผู้อำนวยการฝ่ายดำเนินงานหล่อพระบรมรูป

ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวอยู่ภายใต้การอำนวยการของนายเดโช สวนานนท์ อธิบดีกรมศิลปากร ในขณะนั้น

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานปั้นพระบรมรูป ณ โรงปั้นหล่อพระบรมรูป ที่ตั้งอยู่ในบริเวณรัฐสภา

“...ใช้สวนและสนามเทนนิส ก่อนหน้านั้นเป็นห้องสมุดหรือบริเวณตึกวุฒิสภาในปัจจุบันเป็นโรงปั้นหล่อ ต้องทำรายงานความคืบหน้ารายงานเลขาฯ ทุกวัน...”

นางสาววัลลภา บันทัดภันท์
อดีตข้าราชการรัฐสภา

โรงปั้นหล่อพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
ที่ตั้งอยู่ในบริเวณรัฐสภา

“...ทำงานใกล้ชิดกับประธานหะริน ดูที่โรงหล่อสัปดาห์ละครั้ง มีกรมศิลปากรมาช่วยดูในการออกแบบ ประทับใจว่า เกิดสัญลักษณ์ทางประชาธิปไตย การที่มีโรงหล่อบริเวณนี้ทำให้ประธานหะรินได้ตรวจงานสะดวกและทำให้สมาชิกที่มาประชุมได้เห็นความคืบหน้า และนำความกราบทูลสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีพระบรมราชินี ในรัชกาลที่ ๗ เป็นระยะและทำให้มาประดิษฐานง่ายขึ้น...”

นายศิริชัย ไชยทิพย์อาสน์
อดีตรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ในระหว่างดำเนินการปั้นหุ่นจำลองต้นแบบพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในรัชกาลที่ ๗ แม้จะทรงมีพระพลานามัยไม่สมบูรณ์แข็งแรง ทรงประชวรอยู่บ่อยครั้ง แต่ก็ทรงมีขัตติยะมานะเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรหุ่นจำลองพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ โรงปั้นหล่อในบริเวณรัฐสภา ด้วยพระองค์เอง

วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๑ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในรัชกาลที่ ๗ เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรหุ่นจำลองต้นแบบพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ โรงปั้นหล่อ ในบริเวณรัฐสภา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๒๒ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพิรยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติสยามบรมราชกุมารี ไปทรงประกอบพิธีเททองหล่อพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ บริเวณหน้าสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๒๓ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ บริเวณหน้าสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

บริเวณฐานพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้านหน้าจารึกข้อความบนแผ่นโลหะ โดยมีพระราชลัญจกรพระแสงศรประจำพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และแบบจำลองลายพระราชหัตถ์ “ประชาธิปก ป.ป.ร.” จากนั้น จึงเป็นข้อความอักษรจารึกจำลองลายพระราชหัตถ์ ความว่า

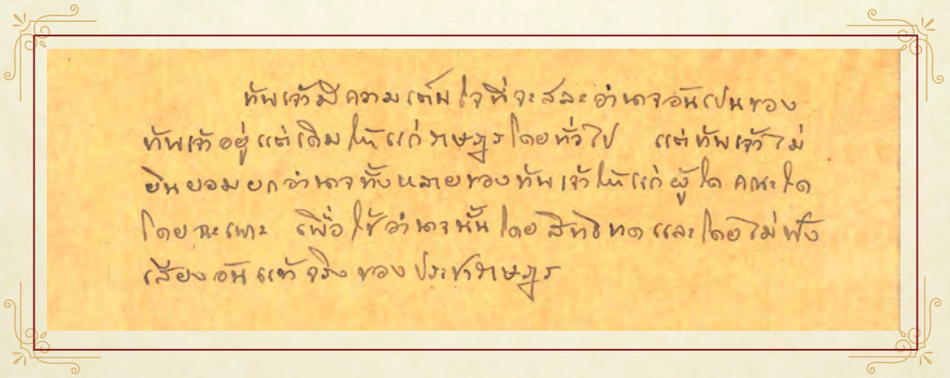

คำจารึกที่บริเวณผนังทั้ง ๒ ด้านของพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ

แผ่นที่ ๑

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ ๗ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์
เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
และ
สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ
เสด็จพระราชสมภพ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๓๖
ทรงศึกษาสำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายร้อยทหารบกเมืองวูลิช ประเทศอังกฤษ
ทรงรับสัญญาบัตรเป็นนายร้อยตรีกิตติมศักดิ์แห่งกองทัพบกประเทศอังกฤษ
ต่อมาทรงศึกษาสำเร็จหลักสูตรเสนาธิการทหารชั้นสูงสุดของประเทศฝรั่งเศส
เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๖๘
ทรงดำรงอยู่ในสิริราชสมบัติ รวม ๙ ปี ๓ เดือน ๔ วัน
ทรงสละราชสมบัติ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๔๗๗
สวรรคต ณ ประเทศอังกฤษ
เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔
สิริพระชนมายุ ๔๘ พรรษา
ทรงเป็นพระมหากษัตราธิราชเจ้าผู้ทรงคุณอันประเสริฐยิ่ง
รัฐบาลและประชาชนชาวไทยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม
จึงพร้อมใจกันสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์นี้ประดิษฐานไว้เพื่อเฉลิมพระเกียรติชั่วกาลนาน
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร
เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิด
พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๓

แผ่นที่ ๒

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ ๗ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์
ทรงดำรงอยู่ในทศพิธราชธรรม
ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอันนำประโยชน์สุขอเนกประการมาสู่พสกนิกร
โดยพระปรีชาสามารถและพระราชขันติธรรม
ทรงนำประเทศไทยผ่านพ้นวิกฤตกาลทางเศรษฐกิจ
ทรงปรับปรุงเพิ่มพูนประสิทธิภาพของระบบบริหารบ้านเมือง
ทรงสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองแก่ประเทศชาตินานัปการ
โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัย
และความผาสุกแห่งสาธารณชน
ทรงเกื้อกูลสงวนรักษาเสริมสร้างศิลปวัฒนธรรมดำรงเอกลักษณ์ของชาติ
โปรดเกล้าฯ อุปถัมภ์บำรุงกิจการหอสมุดและจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานสำหรับพระนคร
ทรงตั้งสภากรรมการองคมนตรีอันเป็นรากฐานของกิจการรัฐสภา
ทรงสถาปนาคณะอภิรัฐมนตรี พื้นฟูการประชุมเสนาบดีขึ้นในรัชสมัย
โดยพระราชหฤทัยเปี่ยมด้วยพระมหากรุณาเมตตาคุณมุ่งประโยชน์สุขแก่พสกนิกร
ทรงสละพระราชอำนาจแห่งพระมหากษัตริย์ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์
พระราชทานอำนาจอธิปไตยในการปกครองแก่ปวงชน
เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕
และพระราชทานรัฐธรรมนูญถาวรฉบับแรกแห่งพระราชอาณาจักรไทย
เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
พระเกียรติและพระมหากรุณาธิคุณสถิตสถาพรแผ่ไพศาล
ยั่งยืนตลอดจิรัฐติกาลตราบนิรันดร

ภายหลังการเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวแล้ว ได้มีการเปิดพิพิธภัณฑ์ที่ตั้งอยู่ ณ ห้องใต้ฐานพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีพระบรมราชินี ในรัชกาลที่ ๗ ได้พระราชทานสิ่งของส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อนำมาจัดแสดงพร้อมบรรยายนำชมแก่สมาชิก นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่ติดต่อขอเข้าชม เช่น โต๊ะ เก้าอี้ทรงพระอักษร ฉลองพระองค์ พระมาลา ฉลองพระบาท หนังสือส่วนพระองค์ พระแสงปืน เครื่องพระสุธารส เป็นต้น โดยเปิดให้เข้าชมตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นต้นมา ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ต่อมามีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า พ.ศ. ๒๕๔๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงได้ส่งมอบสิ่งของเครื่องใช้ส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่จัดแสดงอยู่ ณ พิพิธภัณฑ์ถนนอู่ทองใน ให้แก่สถาบันพระปกเกล้า นำไปดำเนินการจัดแสดงที่พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว บริเวณเชิงสะพานผ่านฟ้าลีลาศ ถนนราชดำเนิน จนถึงปัจจุบัน

ในส่วนสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ใช้พื้นที่ดังกล่าวจัดแสดงเป็นพิพิธภัณฑ์รัฐสภา จัดแสดงสิ่งของเครื่องใช้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เครื่องบันทึกเสียง เครื่องพิมพ์ดีด อุปกรณ์ในการออกเสียงลงคะแนน อุปกรณ์การจดรายงานการประชุมแบบชวเลข สมุดประจำตัวสมาชิก ของที่ระลึกที่รัฐสภาไทยได้รับมอบจากต่างประเทศ รวมทั้งการจัดแสดงนิทรรศการต่าง ๆ พร้อมบรรยายนำชมมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปลาย พ.ศ. ๒๕๖๑

การจัดสร้างของที่ระลึก เนื่องในพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ

(๑) ตราไปรษณียากรที่ระลึก

กระทรวงคมนาคมมอบหมายให้การสื่อสารแห่งประเทศไทยสร้างและจำหน่ายตราไปรษณียากรที่ระลึกในการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ชนิดราคา ๗๕ สตางค์ ขนาด ๒๗ x ๔๕ มิลลิเมตร พิมพ์เป็นสีหลายสี

ตราไปรษณียากรเป็นภาพพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญฉบับแรกของไทย เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕

เหนือพระบรมฉายาลักษณ์เป็นภาพตราพระปรมาภิไธยย่อ

ขอบภาพด้านล่างมีคำว่า “POSTAGE 75 สต.” ST. ประเทศไทย THAILAND

ขอบภาพด้านซ้ายมีคำว่า “COMMEMORATING THE CONSTRUCTION OF THE ROYAL STATUE OF KING RAMA VII”

ขอบภาพด้านขวามีคำว่า “ที่ระลึกในการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ ร.๗”

ผู้ออกแบบ : นายประวัติ พิพิธปิยะปกรณ์

จำนวนพิมพ์ : ๖,๐๐๐,๐๐๐ ดวง

การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้เริ่มนำออกจำหน่ายในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๒๓

(๒) เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก

รายละเอียด :

ด้านหน้า : เป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ระดับพระอังสา ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์และฉลองพระองค์ครุย ผินพระพักตร์เบื้องซ้าย เบื้องล่างพระบรมรูปมีข้อความว่า “๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕” ริมขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก” เบื้องล่างมีข้อความว่า “พระผู้พระราชทานอธิปไตยแก่ปวงชนชาวไทย”

ด้านหลัง : เป็นพระปรมาภิไธยย่อ “ป.ป.ร.” ใต้พระมหามงกุฎ ริมขอบซ้ายมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ริมขวามีข้อความ “พ.ศ. ๒๕๒๓” เบื้องล่างด้านซ้ายมีเลขไทยบอกราคา “๕” ด้านขวามีคำว่า “บาท”

เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร
น้ำหนัก ๑๒ กรัม
ลักษณะ เหรียญกลม วงขอบนอกมีเฟืองจักร
วันที่ประกาศใช้ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๓
ชนิดราคา ๕ บาท

(๓) เหรียญที่ระลึกสำหรับสมนาคุณแด่ผู้บริจาค

คณะกรรมการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีมติให้จัดสร้างเหรียญที่ระลึกเพื่อสมนาคุณแก่ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินสมทบทุนสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับนำไปสักการะบูชาและได้รับพระบรมราชานุญาตจากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ให้จัดสร้างได้ เหรียญที่ระลึกเป็นเหรียญแบบ Commemorative coin สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกและตอบแทนแก่ผู้บริจาคสมทบทุนสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นเหรียญที่มิได้กำหนดราคาเป็นเงินตรา เหรียญชนิดนี้นอกจากจะนำไปสักการะบูชาแล้ว ยังเก็บไว้เป็นที่ระลึกได้ เพราะที่เหรียญมีพระบรมรูปพระมหากษัตริย์ และมีพระปรมาภิไธยย่อ

รูปลักษณะเหรียญ

ด้านหน้า : มีพระบรมรูปที่สร้างเป็นพระบรมราชานุสาวรีย์ ส่วนล่างของเหรียญมีตัวอักษรข้อความ “๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕”

ด้านหลัง : มีพระปรมาภิไธยย่อ ป.ป.ร. ภายใต้มหามงกุฎโดยไม่มีรัศมี เป็นตัวอักษรไขว้อยู่ตรงกลางและลวดลายกนก ๓ ตัว ใต้พระปรมาภิไธย มีข้อความว่า “สร้าง พ.ศ. ๒๕๒๐” ตัวอักษรวงรอบพระปรมาภิไธยและพระมหามงกุฎเป็นข้อความที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสละพระราชอำนาจจารึกไว้ว่า “ข้าพเจ้ามีความเต็มใจที่จะสละอำนาจอันเป็นของข้าพเจ้าอยู่แต่เดิมให้แก่ราษฎรโดยทั่วไป ฯลฯ”

พระมหามงกุฎไม่มีรัศมี เป็นลักษณะพระมหามงกุฎที่ทรงใช้ในรัชกาลของพระองค์

ผู้ออกแบบ : นายสนิท ดิษฐพันธุ์

ประติมากร : นายดวงแก้ว พิทยากรศิลป์ ประติมากร ๔ กองหัตถศิลป กรมศิลปากร เป็นผู้ปั้นแบบเหรียญที่ระลึกด้านหน้า

นายสุนทร วิไล ช่างศิลปกรรม ๒ กองหัตถศิลป กรมศิลปากร เป็นผู้ปั้นแบบเหรียญที่ระลึกด้านหลัง

เมื่อสร้างแล้วเสร็จ ได้นำเข้าพิธีปลุกเสกเพื่อเป็นสิริมงคล ณ พระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร โดยมีสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช เป็นประธานในพิธี

ศาล
พระสยาม
เทวาธิราช

พระสยามเทวาธิราช เป็นเทวรูปประทับยืน หล่อด้วยทองคำ สูง ๘ นิ้ว ทรงเครื่องกษัตริย์ พระหัตถ์ขวาทรงพระขรรค์ พระหัตถ์ซ้ายยกขึ้นจีบดรรชนีเสมอพระอุระ องค์จริงประดิษฐาน ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระสยามเทวมหามกุฎวิทยมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น เนื่องจากทรงมีพระราชดำริว่า ประเทศไทยมีเหตุการณ์ที่เกือบต้องเสียอิสรภาพหลายครั้ง แต่เผอิญมีเหตุให้รอดพ้นได้เสมอ คงจะมีเทพยดาองค์ใดองค์หนึ่งที่คอยพิทักษ์รักษาอยู่ จึงสมควรสร้างรูปเทพพระองค์นั้นขึ้นไว้เพื่อสักการะบูชา และทรงถวายพระนามว่า “พระสยามเทวาธิราช” ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของไทยนับแต่นั้นมา

“...คงจะมีเทพยดาองค์ใดองค์หนึ่งที่คอยพิทักษ์รักษาอยู่ จึงสมควรสร้างรูปเทพพระองค์นั้นขึ้นไว้เพื่อสักการบูชา และทรงถวายพระนามว่า “พระสยามเทวาธิราช...”

พระสยามเทวาธิราชที่ได้อัญเชิญมาประดิษฐาน ณ ศาลพระสยามเทวาธิราช ประจำรัฐสภานั้นเป็นองค์จำลอง นอกจากเป็นที่ประดิษฐานของพระสยามเทวาธิราชแล้ว ภายในศาลดังกล่าว ยังเป็นที่ประดิษฐานของพระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และพระภูมิชัยมงคลร่วมอยู่ด้วย ทั้งนี้ ไม่พบหลักฐานที่แน่ชัดเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพระสยามเทวาธิราช พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และพระภูมิชัยมงคล ที่ประดิษฐานอยู่ ณ ศาลพระสยามเทวาธิราชประจำรัฐสภา

ศาลพระสยามเทวาธิราช ถ่ายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๑

นายพิทูร พุ่มหิรัญ อดีตเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเริ่มรับราชการที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้เล่าถึง ศาลพระสยามเทวาธิราชประจำรัฐสภา ในงานเสวนา “ภาพเล่าเรื่อง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการและกิจกรรม “มองภาพ”เนื่องในวันพิพิธภัณฑ์ไทยประจำปี ๒๕๖๑ และครบ ๒ ทศวรรษ พิพิธภัณฑ์รัฐสภา เมื่อวันอังคารที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ ว่า ในอดีตบริเวณที่ตั้งของอาคารรัฐสภา ๒ เคยเป็นสนามเทนนิส สวนหย่อม ร่มรื่น เป็นที่พักผ่อนของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ท่านจำได้ว่า มีศาลไม้เล็ก ๆ ๒ ศาล ตั้งอยู่ใกล้ ๆ ต้นไม้ใหญ่ ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระสยามเทวาธิราช พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และพระภูมิชัยมงคล ตั้งแต่ที่ท่านเริ่มรับราชการ ณ สถานที่แห่งนี้แล้ว ต่อมามีการเปลี่ยนจากศาลไม้เป็นศาลก่ออิฐฉาบปูน ต่อมาเมื่อมีการก่อสร้างอาคารรัฐสภา ๒ ในบริเวณดังกล่าว จึงได้ทำการสร้างศาลใหม่ขึ้น บริเวณหน้าอาคารสโมสรรัฐสภา และอัญเชิญพระสยามเทวาธิราช พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง พระภูมิชัยมงคล มาประดิษฐาน

นายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา บวงสรวงศาลพระสยามเทวาธิราช
เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนาสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ๒๘ มิถุนายน ๒๕๓๑

การบวงสรวงศาลพระภูมิชัยมงคล
เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนาสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ๒๘ มิถุนายน ๒๕๒๖

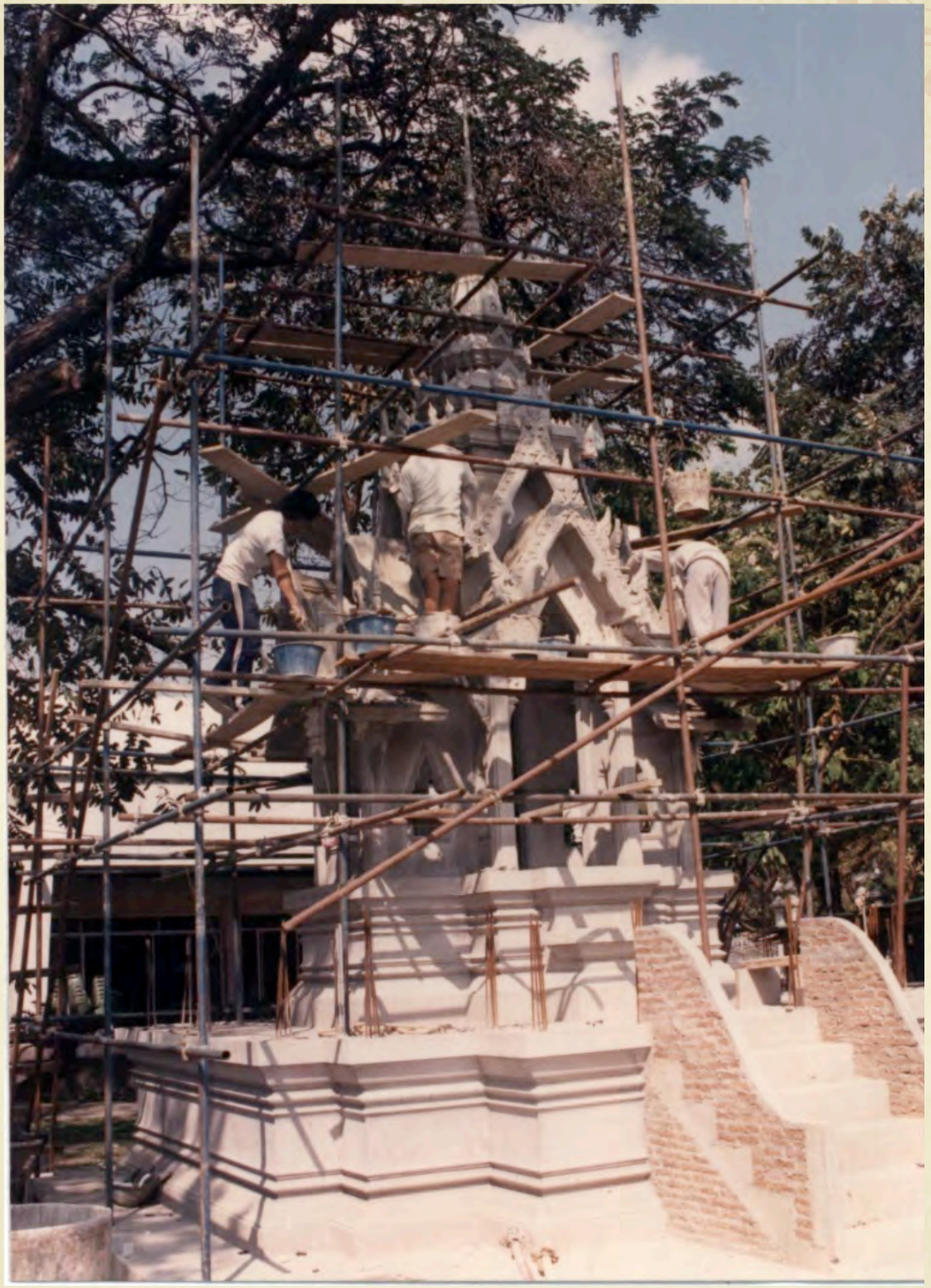

การเคลื่อนย้ายพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาท สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

การเคลื่อนย้ายพระบรมราชานุสาวรีย์
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

คณะอนุกรรมการเคลื่อนย้าย บูรณะ ซ่อมแซม และการจัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันศุกร์ที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติกำหนดจัดพิธีบวงสรวงอัญเชิญพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ไปบูรณะ ซ่อมแซม ณ สำนักช่างสิบหมู่ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ในวันเสาร์ที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีการดำเนินการตามขั้นตอน สรุปได้ ดังนี้

ขั้นตอนพิธีการ

เวลา ๐๘.๐๐ น. ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย) ประธานในพิธี มาถึงบริเวณพิธี มีผู้เข้าร่วมพิธีทั้งสิ้น จำนวน ๓๐๐ คน ประกอบด้วย

- นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง
- เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เลขาธิการวุฒิสภา ผู้บริหารสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้บริหารสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

- คณะอนุกรรมการเคลื่อนย้าย บูรณะ ซ่อมแซม และการจัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

- สื่อมวลชน

- ข้าราชการ ลูกจ้างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

- เจ้าหน้าที่กรมศิลปากร

- พนักงานฝ่ายช่างของบริษัท ซิโน-ไทย เอ็นจีเนียริ่ง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)

เวลา ๐๘.๐๙ น. โหรพราหมณ์ประกอบพิธีบวงสรวง โดยประธานในพิธี จุดธูปเทียน ที่โต๊ะเครื่องบวงสรวง สักการะพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และประธานในพิธีฯ รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติคนที่หนึ่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เลขาธิการวุฒิสภา ผู้บริหารสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้บริหารสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปักธูปหางที่เครื่องบวงสรวง จากนั้นโหรพราหมณ์ได้อ่านโองการ และประกอบพิธีโดยประธานในพิธีโปรยดอกไม้พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและดันพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นพิธีเคลื่อน ซึ่งถือว่าเป็นการเสร็จพิธีบวงสรวงอัญเชิญพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ไปบูรณะซ่อมแซม ณ สำนักช่างสิบหมู่ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

เวลา ๐๘.๒๙ น. พิธีบวงสรวงพระสยามเทวาธิราช พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และพระภูมิชัยมงคล เพื่ออัญเชิญไปยังห้องพระของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๑ ประธานในพิธีจุดธูปเทียนสักการะพระสยามเทวาธิราช พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และพระภูมิชัยมงคล โหรพราหมณ์ประกอบพิธีบวงสรวง พระสยามเทวาธิราช พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และพระภูมิชัยมงคล ประธานในพิธีได้อัญเชิญพระสยามเทวาธิราช พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และพระภูมิชัยมงคล วางบนพานซึ่งมีเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาจำนวน ๔ นาย ถือพานรอรับ จากนั้นเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรพร้อมด้วยผู้บริหารของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เดินนำขบวนอัญเชิญไปห้องพระของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๑

ขั้นตอนการเคลื่อนย้าย

เวลา ๐๙.๐๐ น. เจ้าหน้าที่กรมศิลปากร และบริษัท ซิโน-ไทย เอ็นจีเนียริ่ง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินการเคลื่อนย้ายพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ตามแผนที่ได้ประสานไว้กับบริษัท ซิโน-ไทยฯ ส่วนแรกสกัดส่วนพระบรมรูป และใช้สลิงอ่อนหุ้มพระบรมรูป โดยใช้เครนยกขึ้นบนรถบรรทุกของกรมศิลปากรที่จอดรอไว้บริเวณด้านหลัง และมีการดำเนินการสกัดเครื่องสักการะและสกัดปูนเพื่อยกพระที่นั่งพุดตานกาญจนสิงหาสน์ จนเสร็จเรียบร้อย ซึ่งสรุปสิ่งที่ได้นำไปบูรณะซ่อมแซม ณ สำนักช่างสิบหมู่ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย

- พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
- พระที่นั่งพุดตานกาญจนสิงหาสน์
- แผ่นพระปรมาภิไธย
- พานพุ่มประดับมาลา ๒ พาน
- พานรองดอกไม้ ๒ พาน

เวลา ๑๔.๐๕ น. เจ้าหน้าที่กรมศิลปากรได้อัญเชิญพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวออกจากรัฐสภา ถนนอู่ทองใน นำไปบูรณะ ซ่อมแซม ณ สำนักช่างสิบหมู่ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เพื่อดำเนินการต่อไป

หลังจากบูรณะ ซ่อมแซมเสร็จแล้ว อัญเชิญมาประดิษฐาน ณ พิพิธภัณฑ์รัฐสภา อาคารรัฐสภา ชั้น บี ๑

การคืนพื้นที่อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน

ใน พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้มีการย้ายที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จากพระที่นั่งอนันตสมาคมมาที่อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน ที่สร้างขึ้นใหม่เป็นครั้งแรก และใช้ประชุมครั้งแรกในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ ๒ ครั้งที่ ๖๗ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๑๗ เพื่อพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน มีพื้นที่ประมาณ ๑๘ ไร่ และเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๙๙๑๐ (เนื้อที่ ๒๔๓ ไร่ ๑ งาน ๒๙ ตารางวา) โดยพื้นที่ดังกล่าวเป็นทรัพย์สินของพระมหากษัตริย์ และมีอาคาร/สิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๑๓ รายการ ประกอบด้วย (๑) อาคารรัฐสภา ๑ (๒) อาคารรัฐสภา ๒ (๓) อาคารรัฐสภา ๓ (๔) ลานพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและลานพระสยามเทวาธิราช (๕) ที่ทำการสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา และสถานที่จำหน่ายอาหาร (๖) อาคารที่จอดรถ ๒ ชั้น (๗) อาคารสโมสรรัฐสภา และที่ทำการสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา (๘) อาคารกองรักษาการณ์ตำรวจรัฐสภาและที่ทำการธนาคารกรุงไทย สาขารัฐสภา (๙) อาคารเรือนนอนสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา (๑๐) พิพิธภัณฑ์รัฐสภา (๑๑) ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์และห้องจำหน่ายสินค้าที่ระลึก (๑๒) อาคารห้องประชุมยุทธศาสตร์เพื่อการตัดสินใจของรัฐสภาและห้องถ่ายเอกสารของสำนักการพิมพ์ และ (๑๓) อาคารที่พักพนักงานขับรถยนต์และที่ทำการห้องนายช่างของกลุ่มงานอาคารสถานที่ สำนักรักษาความปลอดภัยซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้ร่วมกันส่งมอบพื้นที่คืนให้แก่สำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ โดยจัดทำเป็นบันทึกข้อตกลง เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อย้ายที่ทำการไปยังอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

อัครสถาน
สืบสานเจริญเมือง

- การประชุมเกี่ยวกับการสืบราชสันตติวงศ์
- การเสด็จพระราชดำเนินมายังอาคารรัฐสภาของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์
- การประชุมสภาเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- การให้ความเห็นชอบบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี
- การใช้อาคารรัฐสภาเพื่อกิจการด้านต่างประเทศ
- เหตุการณ์ทางการเมือง
- รัฐสภาของประชาชน
- สถิติการดำเนินงานที่สำคัญของรัฐสภา

การประชุมเกี่ยวกับการสืบราชสันตติวงศ์

การสืบราชสันตติวงศ์ซึ่งมีกฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจน เริ่มในสมัยรัชกาลที่ ๖ ที่มีการตรากฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พุทธศักราช ๒๔๖๗ สำหรับเป็นกลไกทางกฎหมายต่อการดำเนินการดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ทำให้หลักเกณฑ์การสืบราชสันตติวงศ์เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน นอกจากจะใช้บทบัญญัติตามกฎมณเฑียรบาลฯ แล้ว ยังจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาต่อการสืบราชสันตติวงศ์ด้วย โดยในสมัยที่กำหนดให้พระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นอาคารรัฐสภานั้น ได้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมรัฐสภา เพื่อให้ความเห็นชอบผู้สืบราชสันตติวงศ์ทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ จำนวน ๒ ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๖-๗ มีนาคม ๒๔๗๗ สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบให้พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ทรงราชย์ เป็นพระมหากษัตริย์ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๔๘๙ รัฐสภาให้ความเห็นชอบให้พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดช มหาราช บรมนาถบพิตร ทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์

หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงหลักการครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่งเมื่อมีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งนอกเหนือจะต้องใช้บทบัญญัติตามกฎมณเฑียรบาลฯ ในการดำเนินการแล้ว ได้มีการกำหนดบทบาทของรัฐสภาที่มีต่อการสืบราชสันตติวงศ์ไว้เป็น ๒ กรณี คือ

กรณีที่ ๑ กรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้ตามกฎมณเฑียรบาลฯ แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบและให้ประธานรัฐสภาเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อรับทราบและให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์พระรัชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ โดยสรุปคือ กรณีนี้รัฐสภามีหน้าที่รับทราบ

กรณีที่ ๒ กรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลง และเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้ ให้คณะองคมนตรีเสนอพระนามผู้สืบราชสันตติวงศ์ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อรัฐสภา เพื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบ ในการนี้จะเสนอพระนามพระราชธิดาก็ได้ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ โดยสรุปคือ กรณีนี้รัฐสภามีหน้าที่ให้ความเห็นชอบ

อนึ่ง หลักการดังกล่าวได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ จนถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

ในปี ๒๕๕๙ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาได้ดำเนินการเกี่ยวกับการสืบราชสันตติวงศ์ ดังนี้

๑. การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมรับทราบ

เรื่องที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติแจ้งต่อที่ประชุม เรื่อง ประกาศสำนักพระราชวัง เรื่อง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร สวรรคต ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ต่อมาประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เชิญสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติยืนขึ้นเพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้ เป็นเวลา ๙ นาที ทั้งนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะได้ดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๒ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓ (บทบัญญัติเกี่ยวกับการสืบราชสันตติวงศ์)

๒. การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๗๖/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ที่ประชุมพิจารณาเรื่องที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติแจ้งต่อที่ประชุม คือ การดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๒ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓

โดยประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ตามที่ได้มีประกาศสำนักพระราชวัง เรื่อง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร สวรรคต และนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่นร ๐๕๐๓/๔๔๕๔๙ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เรื่อง แจ้งเรื่องการสถาปนาแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้แล้วตามกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ แจ้งว่า บัดนี้ราชบัลลังก์ว่างลงและพระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทร มหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นพระรัชทายาทไว้ตามกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ แล้ว คณะรัฐมนตรีจึงแจ้งให้ประธานรัฐสภาและให้ประธานรัฐสภาเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อรับทราบ และแจ้งให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์พระรัชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๒ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓

สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาได้รับทราบการแจ้งมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว จากนั้นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ในขั้นตอนต่อไปประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะได้นำความกราบบังคมทูลอัญเชิญพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ขึ้นทรงราชย์สืบราชสันตติวงศ์สืบไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๒ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓ โดยในโอกาสอันมหามงคลนี้ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เชิญสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติยืนขึ้นเพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลใหม่ และกล่าวคำถวายพระพรพร้อมกันว่า “ขอพระองค์ทรงพระเจริญ” พร้อมกับโค้งคำนับ

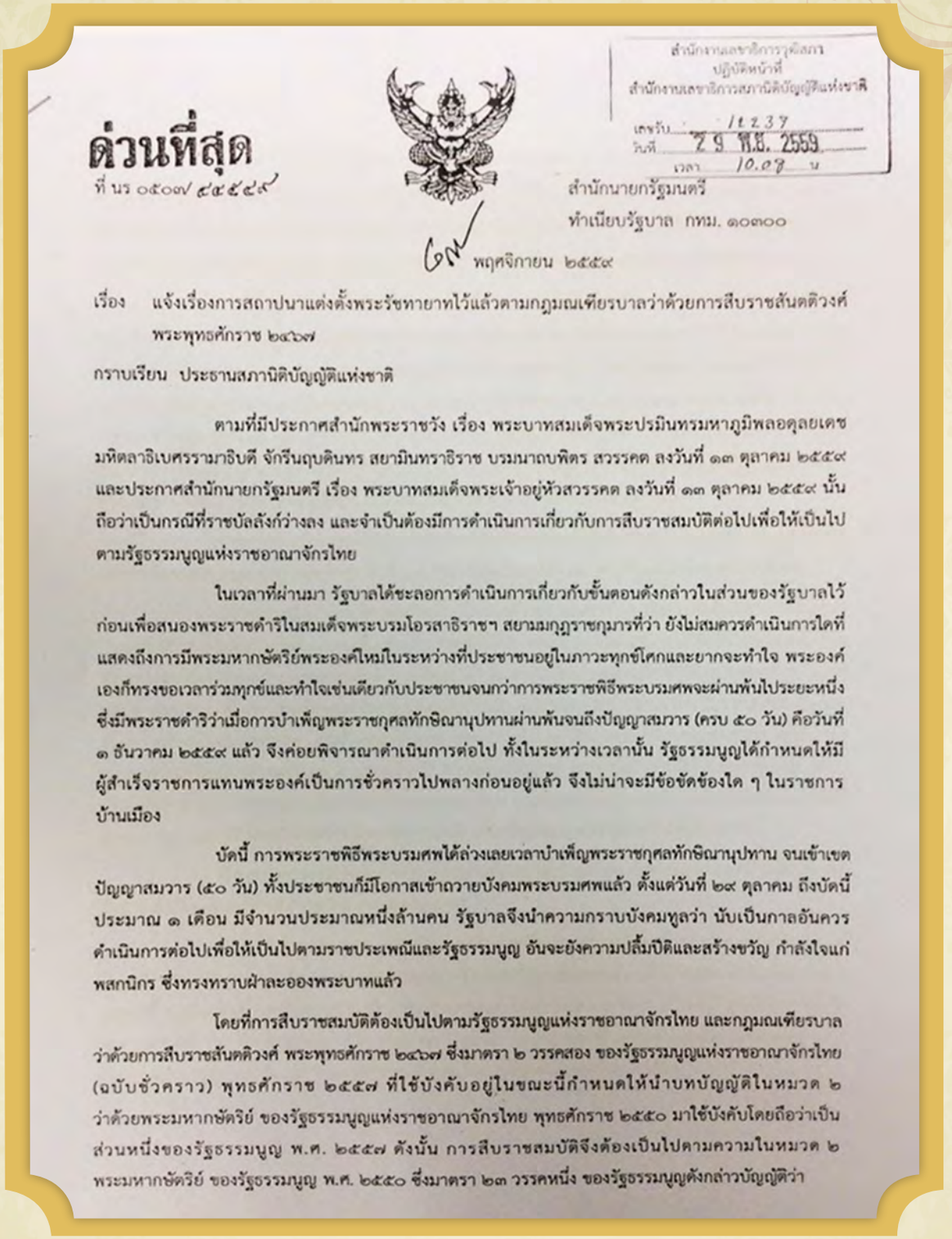

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๗/๔๕๕๙

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ ๑๖๒๓๗
วันที่ ๒๙ พ.ย. ๒๕๕๙
เวลา ๑๐.๐๗ น.

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง แจ้งเรื่องการสถาปนาแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้แล้วตามกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่มีประกาศสำนักพระราชวัง เรื่อง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร สวรรคต ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสวรรคต ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ นั้น ถือว่าเป็นกรณีที่ราชบัลลังก์ว่างลง และจำเป็นต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการสืบราชสมบัติต่อไปเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ในเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลได้ชะลอการดำเนินการเกี่ยวกับขั้นตอนดังกล่าวในส่วนของรัฐบาลไว้ก่อนเพื่อสนองพระราชดำริในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารที่ว่า ยังไม่สมควรดำเนินการใดที่แสดงถึงการมีพระมหากษัตริย์พระองค์ใหม่ในระหว่างที่ประชาชนอยู่ในภาวะทุกข์โศกและยากจะทำใจ พระองค์เองก็ทรงขอเวลาร่วมทุกข์และทำใจเช่นเดียวกับประชาชนจนกว่าการพระราชพิธีพระบรมศพจะผ่านพ้นไประยะหนึ่ง ซึ่งมีพระราชดำริว่าเมื่อการบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทานผ่านพ้นจนถึงปัญญาสมวาร (ครบ ๕๐ วัน) คือวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ แล้ว จึงค่อยพิจารณาดำเนินการต่อไป ทั้งในระหว่างเวลานั้น รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อนอยู่แล้ว จึงไม่น่าจะมีข้อขัดข้องใด ๆ ในราชการบ้านเมือง

บัดนี้ การพระราชพิธีพระบรมศพได้ล่วงเลยเวลาบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทาน จนเข้าเขตปัญญาสมวาร (๕๐ วัน) ทั้งประชาชนก็มีโอกาสเข้าถวายบังคมพระบรมศพแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ตุลาคม ถึงบัดนี้ประมาณ ๑ เดือน มีจำนวนประมาณหนึ่งล้านคน รัฐบาลจึงนำความกราบบังคมทูลว่า นับเป็นกาลอันควรดำเนินการต่อไปเพื่อให้เป็นไปตามราชประเพณีและรัฐธรรมนูญ อันจะยังความปลื้มปิติและสร้างขวัญ กำลังใจแก่พสกนิกร ซึ่งทรงทราบฝ่าละอองพระบาทแล้ว

โดยที่การสืบราชสมบัติต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ ซึ่งมาตรา ๒ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนี้กำหนดให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ ว่าด้วยพระมหากษัตริย์ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาใช้บังคับโดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๗ ดังนั้น การสืบราชสมบัติจึงต้องเป็นไปตามความในหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญดังกล่าวบัญญัติว่า

หนังสือราชการแจ้งเรื่องการสถาปนาแต่งตั้งพระรัชทายาท ตามกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์

"ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้ตามกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบ และให้ประธานรัฐสภาเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อรับทราบ และให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์พระรัชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ"

คณะรัฐมนตรีจึงขอแจ้งมาเพื่อทราบว่า เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีสถาปนาเฉลิมพระนามาภิไธย สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณฯ เป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระราชวังดุสิต ท่ามกลางมหาสมาคม ประกอบด้วย พระบรมวงศานุวงศ์ คณะรัฐมนตรี คณะทูตานุทูต ข้าราชการ ทหาร พลเรือน และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต่อมาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้ตรัสถวายสัตย์ปฏิญาณสาบานในการพระราชพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดารามด้วยแล้ว

ประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร ตามที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ เล่ม ๘๙ ตอนที่ ๒๐๐ มีความตอนหนึ่งว่า

"ก็โดยราชนีติอันมีมาในแผ่นดินนั้น เมื่อสมเด็จพระบรมราชโอรสซึ่งจะทรงรับรัชทายาทสืบราชสันตติวงศ์ทรงพระเจริญวัยสมควรแล้ว ย่อมโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เฉลิมพระอิสริยยศ ตั้งแต่งไว้ในตำแหน่ง สมเด็จพระยุพราชมกุฎราชกุมาร ในกาลปัจจุบันนี้ประชาชนทั้งหลายตลอดถึง ชาวต่างประเทศทั่วไปในโลกย่อมพากันนิยมยกย่องว่า สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณทรงอยู่ในฐานะที่จะรับราชสมบัติปกครองราชอาณาจักรสืบสนองพระองค์ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอพระองค์นั้นเล่าก็ทรงพระเจริญพระชนมายุบรรลุนิติภาวะ ทรงพระวิรยภาพและพระสติปัญญาสามารถที่จะรับภาระของแผ่นดินตามพระอิสริยศักดิ์ได้ ถึงสมัยที่จะสถาปนาเป็นองค์รัชทายาท ควรทรงอนุวัตรให้เป็นไปตามธรรมนิยม และขัตติยราชประเพณี ตามความเห็นชอบเห็นดีของมหาชน และผู้บริหารประเทศทุกฝ่ายเฉลิมพระเกียรติยศขึ้นให้สมบูรณ์ตามตำแหน่งทุกประการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สถาปนา สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณขึ้นเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร"

อนึ่ง ตามกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ มาตรา ๔ (๑) บัญญัติว่า "พระรัชทายาท" คือ เจ้านายเชื้อพระบรมวงศ์ พระองค์ที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สมมุติขึ้น เพื่อเป็นผู้ทรงสืบราชสันตติวงศ์สนองพระองค์ต่อไป และ มาตรา ๔ (๒) บัญญัติว่า "สมเด็จพระยุพราช" คือ พระรัชทายาทที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสถาปนาขึ้นเป็นตำแหน่งสมเด็จพระยุพราช โดยพระราชทานยุพราชาภิเษกหรือโดยพิธีอย่างอื่นสุดแท้แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

หนังสือราชการแจ้งเรื่องการสถาปนาแต่งตั้งพระรัชทายาท ตามกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์

ตำแหน่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมารที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งในวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ นั้น เป็นตำแหน่งเดียวกับที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ เป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร พระองค์แรกของไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๙ และสถาปนาสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ เป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร พระองค์ที่สอง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๗ ซึ่งต่อมา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร ได้ทรงรับราชสมบัติเป็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ต่อจากสมเด็จพระบรมชนกนาถ ตำแหน่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร จึงเป็นตำแหน่งพระรัชทายาท ตามกฎมณเฑียรบาลดังกล่าว และตามที่รัฐธรรมนูญระบุถึง

ดังนั้น เมื่อได้พิจารณาตามประวัติศาสตร์ ข้อกฎหมาย ประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาและโบราณราชนิติประเพณีแล้ว โดยเฉพาะข้อกฎหมายที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญบรรดาที่มีมาทุกฉบับนับแต่ พ.ศ. ๒๔๓๔ จนกระทั่งถึงร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ เห็นได้ว่าถ้วนแต่วางกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการสืบราชสันตติวงศ์ไว้เป็นแบบแผนเดียวกัน

คณะรัฐมนตรีจึงแจ้งมายังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติในฐานะประธานรัฐสภาเพื่อทราบว่า สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงเป็นพระรัชทายาทที่พระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งไว้แล้ว ตามความในมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และทรงสถิตอยู่ในที่พระรัชทายาทสืบมาจนถึงปัจจุบัน

จึงกราบเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๑
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๖๖๔/๕๙ วันที่ ๒๙/ม.ค./๕๙
เวลา ๑๐.๒๓ น. ปริยพร
สำนักการประชุม

หนังสือราชการแจ้งเรื่องการสถาปนาแต่งตั้งพระรัชทายาท ตามกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์

การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

การเสด็จพระราชดำเนินไปยังอาคารรัฐสภา ของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์

ตลอดระยะเวลา ๖ ทศวรรษที่ผ่านมา พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ณ รัฐสภา รวมถึงการเสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์ ดังนี้

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดงานนิทรรศการภาพจิตรกรรมเทิดพระเกียรติพระมหากษัตริย์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี ณ ห้องประชุมรัฐสภา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณ วรราชภักดี สิริกิจการิณีพีรยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานในพิธีมหาพุทธาภิเษกเหรียญพระไพรีพินาศ และพิธีมหาชัยมังคลาภิเษก พระบรมรูปหล่อจำลองพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ พิธีมณฑลรัฐสภา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๑

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ทอดพระเนตรนิทรรศการ ในโอกาสที่เสด็จไปทรงรับฟังการบรรยายพิเศษ เรื่อง “กระบวนการรัฐสภาไทย” ณ ห้องประชุมกรรมาธิการ อาคารรัฐสภา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรีนารีรัตนราชกัญญา ทอดพระเนตรนิทรรศการในโอกาสที่เสด็จไปทรงเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์รัฐสภา ณ อาคารรัฐสภา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์ เสด็จไปประทานเสื้อภาพวาดฝีพระหัตถ์ เพื่อทรงหาทุนจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ณ อาคารรัฐสภา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๔๘

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธรมหาวชิราลงกรณ วรราชภักดี สิริกิจการิณีพรียพัฒนรัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ทรงนำข้าราชการ และนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ ๔ และ ๕ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งศึกษาวิชาหัวข้อพิเศษทางประวัติศาสตร์ : เปรียบเทียบพัฒนาการประชาธิปไตย ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไปทัศนศึกษา ณ อาคารรัฐสภา กับพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๘

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธรมหาวชิราลงกรณ วรราชภักดี สิริกิจการิณีพรียพัฒนรัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดนิทรรศการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ณ อาคารรัฐสภา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

การประชุมสภาเพื่อพิจารณา
ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเทศไทยได้มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งได้มีการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อใช้ในการปกครองประเทศ รัฐธรรมนูญทุกฉบับได้กำหนดรูปแบบการบริหารการปกครองประเทศอยู่ในระบบรัฐสภา (Parliament) โดยมีหลักสำคัญในการปกครองว่า“อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย” พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ซึ่งอำนาจทั้ง ๓ ฝ่าย คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ ดังนั้น รัฐสภาจึงเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ทำหน้าที่นิติบัญญัติ ซึ่งสมาชิกรัฐสภาประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา จำนวนสมาชิกของแต่ละสภามีจำนวน

นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

และที่มาอย่างใด ย่อมขึ้นอยู่กับรัฐธรรมนูญที่บังคับใช้อยู่ในขณะนั้น

การประชุมของสมาชิกรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ จนกระทั่งปัจจุบัน (๒๕๖๑) เป็นเวลากว่า ๔๐ ปี ซึ่งใช้ห้องประชุมรัฐสภา ณ อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่ประชุมอันศักดิ์สิทธิ์และสง่างาม ซึ่งห้องประชุมแห่งนี้เป็นที่ประชุมของสมาชิกรัฐสภาผู้ทรงเกียรติ ซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์

สมาชิกรัฐสภาได้มีการประชุมพิจารณาและให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญต่าง ๆ มากมาย และหนึ่งในการทำหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาดังกล่าว คือ การพิจารณายกร่างและให้ความเห็นชอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับสำคัญต่าง ๆ ของประเทศไทย รวมทั้งสิ้น ๖ ฉบับ ได้แก่

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ (รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๐)

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ (รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๓)

๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ (รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๕)

๔. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ (รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๖)

๕. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ (รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๘)

๖. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒๐)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทั้ง ๖ ฉบับ เป็นรัฐธรรมนูญที่ร่างโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ฉบับที่ ๑๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ชื่อว่าเป็นประชาธิปไตยมากที่สุด เพราะว่ามีบทบัญญัติที่เปลี่ยนแปลงไปในทางก้าวหน้าและเป็นแบบเสรีนิยมมากขึ้นในหลายเรื่อง เกิดจากประชาชนเรียกร้องให้รัฐบาลประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่โดยเร็ว แต่รัฐบาลได้ทำการจับกุมกลุ่มผู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๓ คน โดยตั้งข้อกล่าวหาว่าทำลายความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ รวมทั้งใช้อำนาจตามมาตรา ๑๗ ของธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ ควบคุมผู้ต้องหาดังกล่าว ในระหว่างการสอบสวนโดยไม่มีกำหนด ทำให้ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (ศนท.) ต้องออกมาเคลื่อนไหวให้รัฐบาลปล่อยตัวผู้ต้องหาทั้งหมดโดยไม่มีเงื่อนไข และขอให้รัฐบาลประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ภายใน ๑ ปี แต่รัฐบาลไม่ยอมปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชน จึงเป็นเหตุให้ประชาชนได้เดินทางมาชุมนุม ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นจำนวนเรือนแสน เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๑๖ ในช่วงบ่ายประชาชนได้เดินขบวนออกจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ผ่านถนนราชดำเนินไปชุมนุมอยู่ที่บริเวณพระบรมรูปทรงม้า จนกระทั่งช่วงเช้ามืดของวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ กลุ่มผู้ชุมนุมได้ปะทะกับกองกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างรุนแรงที่ข้างพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เหตุการณ์ลุกลามไปจนในที่สุดนำไปสู่การจลาจลครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย โดยมีผู้เสียชีวิตนับร้อยคนและบาดเจ็บอีกเป็นจำนวนมาก ขณะที่สถานที่ราชการต่าง ๆ

อันเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจเผด็จการถูกประชาชนเผาทำลายไปหลายแห่ง และจอมพล ถนอม กิตติขจร ได้ตัดสินใจประกาศลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และเดินทางออกนอกประเทศ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อบริหารประเทศชาติในยามคับขัน หลังจากนั้นนายสัญญา ธรรมศักดิ์ จึงได้ประกาศให้สัญญากับประชาชนว่าจะเร่งร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน และจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเทศโดยเร็ว โดยรัฐบาลของนายสัญญา ธรรมศักดิ์ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการ จำนวน ๑๘ คน โดยคณะกรรมการชุดนี้ ได้นำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ มาเป็นแนวทางในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ รวมทั้งได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างกว้างขวาง คณะกรรมการใช้เวลายกร่างรัฐธรรมนูญนี้สำเร็จภายในระยะเวลา ๓ เดือน และนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาปรับปรุงแก้ไข คณะรัฐมนตรีได้แก้ไขเพียงเล็กน้อย ต่อจากนั้นได้ส่งให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาลงมติให้ความเห็นชอบ และพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงลงพระปรมาภิไธย และได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๗ รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีจำนวน ๒๓๘ มาตรา ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ๑ ครั้ง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ ในเรื่องการรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา จากเดิมให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ได้แก้ไขให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีระยะเวลาการใช้บังคับเพียง ๒ ปี ได้ถูกยกเลิกโดยประกาศของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินซึ่งมีพลเรือเอก สงัด ชลออยู่ เป็นหัวหน้าคณะฯ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙

ฉบับที่ ๑๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ร่างโดยคณะกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามข้อกำหนดในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐ ซึ่งร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ดำเนินการประชุมยกร่าง ณ อาคารรัฐสภา ต่อมาสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบแล้วประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญตั้งแต่วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๑ รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวมีบทบัญญัติทั้งหมดรวมบทเฉพาะกาล ๒๐๖ มาตรา โดยสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ นับว่าเป็นประชาธิปไตยพอสมควรหากไม่นับบทบัญญัติเฉพาะกาลที่มีผลใช้บังคับอยู่ในช่วง ๔ ปีแรกของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ อย่างไรก็ตาม ได้มีความพยายามในการที่จะแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้อยู่หลายครั้ง ซึ่งสุดท้ายก็ประสบความสำเร็จครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๘ ว่าด้วยเรื่องระบบการเลือกตั้ง โดยแก้ไขจากแบบรวมเขตรวมเบอร์หรือคณะเบอร์เดียวมาเป็นการเลือกตั้งแบบผสม เขตละไม่เกิน ๓ คน นับเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งแรก และมีการแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๒ ใน พ.ศ. ๒๕๓๒ เกี่ยวกับเรื่องประธานรัฐสภา โดยแก้ไขให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่งเป็นประธานรัฐสภา รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ใช้บังคับเป็นเวลายาวนานถึง ๑๒ ปีเศษ และถูกยกเลิกโดยการรัฐประหาร คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ภายใต้การนำของพลเอก สุนทร คงสมพงษ์ ยึดอำนาจการปกครองประเทศจากรัฐบาลของนายกรัฐมนตรี พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ เป็นผลให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้สิ้นสุดลง

ฉบับที่ ๑๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ยกร่างโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งแต่งตั้งขึ้นโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ได้มีการประชุมยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ณ อาคารรัฐสภา และได้ประชุมลงมติเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๓๔ โดยมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวน ๒๙๒ คน ซึ่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงแต่งตั้งตามคำกราบบังคมทูลของประธานสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ เมื่อร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว นายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย และได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติรวม ๒๒๓ มาตรา การร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีประเด็นปัญหาทางกฎหมายรัฐธรรมนูญหลายประเด็น อันก่อให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดระหว่างคณะกรรมาธิการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติกับประชาชนทั่วไป คือ ประเด็นที่มาของนายกรัฐมนตรี เพราะประชาชนไม่เห็นด้วยในการกำหนดให้บุคคลภายนอกเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีโดยไม่ผ่านการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากจะทำให้มีการสืบทอดอำนาจของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ปรากฏว่าเมื่อรัฐธรรมนูญนี้มีผลบังคับใช้ บทบัญญัติมาตรา ๑๕๙ ได้เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมาเป็นนายกรัฐมนตรีได้ และภายหลังจากที่มีการเลือกตั้งทั่วไปตามรัฐธรรมนูญนี้ พรรคสามัคคีธรรมในฐานะพรรคการเมืองที่ได้เสียงข้างมากเป็นพรรคแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลประกาศสนับสนุนนายณรงค์ วงศ์วรรณ หัวหน้าพรรคสามัคคีธรรม แต่ภายหลังได้เสนอชื่อ พลเอก สุจินดา คราประยูร ให้มาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยพลเอก สุจินดา คราประยูร ให้เหตุผลว่า “เสียสัตย์เพื่อชาติ” ซึ่งนับว่าเป็นการขัดกับกระแสความรู้สึกของประชาชนอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งชนชั้นกลางในเมือง จึงเกิดการชุมนุมประท้วงทางการเมืองต่อต้านไม่ยอมรับรัฐบาลใหม่ รัฐบาลต้องการจะควบคุมสถานการณ์การชุมนุมประท้วง รัฐบาลจึงออกคำสั่งให้ทหารและตำรวจเข้าสลายการชุมนุมของกลุ่มประชาชน ซึ่งรวมตัวกันประท้วงอยู่ที่บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ถนนราชดำเนิน ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๗ ถึงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๓๕ สถานการณ์เลวร้ายจนนำไปสู่เหตุการณ์นองเลือดที่เรียกกันว่า“พฤษภาทมิฬ” ในที่สุดสถานการณ์ทางการเมืองบีบบังคับจนทำให้ พลเอก สุจินดา คราประยูร ต้องลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี บรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้นได้ดำเนินการแก้ไขวิกฤตการณ์อันสืบเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญ โดยเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม รวม ๔ ฉบับ ซึ่งนับว่าเป็นความสำเร็จครั้งแรกที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้แสดงเจตนาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการแก้ไขรัฐธรรมนูญไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยให้มากยิ่งขึ้น แต่ทว่าความสำเร็จในครั้งนี้ก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากการสูญเสียครั้งสำคัญ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ถูกยกเลิกไปเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ โดยการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ฉบับที่ ๑๖ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

เมื่อรัฐบาลที่มาตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ ถูกรัฐประหารโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) และพยายามสืบทอดอำนาจทางการเมืองโดยผลักดันให้ พลเอก สุจินดา คราประยูร เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจึงทำให้มีการต่อต้านการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอก สุจินดา คราประยูร ประชาชนจึงได้ออกมารวมตัวประท้วง ต่อต้าน โดยการอดข้าวอดน้ำ ของเรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร และพลตรีจำลอง ศรีเมือง

ได้ก่อให้เกิดการเดินขบวนที่ท้องสนามหลวงและถนนราชดำเนิน ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๕ ข้อเรียกร้องของพลังมวลชนต้องการให้พลเอก สุจินดา คราประยูร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในบทบัญญัติที่จะกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือมาจากการเลือกตั้ง ความขัดแย้งระหว่างประชาชนและผู้นำการประท้วง คือ พลตรี จำลอง ศรีเมือง กับพลเอก สุจินดา คราประยูร มีส่วนสำคัญทำให้เกิดสถานการณ์ปะทะกันระหว่างกองกำลังทหารกับมวลชนผู้ชุมนุมประท้วงนำไปสู่การนองเลือด โดยเรียกเหตุการณ์นี้ว่า “พฤษภาทมิฬ” เมื่อเหตุการณ์ได้สงบลงด้วยพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อมพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จากนั้นกระแสความต้องการให้มีการปฏิรูปทางการเมืองจึงมีมากขึ้นเป็นลำดับ ต่อมาภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๕ พรรคประชาธิปัตย์ได้เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล โดยมีนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี กระแสเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญก็ยังคงมีมาอย่างต่อเนื่อง ศาสตราจารย์มารุต บุนนาค ซึ่งเป็นประธานรัฐสภาในขณะนั้น จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (คพป.)” เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๗ โดยมีศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี เป็นประธานคณะกรรมการ และศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ

๑. ศึกษา พิจารณา ค้นคว้า ตรวจสอบ รวบรวมความคิดเห็น และเรียบเรียงบทบัญญัติขึ้นเป็นร่างรัฐธรรมนูญ

๒. ศึกษา พิจารณา ค้นคว้า ตรวจสอบ รวบรวมความคิดเห็น และเรียบเรียงบทบัญญัติขึ้นเป็นร่างกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคการเมือง และร่างกฎหมายอื่น ๆ อันจำเป็นต่อการพัฒนาระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓. ศึกษา พิจารณา ค้นคว้า ตรวจสอบ รวบรวมความคิดเห็น และยกร่างข้อเสนอแนะเพื่อการจัดทำแผนหรือโครงการพัฒนาหรือปฏิรูปการเมืองการปกครองของประเทศไทย ในระยะเฉพาะหน้าและระยะยาวให้สอดคล้องกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ต่อมาคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยได้เสนอข้อสรุปต่อประธานรัฐสภา ๒ ประการ ที่สำคัญ คือ

๑. ควรมีองค์กรที่ทำหน้าที่พัฒนาการเมืองอย่างต่อเนื่อง

๒. ควรมีการปฏิรูปการเมือง โดยแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๒๑๑ ให้มีการตั้งคณะกรรมการพิเศษเพื่อยกร่างรัฐธรรมนูญแห่งชาติ

หลังการประกาศพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นช่วงเวลาของการเลือกตั้งทั่วไป แนวทางของคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยได้รับการตอบสนองจากบรรดานักการเมือง นักวิชาการ และประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้แนวคิดนี้ถูกหยิบยกขึ้นมาใช้เป็นประเด็นหาเสียงของพรรคการเมืองต่าง ๆ

ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๓๘ รัฐบาลโดยการนำของนายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี ได้ตอบสนองต่อเสียงเรียกร้องดังกล่าว โดยได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๘ ความตอนหนึ่งว่า “จะสนับสนุนให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน มาตรา ๒๑๑ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย” ต่อมาวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๓๘ นายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี ได้มี

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง คือ คณะกรรมการการปฏิรูปทางการเมือง โดยมีนายชุมพล ศิลปอาชา เป็นประธานคณะกรรมการ และมีรองศาสตราจารย์ประณต นันทิยะกุล เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการชุดนี้มีภารกิจที่สำคัญ ๆ คือ จัดทำแผนพัฒนาการเมืองให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งวิธีการปฏิรูปการเมืองและพิจารณาแนวทางการดำเนินการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๑ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยและองค์กรประชาธิปไตยอื่น ๆ ในที่สุดคณะกรรมการปฏิรูปทางการเมืองได้เสนอข้อสรุปต่อนายกรัฐมนตรี คือ ให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๑ ใน ๒ ลักษณะ คือ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบางมาตราให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติในมาตรา ๒๑๑ หรือการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ โดยให้มีคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง ผู้แทนพรรคการเมือง สมาชิกวุฒิสภา นักวิชาการ และผู้แทนประชาชนกลุ่มสาขาอาชีพต่าง ๆ จำนวน ๖๗ คน เพื่อยกร่างรัฐธรรมนูญใหม่ทั้งฉบับ

ต่อมารัฐบาลของนายบรรหาร ศิลปอาชา ได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๑๑ ต่อรัฐสภาวาระที่หนึ่ง ซึ่งที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการในคราวประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๙ และต่อมาที่ประชุมรัฐสภาในคราวประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) ได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๙ มาตรา ๒๑๑ ตามที่คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาแล้วเสร็จในวาระที่สอง เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๙ โดยที่ประชุมได้มีมติกำหนดกรอบประเด็นสำคัญต่าง ๆ เพื่อให้คณะกรรมาธิการวิสามัญนำมติของรัฐสภากลับไปพิจารณาใหม่โดยกำหนดกรอบใน ๕ ประเด็น ดังนี้

๑. ให้มีองค์กรที่ทำหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญโดยให้ใช้รูปแบบของสภาร่างรัฐธรรมนูญ

๒. องค์ประกอบของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญให้มาจากประชาชนทั่วไปและนักวิชาการ

๓. ที่มาของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ให้มาจากการเลือกตั้งทางอ้อม โดยรัฐสภาเป็นผู้เลือก ส่วนจำนวนนั้นให้คณะกรรมาธิการวิสามัญเป็นผู้กำหนด

๔. เมื่อร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ ให้รัฐสภาลงมติให้ความเห็นชอบ

๕. กรณีที่รัฐสภาไม่ให้ความเห็นชอบในร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ให้นำร่างรัฐธรรมนูญไปให้ประชาชนลงประชามติ

หลังจากที่คณะกรรมาธิการวิสามัญได้นำร่างรัฐธรรมนูญกลับไปแก้ไขตามมติของรัฐสภาแล้ว จึงนำร่างดังกล่าวเข้าสู่ที่ประชุมอีกครั้งในคราวประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๙ โดยให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อทำหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งถือได้ว่าเป็นกุญแจที่นำไปสู่การปฏิรูปทางการเมืองให้เป็นผลสำเร็จ

สภาร่างรัฐธรรมนูญประกอบด้วยสมาชิกสองประเภท ประเภทหนึ่งมาจากการเลือกโดยอ้อมเป็นผู้สมัครรับเลือกจากจังหวัดต่าง ๆ โดยขั้นแรกให้ผู้สมัครเลือกกันเองให้เหลือจังหวัดละ ๑๐ คน จากนั้นจึงให้รัฐสภาลงคะแนนเลือกให้เหลือเพียงจังหวัดละ ๑ คน มีจำนวนทั้งสิ้น ๗๖ คน และอีกประเภทหนึ่งให้สภาสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ที่มีการให้

ปริญญาสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์ เสนอบัญชีรายชื่อบุคคลผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขากฎหมายมหาชน สาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ และผู้มีประสบการณ์ด้านการเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน หรือการร่างรัฐธรรมนูญ ประเภทละไม่เกิน ๕ คน ต่อประธานรัฐสภา เพื่อนำเสนอให้รัฐสภาทำการเลือกในแต่ละสาขาให้ได้จำนวนตามที่กำหนด คือ

๑. ผู้เชี่ยวชาญสาขากฎหมายมหาชน จำนวน ๘ คน

๒. ผู้เชี่ยวชาญสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน ๘ คน

๓. ผู้มีประสบการณ์ด้านการเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน หรือการร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๗ คน

วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๓๙ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) ที่ประชุมรัฐสภาลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๙๙ คน โดยคัดเลือกจากผู้ได้รับการคัดเลือกจากจังหวัดต่าง ๆ จำนวน ๗๖ คน และคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และผู้มีประสบการณ์ด้านการเมือง การบริหารราชการแผ่นดินหรือการร่างรัฐธรรมนูญจากบัญชีรายชื่อที่สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้เสนอมา จำนวน ๒๓ คน

วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๐ สภาร่างรัฐธรรมนูญได้ประชุมเป็นครั้งแรก ได้มีมติเลือกประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญและรองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

นายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ เป็นรองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง

นางยุพา อุดมศักดิ์ เป็นรองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง

ต่อมาวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๐ สภาร่างรัฐธรรมนูญได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการสามัญคณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ๑๗ คน (แต่งตั้งเพิ่มเติมอีก ๑๒ คน รวมเป็น ๒๙ คน) โดยนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นประธานคณะกรรมาธิการ และศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นเลขานุการคณะกรรมาธิการ

๒. คณะกรรมาธิการประชาสัมพันธ์ ๑๗ คน โดยนายสมเกียรติ อ่อนวิมล เป็นประธานคณะกรรมาธิการ และนายธงชาติ รัตนวิชา เป็นเลขานุการคณะกรรมาธิการ

๓. คณะกรรมาธิการรับฟังความคิดเห็นและประชาพิจารณ์ ๓๘ คน โดยศาสตราจารย์อมร รักษาสัตย์ เป็นประธานคณะกรรมาธิการ และนายสนั่น อินทรประเสริฐ เป็นเลขานุการคณะกรรมาธิการ

๔. คณะกรรมาธิการวิชาการ ข้อมูล และศึกษาแนวทางการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ๑๗ คน โดยศาตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ เป็นประธานคณะกรรมาธิการ และรองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ โพธิแท่น เป็นเลขานุการคณะกรรมาธิการ

๕. คณะกรรมาธิการการจดหมายเหตุ ตรวจรายงานการประชุมและกิจการสภา ๑๗ คน โดยนายเดโช สวนานนท์ เป็นประธานคณะกรรมาธิการ และนายสุนทร ทิพย์มณี เป็นเลขานุการคณะกรรมาธิการ

หลังจากสภาร่างรัฐธรรมนูญได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการสามัญและวิสามัญ พร้อมทั้งกำหนดภารกิจในการดำเนินงานแล้ว คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญจึงได้ทำการยกร่างรัฐธรรมนูญ โดยมีกรอบแนวความคิดในการยกร่างรัฐธรรมนูญ คือ

กรอบที่ ๑ เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของพลเมือง ประกอบด้วยสิทธิ เสรีภาพและการมีส่วนร่วมของพลเมืองว่าด้วยหลักการในการแก้ไขปัญหาสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ที่ยังไม่มีผลบังคับได้จริง และการแก้ไขปัญหาการจำกัดสิทธิเสรีภาพโดยกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่กว้างเกินควรจนกระทบสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพ และหลักการในการ

แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมระบอบการเมืองมากขึ้น และการแก้ไขปัญหาการกระจายอำนาจที่ยังไม่เป็นรูปธรรมชัดเจนในการปฏิบัติ

กรอบที่ ๒ เกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ซึ่งประกอบด้วย ศาล รัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ระบบการควบคุมการทุจริต การแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) ที่เป็นอิสระ ตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การตรวจเงินแผ่นดิน

กรอบที่ ๓ เกี่ยวกับสถาบันการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการเมือง ซึ่งประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา พรรคการเมือง คณะรัฐมนตรี และความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี

จากกรอบแนวคิดดังกล่าวจึงนำสู่การยกร่างรัฐธรรมนูญโดยมีทั้งหมด ๓๓๙ มาตรา เมื่อยกร่างเสร็จได้เสนอสู่ที่ประชุมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในวาระที่หนึ่งเพื่อพิจารณารับร่างรัฐธรรมนูญ ในวันที่ ๗-๘ พฤษภาคม ๒๕๔๐ โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้รับหลักการร่าง ๘๙ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง จากนั้น ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... จำนวน ๓๓ คน โดยนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นประธานคณะกรรมาธิการ และศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นเลขานุการคณะกรรมาธิการ เพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญและกำหนดให้แปรญัตติภายใน ๓๐ วัน คณะกรรมาธิการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ได้ทบทวนแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญประกอบความคิดเห็นของประชาชนจากเวทีประชาพิจารณ์ และคำขอแปรญัตติของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๕๗ คน จนแล้วเสร็จภายใน ๑ เดือน จากนั้น ได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญสู่การพิจารณาของสภาร่างรัฐธรรมนูญในวาระที่สอง ซึ่งเป็นการพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา ตั้งแต่วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๐ จนกระทั่งวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เป็นอันจบการพิจารณาในวาระที่สอง โดยได้พิจารณาปรับให้คงเหลือ ๓๓๖ มาตรา และต่อจากนั้นที่ประชุมมีมติเห็นสมควรให้รอไว้ ๑๕ วัน ก่อนจะลงมติในวาระที่สาม เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ ที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญได้ลงมติ โดยผลการลงมติ คือ เห็นชอบ ๙๒ เสียง ไม่เห็นชอบ ไม่มี และงดออกเสียง ๔ เสียง

สภาร่างรัฐธรรมนูญใช้ระยะเวลาในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ทั้งสิ้น ๒๓๓ วัน จากนั้นจึงได้เสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาในคราวประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๒-๖ (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) ตั้งแต่วันที่ ๔-๑๐ กันยายน ๒๕๔๐ รัฐสภาได้พิจารณาแล้วเสร็จ และรอการพิจารณาลงมติไว้ ๑๕ วัน จากนั้นในวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๐ ในคราวประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) รัฐสภาจึงได้ลงมติให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ซึ่งผลการลงมติ คือ เห็นชอบ ๕๗๘ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑๖ เสียง และงดออกเสียง ๑๗ เสียง ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภา นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และนายพินิต อารยะศิริ เลขาธิการวุฒิสภา เข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทูลเกล้าฯ ถวายร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ประธานรัฐสภาได้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ จากนั้นจึงได้อัญเชิญรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อ

ประทับพระราชลัญจกร ๔ องค์ คือ พระราชลัญจกรมหาโองการ พระราชลัญจกรไอยราพต (องค์ใหญ่) พระราชลัญจกรหงสพิมาน และพระราชลัญจกรพระครุฑพ่าห์ ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ต่อมาได้สิ้นสุดลงในวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ โดยการรัฐประหารจากคณะการปฏิรูปการปกครองในระบบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ฉบับที่ ๑๘ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

รัฐธรรมนูญซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติ ๓๐๙ มาตรา โดยมีนายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ช่วงที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ นั้น ได้มีการยกร่างรัฐธรรมนูญโดยกำหนดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) เพื่อทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันเปิดประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญครั้งแรก จากนั้นให้มีการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญให้ประชาชนรับทราบ และจัดให้มีการออกเสียงประชามติ การลงประชามติมีขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ โดยผลของการลงประชามติ คือ ประชาชนลงคะแนนเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญร้อยละ ๕๗.๘๑ ไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญร้อยละ ๔๒.๑๙ ดังนั้น ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงผ่านการลงประชามติของประชาชนทั้งประเทศ และได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ต่อมาได้ถูกยกเลิกไปเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เพราะการเข้ายึดอำนาจการปกครองประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕/๒๕๕๗ เรื่อง การสิ้นสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและภายหลังจึงมีประกาศฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ เรื่อง การสิ้นสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้สิ้นสุดลง ยกเว้นหมวดที่ ๒ พระมหากษัตริย์

ฉบับที่ ๒๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เข้าควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ และได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๙ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ต่อมาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ (กมธ.) จำนวน ๓๖ คนเข้ามาทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ มีศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นประธาน ใช้เวลาร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ๑๐ เดือน จนเสร็จสิ้นได้ส่งมอบให้สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๘ ต่อมาวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ เข้าสู่การพิจารณาของสภาปฏิรูปแห่งชาติ เพื่อลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติลงมติไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ ด้วยคะแนน ๑๓๕ ต่อ ๑๐๕ เสียง งดออกเสียง ๗ คน เป็นผลทำให้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เป็นอันตกไป และคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญชุดนี้ต้องถูกยุบไป ต่อมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) ขึ้นโดยมีนายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อใช้เป็นหลักในการปกครอง และเป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น โดยได้กำหนดกลไกเพื่อจัดระเบียบและสร้างความเข้มแข็งแก่การปกครองประเทศขึ้นใหม่ด้วยการจัดโครงสร้างของหน้าที่และอำนาจขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ และสัมพันธภาพระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารให้เหมาะสม การให้สถาบันศาลและองค์กรอิสระอื่นซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุจริต เที่ยงธรรม และมีส่วนในการ

ป้องกันหรือแก้ไขวิกฤติของประเทศตามความจำเป็นและความเหมาะสม การรับรอง ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยให้ชัดเจนและครอบคลุมอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยถือว่าการมีสิทธิเสรีภาพเป็นหลักการ จำกัดตัดสิทธิเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น แต่การใช้สิทธิเสรีภาพดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เพื่อคุ้มครองส่วนรวม การกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต่อประชาชนเช่นเดียวกับการให้ประชาชนมีหน้าที่ต่อรัฐ การวางกลไกป้องกัน ตรวจสอบ และขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เข้มงวด เด็ดขาด เพื่อมิให้ผู้บริหารที่ปราศจากคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลเข้ามามีอำนาจในการปกครองบ้านเมืองหรือใช้อำนาจตามอำเภอใจ และการกำหนดมาตรการป้องกันและบริหารจัดการวิกฤติการณ์ของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนได้กำหนดกลไกอื่น ๆ ตามแนวทางที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ระบุไว้ เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาประเทศตามแนวนโยบายแห่งรัฐและยุทธศาสตร์ชาติซึ่งผู้เข้ามาบริหารประเทศแต่ละคณะจะได้กำหนดนโยบายและวิธีดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป ทั้งยังสร้างกลไกในการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นอย่างร่วมมือร่วมใจกัน รวมตลอดทั้งการลดเงื่อนไขความขัดแย้งเพื่อให้ประเทศมีความสงบสุขบนพื้นฐานของความรู้รักสามัคคีปรองดอง การจะดำเนินการในเรื่องเหล่านี้ให้ลุล่วงไปได้ จำต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประชาชนทุกภาคส่วนกับหน่วยงานทั้งหลายของรัฐตามแนวทางประชารัฐ ภายใต้กฎเกณฑ์ตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและประเพณีการปกครองที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และลักษณะสังคมไทย หลักความสุจริต หลักสิทธิมนุษยชน และหลักธรรมาภิบาล อันจะทำให้สามารถขับเคลื่อนประเทศให้พัฒนาไปข้างหน้าได้อย่างเป็นขั้นตอนจนเกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทั้งในทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในการดำเนินการดังกล่าว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้สร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในหลักการและเหตุผลของบทบัญญัติต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงร่างรัฐธรรมนูญและความหมายโดยผ่านทางสื่อต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสาระของร่างรัฐธรรมนูญด้วยการเสนอแนะข้อควรแก้ไขเพิ่มเติม เมื่อการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ ก็ได้เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ โดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญได้ง่ายและจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อให้ความเห็นชอบแก่ร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ ในการนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเสนอคำถามเพิ่มเติมในการออกเสียงประชามติว่า “ ท่านเห็นชอบหรือไม่ว่า เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ สมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ในระหว่าง ๕ ปีแรก นับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ” การออกเสียงประชามติปรากฏผลว่า ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติโดยคะแนนเสียงข้างมากเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นเพิ่มเติมดังกล่าว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม และได้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่า เป็นการชอบด้วยผลการออกเสียงประชามติแล้วหรือไม่ ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมข้อความบางส่วน และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการแก้ไขตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว นายกรัฐมนตรีจึงนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีขอรับพระราชทานร่างรัฐธรรมนูญนั้นคืนมาแก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะบางประเด็นได้ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ นายกรัฐมนตรีจึงนำร่างรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สืบไป

การให้ความเห็นชอบบุคคล เป็นนายกรัฐมนตรี

ผู้นำฝ่ายบริหารหรือประธานาธิบดีในระบบการเมืองแบบประธานาธิบดี (Presidential System) ในหลายประเทศมาจากการเลือกตั้งของประชาชน อาทิ สหรัฐอเมริกา รัสเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ซึ่งมีความแตกต่างกับผู้นำฝ่ายบริหารหรือนายกรัฐมนตรีในระบบการเมืองแบบรัฐสภา (Parliamentary System) โดยมีที่มาจากเสียงส่วนใหญ่ในสภาผู้แทนราษฎร สำหรับระบบการเมืองของประเทศอังกฤษหรือออสเตรเลีย ได้มีประเพณีให้ผู้นำพรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุดในสภาผู้แทนราษฎรเป็นนายกรัฐมนตรี พร้อมทั้งเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลด้วย ขณะที่ระบบการเมืองแบบรัฐสภาของประเทศไทยก่อนปี ๒๕๔๐ ยังมีประเพณีการปกครองหรือบทบัญญัติทางรัฐธรรมนูญฉบับถาวรที่ไม่ชัดเจนในเรื่องนี้ โดยมีรูปแบบการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีด้วยวิธีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐสภาเพื่อลงมติหยั่งเสียงในการเลือกนายกรัฐมนตรี หรือวิธีการที่ให้พรรคการเมืองแต่ละพรรครวบรวมการลงนามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองนั้น ๆ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ใดผู้หนึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีและยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนั้นยังมีเหตุการณ์พิเศษในเดือนมิถุนายน ๒๕๓๕ ที่เป็นดุลพินิจของประธานสภาผู้แทนราษฎรในการเสนอชื่อบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรีโดยปราศจากการลงนามสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้อื่น (อนึ่ง ระหว่างปี ๒๔๗๕-๒๕๑๗ ขณะที่ได้มีการกำหนดให้พระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นอาคารรัฐสภา ได้มีการประสานภายในและการประชุมสภาเพื่อการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรี จำนวนหลายครั้ง แม้ว่าบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญฉบับถาวรในช่วงเวลาดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องมาจากความเห็นชอบของสถาบันนิติบัญญัติ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ และการเลือกพระยามโนปกรณ์นิติธาดา เป็นประธานกรรมการราษฎร)

อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ เป็นต้นมา (ยกเว้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ได้กำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรหรือสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แล้วแต่กรณี ดังนั้น การประชุมและลงมติของสภาผู้แทนราษฎรหรือสภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงเป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญตามรัฐธรรมนูญสำหรับการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรี

การลงมติของสภาผู้แทนราษฎรหรือสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการให้ความเห็นชอบบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี มีรายละเอียดดังนี้

๑. การประชุมเพื่อปรึกษาหารือเลือกบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี ตามขนบธรรมเนียมประเพณี

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับถาวรฉบับแรกที่กำหนดให้มีการให้ความเห็นชอบบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ทำให้มีความเข้าใจว่าการให้

ความเห็นชอบบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรีจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเกิดขึ้นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ (ทั้งนี้ ไม่รวมถึงพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ และการเลือกพระยามโนปกรณ์นิติธาดา เป็นกรรมการราษฎร) แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วเคยมีการเลือกนายกรัฐมนตรีจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรและรัฐสภาที่มีลักษณะเป็นการหยั่งเสียงอย่างไม่เป็นทางการมาแล้ว โดยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นต้นมา ได้มีการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวถึง ๔ ครั้ง ณ อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน เป็นธรรมเนียมปฏิบัติ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ หลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปแล้ว เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ ได้มีการเสนอชื่อบุคคล ๒ คน เพื่อให้ที่ประชุมเลือกเป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก่ หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร กับพลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ รองหัวหน้าพรรคชาติไทย และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา (ภายหลังได้รับพระราชทานยศเป็นพลเอก) ผลการลงคะแนนเสียงปรากฏว่า หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ได้คะแนน ๑๓๓ เสียง ขณะที่พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ ได้คะแนน ๕๒ เสียง หลังจากนั้นจึงได้มีกระบวนการทางกฎหมายเพื่อแต่งตั้งหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

ครั้งที่ ๒ เมื่อคณะรัฐมนตรีคณะที่หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี ได้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากไม่ได้รับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร ในคราวการแถลงนโยบายต่อสภาผู้แทนราษฎร หลังจากนั้นได้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่๑๓ มีนาคม ๒๕๑๘ ซึ่งมีการเสนอชื่อบุคคล ๒ คน เพื่อให้ที่ประชุมเลือกเป็นนายกรัฐมนตรีแทนตำแหน่งที่ว่าง ได้แก่ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช หัวหน้าพรรคกิจสังคมและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานครกับพันเอก สมคิด ศรีสังคม หัวหน้าพรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทยและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุดรธานี ผลการลงคะแนนเสียง ปรากฏว่า หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้คะแนน ๑๓๕ เสียง ขณะที่พันเอก สมคิด ศรีสังคม ได้คะแนน ๕๓ เสียง หลังจากนั้นจึงได้มีกระบวนการทางกฎหมายเพื่อแต่งตั้งหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

ครั้งที่ ๓ หลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว มีการประชุมรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๒ โดยมีสมาชิกรัฐสภาเข้าประชุม จำนวน ๓๔๙ คน จากสมาชิกรัฐสภาทั้งหมด ๕๒๖ คน โดยมีการเสนอชื่อพลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ มีผู้สนับสนุนพลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ จำนวน ๓๑๑ เสียง มีผู้งดออกเสียง ๑๘ เสียง และมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเดินออกจากที่ประชุม จำนวน ๒๐ คน หลังจากนั้น จึงได้มีกระบวนการทางกฎหมายเพื่อแต่งตั้ง พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

ครั้งที่ ๔ หลังจากที่พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรีได้ลาออกจากตำแหน่ง ได้มีการประชุมรัฐสภา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๒๓ ซึ่งมีการเสนอชื่อบุคคล จำนวน ๘ คน เป็นนายกรัฐมนตรีแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยมีผลการลงคะแนน ดังนี้

ลำดับและชื่อ	การลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เสียง)	การลงคะแนนของสมาชิกวุฒิสภา (เสียง)	คะแนนรวม (เสียง)
๑. พลเอก เปรม ติณสูลานนท์	๑๙๕	๒๐๐	๓๙๕
๒. หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช	๗๙	๑	๘๐
๓. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์	๔	๑	๕
๔. พลอากาศเอก หะริน หงสกุล	๒	-	๒
๕. พลเอก เสริม ณ นคร	-	๒	๒
๖. พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์	-	๒	๒
๗. พลเรือเอก สงัด ชลออยู่	-	๑	๑
๘. นายสมัคร สุนทรเวช	-	๑	๑
ไม่ออกเสียง	๑	-	๑
บัตรเสีย	๔	๓	๗
คะแนนเสียงรวม	๒๘๕	๒๑๑	๔๙๖

หลังจากนั้นจึงได้มีกระบวนการทางกฎหมายเพื่อแต่งตั้งพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

๒. การประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติให้มีการให้ความเห็นชอบสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มีบทบัญญัติให้แต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงมีรายละเอียดการให้ความเห็นชอบสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ หลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว สภาผู้แทนราษฎรมีมติให้ความเห็นชอบให้พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทยและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ เป็นนายกรัฐมนตรี แม้ว่ามีการเสนอชื่อเพียง ๑ ชื่อ แต่มีการลงคะแนนเสียงเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยมีผู้ให้ความเห็นชอบ ๓๔๐ เสียง ผู้ไม่ให้ความเห็นชอบ ๑๒๗ เสียง และมีผู้งดออกเสียง ๓๐ เสียง หลังจากนั้นจึงได้มีกระบวนการทางกฎหมายเพื่อแต่งตั้งพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๘ หลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปแล้ว สภาผู้แทนราษฎรมีมติให้ความเห็นชอบให้พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทยและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเป็นนายกรัฐมนตรี แม้ว่ามีการเสนอชื่อเพียง ๑ ชื่อ แต่มีการ

ลงคะแนนเสียงเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยมีผู้ให้ความเห็นชอบ ๓๗๗ เสียง ผู้ไม่ให้ความเห็นชอบ ๑ เสียง และมีผู้งดออกเสียง ๑๑๖ เสียง หลังจากนั้นจึงได้มีกระบวนการทางกฎหมายเพื่อแต่งตั้งพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๑ หลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปแล้ว ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีการเสนอบุคคล ๒ คน คือ นายสมัคร สุนทรเวช หัวหน้าพรรคพลังประชาชนและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน เพื่อเลือกเป็นนายกรัฐมนตรี โดยเมื่อมีการลงคะแนนเสียงแล้ว ผลปรากฏว่า นายสมัคร สุนทรเวช ได้คะแนนเสียง ๓๑๐ เสียง ขณะที่นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้คะแนนเสียง ๑๖๓ เสียง และมีผู้งดออกเสียง ๓ เสียง หลังจากนั้นจึงได้มีกระบวนการทางกฎหมายเพื่อแต่งตั้งนายสมัคร สุนทรเวช เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๑ หลังจากนายสมัคร สุนทรเวช พ้นจากความเป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีการเสนอบุคคล ๒ คน คือ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ รองหัวหน้าพรรคพลังประชาชนและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน เพื่อเลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรี โดยเมื่อมีการลงคะแนนเสียงแล้วผลปรากฏว่า นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ได้คะแนนเสียง ๒๙๘ เสียง ขณะที่นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้คะแนนเสียง ๑๖๓ เสียง และมีผู้งดออกเสียง ๕ เสียง หลังจากนั้นจึงได้มีกระบวนการทางกฎหมายเพื่อแต่งตั้งนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

ครั้งที่ ๕ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ หลังจากนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ พ้นจากความเป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีการเสนอบุคคล ๒ คน คือ พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก หัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดินและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน เพื่อเลือกเป็นนายกรัฐมนตรี โดยเมื่อมีการลงคะแนนเสียงแล้ว ผลปรากฏว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้คะแนนเสียง ๒๓๕ เสียง ขณะที่ พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก ได้คะแนนเสียง ๑๙๘ เสียง โดยมีผู้งดออกเสียง ๓ เสียง หลังจากนั้นจึงได้มีกระบวนการทางกฎหมายเพื่อแต่งตั้งนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

ครั้งที่ ๖ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ หลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปแล้ว สภาผู้แทนราษฎรมีมติให้ความเห็นชอบให้นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร สมาชิกพรรคเพื่อไทยและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ เป็นนายกรัฐมนตรี แม้ว่ามีการเสนอชื่อเพียง ๑ ชื่อ แต่มีการลงคะแนนเสียงเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยมีผู้ให้ความเห็นชอบ ๒๙๖ เสียง ผู้ไม่ให้ความเห็นชอบ ๓ เสียง และมีผู้งดออกเสียง ๑๙๗ เสียง หลังจากนั้นจึงได้มีกระบวนการทางกฎหมายเพื่อแต่งตั้งนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

ครั้งที่ ๗ วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ หลังจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มีผลบังคับใช้ พร้อมทั้งมีการแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต่อมาสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้ความเห็นชอบให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและผู้บัญชาการทหารบก เป็นนายกรัฐมนตรี แม้ว่ามีการเสนอชื่อเพียง ๑ ชื่อ แต่มีการลงคะแนนเสียงเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยมีผู้ให้ความเห็นชอบ ๑๙๑ เสียง หลังจากนั้นจึงได้มีกระบวนการทางกฎหมายเพื่อแต่งตั้งพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

การใช้อาคารรัฐสภาเพื่อกิจการด้านต่างประเทศ

นับตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ จนถึงปัจจุบัน รัฐสภาไทยได้ใช้อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน เป็นสถานที่สำหรับให้การต้อนรับบุคคลสำคัญจากต่างประเทศในฐานะอาคันตุกะของรัฐสภาไทย โดยบุคคลสำคัญของรัฐสภาไทยซึ่งได้แก่ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานวุฒิสภา รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ สมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เลขาธิการวุฒิสภา และรองเลขาธิการวุฒิสภา ได้มีการพบปะหารือกับบุคคลสำคัญจากต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการเดินทางเยือนต่างประเทศและการรับรองบุคคลสำคัญจากต่างประเทศ เช่น เอกอัครราชทูตต่างประเทศเข้าเยี่ยมคารวะประธานรัฐสภาเพื่อแนะนำตัวในโอกาสเข้ารับตำแหน่งใหม่หรืออำลาตำแหน่ง การหารือกับแขกต่างประเทศที่เดินทางมาเยือนอย่างเป็นทางการ การเดินทางไปเยือนต่างประเทศอย่างเป็นทางการของผู้นำรัฐสภาไทย ซึ่งมีกำหนดการพบปะสนทนากับบุคคลสำคัญของประเทศเจ้าภาพหลายวาระ การพบปะสนทนาของกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทยกับประเทศคู่กลุ่ม เป็นต้น

ในช่วงระยะเวลาที่รัฐสภาไทยใช้อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน เป็นสถานที่ปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติ

รัฐสภาไทยมีโอกาสได้ให้การต้อนรับและเปิดห้องประชุมรัฐสภาสำหรับการกล่าวสุนทรพจน์แก่ผู้นำต่างประเทศของสองประเทศ ได้แก่ นายอฏัล พิหารี วาชเปยี นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐอินเดีย และนายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาชนจีน ตามลำดับวันเวลาการเดินทางเยือน นอกจากนี้ ยังได้ใช้เป็นสถานที่ต้อนรับประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา สมาชิกรัฐสภา เลขาธิการสภา ราชทูต คณะผู้แทน คณะทูตานุทูต ผู้บริหารของสำนักงานและองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่รัฐสภาของต่างประเทศ อย่างต่อเนื่องอีกด้วย อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารัฐสภาไทยจะไม่เคยใช้อาคารรัฐสภาแห่งนี้เป็นสถานที่จัดประชุมระหว่างประเทศ แต่ก็ได้ใช้สถานที่นี้เป็นสถานที่เตรียมความพร้อมของฝ่ายข้าราชการและสมาชิกรัฐสภาในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่รัฐสภาไทยเข้าเป็นสมาชิก

๑. การกล่าวสุนทรพจน์ของผู้นำต่างประเทศที่ห้องประชุมรัฐสภา

๑.๑ การกล่าวสุนทรพจน์ของนายอฏัล พิหารี วาชเปยี นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐอินเดีย

นายอฏัล พิหารี วาชเปยี นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐอินเดีย ลงนามในสมุดเยี่ยมชมรัฐสภาไทย

วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๖ การเยือนของนายอฏัล พิหารี วาชเปยี (Atal Bihari Vajpayee) นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐอินเดีย พร้อมด้วยคณะ เดินทางมาเยือนไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐบาลไทย ระหว่างวันที่ ๙-๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๖ และได้กล่าวปราศรัยที่ห้องประชุมรัฐสภา ในวันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๖ เวลา ๑๖.๒๕ นาฬิกา ณ อาคารรัฐสภา ๑ นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของรัฐสภาไทยที่มีแขกระดับสำคัญมาปราศรัยในห้องประชุม โดยมีนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี พลตรี มนูญกฤต รูปขจร รองประธานรัฐสภาและประธานวุฒิสภา พร้อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ร่วมให้การต้อนรับ โดยสุนทรพจน์ของนายอฏัล พิหารี วาชเปยี มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

นายอฏัล พิหารี วาชเปยี นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐอินเดีย กล่าวสุนทรพจน์ในห้องประชุมรัฐสภา

๑. การแสดงความขอบคุณต่อรัฐสภาไทยที่ได้ให้สิทธิพิเศษแก่ตนในฐานะผู้นำต่างประเทศคนแรกที่ได้กล่าวสุนทรพจน์ในห้องประชุมรัฐสภาแห่งนี้

๒. ความสัมพันธ์ระหว่างอินเดียและไทยที่มีรากฐานมาจากการมีมรดกทางวัฒนธรรมร่วมกัน อาทิ ประเพณีทางวัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา และเทศกาลต่าง ๆ

๓. สภาพการณ์ปัจจุบันที่ทั้งอินเดียและไทยต่างก็กำลังเผชิญหน้ากับประเด็นปัญหาและความท้าทายที่มีความซับซ้อนของยุคโลกาภิวัตน์ เช่น การก่อการร้ายข้ามชาติ การสร้างเสถียรภาพความมั่นคงทางทะเล อาชญากรรมข้ามชาติ โจรสลัด การค้ายาเสพติด การค้าสินค้าปลอม การดำรงรักษาอัตลักษณ์และสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมของประเทศท่ามกลางการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นต้น ในฐานะที่อินเดีย-ไทยเป็นประเทศที่มีอาณาเขตติดทะเลและมีผลประโยชน์ร่วมกันด้านเศรษฐกิจ จึงควรร่วมมือกันเพื่อทำให้อ่าวเบงกอลและทะเลอันดามัน

กลายเป็นพื้นที่แห่งสันติภาพและการพัฒนาอย่างแท้จริง

๔. จุดแข็งของไทย ได้แก่ (๑) การใช้ประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์อย่างเหมาะสมเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร (๒) การได้รับการยอมรับในฐานะประเทศผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรระดับโลก (๓) การสร้างมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวระดับโลก (๔) การยกระดับการเป็นแหล่งผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพ โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยผสมผสานกับวัฒนธรรมการค้าของไทย (๕) การพัฒนาเศรษฐกิจและประเทศตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

๕. นโยบายของอินเดียที่ส่งเสริมให้ชุมชนชาวอินเดียดั้งเดิมที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในไทย สร้างปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม บริจาคเพื่อการกุศล และทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ

๖. การฟื้นฟูนโยบายกระชับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคตะวันออกของอินเดีย ซึ่งไทยเป็นจุดเชื่อมสำคัญระหว่างอินเดียกับประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อินเดียมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนที่มีผลประโยชน์ร่วมกันผ่านความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation: BIMSTEC) ความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขง-คงคา (Mekong–Ganga Cooperation: MGC) การประชุมสุดยอดอินเดีย-อาเซียน (the India-Asean summit) เป็นต้น นอกจากนี้ การขยายขอบเขตความร่วมมือระดับทวิภาคีระหว่างอินเดียกับประเทศในภูมิภาคนี้จะช่วยให้ชาวอินเดียและนักลงทุนชาวต่างชาติสามารถดำเนินธุรกิจระหว่างกันได้อย่างสะดวกสบายมากขึ้น

๗. การเสริมจุดแข็งซึ่งกันและกันระหว่างอินเดียกับไทย โดยอินเดียมีจุดแข็งคืออุตสาหกรรมซอฟต์แวร์เพื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งอินเดียเป็น ๑ ใน ๖ ประเทศของโลกที่มีการพัฒนาขีดความสามารถด้านอวกาศแบบครบวงจรอย่างต่อเนื่อง อินเดียสามารถร่วมมือกับไทยเพื่อใช้เทคโนโลยีดังกล่าวในการพัฒนาประเทศ และในส่วนของไทยที่มีจุดแข็งด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้น สามารถตอบสนองต่อความต้องการของอินเดียในการพัฒนางานทั้งสองด้านเป็นอย่างมาก

๘. ความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมระหว่างอินเดีย-ไทยในปัจจุบัน ได้แก่ (๑) การลงนามในเอกสารความร่วมมือระหว่างอินเดีย-ไทย จำนวนหลายฉบับในสาขาต่าง ๆ ตั้งแต่สาขาเกษตรกรรม สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ ไปจนถึงสาขาการท่องเที่ยว (๒) ข้อเสนอของอินเดียเรื่องการสถาปนาความสัมพันธ์แบบ “เมืองพี่เมืองน้อง” ระหว่างจังหวัดภูเก็ตของไทยกับเมืองพอร์ตแบลร์ของอินเดีย ซึ่งทั้งสองเมืองต่างก็หันหน้าเข้าหากันและมีทะเลอันดามันกั้นกลาง ด้วยตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของสองเมืองสอดรับกับแนวคิดเรื่องการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวข้ามภูมิภาคที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นทั่วภูมิภาคเอเชีย (๓) การพัฒนาศักยภาพความเชื่อมโยงทางอากาศระหว่างไทย-อินเดีย และ (๔) การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมในเมืองหลวงของกันและกัน องค์ประกอบเหล่านี้ช่วยส่งเสริมกรอบการทำงานในการประสานความร่วมมือระหว่างสองประเทศให้เป็นไปอย่างราบรื่น ภายหลังการเสร็จสิ้นการกล่าวสุนทรพจน์ของนายอฏัล พิหารี วาชเปยี นั้น นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภา พลตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี พลตรี มนูญกฤต รูปขจร ประธานวุฒิสภา พร้อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ได้เดินไปส่งนายกรัฐมนตรีอินเดีย บริเวณด้านหน้าอาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๒ เป็นอันเสร็จสิ้นการต้อนรับ

๑.๒ การกล่าวสุนทรพจน์ของนายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาชนจีน

นายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (กลาง)
ถ่ายภาพร่วมกับ นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร (ซ้าย)
และนายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานรัฐสภาและประธานวุฒิสภา

วันศุกร์ที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา การเยือนของนายหลี่ เค่อเฉียง (Li Keqiang) นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และการกล่าวสุนทรพจน์ ณ อาคารรัฐสภา ๑ นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานรัฐสภาและประธานวุฒิสภา นายเจริญ จรรย์โกมล และนายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยสมาชิกรัฐสภา ร่วมให้การรับรองนายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน ในโอกาสเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐบาลไทย พร้อมทั้งกล่าวสุนทรพจน์ต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ณ ห้องประชุมรัฐสภา อาคารรัฐสภา ๑ โดยสุนทรพจน์ของนายหลี่ เค่อเฉียง มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

การกล่าวสุนทรพจน์ของนายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาชนจีน ณ ห้องประชุมรัฐสภา อาคารรัฐสภา ๑

๑. จุดเริ่มต้นของการติดต่อไปมาหาสู่กันระหว่างจีนกับไทย เกิดขึ้นในระหว่างช่วงศตวรรษที่ ๑๔-๑๗ ซึ่งตรงกับสมัยราชวงศ์หมิงของจีนกับสมัยกรุงศรีอยุธยาของไทย มีการส่งทูตเดินทางเยือนระหว่างกันบ่อยครั้ง เจิ้งเหอนักเดินเรือชาวจีนได้นำกองเรือเดินทางข้ามมหาสมุทรมาถึงกรุงศรีอยุธยา และได้แลกเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิตต่าง ๆ กับประชาชนท้องถิ่น เช่น การทำนา และการทำเครื่องถ้วยชาม ซึ่งถ่ายทอดสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน เครื่องสังคโลกที่สวยงาม และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักไปทั่วและวัดพนัญเชิงวรวิหารหรือวัดซำปอกงในจังหวัดอยุธยาต่างก็เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แสดงให้เห็นถึงมิตรภาพที่แน่นแฟ้นยาวนานระหว่างจีนกับไทย อีกทั้งยังมีชาวจีนจำนวนมากเดินทางสู่มหาสมุทรทางใต้และตั้งรกรากอยู่ในประเทศไทย

๒. การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตจีน-ไทย เมื่อ ค.ศ. ๑๙๗๕ ภายหลังการสถาปนาความสัมพันธ์ดังกล่าว ไม่ว่าสถานการณ์ระหว่างประเทศและสภาพการณ์ภายในประเทศของแต่ละฝ่ายได้เปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ตาม แต่ความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศยังคงพัฒนามาด้วยดีโดยตลอด ดังคำพูดของนายเติ้ง เสี่ยวผิง อดีตผู้นำจีน ที่เคยเล่าว่า ความสัมพันธ์จีน-ไทยเป็นตัวอย่างของความร่วมมือฉันมิตรระหว่างประเทศที่มีระบอบสังคมต่างกัน

๓. ความร่วมมือระหว่างจีน-ไทย จีนกับไทยได้ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การค้า และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ค.ศ. ๒๐๑๒ ยอดมูลค่าการค้าระหว่างสองประเทศมีประมาณ ๗๐,๐๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้น ๘ เท่าภายในเวลา ๑๐ ปี ไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยว

จากจีนมากที่สุด ได้ส่งออกสินค้าไปยังจีนมากที่สุด โดยจีนเป็นคู่ค้าอันดับที่ ๒ ของไทย ส่วนไทยเป็นคู่ค้าอันดับที่ ๒ ของจีนในกลุ่มประเทศอาเซียน และไทยยังส่งออกสินค้ารวมทั้งผลิตภัณฑ์ด้านเกษตรและยางพารามายังจีนมากที่สุดอีกด้วย นอกจากนี้ ไทยยังเป็นประเทศที่จีนตั้งสถานกงสุลมากที่สุด มิตรภาพระหว่างจีนกับไทยได้นำผลดีที่เป็นรูปธรรมให้แก่ประชาชนทั้งสองประเทศ

หลายปีมานี้ ความสัมพันธ์จีน-ไทยได้พัฒนามากไปกว่าความสัมพันธ์ระดับทวิภาคี กลายเป็นต้นแบบและมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอาเซียน ในบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียน ไทยเป็นประเทศแรกที่ลงนามแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยโครงการความร่วมมือในศตวรรษที่ ๒๑ กับจีน ประเทศแรกที่ขับเคลื่อนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์กับจีน ประเทศแรกที่ยกเว้นภาษีผักและผลไม้เป็นศูนย์กับจีน ประเทศแรกที่สร้างศูนย์วัฒนธรรมจีน และยังเป็นชาติแรกที่สร้างกลไกเจรจาด้านการป้องกันและการช้อมรบร่วมกันเป็นระยะเวลา ๒ ปีกับจีน ดังนั้น จีนยินดีร่วมกับไทยเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระดับภูมิภาคและพหุภาคีภายใต้จีน-อาเซียน การเจรจาความร่วมมือเอเชีย การประชุมฟอรั่มโป๋อ๋าว การประชุมเอเปคและกรอบกลไกส่วนภูมิภาคและสากลอื่น ๆ

๔. ผู้นำระดับสูงของสองประเทศติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอ ไปมาหาสู่กันเหมือนญาติพี่น้อง ผู้นำทุกรุ่นของจีนส่วนใหญ่เคยเยือนไทย พระบรมวงศานุวงศ์ไทยเคยเสด็จเยือนจีนหลายครั้ง ผู้นำรัฐบาล รัฐสภา และฝ่ายทหารก็ล้วนแล้วแต่เคยเดินทางเยือนจีน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เคยเสด็จเยือนจีนกว่า ๓๐ ครั้ง ตั้งแต่เมื่องหลวงเจริญรุ่งเรืองของจีนจนถึงเขตชายแดนที่อยู่ห่างไกลในชนบททุรกันดาร พระองค์ทรงเป็นที่รักของประชาชนจีน ทรงพระราชนิพนธ์หนังสือแนะนำประเทศจีนกว่า ๑๐ เล่ม และทรงแปลวรรณกรรมสมัยใหม่ของจีน ซึ่งประชาชนไทยชื่นชอบหนังสือเหล่านี้ ในขณะที่สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ทรงชื่นชอบกู่เจิง และทรงเชี่ยวชาญในการเล่นกู่เจิง งานแสดงดนตรีที่พระองค์ทรงริเริ่มเป็นงานที่มีชื่อเสียงในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างสองประเทศ

๕. การไปมาหาสู่กันของภาคเอกชนเป็นไปด้วยความจริงใจ พ.ศ. ๒๕๕๕ ตัวเลขประชาชนที่เดินทางระหว่างสองประเทศมีประมาณ ๓ ล้านคน เมื่อเข้าสู่ พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวนครั้งของการติดต่อกันเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๒๕ ของแหล่งท่องเที่ยวต่างประเทศ ที่นักท่องเที่ยวจีนชอบที่สุดคือประเทศไทย นอกจากนี้ สองประเทศได้ร่วมมือกันสร้างสถาบันขงจื้อและห้องเรียนขงจื้อกว่า ๒๐ แห่ง และมีครูภาษาจีนอาสาสมัครกว่า ๗,๐๐๐ คน มาสอนภาษาจีนในประเทศไทย ยิ่งไปกว่านั้นวัฒนธรรมและพุทธศาสนาก็เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงจิตวิญญาณของประชาชนทั้งสองประเทศ แต่ละปีมีการแลกเปลี่ยนคณะวัฒนธรรมระหว่างกันกว่า ๒๐๐ คณะ

๖. การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อสองประเทศเผชิญหน้ากับความยากลำบาก ตั้งแต่ทศวรรษ ๑๙๗๐ เป็นต้นมา จีนกับไทยให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาโดยตลอดในเหตุการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ เช่น วิกฤตน้ำมันปิโตรเลียม วิกฤตการเงินเอเชีย ภัยสึนามิในมหาสมุทรอินเดีย วิกฤตการเงินโลกปี ๒๐๐๘ แผ่นดินไหวในอำเภอเวิ่นชวน มณฑลเสฉวน ซึ่งอยู่ทางภาคตะวันตกของจีน และอุทกภัยร้ายแรงในไทย

๗. ข้อเสนอของจีนต่อไทย เพื่อผลักดันความร่วมมือทางยุทธศาสตร์จีน-ไทย อย่างรอบด้านและยกระดับความสัมพันธ์จีน-ไทย ในปัจจุบันเอเชียกลายเป็นภูมิภาคที่เศรษฐกิจคึกคักที่สุด และมีศักยภาพมากที่สุดในโลก นับวันเอเชียตะวันออกจะมีบทบาทสำคัญยิ่งขึ้น ทั้งจีนและไทยต่างก็อยู่ในช่วงสำคัญของการพัฒนาประเทศ จึงควรแสดงบทบาทในกิจการสันติภาพและการพัฒนาของภูมิภาคนี้ โดยจีนมีข้อเสนอต่อไทย ดังนี้

ประการแรก มุ่งการพัฒนาในอนาคตร่วมกัน สืบทอดธรรมเนียมการเยือนและการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้นำระดับสูงอย่างสม่ำเสมอต่อไป จีนยินดีต้อนรับพระบรมวงศานุวงศ์ ผู้นำรัฐสภา และคณะรัฐบาลที่เดินทางเยือนจีนทุกเมื่อ พร้อมกันนั้นจะจัดส่งคณะผู้แทนระดับสูงมาเยือนไทยอย่างต่อเนื่อง ความร่วมมือระหว่างสองประเทศนั้นนอกจากต้องให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามโครงการที่ได้กำหนดไว้อย่างจริงจังแล้ว ยังต้องวางแผนทางยุทธศาสตร์ในระยะยาว โดยพัฒนาการเมืองและเศรษฐกิจร่วมกันระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน จีนยินดีที่จะร่วมมือด้านการคมนาคม ชลประทาน พลังงาน และการศึกษากับไทยโดยพิจารณาจากแผนยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศไทย

ประการที่สอง กระชับความร่วมมืออย่างจริงจัง ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการค้าเป็นเสาหลักของความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ จีนยินดีที่จะร่วมมือกับไทยทำตามแผนปฏิบัติการว่าด้วยความร่วมมือทางยุทธศาสตร์ฯ ทั้งสองประเทศควรใช้กลไกคณะกรรมการเศรษฐกิจการค้าจีน-ไทยให้เป็นประโยชน์ เพื่อให้ยอดการค้าสองฝ่ายบรรลุเป้าหมาย ๑๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี ๒๐๑๕ ไทยอุดมสมบูรณ์ด้วยผลิตผลการเกษตร โดยเฉพาะข้าว จีนจะสนับสนุนให้วิสาหกิจจีนนำเข้าข้าวไทย ๑ ล้านตันภายใน ๕ ปีข้างหน้า และสร้างกลไกใหม่เพื่อหารือความร่วมมือด้านการซื้อขายยางพารา มันสำปะหลัง รวมทั้งผลิตผลการเกษตรอื่น ๆ ควบคู่ไปกับการไปมาหาสู่กันระหว่างประชาชนของสองประเทศอย่างสม่ำเสมอ และเพิ่มความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น จีนจะพิจารณาจัดตั้งธนาคารเพื่อการชำระเงินด้วยเงินหยวนในประเทศไทย และสนับสนุนให้ธุรกิจจีนในไทยใช้เงินหยวนชำระเงินในทางการค้าระหว่างสองประเทศ

ประการที่สาม เร่งการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ไม่เพียงแต่เป็นรากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม หากแต่ยังเป็นสายสัมพันธ์ที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์กับประเทศเพื่อนบ้าน ความร่วมมือด้านการรถไฟระหว่างจีน-ไทยสามารถกลายเป็นจุดเด่นในความร่วมมือของทั้งสองประเทศ จีนมีเส้นทางรถไฟความเร็วสูงมากกว่า ๑๐,๐๐๐ กิโลเมตร มีศักยภาพระดับแนวหน้าในการก่อสร้างและประสบการณ์สูงในการควบคุมงาน การที่ไทยเดินหน้าโครงการรถไฟความเร็วสูงจะทำให้การขนส่งสะดวก และยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันในฐานะศูนย์กลางคมนาคมในภูมิภาค จีนยินดีที่ไทยให้ความสนใจโครงการนี้กับทางจีน นอกจากนี้ จีนกับไทยยังมีความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้า การจำหน่ายไฟฟ้า พลังงานทดแทนและโครงการชลประทานด้วย

ประการที่สี่ กระชับการแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรมและบุคลากร การแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรมและบุคลากรหยั่งรากลึกในหมู่ประชาชนและมีอนาคตที่สดใส จีนมีคำกล่าวเก่าแก่ว่าเป็นญาติกันยิ่งต้องไปมาหาสู่กันอย่างใกล้ชิด สำหรับ

เรื่องข้อเสนอการยกเว้นวีซ่าให้กับผู้ถือหนังสือเดินทางธรรมดาของทั้งสองประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับการไปมาหาสู่กันนั้น จีนยินดีหารือเบื้องต้นกับไทยในเรื่องนี้ นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรมและภาษาจีนผ่านสถาบันขงจื่อและโรงเรียนขงจื่อการสนับสนุนการสร้างศูนย์วัฒนธรรมไทยในประเทศจีนเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมและมนต์เสน่ห์ของไทย และการส่งเสริมการยกระดับโรงเรียนอาชีวศึกษาของไทยโดยการจัดการเรียนร่วมกันและฝึกอบรมระยะสั้น

ภายหลังการเสร็จสิ้นการกล่าวสุนทรพจน์ของนายหลี่ เค่อเฉียง นั้น นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานรัฐสภาและประธานวุฒิสภา นายเจริญ จรรย์โกมล และนายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยสมาชิกรัฐสภาได้เดินไปส่งนายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาชนจีนยังที่จอดรถยนต์เป็นอันเสร็จสิ้นการต้อนรับ

อนึ่ง การประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑๓ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ ที่ประชุมรัฐสภาได้มีมติเห็นชอบกับบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรไทย ในการเริ่มใช้ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รัฐบาลของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและบุคคลข้ามพรมแดนที่จุดผ่านแดนเชียงของ ราชอาณาจักรไทย และห้วยทราย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และจุดผ่านแดนบ่อเต็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และโมฮาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ

๒. การรับรองบุคคลสำคัญต่างประเทศระดับประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา และผู้บริหารขององค์การระหว่างประเทศที่เดินทางเยือนรัฐสภา ระหว่างปี ๒๕๓๐-ปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐

เวลา ๐๙.๓๕ น. ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา นายประเสริฐ ดวงวิชัย เลขาธิการรัฐสภา นำ Mr. Lee Jae-hyung ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลี และคณะ เข้าเยี่ยมคารวะ นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร เนื่องในโอกาสเดินทางเยือนประเทศไทย โดยมีนายใหม่ ศิรินวกุล รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ร่วมให้การต้อนรับ

ทั้งสองฝ่ายได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องต่าง ๆ ทั้งด้านการเมือง การค้า การต่างประเทศ รวมทั้งความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดระยะเวลา ๑๑ ปี ที่ได้มีความสัมพันธ์กันมา

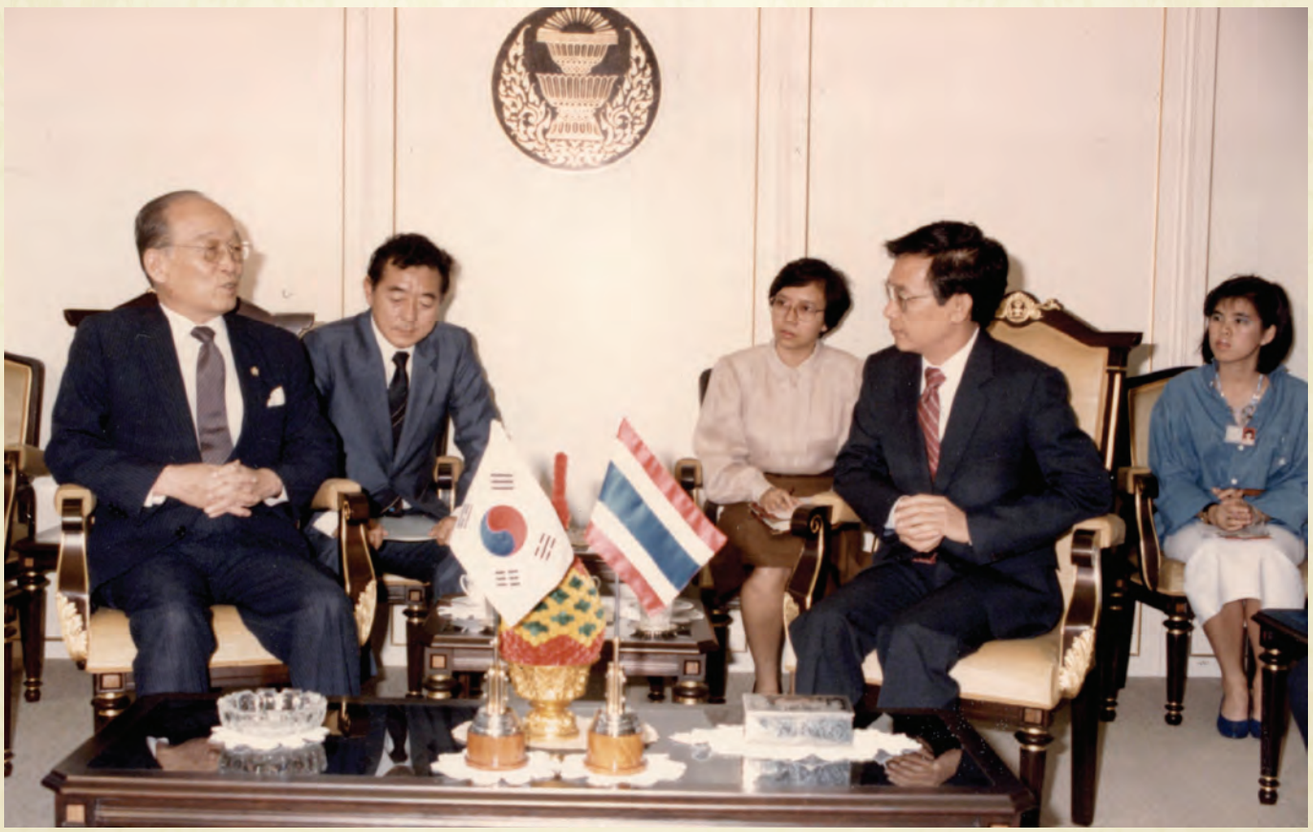

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ นายวาเลนติน เปโตรวิช คาซาตกิน เอกอัครราชทูตสหภาพโซเวียตประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคารวะ ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา

๒๑ เมษายน ๒๕๓๐ H.E. Mr. Reha Aytaman เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐตุรกีประจำประเทศไทยเข้าเยี่ยมคารวะ เพื่อเยี่ยมอำลาในโอกาสพ้นตำแหน่ง ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา

๒ มิถุนายน ๒๕๓๐ H.E. Mr. Abdul Hameed Khan Aliani เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอิสลามประจำประเทศไทย
เข้าเยี่ยมคารวะเนื่องในโอกาสมาดำรงตำแหน่งในประเทศไทย ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา

๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๐ Mr. M. Bow Director General Unesco เข้าเยี่ยมคารวะ นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร
ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา ซึ่งเป็นบุคคลที่รู้จักและคุ้นเคย

พ.ศ. ๒๕๓๑

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑

เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา Mr. Chen Pixian รองประธานสภาประชาชนแห่งชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน คนที่ ๑ และคณะ เข้าเยี่ยมคารวะนายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร เนื่องในโอกาสเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ ๒๙ มกราคม-๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้กล่าวต้อนรับและแสดงความยินดีที่ได้มีโอกาสพบปะเจรจากับคณะรองประธานสภาประชาชนแห่งชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน นอกจากนี้ ยังได้สนทนากันถึงความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมาเป็นเวลาช้านาน ตลอดจนความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนของประเทศทั้งสอง และต่างก็มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างสมาชิกรัฐสภา เป็นก้าวหนึ่งของการพัฒนาความสัมพันธ์ทางด้านรัฐสภา พร้อมกันนี้ทั้งสองฝ่ายได้ปรึกษาหารือกันถึงการขยายความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจและการค้าให้ได้ผลดียิ่งขึ้นต่อไป

พ.ศ. ๒๕๓๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘

ศาสตราจารย์มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภา ให้การรับรองนายซอลธัน กัลป์ ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐฮังการี

ฝ่ายไทยกล่าวถึงการเดินทางเยือนสาธารณรัฐฮังการีในปี ๒๕๓๗ ของคณะผู้แทนรัฐสภาไทยว่าได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น ฝ่ายฮังการีกล่าวว่า ฮังการีมีความมุ่งมั่นจะพัฒนาประเทศไปในทางที่ดีขึ้นภายหลังการเลือกตั้งในปี ๒๕๓๗ รวมถึงได้หารือเกี่ยวกับพรรคการเมืองในรัฐสภาของทั้งสองประเทศ และแผนการสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ของไทย

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘

ศาสตราจารย์มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภา ให้การรับรอง Mr. Syed Yousuf Raza Gilani ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ทั้งสองฝ่ายกล่าวถึงการประชุมสหภาพรัฐสภา (IPU) ที่จะมีขึ้นในเดือนมีนาคม ๒๕๓๘ ณ กรุงมาดริด ราชอาณาจักรสเปน ซึ่งทั้งสองประเทศจะได้เยี่ยมเยือนหารือกันในฐานะหน่วยประจำชาติ นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงระบบรัฐสภาของปากีสถาน ประสบการณ์ทางการเมืองของประธานรัฐสภาไทย และการเชิญประธานรัฐสภาเดินทางไปเยือนปากีสถาน

๒๗ มีนาคม ๒๕๓๘

นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง ให้การรับรองนายหนี จื้อฝู รองประธานสภาแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ปี ๒๕๓๘ เป็นปีครบรอบ ๒๐ ความสัมพันธ์ไทย-จีน ส่วนรอง

ประธานสภาแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน กล่าวถึงการประชุมสภาประชาชนแห่งชาติจีน สมัยที่ ๘ ว่าประสบความสำเร็จด้วยดี และกล่าวเชิญรองประธานสภาผู้แทนราษฎรของไทยเดินทางไปเยือนจีนด้วย นอกจากนี้ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง ได้อธิบายถึงโครงสร้างและระบบของรัฐสภาไทยและแสดงความประสงค์จะไปเดินทางไปเยือนจีนหลังปิดสมัยประชุม

๓ เมษายน ๒๕๓๘

ศาสตราจารย์มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาให้การรับรอง Mr. J. Gombojav รองประธานรัฐสภามองโกเลีย ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

รองประธานรัฐสภามองโกเลีย กล่าวถึง การเสด็จเยือนมองโกเลียของสมเด็จพระ กนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมาร อย่างเป็นทางการเมื่อปี ๒๕๓๕ และการเข้าเป็นสมาชิก APEC ของมองโกเลีย รวมทั้งสนทนาเกี่ยวกับระบบรัฐสภาและพรรคการเมืองในมองโกเลีย

๑๑ กันยายน ๒๕๓๘

นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานรัฐสภา ให้การรับรองนายแฮรี่ เจนกินส์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎรเครือรัฐออสเตรเลียและคณะ ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ไทยกับออสเตรเลียมีความสัมพันธ์ที่ดี โดยออสเตรเลียให้การช่วยเหลือประเทศไทยมาโดยตลอดและสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาของทั้งสองประเทศมีการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ ในการนี้ รองประธานสภาฯ ออสเตรเลียกล่าวเชิญประธานรัฐสภาเดินทางไปเยือนออสเตรเลียเมื่อโอกาสเอื้ออำนวย

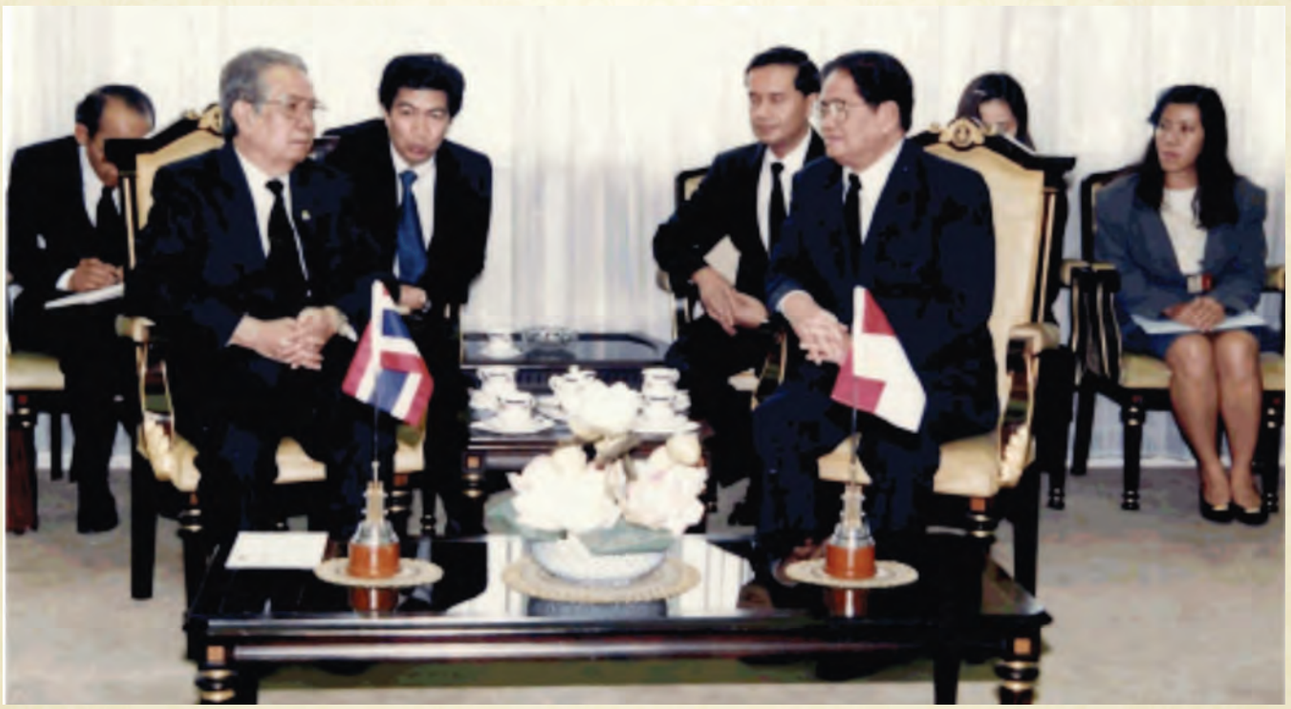

ศาสตราจารย์ เจ เอ คาทิลิ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และนายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานรัฐสภาไทย

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานรัฐสภา ให้การรับรองศาสตราจารย์ เจ เอ คาทิลิ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

รองประธานสภาผู้แทนราษฎรอินโดนีเซีย กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย-อินโดนีเซียครบรอบ ๔๕ ปี ทั้งนี้ ไทยและอินโดนีเซียต่างเป็นสมาชิกองค์การ AIPO, APPF และ IPU ซึ่งสมาชิกรัฐสภาของทั้งสองประเทศจะมีโอกาสได้พบปะกันในโอกาสการประชุมขององค์กรดังกล่าว

พ.ศ. ๒๕๓๙

๔ กรกฎาคม ๒๕๓๙

นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานรัฐสภา ให้การรับรองนายสะหมาน วิยะเกด ประธานสภาแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวว่า ไทยกับลาวมีความคล้ายคลึงกันมากทั้งรูปร่างหน้าตา ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม พร้อมกล่าวถึงไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม AIPO ในเดือนกันยายน ๒๕๓๙ ด้านประธานสภาแห่งชาติ สปป.ลาว กล่าวถวายพระพร พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติเป็นปีที่ ๕๐ รวมถึงกล่าวถึงการประชุมสามัญของสภาแห่งชาติลาว ครั้งที่ ๘

นายสะหมาน วิยะเกด ประธานสภาแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและ นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานรัฐสภาไทย

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๙

นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานรัฐสภา ให้การรับรอง Mr. Vassily Likhachev รองประธานสภาสหพันธรัฐรัสเซีย ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

รองประธานสภาสหพันธรัฐรัสเซีย กล่าวว่า ไทยกับรัสเซียมีความสัมพันธ์อันดีมาอย่างยาวนาน และรัสเซียเพิ่งเลือกตั้งประธานาธิบดีไป โดยนายบอริส เยลต์ซิน ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีอีกสมัย ประธานรัฐสภา กล่าวว่า รัฐสภาไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม AIPO ในเดือนกันยายน ๒๕๓๙ นี้ โดยจะเชิญคณะผู้แทนจากรัฐสภารัสเซียมาประชุมในฐานะประเทศคู่เจรจาด้วย

๔ กันยายน ๒๕๓๙

นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานรัฐสภา ให้การรับรองนายน็อง ดึ๊ก หมั่นห์ ประธานสภาแห่งชาติ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภา กล่าวว่า ไทยกับเวียดนามมีความสัมพันธ์ทางการทูตมากว่า ๒๐ ปีแล้ว รวมทั้งสมาชิกรัฐสภาของทั้งสองประเทศยังได้พบปะกันในโอกาสการประชุมองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศต่าง ๆ เช่น IPU, APPF และ IPO นอกจากนี้ รัฐสภาไทยยังได้จัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-เวียดนาม ซึ่งมีสมาชิกจำนวน ๘๙ คน

นายน็อง ดึ๊ก หมั่นห์ ประธานสภาแห่งชาติ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และ นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานรัฐสภาไทย

พ.ศ. ๒๕๔๐

๒๑ มกราคม ๒๕๔๐

นายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง ดร.ซาดูน ฮัมมาดี ประธานสภาแห่งชาติสาธารณรัฐอิรัก ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานสภาแห่งชาติสาธารณรัฐอิรัก กล่าวถึงสหประชาชาติได้มีมาตรการคว่ำบาตรของอิรักและเสนอให้รัฐบาลไทยหรือเอกชนไทยเข้าไปสำรวจโครงการขุดเจาะน้ำมันในอิรัก ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการค้าระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น ด้านประธานรัฐสภาเข้าใจถึงสถานการณ์ของอิรักและจะเสนอกระทรวงการต่างประเทศเพื่อจะประสานงานให้ความช่วยเหลือแก่อิรักต่อไป

๑๗ เมษายน ๒๕๔๐

นายโสภณ เพชรสว่าง รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง ให้การรับรองนายแดน ทีฮอน ประธานรัฐสภาอิสราเอล ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง กล่าวว่ารัฐอิสราเอลเป็นประเทศเล็ก ๆ แต่ยิ่งใหญ่ในตะวันออกกลางและเมื่อปี ๒๕๓๖ ไทยและอิสราเอลได้ทำความตกลงร่วมกันในหลายด้าน รวมทั้งเริ่มเปิดเส้นทางบินระหว่างกรุงเทลอาวีฟ-กรุงเทพฯ เป็นครั้งแรก ด้านประธานรัฐสภาอิสราเอลได้กล่าวถึงระบบรัฐสภาของอิสราเอล รวมทั้งการค้าระหว่างกัน

นายแดน ทีฮอน ประธานรัฐสภาอิสราเอล และนายโสภณ เพชรสว่าง รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

๑๒ กันยายน ๒๕๔๐

นายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง Dr. Heinrich Neisser ประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง แห่งสาธารณรัฐออสเตรีย ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สองของออสเตรียกล่าวว่า ออสเตรียเพิ่งได้เป็นสมาชิกสหภาพยุโรปเมื่อ ๑ มกราคม ๒๕๓๘ และสอบถามถึงการรับร่างรัฐธรรมนูญใหม่ โดยประธานรัฐสภาได้ตอบคำถามเกี่ยวกับการเลือกตั้งในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง กล่าวถึงระบบการเมืองในยุโรปเปรียบเทียบกับอาเซียน

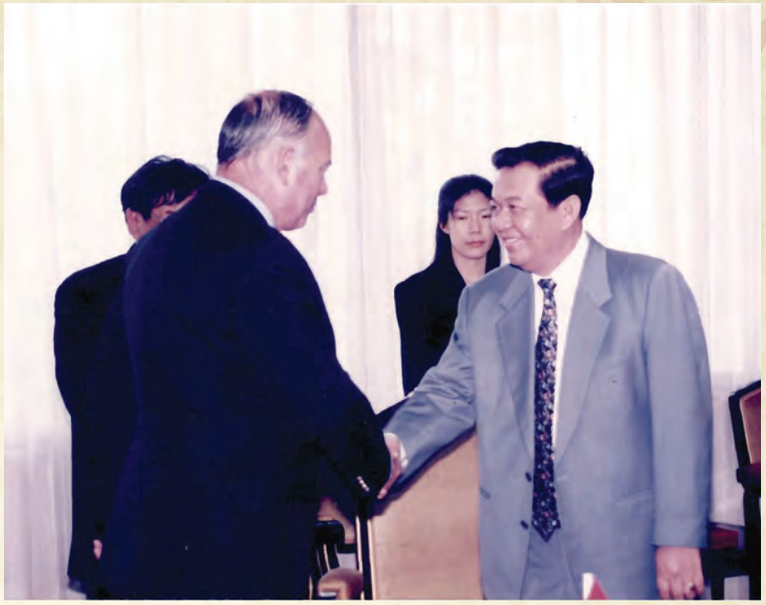

Dr. Heinrich Neisser ประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง แห่งสาธารณรัฐออสเตรีย และนายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาไทย

๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

นายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง นายหวาง ฮันปิน รองประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

รองประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีนกล่าวถึงความสัมพันธ์ไทย-จีน ที่มีมาอย่างยาวนานและอยู่ในขั้นดีมาก จีนยินดีสนับสนุนไทยในโครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงและโครงการสร้างทางรถไฟจากประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ทั้งสองประเทศ

นายหวาง ฮันปิน รองประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน และนายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาไทย

๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

นายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง Mr. Purno Agitok Sangma ประธานโลกสภาสาธารณรัฐอินเดีย ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อินเดียว่า มีความสัมพันธ์กันมาอย่างยาวนานทุกระดับตั้งแต่ระดับราชวงศ์ รัฐบาลและรัฐสภา ด้านประธานโลกสภาสาธารณรัฐอินเดีย กล่าวถึงระบบรัฐสภาของอินเดีย พร้อมกล่าวว่าอินเดียจะขยายความสัมพันธ์ไปยังอาเซียนและภูมิภาคย่อยด้วย

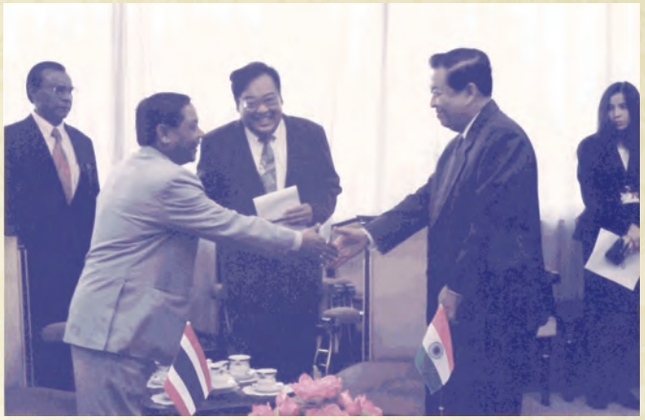

Mr. Purno Agitok Sangma ประธานโลกสภาสาธารณรัฐอินเดีย
และนายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาไทย

พ.ศ. ๒๕๔๑

๑๖ มกราคม ๒๕๔๑

นายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง ดร.ซาดูน ฮัมมาดี ประธานสภาแห่งชาติสาธารณรัฐอิรัก ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานสภาแห่งชาติสาธารณรัฐอิรักกล่าวว่า อิรักจะพัฒนาความสัมพันธ์กับไทยในทุกด้าน พร้อมกล่าวถึงสถานการณ์ทางการเมืองที่อิรักถูกคว่ำบาตรจากสหประชาชาติจนต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและสาธารณสุข

ดร.ซาดูน ฮัมมาดี ประธานสภาแห่งชาติสาธารณรัฐอิรัก
และนายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาไทย

๗ เมษายน ๒๕๔๑

นายโสภณ เพชรสว่าง รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง ให้การรับรองนายยาง ยองซอป ประธานสมัชชาประชาชนสูงสุด สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานสมัชชาประชาชนสูงสุด สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี กล่าวว่า ทั้งสองฝ่ายมีการแลกเปลี่ยนการเยือนกันอย่างสม่ำเสมอ เพราะเกาหลีเหนือกับไทยเปรียบเสมือนพี่น้องกัน นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงสันติภาพบนคาบสมุทรเกาหลีและการรวมประเทศระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ พร้อมทั้งฝากความปรารถนาดีไปยังประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

นายยาง ยองซอป ประธานสมัชชาประชาชนสูงสุด
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี และนายโสภณ เพชรสว่าง
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

นายวิคเตอร์ ออร์โดเนซ ผู้อำนวยการองค์การยูเนสโกประจำประเทศไทย และนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภาไทย

๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๑

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายวิคเตอร์ ออร์โดเนซ ผู้อำนวยการองค์การยูเนสโกประจำประเทศไทย ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ผู้อำนวยการองค์การยูเนสโกประจำประเทศไทยกล่าวถึงการมามอบหนังสือจากผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโกเกี่ยวกับการจัดการประชุมระดับเอเชีย-แปซิฟิก ว่าด้วยสมาชิกรัฐสภากับสื่อมวลชน พร้อมกล่าวว่า องค์การยูเนสโกในประเทศไทยเป็นสำนักงานที่ใหญ่ที่สุดของโลก รองจากสำนักงานใหญ่ที่กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส ซึ่งการประชุมระดับเอเชีย-แปซิฟิกว่าด้วยสมาชิกรัฐสภากับสื่อมวลชนครั้งนี้จะเปิดโอกาสให้ประเทศต่าง ๆ รับรู้ถึงการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของประเทศไทย

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๑

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง Mr. Ali Akbar Nategh Noori ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวว่า ไทยและอิหร่านมีความสัมพันธ์กันมาร่วม ๔๐๐ ปีแล้ว และควรส่งเสริมความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ รัฐสภาไทยยังได้จัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-อิหร่านขึ้นด้วย ส่วนประธานรัฐสภาอิหร่านกล่าวว่า รัฐสภาอิหร่านได้จัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาอิหร่าน-ไทยขึ้นเช่นกัน และเห็นด้วยที่การพัฒนาความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายควรนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๑

นายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง Mr. Manuel B. Villar, Jr. ประธานสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวว่า รัฐสภาของทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการแลกเปลี่ยนการเยือนอยู่เสมอ และมีการจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาทั้งสองประเทศขึ้น รวมทั้งหารือเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญใหม่ของทั้งสองประเทศ ทั้งในด้านระบบรัฐสภา และการเป็นเจ้าของที่ดินของคนต่างด้าว ด้านประธานสภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์กล่าวว่า ฟิลิปปินส์จะเป็นเจ้าภาพจัดประชุม AIPO ในเดือนเมษายน ๒๕๔๒

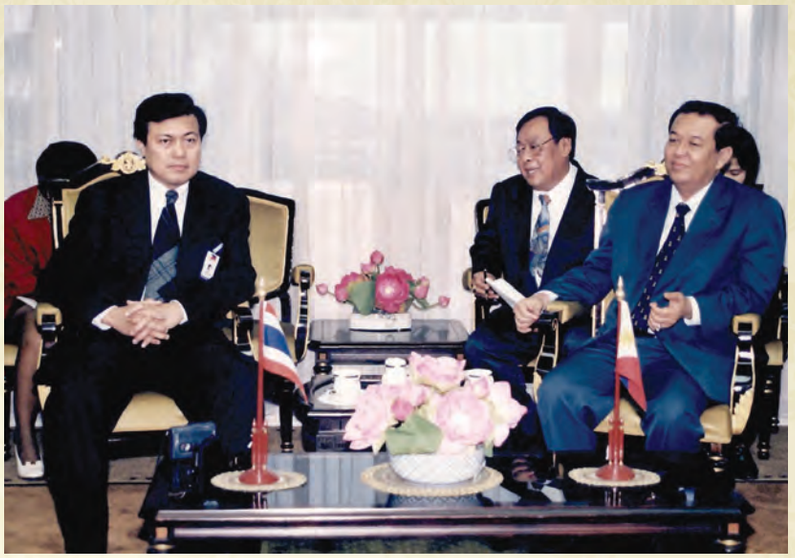

Mr. Manuel B. Villar, Jr. ประธานสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐฟิลิปปินส์
และนายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาไทย

พ.ศ. ๒๕๔๒

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

นายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง Mr. Ahmed Qurie (Abu Ala) ประธานสภานิติบัญญัติปาเลสไตน์ ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวว่า ประเทศไทยมีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับสันติภาพในตะวันออกกลาง โดยสนับสนุนข้อมติของสหประชาชาติ ด้านประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติปาเลสไตน์กล่าวถึงการเจรจาสันติภาพระหว่างรัฐปาเลสไตน์และรัฐอิสราเอลยังไม่เป็นที่พอใจ รวมทั้งกล่าวถึงระบบรัฐสภาของปาเลสไตน์ และเชิญประธานรัฐสภาเดินทางไปเยือนปาเลสไตน์ด้วย

Mr. Ahmed Qurie (Abu Ala) ประธานสภานิติบัญญัติปาเลสไตน์
และนายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาไทย

นายหลี่ เผิง ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน และ นายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาไทย

๑๖ เมษายน ๒๕๔๒

นายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง นายหลี่ เผิง ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน ณ ห้องรับรองพิเศษ อาคารรัฐสภา ๒

ประธานรัฐสภากล่าวว่า ไทย-จีนมีความสัมพันธ์ที่ดีในทุกระดับ มีการแลกเปลี่ยนการเยือนสม่ำเสมอ ด้านประธานสภาประชาชนแห่งชาติสาธารณรัฐประชาชนจีน กล่าวชื่นชมประเทศไทยที่มีการพัฒนาในหลายเมืองและกล่าวถึงการเปิดประชุมสภาแห่งชาติจีน โดยมีเรื่องพิจารณา ๒ ประการ คือ การแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญและการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของรัฐบาล พร้อมทั้งได้มอบเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องพิมพ์ดีดให้รัฐสภาไทยใช้ประโยชน์ด้วย

พ.ศ. ๒๕๔๓

๒๗ เมษายน ๒๕๔๓

นายวันมูหะมัด นอร์ มะทา ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง Mr. Jonathan Hunt ประธานสภาผู้แทนราษฎรนิวซีแลนด์ ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวถึงไทยและนิวซีแลนด์มีความสัมพันธ์อันดีในทุกระดับ ด้านประธานสภาผู้แทนราษฎรนิวซีแลนด์กล่าวว่า ทั้งสองฝ่ายควรเพิ่มปริมาณการค้าระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายได้หารือถึงระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และระบบรัฐสภาของทั้งสองประเทศ รวมทั้งการเดินทางไปประชุมสหภาพรัฐสภาครั้งที่ ๑๐๓ ที่ประเทศจอร์แดนด้วย

๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๓

นายพิชัย รัตตกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง Hon. Mr. Jaime Crombet Hernandez Baquero รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติสาธารณรัฐคิวบา ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

Hon. Mr. Jaime Crombet Hernandez Baquero รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติสาธารณรัฐคิวบา และคณะเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะ นายพิชัย รัตตกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสนิท วรปัญญา ประธานวุฒิสภา และนายเฉลิม พรหมเลิศ รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง

Mr. Choe Thae Bok ประธานสมัชชาประชาชนสูงสุด สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี
และนายพิชัย รัตตกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๔๔

๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๓

นายพิชัย รัตตกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง Mr. Choe Thae Bok ประธานสมัชชาประชาชนสูงสุด สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ทั้งสองฝ่ายหารือถึงการแลกเปลี่ยนการเยือนของทุกระดับซึ่งจะช่วยยกระดับความสัมพันธ์ของสองประเทศให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ประธานสมัชชาประชาชนสูงสุด สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี กล่าวขอบคุณที่เชิญเกาหลีเหนือเดินทางเข้าร่วมประชุม ARF เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ที่ไทยเป็นเจ้าภาพ พร้อมทั้งกล่าวถึงการจัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้นำเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ และการรวมประเทศด้วย

๑ สิงหาคม ๒๕๔๔

นายบุญชง วีสมหมาย รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ให้การรับรอง นายจอห์น เมอร์เรย์ ประธานสภาผู้แทนราษฎรรัฐนิวเซาท์เวลส์ ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

นายจอห์น เมอร์เรย์ (H.E. Mr. John H. Murrey) ประธานสภาผู้แทนราษฎรรัฐนิวเซาท์เวลส์ และนายรัสเซล โกรฟ (Mr. Russell D. Grove) เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรรัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลียเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย ระหว่างวันที่ ๒๙ กรกฎาคม – ๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะนายบุญชง วีสมหมาย รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง และพลตรี มนูญกฤต รูปขจร ประธานวุฒิสภา

๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๔

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง Mr. Abdelouahed Radi ประธานสภาผู้แทนราษฎรราชอาณาจักรโมร็อกโก ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

H.E. Mr. Abdelouahed Radi ประธานสภาผู้แทนราษฎร ราชอาณาจักรโมร็อกโก และคณะเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภาไทย ระหว่างวันที่ ๒๘ ตุลาคม - ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร และเข้าพบปะหารือกับ นายบุญทัน ดอกไธสง รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง

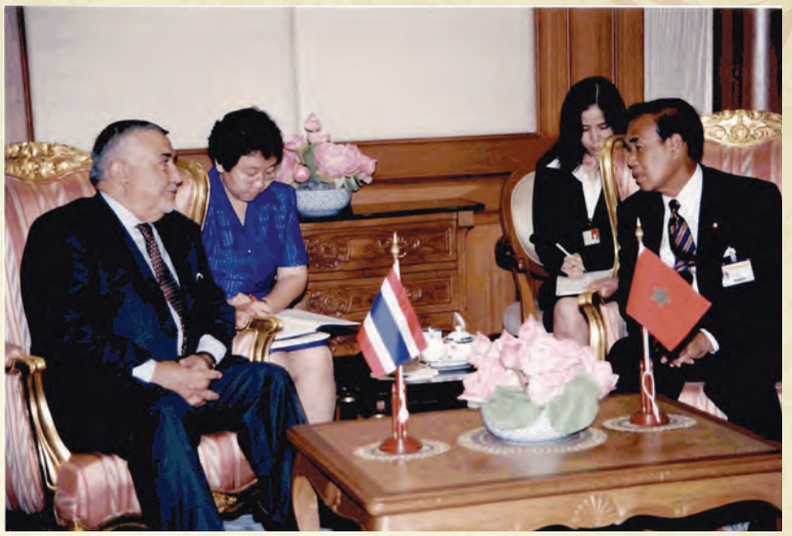

Mr. Abdelouahed Radi ประธานสภาผู้แทนราษฎรราชอาณาจักรโมร็อกโก
และ นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๔

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง นาย Peter Milliken ประธานสภาผู้แทนราษฎรแคนาดา ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

H.E. Mr. Peter Milliken ประธานสภาผู้แทนราษฎรแคนาดา (Speaker of the House of Commons of Canada) และคณะเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะ นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร และพลตรี มนูญกฤต รูปขจร ประธานวุฒิสภา

Mr. Peter Milliken ประธานสภาผู้แทนราษฎรแคนาดา
และ นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

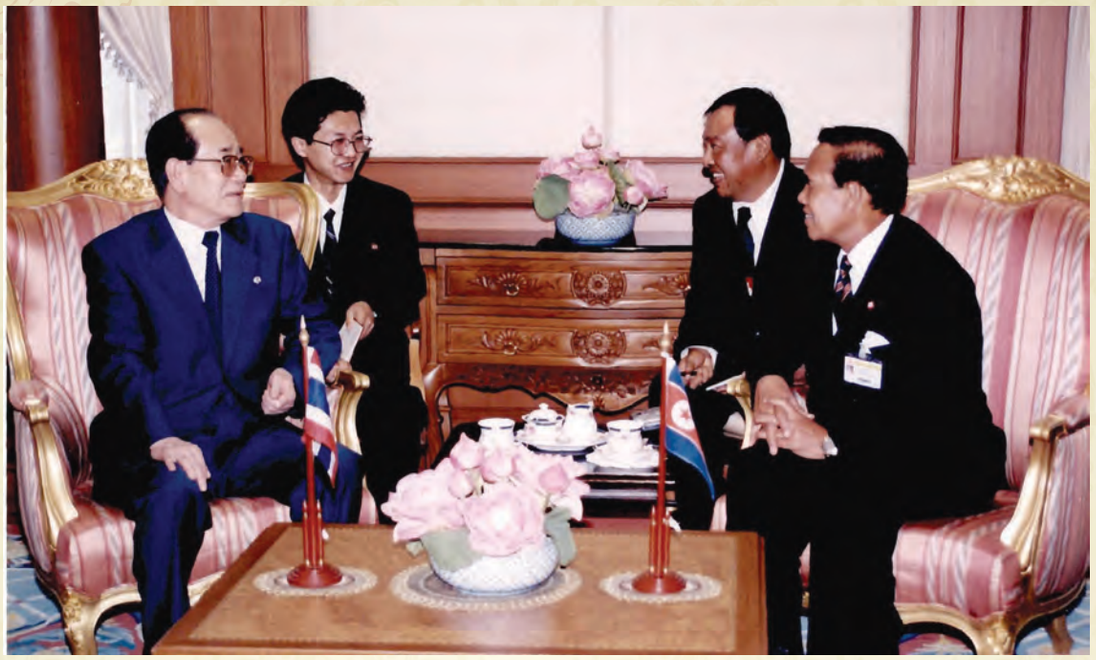

นายคิม ยอง นาม ประธานสภาบริหารสูงสุดของสภาประชาชนสูงสุด สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี และนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๔๕

๑๖ มกราคม ๒๕๔๕

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายเดนนิส ฮาสเทริท ประธานสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐอเมริกา ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐอเมริกา กล่าวถึงสถานการณ์ยาเสพติดของไทยในภาคเหนือ ด้านประธานรัฐสภากล่าวว่า ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรของสหรัฐอเมริกา เดินทางมาเยือนไทย และชี้แจงว่าประเทศไทยไม่ใช่แหล่งผลิตยาเสพติด เป็นแค่ทางผ่านในการลำเลียงยาเสพติดเท่านั้น และกล่าวถึงสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศไทยที่ดำเนินไปด้วยดีหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ พร้อมกล่าวเชิญประธานสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ เดินทางมาเยือนรัฐสภาไทยอีกครั้งหนึ่ง

๑ มีนาคม ๒๕๔๕

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายคิม ยอง นาม ประธานสภาบริหารสูงสุดของสภาประชาชนสูงสุด สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานสภาบริหารสูงสุดสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี กล่าวถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับเกาหลีเหนือ โดยเฉพาะเมื่อปี ๒๕๒๒ นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร และคณะ เดินทางไปเยือนเกาหลีเหนือ และกล่าวถึงการครบรอบวันเกิดปีที่ ๙๐ ของอดีตประธานาธิบดี คิม อิล ซุง ตลอดจนความพยายามของเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ในการรวมประเทศในอนาคตอันใกล้ ด้านประธานรัฐสภากล่าวอวยพรให้เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้สามารถรวมประเทศกันได้สำเร็จ

๗ มีนาคม ๒๕๔๕

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง นายอาห์เหม็ด อิบราฮิม เอลทาไฮร์ ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐซูดาน ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐซูดานในครั้งนี้กล่าวว่า การเดินทางมาเยือนประเทศไทยตามคำเชิญของนายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ ประธานคณะกรรมาธิการการต่างประเทศ วุฒิสภา ที่เดินทางไปเยือนซูดานเมื่อปี ๒๕๔๔ และอธิบายถึงประวัติศาสตร์และระบบการเมืองการปกครองของซูดานในปัจจุบัน ด้านประธานรัฐสภากล่าวแสดงความหวังเกี่ยวกับการจัดตั้งสถานเอกอัครราชทูตซูดานประจำประเทศไทย เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในด้านอื่น ๆ ต่อไป

นายอาห์เหม็ด อิบราฮิม เอลทาไฮร์ ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐซูดาน และนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๕

นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ให้การรับรอง Mr. Cai Fangbai รองประธานคณะกรรมาธิการการต่างประเทศ สภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

Hon. Mr. Cai Fangbai รองประธานคณะกรรมาธิการการต่างประเทศ สภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน และคณะเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภาไทย ระหว่างวันที่ ๒๙ พฤษภาคม – ๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะนายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง และนายบุญทัน ดอกไทสง รองประธานสภาวุฒิสภา คนที่สอง

นายหลี่ เผิง ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน และนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

๓ กันยายน ๒๕๔๕

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรให้การรับรองนายหลี่ เผิง ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวถึงระบบการเลือกตั้งที่เปลี่ยนแปลงจากเดิมภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ ด้านประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน อธิบายถึงระบบของรัฐสภาจีน นอกจากนี้ ประธานรัฐสภายังได้กล่าวเชิญชวนนักธุรกิจจีนเข้ามาร่วมประมูลเพื่อออกแบบและก่อสร้างอาคารรัฐสภาไทยแห่งใหม่ด้วย

๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายซันจิเบ๊กซ์ ทูเมอร์ อ็อกซีร์ ประธานรัฐสภามองโกเลีย ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภามองโกเลียกล่าวว่า มองโกเลียมีนโยบายต่างประเทศที่ให้ความสำคัญกับอาเซียนเป็นอันดับแรกและการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันในทุกระดับ รวมทั้งอธิบายถึงระบบรัฐสภาของมองโกเลีย พร้อมกล่าวเชิญประธานรัฐสภาเข้าร่วมการประชุมกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาประชาธิปไตยใหม่ในเดือนมิถุนายน ๒๕๔๖ ที่มองโกเลียด้วย

นายซันจิเบ๊กซ์ ทูเมอร์ อ็อกซีร์ ประธานรัฐสภามองโกเลีย และนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๕

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง นายมหดี คาโรบี ประธานสภาที่ปรึกษาอิสลาม สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา

นายมหดี คาโรบี ประธานสภาที่ปรึกษาอิสลาม สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน และคณะ เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๕ โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร และพลตรี มนูญกฤต รูปขจร ประธานวุฒิสภา

นายมหดี คาโรบี ประธานสภาที่ปรึกษาอิสลาม สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน และนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๕

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรให้การรับรอง Mr. Pier Ferdinando Casini ประธานสภาผู้แทนราษฎรอิตาลี ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ทั้งสองฝ่ายกล่าวว่า ไทยและอิตาลีมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังจะเห็นได้จากพระที่นั่งอนันตสมาคมยังมีสถาปัตยกรรมแบบอิตาลี และหารือเกี่ยวกับอัตราส่วนสมาชิกรัฐสภาสตรีของแต่ละประเทศ รวมทั้งการเสนอกฎหมายที่เกี่ยวกับเด็กและสตรี นอกจากนี้ ประธานรัฐสภาได้กล่าวเชิญประธานสภาผู้แทนราษฎรอิตาลีเดินทางเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการอีกครั้งหนึ่ง

Mr. Pier Ferdinando Casini ประธานสภาผู้แทนราษฎรอิตาลี และนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๔๖

๘ มกราคม ๒๕๔๖

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายเกนาดี เซลเลสเนฟ ประธานสภาผู้แทนราษฎรสหพันธรัฐรัสเซียและคณะ ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวว่า ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรรัสเซียเดินทางมาเยือนรัฐสภาไทย พร้อมอธิบายถึงระบบรัฐสภาของไทย ด้านประธานสภาผู้แทนราษฎรรัสเซียได้อธิบายถึงระบบรัฐสภาของรัสเซียเช่นกัน และ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นปีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังได้หารือเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและการค้าระหว่างกัน

๒๙ มกราคม ๒๕๔๖

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายอับดุลลาห์ ทาร์มูกิ ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐสิงคโปร์ ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ทั้งสองฝ่ายหารือถึงจำนวนสมาชิกสตรีในสภาและสมัยประชุม และกล่าวว่าไทยและสิงคโปร์ร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ต่อทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะสิงคโปร์เป็นประเทศเมืองท่าและมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งไทยสามารถเรียนรู้จากสิงคโปร์ได้ นอกจากนี้ ยังได้หารือเกี่ยวกับระบบรัฐสภาของทั้งสองประเทศด้วย

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายเหงียน วัน อัน ประธานสภาแห่งชาติสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวว่า รัฐสภาไทยจะเปิดความสัมพันธ์กับรัฐสภาต่างประเทศให้มากขึ้น รวมทั้งกับสภาแห่งชาติของเวียดนามตลอดจนความร่วมมือระหว่างไทย - เวียดนามในเรื่องเศรษฐกิจและการลงทุนให้มากขึ้นโดยใช้หลักความจริงใจ ไม่หาผลประโยชน์แต่เพียงฝ่ายเดียว และกล่าวชมเวียดนามว่าเป็นประเทศที่ประชาชนมีความเข้มแข็ง มีความอดทน และเฉลียวฉลาด ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

นายเหงียน วัน อัน ประธานสภาแห่งชาติสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๔๗

๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗

นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ให้การรับรอง นายเหงียน วัน เอี่ยว รองประธานสภาแห่งชาติ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

รองประธานสภาแห่งชาติสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม กล่าวว่า ไทยกับเวียดนามมีความคล้ายคลึงกันมาก และต่างเป็นสมาชิก AIPO ทำให้มีการไปมาหาสู่กันสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงเวียดนามจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ASEP ครั้งที่ ๓ ในเดือนมีนาคม ๒๕๔๗ ด้านรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง กล่าวว่า รัฐสภาทั้งสองประเทศควรมีการแลกเปลี่ยนการเยือนให้มากขึ้น

๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๗

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายหลี่ เถี่ยยิ่ง รองประธานสภาประชาชนแห่งชาติจีน สาธารณรัฐประชาชนจีน ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

นายหลี่ เถี่ยยิ่ง รองประธานสภาประชาชนแห่งชาติจีน สาธารณรัฐประชาชนจีนและคณะ เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภาไทย ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๗ โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร และนายนิพนธ์ วิสิษฐยุทธศาสตร์ รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง

๗ ตุลาคม ๒๕๔๗

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายคิม วอน กี ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลี ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

นายคิม วอน กี ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลีและคณะ (Speaker of the National Assembly and Party) เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภาไทย ระหว่างวันที่ ๖ - ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๗ โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร และนายสุชน ชาลีเครือ ประธานวุฒิสภา การแลกเปลี่ยนการเยือนให้มากขึ้น

พ.ศ. ๒๕๔๘

๒๕ เมษายน ๒๕๔๘

นายโภคิน พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายฮายีย์ ซูตาร์โย ซูร์ยอร์กูริดนอร์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐอินโดนีเซียและคณะ ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

รองประธานสภาผู้แทนราษฎรอินโดนีเซีย กล่าวว่า รัฐสภาของทั้งสองประเทศมีการแลกเปลี่ยนการเยือนและมีความร่วมมือกันมาโดยตลอดและขอบคุณที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิในจังหวัดอาเจะห์ นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายได้หารือถึงระบบรัฐสภาของทั้งสองประเทศ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และอัตราการเกิดของประชากรด้วย

๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๘

นายโภคิน พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายไคมี โตรอน รองประธานรัฐสภารัฐอิสราเอล ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

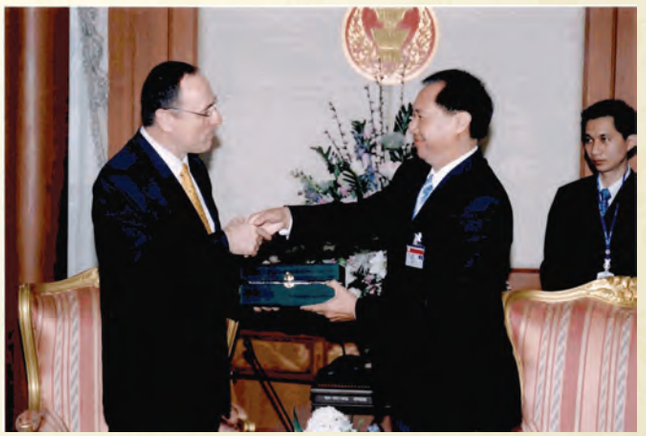

รองประธานรัฐสภาอิสราเอล กล่าวเชิญประธานรัฐสภาให้เดินทางไปเยือนอิสราเอลในเวลาที่เหมาะสม และทั้งสองฝ่ายได้หารือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านวิทยาศาสตร์ เกษตรกรรม อาหารและการจัดการน้ำของของทั้งสองประเทศ นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงปัญหาการก่อการร้ายทั้งในตะวันออกกลางและจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยอีกด้วย

๑๖ กันยายน ๒๕๔๘

นายโภคิน พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง Mr. Salam Paul Somohardjo ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐซูรินาเม ณ ห้องรับรอง ๑ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวแสดงความยินดีที่ได้พบกันอีกครั้งหลังจากที่ได้ไปเยือนซูรินาเมเมื่อต้นปี ๒๕๔๘ นับว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ดีมาก พร้อมกล่าวถึงสภาพโดยทั่วไปของประเทศไทย นอกจากนี้ทั้งสองฝ่ายได้หารือถึงอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มและพลังงานชีวภาพ รวมทั้งได้หารือถึงการปลูกผลไม้ประเภทต่าง ๆ และการลงทุน

๑๒ กันยายน ๒๕๔๘

นายโภคิน พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง Mr. Véronique Mathieu รองประธานสภายุโรป ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

Mrs. Véronique Mathieu รองประธานสภายุโรปและคณะผู้แทนด้านความสัมพันธ์กับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และอาเซียน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๗ กันยายน ๒๕๔๘ โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะนายโภคิน พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร และนายสุชน ชาลีเครือ ประธานวุฒิสภา และรองประธานรัฐสภา

พ.ศ. ๒๕๕๒

๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒

นายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายทองสิง ทำมะวง ประธานสภาแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ณ ห้องรับรอง ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานสภาแห่งชาติลาวกล่าวขอบคุณไทยที่เข้าร่วมประชุม APPF ที่ลาวเป็นเจ้าภาพ พร้อมแจ้งว่า ประธานสภาแห่งชาติลาวจะเดินทางมาเยือนไทยในฐานะพระราชอาคันตุกะในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร นอกจากนี้ ยังหารือถึงระบบรัฐสภาทั้งสองประเทศและพลังงานไฟฟ้าที่ลาวส่งมาขายในไทย และจะร่วมมือกับไทยในการพัฒนาประเทศร่วมกันต่อไป ด้านประธานรัฐสภากล่าวว่า ไทยกับลาวควรมีการแลกเปลี่ยนการเยือนสม่ำเสมอ ซึ่งฝ่ายไทยยินดีต้อนรับอย่างจริงใจ

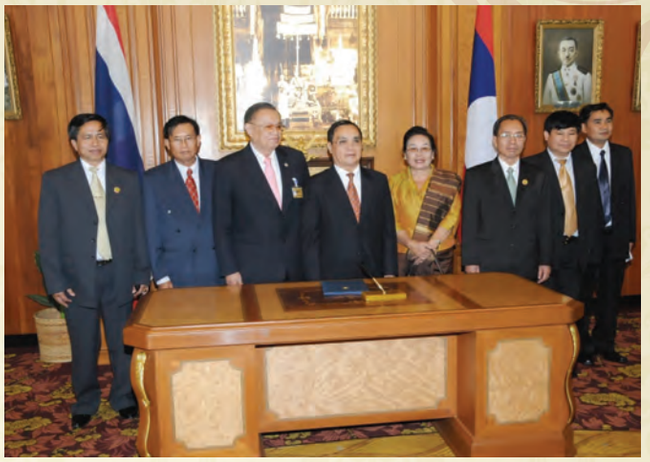

๗ สิงหาคม ๒๕๕๒

นายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองสมเด็จอัครมหาพญาจักรี เฮง สัมริน ประธานสภาแห่งชาติกัมพูชา ณ ห้องรับรอง ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานสภาแห่งชาติกัมพูชากล่าวว่า ไทยจัดการประชุม AIPA ครั้งที่ ๓๐ ได้ดี และให้คณะผู้แทนรัฐสภาจากราชอาณาจักรกัมพูชาเข้าร่วม แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีและขอบคุณที่ให้ความช่วยเหลือกัมพูชามาโดยตลอด และขอให้มีการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับรัฐสภาให้มากขึ้น นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังได้หารือถึงระบบรัฐสภาของทั้งสองประเทศด้วย

๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๒

นายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายลินโป นัมเก เพนโจ ประธานสภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักรภูฏาน ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

นายลินโป นัมเก เพนโจ ประธานสภาที่ปรึกษาแห่งราชอาณาจักรภูฏานและคณะ เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะ นายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร และนายประสพสุข บุญเดช ประธานวุฒิสภา

๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๒

นายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง นายลินโป จิกเม ชูลติม ประธานสภาผู้แทนราษฎรราชอาณาจักรภูฏาน ณ ห้องรับรอง ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานสภาผู้แทนราษฎรภูฏานกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับภูฏานที่มีความใกล้ชิดกันมาก มีการแลกเปลี่ยนการเยือนในทุกระดับ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในยามยากลำบาก ดังนั้น ควรส่งเสริมการแลกเปลี่ยนการเยือนและศึกษาดูงานเพิ่มขึ้น ด้านประธานรัฐสภากล่าวแสดงความเห็นด้วยและชื่นชมพระราชจริยวัตรของสมเด็จพระราชาธิบดีองค์ใหม่ของภูฏาน นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังได้หารือเกี่ยวกับระบบรัฐสภาของทั้งสองประเทศด้วย

พ.ศ. ๒๕๕๓

๒๗ มีนาคม ๒๕๕๓

นายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง นายคิม ยอง โอ ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลี ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

นายคิม ยอง โอ ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลี เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภาไทย ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๓ โดยเข้าเยี่ยมคารวะ นายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร และนายประสพสุข บุญเดช ประธานวุฒิสภา

๑ เมษายน ๒๕๕๓

นายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายคอลีฟะห์ บิน อะหมัด อัลเซาะห์รอนี ประธานสภาผู้แทนราษฎรแห่งราชอาณาจักรบาห์เรน ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

นายคอลีฟะห์ บิน อะหมัด อัลเซาะห์รอนี ประธานสภาผู้แทนราษฎรแห่งราชอาณาจักรบาห์เรน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภาไทย ระหว่างวันที่ ๑ - ๕ เมษายน ๒๕๕๓ โดยเข้าเยี่ยมคารวะนายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร และนายประสพสุข บุญเดช ประธานวุฒิสภา

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

นายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายอู๋ ปางกั๋ว ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน ณ ห้องรับรอง ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวว่า จากการเดินทางไปเยือนจีนเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๕๓ ได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น และได้หารือถึงปัญหาอุทกภัยในประเทศไทยซึ่งก่อความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างมาก ด้านประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน กล่าวว่า ไทย-จีนเป็นพี่น้องกัน ไม่มีปัญหาในการพัฒนาความสัมพันธ์ใด ๆ โดยเฉพาะ พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นปีครบรอบ ๓๕ ปีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างจีน-ไทย และกล่าวชมประเทศไทยที่เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสหภาพรัฐสภา (IPU) ครั้งที่ ๑๒๒ ประสบความสำเร็จด้วยดี

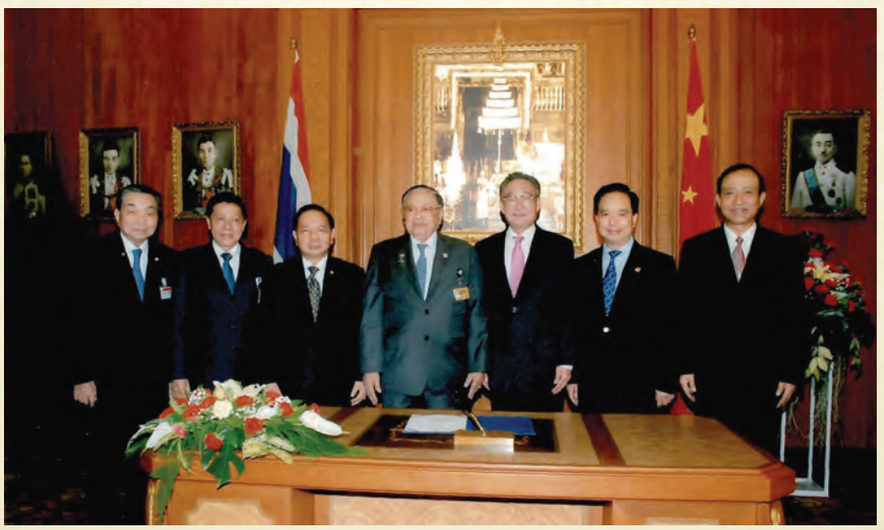

พ.ศ. ๒๕๕๔

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

นายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายอุสมาน บาเยโร นาฟาดา รองประธานสภาผู้แทนราษฎรสหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย ณ ห้องรับรอง ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ทั้งสองฝ่ายหารือเกี่ยวกับระบบรัฐสภาของทั้งสองประเทศ ด้านรองประธานสภาผู้แทนราษฎรสหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย กล่าวขอบคุณที่รองนายกรัฐมนตรีของไทยเดินทางไปเยือนไนจีเรียเพื่อเฉลิมฉลองเอกราชครบ ๕๐ ปี เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๓ นอกจากนี้ ไนจีเรียได้เปิดสถานเอกอัครราชทูตไนจีเรียประจำประเทศไทยไปเมื่อปี ๒๕๔๔ และยังนำเข้าข้าวจากไทยเป็นอันดับ ๑ ในทวีปแอฟริกาด้วย

๒๒ กันยายน ๒๕๕๔

นายเจริญ จรรย์โกมล รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง ให้การรับรองนายจีซุส คริสปิน ซี รีมูลลา รองประธานสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ณ ห้องรับรอง ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ทั้งสองฝ่ายหารือเกี่ยวกับการปลูกอ้อยและน้ำตาล ซึ่งคณะมีกำหนดการเดินทางไปศึกษาดูงานโรงหีบอ้อย ซึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และเดินทางไปเยี่ยมชมพื้นที่ปลูกอ้อยในภาคอีสาน นอกจากนี้ ยังได้หารือเกี่ยวกับบทบาทของไทยและฟิลิปปินส์ในเวทีอาเซียน ซึ่งหากมีความร่วมมือระหว่างกันจะสามารถก้าวข้ามสิ่งท้าทายต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ไปได้

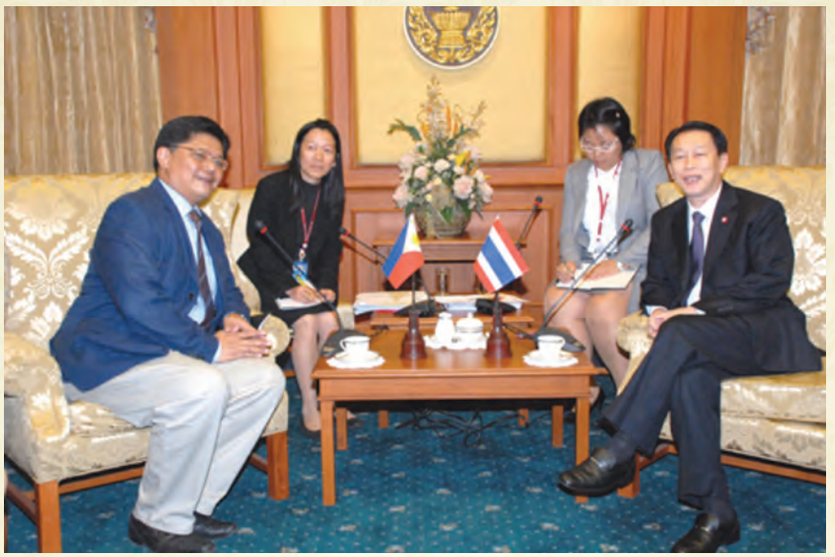

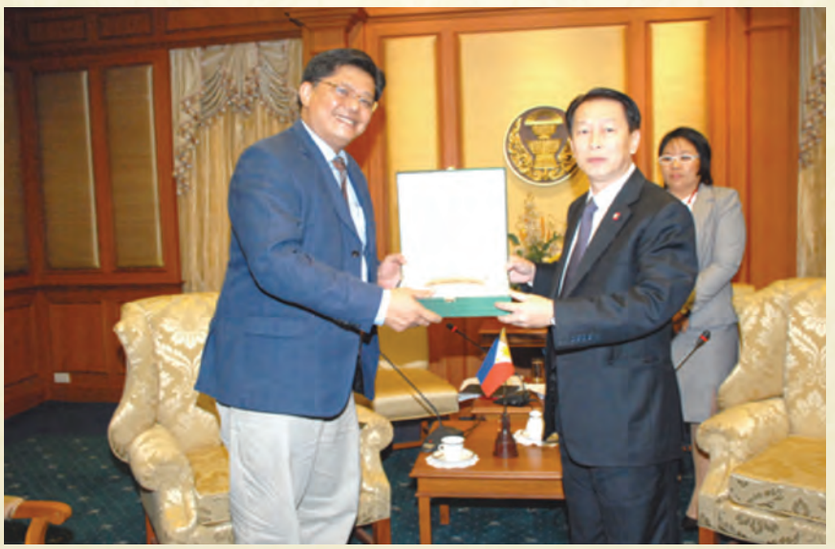

พ.ศ. ๒๕๕๕

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง Mrs. Fehmida Mirza ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน ณ ห้องรับรอง ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน หารือเกี่ยวกับการพัฒนาความร่วมมือและกระชับความสัมพันธ์ด้านรัฐสภา ปากีสถานมีสตรีเป็นประธานรัฐสภาคนแรก ซึ่งที่ผ่านมาสมาชิกรัฐสภาสตรีของปากีสถานมีบทบาทในการผลักดันกฎหมายเป็นอย่างมาก ด้านประธานรัฐสภากล่าวว่า ในปี ๒๕๕๘ ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังจะรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียนแล้ว ซึ่งสนับสนุนให้ปากีสถานกระชับความสัมพันธ์กับอาเซียนด้วย

๖ กันยายน ๒๕๕๕

นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายมาร์ซูกี้ อาลี ประธานสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐอินโดนีเซียและประธานสมัชชารัฐสภาอาเซียน ณ ห้องรับรอง ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐอินโดนีเซียหารือเกี่ยวกับการค้าของไทยซึ่งเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวอันดับ ๑ และต้องการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมของไทย พร้อมนี้ได้กล่าวเชิญคณะผู้แทนรัฐสภาไทยเข้าร่วมการประชุม AIPA ครั้งที่ ๓๓ ที่ประเทศอินโดนีเซียเป็นเจ้าภาพ ด้านประธานรัฐสภากล่าวถึงการรวมตัวเป็นหนึ่งเดียวอย่างเหนียวแน่นและเข้มแข็งของอาเซียนจะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้

๓ ธันวาคม ๒๕๕๕

นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายเหวียน ซิง หุ่ง ประธานสภาแห่งชาติสาธารณรัฐสังคมเวียดนาม ณ ห้องอาหารสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ทั้งสองฝ่ายหารือเกี่ยวกับการบริหารจัดการร่วมกันในเรื่องข้าว และบทบาทของทั้งสองประเทศในเวทีอาเซียน ในด้านการขนส่งและการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังมีแผนการจัดตั้งสถาบันการศึกษาด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของอาเซียน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับรัฐสภา ทั้งนี้ คณะผู้แทนรัฐสภาเวียดนามมีกำหนดการเดินทางไปจังหวัดอุดรธานีเพื่อกระชับความสัมพันธ์และเยี่ยมเยียนชาวไทยเชื้อสายเวียดนามด้วย

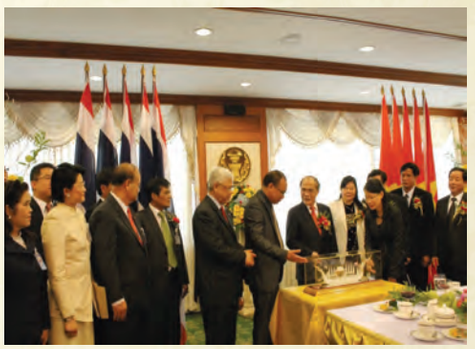

พ.ศ. ๒๕๕๖

๑๗ มกราคม ๒๕๕๖

นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายคัง ชางฮี ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลี ณ ห้องรับรอง ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลี กล่าวขอบคุณไทยที่ได้ส่งทหารไทยเข้าร่วมรบในสงครามเกาหลี ซึ่งไทยกับเกาหลีจะดำเนินความสัมพันธ์ในทุกด้านให้พัฒนาไปพร้อมกัน นอกจากนี้ ได้ขอความร่วมมือให้การสนับสนุนเกาหลีในการมาลงทุนด้านทรัพยากรธรรมชาติและการสร้างถนนในประเทศไทย ด้านประธานรัฐสภากล่าวว่า การแลกเปลี่ยนความร่วมมือในด้านต่าง ๆ จะต้องรักษาสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการลงทุน ทั้งนี้หากมีโอกาสเดินทางไปเยือนเกาหลีอีกจะนำคณะนักธุรกิจไทยเชื้อสายเวียดนามเดินทางไปร่วมเจรจาด้วย

๙ เมษายน ๒๕๕๖

นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนางปานี ยาท่อตู้ ประธานสภาแห่งชาติสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ณ ห้องรับรอง ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวว่า ไทยให้ความสำคัญกับลาวเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีภาษาและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันมาก และกล่าวถึงการเร่งรัดแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ ที่จะอำนวยความสะดวกให้ประชาชนอาเซียนขับเคลื่อนไปข้างหน้า ประธานสภาแห่งชาติสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กล่าวถึงการค้าการลงทุนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของลาว นอกจากนี้ ฝ่ายไทยยังได้กล่าวถึงแผนการจัดตั้งสถาบันการศึกษาของฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านกฎหมาย การลงทุน เศรษฐกิจและวัฒนธรรมร่วมกัน

๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖

นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนางฮาลิมา ยาข็อบ ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐสิงคโปร์ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวชื่นชมประธานรัฐสภาสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่เป็นสตรีท่านแรกที่ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาสิงคโปร์และได้กล่าวว่าไทยได้เตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านประธานรัฐสภาสิงคโปร์กล่าวว่าความสัมพันธ์ระหว่างไทยและสิงคโปร์เป็นไปอย่างใกล้ชิดและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันหลายโครงการ นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายได้หารือถึงสถานการณ์ทางการเมืองของทั้งสองประเทศด้วย

๑ กันยายน ๒๕๕๖

นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรอง นายขิ่น อ่อง มิ้นท์ ประธานสภาชาติพันธุ์สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

นายขิ่น อ่อง มิ้นท์ ประธานสภาชาติพันธุ์สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและคณะ เดินทางมาเยือนรัฐสภาไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย ระหว่างวันที่ ๑ - ๔ กันยายน ๒๕๕๖ โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะ นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร และนายนิคม ไวยรัชพานิช ประธานวุฒิสภา

๒๓ กันยายน ๒๕๕๖

นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายฉ่วย มาน ประธานรัฐสภาและประธานสภาประชาชนสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ณ ห้องรับรอง ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวชื่นชมเมียนมาที่มีแนวทางบริหารประเทศให้เป็นระบอบประชาธิปไตย ด้านประธานรัฐสภาและประธานสภาประชาชนสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมากล่าวว่า ไทยและเมียนมามีความใกล้ชิดกันในหลายด้าน ทั้งด้านพรมแดน ศาสนาและวัฒนธรรม สามารถเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ จากไทยได้ นอกจากนี้ ยังหารือถึงรายละเอียดหลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของสถาบันพระปกเกล้าอีกด้วย

๑ ตุลาคม ๒๕๕๖

นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายเดวิด คาร์เตอร์ ประธานสภาผู้แทนราษฎรนิวซีแลนด์ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ทั้งสองฝ่ายหารือเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างไทยและนิวซีแลนด์เป็นไปในเชิงบวก ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาโดยตลอด ทั้งไทยและนิวซีแลนด์ต่างเป็นประเทศที่ผลิตอาหารได้เสมือนครัวของโลก และทั้งสองฝ่ายต่างให้ความสำคัญโดยการขยายความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม ด้านประธานสภาผู้แทนราษฎรนิวซีแลนด์ กล่าวว่า เร็ว ๆ นี้ ได้ลงนามจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภานิวซีแลนด์-ไทยด้วย

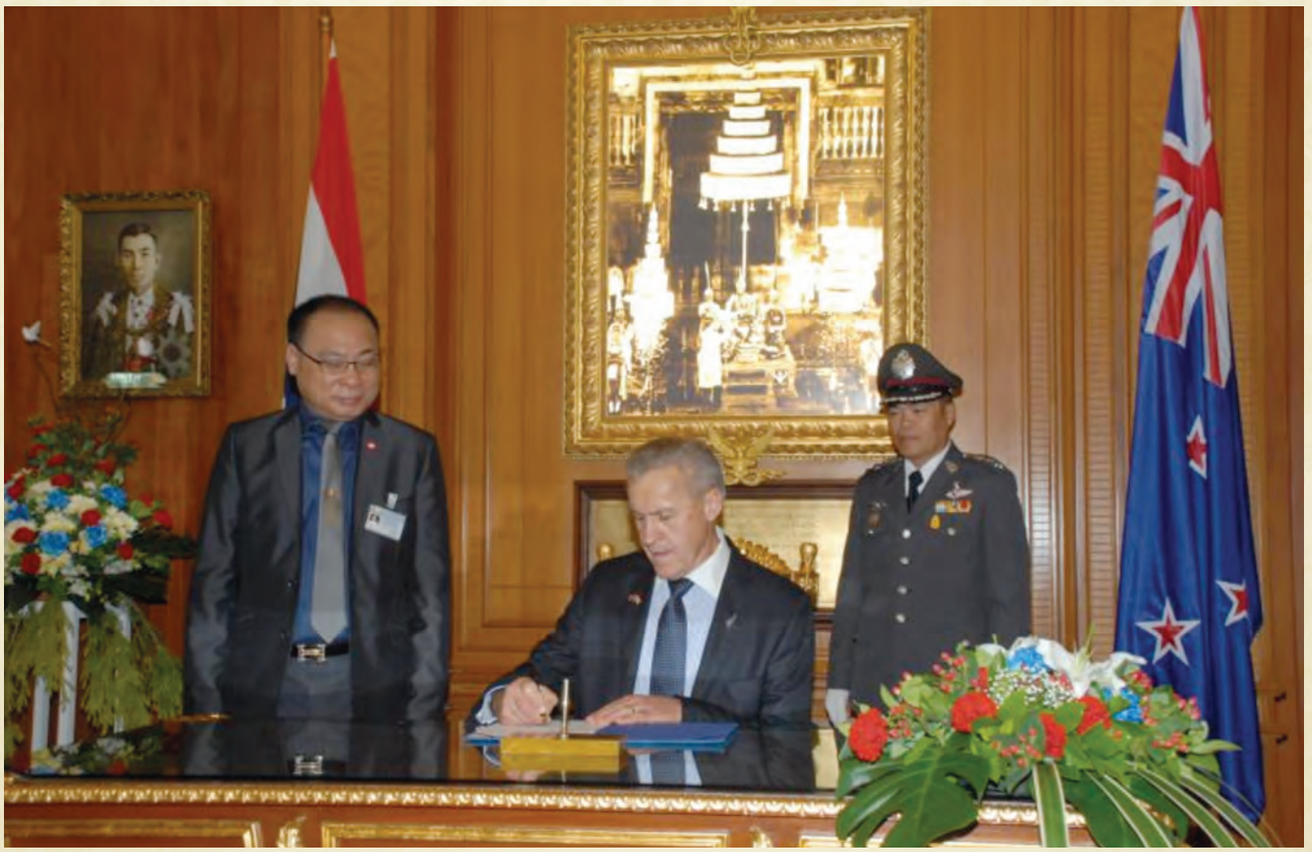

๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายโอยันตา อุมาลา ตัสโซ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเปรู ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

นายโอยันตา อุมาลา ตัสโซ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเปรูและคณะเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐบาลไทย ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ ตุลาคม ๒๕๕๖ ก่อนเข้าร่วมการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจ APEC ครั้งที่ ๒๑ ที่บาหลี อินโดนีเซีย โดยได้เข้าพบปะหารือกับนายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร และนายนิคม ไวยรัชพานิช ประธานวุฒิสภา เมื่อวันเสาร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๖ เวลา ๑๔.๔๕ นาฬิกา ณ ห้องรับรอง ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้การรับรองนายกิโยม กิกบาฟอริโซโร ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐโกตดิวัวร์ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานรัฐสภากล่าวว่า การส่งเสริมการลงทุนระหว่างกันจะช่วยกระชับความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นกันมากขึ้น และกล่าวเชิญชวนนักลงทุนชาวไทยไปลงทุนในโกตดิวัวร์ด้านประธานรัฐสภาสาธารณรัฐโกตดิวัวร์ กล่าวถึงการแลกเปลี่ยนการเยือน ความร่วมมือด้านรัฐสภา และสถานการณ์การเมืองในโกตดิวัวร์ นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจของโกตดิวัวร์ว่ามีความเจริญเติบโตสูงและอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติ

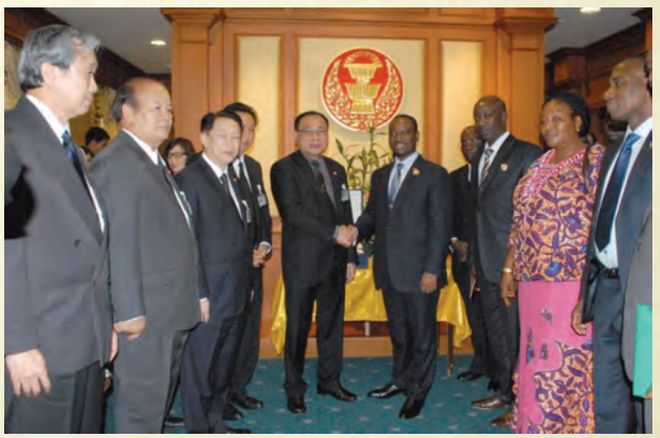

พ.ศ. ๒๕๕๗

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้การรับรอง นายขิ่น อ่อง มินต์ ประธานสภาชาติพันธุ์สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

นายขิ่น อ่อง มินต์ ประธานสภาชาติพันธุ์สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และคณะ เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และนายเทียนฉาย กีระนันทน์ ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๘

๑๔ กันยายน ๒๕๕๘

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้การรับรอง นายซาเบร์ โฮซเซน เชาว์ดรี ประธานสหภาพรัฐสภา ณ ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

นายซาเบร์ โฮซเซน เชาว์ดรี ประธานสหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union : IPU) และคณะ เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๘ กันยายน ๒๕๕๘ โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และพบปะหารือกับนายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง

พ.ศ. ๒๕๕๙

๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้การรับรองนายวลาดีมีร์ อันเดรเซนโค ประธานสภาผู้แทนราษฎร สาธารณรัฐเบลารุส ณ ห้องรับรองพิเศษ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

ทั้งสองฝ่ายหารือถึงความสัมพันธ์ด้านรัฐสภาที่ดำเนินไปด้วยดีและได้มีการลงนามความร่วมมือระหว่างรัฐสภาไทยและเบลารุสด้วย

๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้การรับรองนางกูลมีรา อิซิมบาเยวา รองประธานสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐคาซัคสถาน ณ ห้องรับรองพิเศษ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร สาธารณรัฐคาซัคสถาน เดินทางมาเยือนประเทศไทยในโอกาสเข้าร่วมประชุมรัฐมนตรีและสมาชิกรัฐสภาสตรี ครั้งที่ ๑๑ ณ โรงแรมรอยัล ออร์คิด เชอราตัน เจริญกรุง กรุงเทพฯ จัดโดยองค์กรสมาชิกรัฐสภาแห่งเอเชียด้านประชากรและการพัฒนา (Asian Forum of Parliamentarians on Population and Development: AFPPD) ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โดยมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้บริหารสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมให้การรับรอง

พ.ศ. ๒๕๖๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๐

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้การรับรองนายอะหมัด บิน อิบรอฮิม รอชิด อัลมัลลา ประธานสภาผู้แทนราษฎรราชอาณาจักรบาห์เรน ณ ห้องรับรอง ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติกล่าวแสดงความซาบซึ้งที่นายกรัฐมนตรีแห่งบาห์เรนเข้าร่วมพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และขอบคุณรัฐบาลบาห์เรนที่ช่วยแก้ไขภาพลักษณ์ประเทศไทยในองค์การความร่วมมืออิสลาม ในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาภาคใต้ ด้านประธานสภาผู้แทนราษฎรจักรบาห์เรน กล่าวเชิญประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเดินทางไปเยือนบาห์เรนอย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ ยังกล่าวว่า สถานการณ์ปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงมากมายจึงต้องอาศัยความร่วมมือกันในเวทีระหว่างประเทศ

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้การรับรอง นายเหวียน ซวน ฟุก นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและคณะ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและคณะเดินทางเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐบาล ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ โอกาสนี้ นายกรัฐมนตรีเวียดนามแสดงความยินดีที่ไทยมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่และขออวยพรให้ดำเนินการเลือกตั้งโดยสำเร็จรวมทั้ง ขอให้ทางสภานิติบัญญัติแห่งชาติของไทยสนับสนุนและเปิดโอกาสให้สินค้าของเวียดนามเข้ามาจำหน่ายในไทย และสนับสนุนนักลงทุนไทยเพิ่มการลงทุนในเวียดนาม ในขณะที่เวียดนามจะอำนวยความสะดวกให้นักลงทุนไทยอย่างเต็มที่เช่นกัน นอกจากนี้ ขอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติและรัฐบาลไทยดูแลและให้การสนับสนุนแรงงานเวียดนามในไทยตาม MOU ที่ได้ลงนามร่วมกันในปี ๒๕๕๘ พร้อมทั้งพิจารณาขยายขอบเขตงานของแรงงานเวียดนามซึ่งมีความสนใจด้านการบริการและการผลิตด้วย

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๐

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้การรับรองนายพัค จูซอน รองประธานรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลี และคณะ ในฐานะผู้แทนพิเศษของประธานาธิบดีสาธารณรัฐเกาหลี ณ ห้องรับรองพิเศษ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

ในโอกาสเดินทางเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะผู้แทนพิเศษของประธานาธิบดีสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อเข้าร่วมในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ โดยมี นางพิไลพรรณ สมบัติศิริ ประธานคณะกรรมาธิการการต่างประเทศสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการบริหารกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-เกาหลีใต้ นำโดยนายศรีศักดิ์ ว่องส่งสาร ประธานกลุ่มมิตรภาพฯ พร้อมด้วยนายนัฑ ผาสุข เลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมให้การรับรอง

พ.ศ. ๒๕๖๑

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้การรับรองสมเด็จอัครมหาพญาจักรี เฮง สัมริน ประธานสภาแห่งชาติ ราชอาณาจักรกัมพูชา ณ ห้องรับรอง ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติกล่าวว่า ทั้งสองฝ่ายมีการแลกเปลี่ยนการเยือนสม่ำเสมอและช่วยเหลือกันมาโดยตลอด ด้านประธานสภาแห่งชาติ ราชอาณาจักรกัมพูชากล่าวว่า การเดินทางมาเยือนไทยครั้งนี้ช่วยยกระดับความสัมพันธ์ด้านรัฐสภาให้แน่นแฟ้นขึ้นและขอบคุณฝ่ายไทยที่ช่วยปกป้องผลประโยชน์ของชาวกัมพูชาที่ทำงานในประเทศไทย พร้อมกล่าวเชิญประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเดินทางไปเยือนกัมพูชาอย่างเป็นทางการ

๒๖ เมษายน ๒๕๖๑

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้การรับรองนายจิกมี ซางโป ประธานรัฐสภาราชอาณาจักรภูฏาน ณ ห้องรับรอง ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติกล่าวแสดงความซาบซึ้งที่สมเด็จพระราชาธิบดีและสมเด็จพระราชินีแห่งภูฏานเข้าร่วมพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และกล่าวเชิญประธานรัฐสภาภูฏานเข้าร่วมประชุมคณะกรรมาธิการว่าด้วยสังคมและวัฒนธรรมของสมัชชารัฐสภาเอเชีย (APA) ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายได้สนทนาเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมืองและการปฏิรูปประเทศของไทยด้วย

๑ มิถุนายน ๒๕๖๑

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้การรับรองนางปานี ยาท่อตู้ ประธานสภาแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ณ ห้องรับรอง ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติกล่าวว่า ความสัมพันธ์ไทย-ลาวอยู่ในระดับที่ดีมาก โดยเฉพาะปี ๒๕๖๑ เป็นปีครบรอบ ๖๗ ปีความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-ลาวด้วย สำหรับความสัมพันธ์ระดับรัฐสภามีการแลกเปลี่ยนการเยือนสม่ำเสมอ ด้านประธานสภาแห่งชาติ สปป.ลาว กล่าวขอบคุณที่ฝ่ายไทยให้ความร่วมมือคุ้มครองสิทธิแรงงานลาวให้ทำงานในไทยอย่างปลอดภัย พร้อมสนับสนุนการประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) เพื่อการพัฒนาอาเซียนร่วมกัน รวมทั้งขอให้ทางสภานิติบัญญัติแห่งชาติของไทยสนับสนุน

๓. การใช้สถานที่ภายในอาคารรัฐสภาเป็นที่ประชุมเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมและเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ จำนวน ๑๑ องค์กร ดังต่อไปนี้

๓.๑ สหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union: IPU) คือ องค์การความร่วมมือระหว่างองค์กรนิติบัญญัติหรือรัฐสภานานาประเทศ จัดตั้งขึ้นในปี ๒๔๓๒ ในปัจจุบันสหภาพรัฐสภามีรัฐสภาของประเทศต่าง ๆ เป็นสมาชิกสามัญรวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๗๑ ประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้นที่ประชุมรัฐสภามีมติเห็นชอบในหลักการให้ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกสหภาพรัฐสภาเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๔๙๒ โดยให้รัฐสภาไทยเป็นหน่วยประจำชาติ และสมาชิกแห่งรัฐสภาไทยเป็นสมาชิกของหน่วยโดยตำแหน่ง และได้แต่งตั้งคณะกรรมาธิการพิจารณาร่างข้อบังคับของหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา พร้อมกันนั้นทางรัฐบาลได้แปรญัตติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๔๙๓ เพื่อตั้งงบประมาณสำหรับสหภาพรัฐสภาในงบประมาณของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งทำให้รัฐสภาไทยเข้าร่วมเป็นภาคีของสหภาพรัฐสภาในเดือนกันยายน ๒๔๙๓ และจากการเป็นสมาชิกสหภาพรัฐสภา นอกเหนือไปจากการส่งผู้แทนเข้าร่วมในการประชุมต่าง ๆ ของสหภาพรัฐสภาแล้ว รัฐสภาไทยยังเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมของสหภาพรัฐสภาอีกหลายครั้ง

๒๗ มีนาคม ๒๕๕๓ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดีสิริกิจการิณีพีรยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๒๒ ณ โรงแรมเซ็นทารา แกรนด์ และบางกอก คอนเวนชั่นเซ็นเตอร์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

๓.๒ สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliament Assembly: AIPA)

เดิมใช้ชื่อว่าองค์การรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Organization: AIPO) ซึ่งก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อปี ๒๕๒๐ โดยการริเริ่มของรัฐสภาอินโดนีเซียในปี ๒๕๑๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือของรัฐสภาแห่งชาติในอาเซียน โดยแนวความคิดดังกล่าวได้รับความสนใจจากประเทศสมาชิกอาเซียนอีกสี่ประเทศ คือ สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และราชอาณาจักรไทย จากนั้นจึงได้มีการประชุมเพื่อหารือการจัดตั้งองค์การรัฐสภาอาเซียน และในปี ๒๕๒๐ ทั้งห้าประเทศสมาชิกผู้ก่อตั้งได้ลงนามเห็นชอบในธรรมนูญขององค์การรัฐสภาอาเซียน เพื่อจัดตั้งองค์การรัฐสภาอาเซียนอย่างเป็นทางการนับแต่นั้น

ต่อมาที่ประชุมสมัชชาใหญ่องค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๒๗ ณ เมืองเซบู สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ได้ประกาศใช้ธรรมนูญขององค์กรฉบับใหม่ โดยได้เปลี่ยนชื่อจากองค์การรัฐสภาอาเซียน (AIPO) มาเป็นสมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly : AIPA) เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์การและบูรณาการการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติให้เป็นรูปธรรม ยกระดับความร่วมมือระหว่างรัฐสภาในประเทศสมาชิกอาเซียน ปรับปรุงโครงสร้างการทำงานขององค์การ เพิ่มช่องทางการทำงานร่วมกันกับอาเซียน รวมทั้งให้อำนาจที่ประชุมสมัชชาใหญ่ในการริเริ่มการจัดทำกฎหมายในประเด็นที่ประเทศสมาชิกให้ความสนใจร่วมกัน ทั้งนี้ รัฐสภาไทยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมในการประชุมต่าง ๆ ของสมัชชารัฐสภาอาเซียน และยังเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมดังกล่าวอีกหลายครั้ง

งานแถลงข่าวการเป็นเจ้าภาพจัดประชุมคณะกรรมาธิการปฏิบัติการและสมัชชาใหญ่องค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๑๗ ณ จังหวัดภูเก็ต ประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๒๑ กันยายน ๒๕๓๙

พิธีเปิดประชุมคณะกรรมาธิการปฏิบัติการขององค์การรัฐสภาอาเซียน ณ จังหวัดภูเก็ต ประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๒๑ กันยายน ๒๕๓๙

พิธีเปิดการประชุมสมัชชาใหญ่องค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๑๗ ณ จังหวัดภูเก็ต ประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๒๑ กันยายน ๒๕๓๙

พิธีเปิดการประชุม AIPO ด้านการพัฒนากฎหมายอาเซียน
ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๐

การประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญว่าด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
และความร่วมมืออาเซียนด้านสาธารณสุขและกฎหมายสาธารณสุข
ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๒

พิธีเปิดการประชุมสมัชชาใหญ่องค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๒๒
ณ ประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๒ - ๗ กันยายน ๒๕๔๔

คณะผู้แทนไทยในการประชุมสมัชชาใหญ่องค์การรัฐสภาอาเซียน
ณ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ ๒ - ๘ สิงหาคม ๒๕๕๒

๓.๓ สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (Asian-Pacific Parliamentarians' Union : APPU) คือ องค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาคสำหรับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาอิสรภาพและการปกครองระบอบประชาธิปไตยในการธำรงสันติสุขและความเจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืนของทวีปเอเชียและแปซิฟิก สำหรับประเทศไทยนั้นสภาร่างรัฐธรรมนูญได้ประชุมเป็นการภายในเพื่อพิจารณาเรื่องการเข้าเป็นภาคีของสหภาพฯ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๐๙ และได้ลงมติให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหภาพฯ และให้จัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยขึ้น พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการหน่วยประจำชาติไทยให้มีหน้าที่ดำเนินงานด้านสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย และจากการเป็นสมาชิกสหภาพฯ รัฐสภาไทยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมในการประชุมต่าง ๆ ของสหภาพรัฐฯ อย่างต่อเนื่อง

๓.๔ สมาคมเลขาธิการรัฐสภา (Association of Secretaries General of Parliaments: ASGP) จัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกในการประชุมสหภาพรัฐสภา (IPU) ปี ๒๔๘๑ โดยมีผู้แทนจาก ๒๐ ประเทศเข้าร่วมประชุม และได้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณาวัตถุประสงค์การจัดตั้งสมาคมฯ ถัดมาในเดือนเมษายน ๒๔๘๒ ได้มีการร่างธรรมนูญ ระเบียบข้อบังคับ วัตถุประสงค์ และขอบเขตการดำเนินงานของสมาคมฯ ขึ้น จากนั้น ในวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๔๘๒ สมาคมฯ ได้เปิดการประชุมอย่างเป็นทางการครั้งแรก โดยที่ประชุมได้ให้การรับรองธรรมนูญของสมาคม ซึ่งมีชื่อว่า "หน่วยอิสระของเลขาธิการรัฐสภา" (Autonomous Section of Secretaries General of Parliaments) ต่อมาในปี ๒๕๐๐ ได้มีการประชุมพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างและระบบงานของสมาคมฯ ให้แยกกันอย่างเด็ดขาดจากสหภาพรัฐสภา รวมทั้งเปลี่ยนชื่อสมาคมฯ จากเดิมมาเป็นชื่อปัจจุบัน คือ "สมาคมเลขาธิการรัฐสภา (ASGP)" ในปัจจุบัน สมาคมเลขาธิการรัฐสภามีประเทศสมาชิกกว่า ๑๕๐ ประเทศ และจากการเป็นสมาชิกสมาคมฯ นอกเหนือไปจากการส่งผู้แทนเข้าร่วมในการประชุมของสมาคมฯ แล้ว รัฐสภาไทยยังเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมของสมาคมฯ อีกหลายครั้ง คู่ขนานไปกับการจัดประชุมสหภาพรัฐสภาอีกหลายครั้ง

๓.๕ สมัชชารัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly : APA) สมัชชารัฐสภาเอเชียเริ่มก่อตั้งขึ้นในปี ๒๕๓๒ จากการเป็นสมาคมรัฐสภาเอเชียเพื่อสันติภาพ (Association of Asian Parliaments for Peace : AAPP) โดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมสันติภาพ ปกป้องสิทธิมนุษยชน และเสริมสร้างประชาธิปไตยในภูมิภาคเอเชีย ต่อมาในปี ๒๕๔๙ ได้มีการขยายความร่วมมือและยกระดับองค์กรเป็นสมัชชารัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly : APA) เพื่อส่งเสริมกระบวนการด้านประชาธิปไตยและหลักธรรมาภิบาลตลอดจนจิตวิญญาณที่จะสร้างสันติภาพและความร่วมมือของภูมิภาคเอเชียทั้งหมด ในปัจจุบันมีประเทศสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น ๔๒ ประเทศ และประเทศผู้สังเกตการณ์จำนวน ๑๖ ประเทศ รัฐสภาไทยเป็นหนึ่งในประเทศผู้ร่วมก่อตั้งสมาคมรัฐสภาเอเชียเพื่อสันติภาพ (AAPP) ซึ่งมีส่วนเสริมสร้างและผลักดันให้สามารถปรับเปลี่ยนจากสมาคมรัฐสภาเอเชียเพื่อสันติภาพ (AAPP) เป็นสมัชชารัฐสภาเอเชีย (APA) ได้เป็นผลสำเร็จ โดยที่ผ่านมารัฐสภาไทยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่ และการประชุมคณะมนตรีบริหารของ AAPP และ APA ตลอดจนรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม AAPP ครั้งที่ ๖ เมื่อปี ๒๕๔๘

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภาไทย แถลงข่าวการประชุมสมาชิกรัฐสภาเอเชีย เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๒

๓.๖ สมาคมสมาชิกรัฐสภาระหว่างประเทศด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (International Parliamentarians' Association for Information Technology : IPAIT) เกิดจากแนวความคิดร่วมกันของสมาชิกรัฐสภาสาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี สหรัฐอเมริกา และประเทศไทย ซึ่งมีความสนใจในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา โดยมีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับสมาชิกรัฐสภา และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ ในปัจจุบันมีประเทศสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น ๔๗ ประเทศ และประเทศผู้สังเกตการณ์จำนวน ๑๔ ประเทศ โดยรัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม IPAIT ครั้งที่ ๒ ที่กรุงเทพฯ ในปี ๒๕๔๗ โดยที่ผ่านมารัฐสภาไทยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุม IPAIT อย่างต่อเนื่อง

๓.๗ องค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริต (Global Organization of Parliamentarians Against Corruption : GOPAC) คือ องค์การเครือข่ายระหว่างสมาชิกรัฐสภาทั่วโลก ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อต่อต้านการทุจริตและยกระดับธรรมาภิบาลของสมาชิกรัฐสภาและสถาบันนิติบัญญัติ GOPAC ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๔๕ อันเป็นผลมาจากการประชุมระดับโลกของสมาชิกรัฐสภาเพื่อต่อต้านการทุจริต (Global Conference of Parliamentarians Against Corruption) ณ กรุงออตตาวา ประเทศแคนาดา ซึ่งได้มีการรับรองธรรมนูญ GOPAC ในการประชุมดังกล่าว และมีนิติฐานะเป็นนิติบุคคลระหว่างประเทศเมื่อปี ๒๕๔๖ ในปัจจุบัน GOPAC มีสมาชิกที่เป็นสมาชิกรัฐสภาและอดีตสมาชิกรัฐสภาจำนวนกว่า ๗๐๐ คน จากกว่า ๗๒ ประเทศ การประชุม GOPAC จะจัดขึ้นทุก ๆ ๒ ปี โดยมีสมาชิกและผู้สังเกตการณ์เข้าร่วมประชุม โดยที่ผ่านมารัฐสภาไทยส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุม GOPAC อย่างต่อเนื่อง แต่เป็นเพียงการเข้าร่วมประชุมเท่านั้น มิได้มีอำนาจในการกำหนดทิศทางและการตัดสินใจในที่ประชุม GOPAC เพราะรัฐสภาไทยยังไม่มีการจัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยใน GOPAC

๓.๘ การประชุมรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (Asia Pacific Parliamentary Forum : APPF) คือ องค์กรการประชุมของสมาชิกรัฐสภาในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยการริเริ่มของนายยาซูฮิโร นากาโซเน่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและอดีตนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ร่วมกับสมาชิกรัฐสภาของประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกจำนวนหนึ่ง รวมทั้งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ให้สมาชิกรัฐสภาได้หารือร่วมกันในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ของภูมิภาคในยุคหลังสงครามเย็น และที่เป็นผลจากการเติบโตและการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกภูมิภาค รวมทั้งส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพของพลเมือง และสันติภาพภายในภูมิภาค ในปี ๒๕๓๔ ประเทศผู้ร่วมก่อตั้ง APPF ได้ทาบทามให้ไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกก่อตั้งของ APPF ซึ่งทำให้รัฐสภาไทยส่งคณะผู้แทนเข้าร่วมการประชุมเตรียมการก่อตั้ง APPF ในปีเดียวกันนั้น และในปี ๒๕๓๖ คณะผู้แทนไทยได้ร่วมลงนามในปฏิญญาโตเกียว (Tokyo Declaration) เพื่อการจัดตั้ง APPF อย่างเป็นทางการ ในปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน ๒๗ ประเทศ โดยที่ผ่านมารัฐสภาไทยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุม APPF อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเคยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมต่าง ๆ ของ APPF ด้วย

ประธานรัฐสภาไทย เลขาธิการสภา และ นพ. ประสพ รัตนากร ร่วมแถลงข่าวการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศระดับภูมิภาคอาเซียนและเอเชียแปซิฟิก ณ ห้องรับรอง ๑

๓.๙ การประชุมสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (The General Assembly of the Asia Pacific Parliamentarians' Conference on Environment and Development: APPCED) เกิดขึ้นจากความร่วมมือของรัฐสภาของประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยมีรัฐสภาของสาธารณรัฐเกาหลีเป็นผู้ประสานงาน โดยมีวัตถุประสงค์ให้สมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิกได้หารือเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในระยะยาว และกระตุ้นให้เกิดการกลั่นกรองนโยบาย กฎหมาย และข้อบังคับของประเทศสมาชิก เพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลภาวะ ในปัจจุบัน มีสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน ๔๖ ประเทศ โดยที่ผ่านมารัฐสภาไทยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุม APPCED อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเคยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม APPCED ด้วย

๓.๑๐ การประชุมความเป็นหุ้นส่วนของรัฐสภาเอเชียและยุโรป (Asia–Europe Parliamentary Partnership Meeting: ASEP) คือ องค์กรการประชุมที่ทำหน้าที่สานสัมพันธ์ระหว่างภูมิภาคเอเชียและยุโรปโดยผ่านกลไกทางรัฐสภาและความร่วมมือระหว่างรัฐสภาของประเทศที่เป็นสมาชิกการประชุมเอเชีย-ยุโรป (Asia–Europe Meeting : ASEM) และให้การสนับสนุนการทำงานของการประชุมเอเชีย-ยุโรป ซึ่งเป็นการประชุมของภาครัฐบาล ASEP จัดขึ้นเป็นประจำทุก ๒ ปี โดยจัดในเอเชีย ๑ ครั้ง และจัดในยุโรปอีก ๑ ครั้ง ก่อนการประชุม ASEM ปัจจุบัน ASEP ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนรวมทั้งสิ้น ๔๓ ประเทศ กับอีก ๒ องค์การ (สหภาพยุโรป และสำนักเลขาธิการอาเซียน) โดยที่ผ่านมารัฐสภาไทยส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุม ASEAP อย่างต่อเนื่อง

๓.๑๑ สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก (World Scout Parliamentary Union: WSPU) คือ สมาคมอิสระซึ่งเป็นที่รวมของสมาชิกรัฐสภาที่สนใจในกิจการลูกเสือจากทั่วโลก และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายลูกเสืออย่างใกล้ชิด ก่อตั้งโดยนาย Kim Chong-Hon ประธานสมาคมลูกเสือรัฐสภาเกาหลี เมื่อปี ๒๕๓๔ WSPU มีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งเพื่อส่งเสริมสมาคมลูกเสือแห่งชาติ (National Scout Organization) ในฐานะองค์การลูกเสือระดับประเทศและส่งเสริมกิจการลูกเสือโลก (World Scouting) โดยผ่านช่องทางของสมาชิกรัฐสภา รวมถึงสนับสนุนให้มีการก่อตั้งสมาคมลูกเสือรัฐสภาแห่งชาติ (National Scout Parliamentary Association: NSPA) ภายใต้กรอบการทำงานของรัฐสภาในฐานะองค์การลูกเสือระดับรัฐสภา และแนวคิดที่ว่ากิจการลูกเสือเป็นวิธีการและการเคลื่อนไหวทางการศึกษาในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการที่มีประสิทธิภาพ เริ่มมีการประชุมครั้งแรกในปี ๒๕๓๗ และจัดประชุมสมัชชาใหญ่มาแล้วจำนวน ๘ ครั้ง ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน ๑๐๓ ประเทศ รัฐสภาไทยเป็นสมาชิกและส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมตั้งแต่ครั้งแรก และเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ ๙ ในปี ๒๕๖๑

เหตุการณ์ทางการเมือง
เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับอาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน

เหตุการณ์การชุมนุมเป็นปรากฏการณ์ที่มีปรากฏให้เห็นตลอดมาในสังคมไทย อันเป็นภาพสะท้อนความขัดแย้ง (conflict) เนื่องจากตราบใดที่มนุษย์ยังต้องอาศัยอยู่ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และต้องพึ่งพาอาศัยกัน โดยที่ผ่านมามักจะมีการชุมนุมเรียกร้องจากภาคประชาชนในเรื่องใหญ่ ๆ แบ่งออกเป็นเรื่องที่กระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ได้แก่ ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาการก่อสร้างโครงการของรัฐ ปัญหาด้านผลกระทบอันเกิดจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปัญหาหนี้สินของประชาชน เป็นต้น ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวและมีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชน นอกจากเรื่องที่กระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนแล้ว ยังมีอีกเรื่องที่มีความสำคัญและเป็นปรากฏการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองไทยและการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญ คือ เหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย การบริหารอำนาจรัฐมาจากเสียงข้างมากของพลเมืองผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนด้วยตนเองหรือผ่านผู้แทนที่ตนเลือกไปใช้อำนาจแทน ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยพลเมืองทุกคนสามารถแสดงความยินยอมและเจตนาของตนได้เท่าเทียมกัน เมื่อผู้แทนที่เลือกเข้าไปทำหน้าที่ไม่สามารถสะท้อนปัญหาหรือทำหน้าที่แทนประชาชนได้ ประชาชนสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองเพื่อสะท้อนความต้องการของตนเอง โดยรัฐสภาเป็นสถานที่ที่มักถูกใช้เป็นศูนย์กลางในการชุมนุมทางการเมือง ได้แก่ เนื่องจากรัฐสภาเปรียบเสมือนศูนย์กลางทางการเมืองในเชิงสัญลักษณ์ (Political Icon) ที่ผ่านมาประชาชนมักจะใช้บริเวณอาคารรัฐสภาเป็นศูนย์กลางหรือจุดเริ่มต้นในการนัดชุมนุมทางการเมือง โดยเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในแต่ละเหตุการณ์ก็จะมีที่มาและเหตุผลแตกต่างกันไปตามบริบทของสังคมหรือการเมืองในแต่ละยุคแต่ละสมัย ที่ทำให้ประชาชนเกิดการรวมตัวเพื่อเรียกร้องหรือคาดหวังการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองที่เกิดขึ้นบริเวณอาคารรัฐสภาที่มีความสำคัญ ได้แก่

๑. เหตุการณ์อดอาหารประท้วงหน้ารัฐสภา ปี ๒๕๓๕
๒. เหตุการณ์อดอาหารประท้วงหน้ารัฐสภา ปี ๒๕๓๗
๓. เหตุการณ์บุกรุกอาคารรัฐสภา ปี ๒๕๕๐
๔. เหตุการณ์ชุมนุมหน้าอาคารรัฐสภา ปี ๒๕๕๑
๕. เหตุการณ์บุกรุกอาคารรัฐสภา ปี ๒๕๕๓
๖. เหตุการณ์ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยบริเวณอาคารรัฐสภาในเหตุการณ์ระหว่างปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗

๑. เหตุการณ์อดอาหารประท้วงหน้ารัฐสภา ปี ๒๕๓๕

เมื่อพลเอกสุจินดา คราประยูร ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ ๑๙ ของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๓๕ ทันทีที่เข้าดำรงตำแหน่งได้เกิดกระแสคัดค้านอย่างรุนแรงลุกลามขยายวงกว้างอย่างรวดเร็วจากกลุ่มนักศึกษา กลุ่มประชาชน และกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองต่าง ๆ ต่อมาเมื่อวันที่

๘ เมษายน ๒๕๓๕ เรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร เริ่มการอดอาหารประท้วงที่หน้ารัฐสภาและประกาศจะอดอาหารไปจนกว่า พลเอก สุจินดา คราประยูร จะลาออก และได้นายกรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้ง ทั้งนี้ มีบุคคลจากหลายวงการหลายอาชีพแวะเวียนไปให้กำลังใจ เรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร บริเวณหน้าอาคารรัฐสภาอย่างไม่ขาดสาย

วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๓๕ รัฐบาลแถลงนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินต่อรัฐสภาในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมัยสามัญ ครั้งที่ ๑ แต่ถูกโจมตีจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคฝ่ายค้านและผู้ที่ไม่สนับสนุนนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ส่วนบริเวณหน้ารัฐสภามีประชาชนมาชุมชุมกันเป็นจำนวนมากเพื่อเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง ในขณะที่พลเอก สุจินดา คราประยูร แถลงนโยบายอยู่นั้น สื่อโทรทัศน์ได้ถ่ายทอดให้เห็นถึงเก้าอี้ที่ว่างเปล่าเป็นจำนวนมากในห้องประชุมรัฐสภา เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคฝ่ายค้านทั้งหมดได้พากันออกมาร่วมชุมนุมกับประชาชนที่อยู่ในบริเวณด้านนอกอาคารรัฐสภา ในขณะเดียวกันก็มีข่าวลือออกมาว่ารัฐบาลจะใช้กำลังเข้าสลายฝูงชน จากสภาพการณ์ดังกล่าวทำให้พลตรี จำลอง ศรีเมือง ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการอดอาหารประท้วงหน้าอาคารรัฐสภา ได้ตัดสินใจพาประชาชนออกเดินจากบริเวณหน้ารัฐสภา และลานพระบรมรูปทรงม้ามายังท้องสนามหลวงและถนนราชดำเนินกลางอันเป็นที่ตั้งของอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยในคืนวันที่ ๗ - ๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ จากนั้นเหตุการณ์เริ่มตึงเครียดมากยิ่งขึ้นเกิดการเผชิญหน้าระหว่างฝ่ายประท้วงกับฝ่ายเจ้าหน้าที่ที่ถูกส่งมาควบคุมสถานการณ์จนเป็นที่น่าวิตกว่าจะเกิดเหตุการณ์นองเลือดขึ้น

วันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ขณะที่พลตรี จำลอง ศรีเมือง นำกลุ่มผู้ชุมนุมเคลื่อนจากท้องสนามหลวงมุ่งสู่รัฐสภา ได้เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงระหว่างฝ่ายประท้วงกับฝ่ายเจ้าหน้าที่ที่ถูกส่งมาควบคุมสถานการณ์ เกิดการต่อสู้ปะทะกันอย่างยืดเยื้อยาวนานเป็นระยะเวลา ๔ วัน ๔ คืน ประชาชนบาดเจ็บล้มตายจำนวนมาก พลตรี จำลอง ศรีเมือง รวมทั้งนิสิต นักศึกษา และประชาชนนับพันคนถูกจับกุมในเหตุการณ์รุนแรงครั้งนี้ ซึ่งได้รับการขนานนามว่า “พฤษภาทมิฬ”

๒. เหตุการณ์อดอาหารประท้วงหน้ารัฐสภา พ.ศ. ๒๕๓๗

เรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร หนึ่งในผู้ชุมนุมคนสำคัญในเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศอดอาหารประท้วงอีกครั้งเพื่อกดดันให้รัฐบาลนายชวน หลีกภัย เร่งรัดให้มีการปฏิรูปการเมืองเพื่อพิทักษ์เจตจำนงของวีรชนประชาธิปไตย โดยเรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร อาศัยวาระครบรอบ ๒ ปี เหตุการณ์เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เสนอให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญใน ๔ ประเด็น คือ

๑) ให้มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับสภาผู้แทนราษฎร

๒) ให้คณะรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้ง

๓) ให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

๔) ให้เลือกตั้งนายกเทศมนตรีจากประชาชนทุกตำบล ซึ่งการดำเนินการอดอาหารครั้งนี้มีนักวิชาการเห็นด้วยจำนวนมาก

โดยช่วงแรกที่เรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร นั่งอดอาหาร ไม่ค่อยจะมีผู้คนให้ความสนใจต่อข้อเรียกร้องมากนัก อาจเป็นเพราะข้อเรียกร้องนั้นถูกมองว่าไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้ หลังจากนั่งอดอาหารมาหลายวัน เรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร ก็เริ่มมีอาการอ่อนเพลีย โดยร่างกายมีปฏิกิริยารุนแรง จึงได้มีประชาชนจำนวนหนึ่ง ซึ่งเห็นแก่ชีวิตของเรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร ร่วมกันออกมามีส่วนร่วมในการรักษาชีวิตของเรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร เช่น พรรคพลังธรรมมีท่าทีพิจารณาเงื่อนไขข้อเสนอทั้ง ๔ ข้อ โดยมีนายมานะ มหาสุวีระชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังธรรม เสนอให้สภาผู้แทนราษฎรยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

กลางดึกของคืนวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ซึ่งเป็นวันที่ ๘ ของการอดอาหารของเรืออากาศตรีฉลาด วรฉัตร เรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตรได้อาเจียนอย่างรุนแรง คณะแพทย์ผู้ดูแลเตรียมเคลื่อนย้ายเพื่อนำไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล แต่เจ้าตัวไม่ยินยอม คณะแพทย์จึงเปลี่ยนวิธีการช่วยเหลือเขาโดยการให้กลูโคสผสมน้ำเกลือและฉีดยาบำรุงแทน

เวลา ๐๙.๑๐ น. มีการติดป้ายตรงที่พักของเรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร ว่า “ข้าฯ ขอตายที่นี่ ห้ามนำส่งโรงพยาบาลเด็ดขาด ใครนำส่งโรงพยาบาลถือว่าเป็นคนทรยศ” ทางด้านรัฐบาลยืนกรานว่าจะไม่ทำอะไรเพื่อคน ๆ เดียว โดยอ้างข้อกฎหมายว่าไม่อาจยกร่างใหม่ได้

เวลา ๑๔.๔๐ น. นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์ หรือ ส. ศิวรักษ์ นักคิดนักเขียนได้เดินทางมาเยี่ยมเรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร โดยใช้เวลาพูดคุยกันอยู่ประมาณ ๕ นาที และให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวเรียกร้องให้ประชาชนมาเยี่ยมให้กำลังใจให้มาก ๆ เพื่อรัฐบาลจะได้เข้าใจถึงอำนาจประชาชน

ในวันเดียวกันนี้เอง พรรคศรัทธาธรรม มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ออกแถลงการณ์สนับสนุนการเรียกร้องให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่างรัฐธรรมนูญของเรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร พร้อมกันนั้นกลุ่มศิลปินได้โกนหัวเพื่อร่วมเรียกร้องเพิ่มอีก ๖ คน

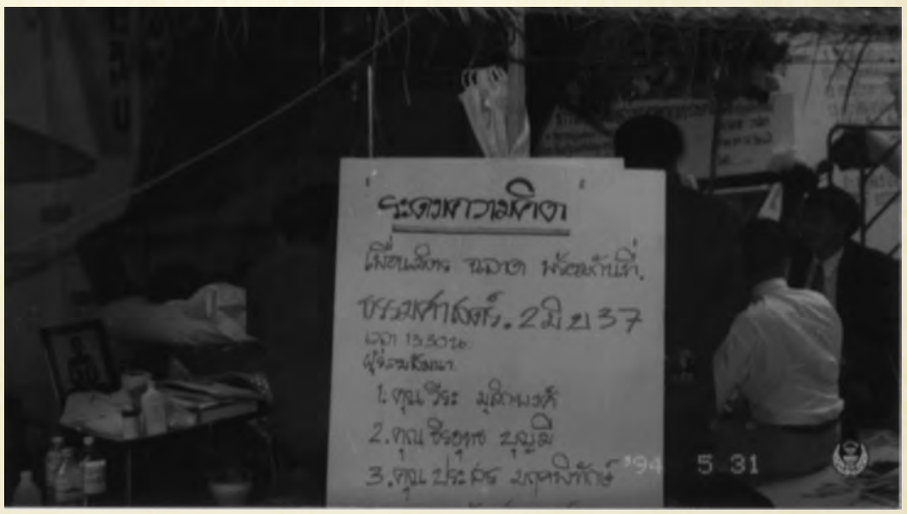

ร.ต. ณลาด วรฉัตร
6 2

ร.ต. ณลาด วรฉัตร
94 5 31

๓. เหตุการณ์บุกรุกอาคารรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

ภายหลังคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ได้เข้ายึดอำนาจจากรัฐบาลพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ และได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๔๙ และตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ขึ้นมาทำหน้าที่ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติโดยก่อนการเลือกตั้งทั่วไปที่กำหนดขึ้นในวันอาทิตย์ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เร่งพิจารณาร่างกฎหมายจำนวนมาก โดยร่างกฎหมายหลายฉบับมีเนื้อหาละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน ส่งผลให้องค์กรภาคเอกชนออกมาเคลื่อนไหวแสดงความไม่เห็นด้วยและคัดค้านการปฏิบัติหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) รวมทั้งคัดค้านการพิจารณาออกกฎหมาย ๑๑ ฉบับ

โดยเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๐ ประชาชนหลายร้อยคนมาชุมนุมหน้าอาคารรัฐสภาเรียกร้องให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติหยุดการออกกฎหมายอย่างรีบเร่ง แต่สภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่รับฟังเสียงเรียกร้องประชาชนกว่าร้อยคนจึงปีนรั้วอาคารรัฐสภาเข้าไปนั่งหน้าห้องประชุม ต่อมาองค์กรภาคประชาสังคมรวมสิบคนถูกฟ้องฐานยุยงให้ประชาชนกระด้างกระเดื่อง มั่วสุมก่อความวุ่นวายในบ้านเมืองและบุกรุกโดยใช้กำลังประทุษร้าย ทำให้มีผู้ถูกดำเนินคดีจำนวน ๑๐ คน

๔. การชุมนุมหน้าอาคารรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๑

เหตุการณ์ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ เป็นเหตุการณ์ที่ “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” ปิดล้อมอาคารรัฐสภาในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ เพื่อกดดันไม่ให้คณะรัฐมนตรีที่มีนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี แถลงนโยบายต่อที่ประชุมรัฐสภา โดยอ้างว่ารัฐบาลขาดความชอบธรรมที่จะเข้ามาบริหารประเทศและไม่ต้องการให้แก้ไขรัฐธรรมนูญจนเกิดเหตุการณ์วุ่นวายในวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑

วันจันทร์ที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ หลังจากที่ผู้ชุมนุมจากจังหวัดต่าง ๆ ได้ทยอยเข้าสู่ที่ชุมนุมแล้ว เวลาประมาณ ๒๐.๓๐ น. แกนนำพันธมิตรได้ขึ้นเวทีและประกาศขยายพื้นที่การชุมนุมไปยังหน้าอาคารรัฐสภา เพื่อทำการปิดล้อมไม่ให้รัฐบาลแถลงนโยบายได้ในวันรุ่งขึ้น (๗ ตุลาคม)

เวลาประมาณ ๐๖.๒๐ น. ของเช้าวันอังคารที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ ตำรวจได้ระดมยิงแก๊สน้ำตา เพื่อเป็นการเปิดเส้นทางให้คณะรัฐมนตรีและสมาชิกรัฐสภาเข้าไปประชุมรัฐสภาเพื่อแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บ กลุ่มพันธมิตรฯ ได้ตัดน้ำตัดไฟในอาคารรัฐสภา ส่งผลให้รัฐสภาต้องใช้ไฟฟ้าสำรอง

ต่อมาในเวลาประมาณ ๐๙.๓๐ น. การแถลงนโยบายได้เริ่มขึ้น แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาหลายคนไม่ได้อยู่ในที่ประชุม นายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาได้ให้นับองค์ประชุม ปรากฏว่าไม่ครบองค์ประชุม จึงได้ให้พักการประชุม และเมื่อเปิดประชุมใหม่ปรากฏว่ามีเพียงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมรัฐบาลเท่านั้น รวมจำนวน ๓๒๐ คน ส่วนพรรคประชาธิปัตย์ และฝ่ายค้านได้คว่ำบาตรการแถลงนโยบายครั้งนี้

เมื่อนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายเสร็จเมื่อเวลาประมาณ ๑๔.๐๐ น. แต่ก็ไม่สามารถจะเดินทางออกมาได้ เนื่องจากกลุ่มผู้ชุมนุมได้ปิดกั้นประตูทางออกทุกทาง จึงต้องเดินทางด้วยเฮลิคอปเตอร์ของตำรวจแทนเพื่อไปยังกองบัญชาการกองทัพไทย ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร เพื่อหารือกับผู้บัญชาการ ๓ เหล่าทัพถึงสถานการณ์ดังกล่าว

ต่อมาเวลาประมาณ ๑๗.๐๐ น. บรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภายังคงตกค้างอยู่ภายในอาคารรัฐสภา เนื่องจากกลุ่มผู้ชุมนุมไม่ยอมให้บุคคลกลุ่มดังกล่าวออก โดยให้ผู้ที่จะออกจากอาคารรัฐสภาแสดงบัตรและผู้ชุมนุมอนุญาตให้ออกเฉพาะผู้ที่ไม่ใช่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเท่านั้น อาทิ เจ้าหน้าที่รัฐสภาและสื่อมวลชน ต่อมาตำรวจได้ใช้แก๊สน้ำตายิงอีกหลายนัดเพื่อเปิดทางให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาออกไปได้ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ระดมยิงแก๊สน้ำตาอย่างต่อเนื่องไปจนถึงช่วงค่ำที่หน้ากองบัญชาการตำรวจนครบาลและลานพระบรมรูปทรงม้า

จากการปะทะกันมีผู้ได้รับบาดเจ็บและจากนั้นไม่นาน พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ได้ลาออกจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

๕. เหตุการณ์บุกรุกอาคารรัฐสภาใน พ.ศ. ๒๕๕๓

วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษายึดทรัพย์มูลค่า ๔๖,๐๐๐ ล้านบาท ของอดีตนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ต่อมาต้นเดือนมีนาคม ๒๕๕๓ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ได้มารวมกันที่กรุงเทพฯ เพื่อแสดงความต้องการให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ โดยการเคลื่อนไหวดังกล่าวนำโดยแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ กลุ่มผู้สนับสนุนประชาธิปไตย และกลุ่มผู้สนับสนุนอดีตนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ต่อมาได้มีความเคลื่อนไหวโดยการรับบริจาคโลหิตของผู้ชุมนุมไปเทด้านนอกของบ้านพักนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี

เมื่อเวลา ๑๐.๓๐ น. วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๓ กลุ่มผู้ประท้วงแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาตินับร้อยคนยกกำลังบุกฝ่าแนวเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปภายในบริเวณรอบอาคารรัฐสภา โดยมีแกนนำคอยปลุกระดมอยู่บนรถเพื่อให้ม็อบบุกเข้าไปสอบถามนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรี ว่าเป็นผู้สั่งเจ้าหน้าที่ขว้างระเบิดควันใส่ผู้ชุมนุมหรือไม่ นอกจากนี้ยังบุกเข้าไปในอาคารรัฐสภาและแย่งชิงอาวุธปืนจากเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย จากเหตุการณ์นี้ทำให้รัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องปีนรั้วหนีข้ามไปยังพระที่นั่งวิมานเมฆ และทำให้นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคงต้องรีบหนีออกจากอาคารรัฐสภา จากนั้นช่วงบ่ายมีเฮลิคอปเตอร์บินมารับนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ทางด้านบริเวณพระที่นั่งวิมานเมฆ

๖. เหตุการณ์ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยบริเวณอาคารรัฐสภาในเหตุการณ์ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๗

วิกฤตการณ์การเมืองที่เกิดขึ้นจากการประท้วงต่อต้านรัฐบาลตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๕๖ ถึงพฤษภาคม ๒๕๕๗ เป้าหมายหลักของการประท้วง คือ การขจัดอิทธิพลทางการเมืองของอดีตนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร และมีสาเหตุจากรัฐบาลพรรคเพื่อไทยได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน พ.ศ. .... โดยสภาผู้แทนราษฎรผ่านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เวลาประมาณ ๐๔.๐๐ น. ในระหว่างการ

ประกาศใช้กฎหมายพระราชบัญญัติความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ในบางพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว จะนิรโทษกรรมผู้ประท้วงซึ่งเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในความไม่สงบทางการเมืองตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๗ รวมทั้งยกฟ้องการพิพากษาลงโทษฉ้อราษฎร์บังหลวงของอดีตนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร และลบล้างข้อกล่าวหาของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และนายสุเทพ เทือกสุบรรณ โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการจุดชนวนการคัดค้านจากทั้งพรรคประชาธิปัตย์และกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล รัฐบาลถูกวิจารณ์ในประเด็นการออกเสียงลงคะแนนในสมัยประชุมก่อนรุ่งเช้าอย่างผิดปกติ เพื่อป้องกันการคัดค้านจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายค้านที่จะประท้วงต่อการทำให้อดีตนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร พ้นจากความรับผิด ส่วนผู้สนับสนุนวิจารณ์ว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่าทำให้ผู้รับผิดชอบต่อการสลายการชุมนุมเมื่อปี ๒๕๕๓ พ้นจากความรับผิด

ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ มีเหตุการณ์ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยในห้องประชุมรัฐสภา โดยนายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร พยายามจะปิดการอภิปรายและขอให้มีการลงคะแนนญัตติขอเลื่อนพระราชบัญญัติปรองดองแห่งชาติ พ.ศ. .... ขึ้นมาเป็นวาระเร่งด่วน จึงทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์ส่วนหนึ่งไม่พอใจ จากนั้นได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งขึ้นไปบนบัลลังก์และพยายามดึงนายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ออกจากเก้าอี้จนทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายรัฐบาลเข้าไปรุมล้อมปกป้องประธานสภาผู้แทนราษฎร จากนั้นจึงเกิดเหตุชุลมุนวุ่นวาย จนประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องสั่งพักการประชุม จากนั้นได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อีกคนหนึ่งได้ขึ้นไปบนบัลลังก์ และได้ดึงเก้าอี้ประธานสภาผู้แทนราษฎรออกมา ต่อมาได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายรัฐบาลเข้าไปแย่งชิงเก้าอี้คืนมา จนเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่น ๆ เข้ามายุติเหตุการณ์ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย

ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ช่วงเวลา ๑๗.๐๐ น. ในขณะที่นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ได้พยายามรวบรัดเลื่อนการลงมติพระราชบัญญัติปรองดองแห่งชาติ พ.ศ. .... ขึ้นมาเป็นวาระเร่งด่วน โดยไม่รอสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์ที่เดินออกจากห้องประชุม ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์บางคนไม่พอใจ จึงขว้างแฟ้มและกระดาษใส่นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เกิดการประท้วงหลายจุดทั่วกรุงเทพมหานครและในต่างจังหวัด มหาวิทยาลัยและองค์กรหลายแห่งออกแถลงการณ์ประณามร่างพระราชบัญญัติปรองดองแห่งชาติ พ.ศ. .... โดยมีการตั้งเวทีปราศรัยที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยและใช้ถนนราชดำเนินกลางเป็นสถานที่ชุมนุม ตั้งแต่วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ จนถึง ๑๒ มกราคม ๒๕๕๗

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๗ บริเวณหน้าอาคารรัฐสภา นายสุเทพ เทือกสุบรรณ แกนนำคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ได้นำผู้ชุมนุมเข้าไปยังอาคารรัฐสภา และวางพานพุ่มเพื่อกราบสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ และปราศรัยตอนหนึ่งว่า วันนี้ได้เข้าสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ ๗ โดยขอตั้งปณิธานว่า จะต่อสู้ให้อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทยอย่างแท้จริง และรัฐสภาแห่งนี้จะไม่สามารถเปิดได้จนกว่าพวกเราจะปฏิรูปประเทศสำเร็จ กระทั่งเวลา ๑๔.๓๐ น. ขบวนผู้ชุมนุมได้เดินทางออกจากรัฐสภาเพื่อกลับไปยังสวนลุมพินี

รัฐสภาของประชาชน

รัฐสภานั้นนอกจากเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในฐานะตัวแทนของประชาชนด้านนิติบัญญัติ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญ และการให้ความเห็นชอบและการพิจารณาเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ควบคู่กับการใช้งานอาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน เพื่อรองรับการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นแล้ว รัฐสภายังเปิดให้ประชาชนเข้ามาใช้พื้นที่เพื่อแสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการขับเคลื่อนกฎหมายที่จำเป็นโดยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๓ ข้อ (๓) ที่ระบุว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมความรู้ด้านการทำหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติและประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จากบริการต่าง ๆ ที่รัฐสภาจัดไว้ให้สำหรับประชาชนในฐานะแหล่งการเรียนรู้ของประชาชน เช่น การบริการนำชมห้องประชุมรัฐสภา ห้องสารนิเทศ พิพิธภัณฑ์รัฐสภา และกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ โดยนำเสนอตามลำดับ คือ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และ แหล่งการเรียนรู้ของประชาชน

๑. การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

แนวคิดของการให้ประชาชนมีสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เป็นหลักการที่เป็นไปตามครรลองของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (Initiative Process) คือ กระบวนการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยการที่ประชาชนจำนวนหนึ่งที่มีเจตนารมณ์หรือความต้องการเช่นเดียวกันที่จะให้มีกฎหมายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งมาร่วมเข้าชื่อกัน เมื่อมีผู้เข้าชื่อครบตามจำนวนที่กฎหมายของแต่ละประเทศกำหนดแล้วให้สามารถเสนอกฎหมายได้ ซึ่งต้องเป็นประเภทของกฎหมายที่แต่ละประเทศได้กำหนดไว้

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนจึงถือเป็นกลไกสำคัญของระบอบประชาธิปไตยทางตรง โดยไม่ต้องผ่านผู้แทนของประชาชน คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อย่างไรก็ตาม การแสดงบทบาทอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา ซึ่งเป็นองค์กรนิติบัญญัติในการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายเพื่อบังคับใช้ในสังคมนั้น ยังมีข้อจำกัดและอาจไม่สอดคล้องหรือไม่สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนได้ครบทุกคน การกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายที่เห็นว่า จำเป็นและเกี่ยวข้องกับกลุ่มตน จึงเป็นการให้สิทธิแก่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักการของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม อันจะช่วยในการอุดช่องว่างหรือเป็นส่วนเสริมให้ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำหรับประเทศไทยสิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้รับการรับรองเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗๐ ซึ่งกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ สิทธิ

และเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายไว้ในมาตรา ๑๖๓ โดยกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ นอกจากนี้ในมาตรา ๒๙๑ ได้บัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนในการเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน มีสิทธิในการขอเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้ ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๔๒

ส่วนรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนในกระบวนการนิติบัญญัติในประเด็นการเข้าชื่อเสนอกฎหมายไว้ในมาตรา ๑๓๓ (๓) โดยกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอเสนอกฎหมายได้ โดยกฎหมายที่เสนอนั้นต้องมีหลักการเกี่ยวกับเรื่องที่บัญญัติไว้ในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ นอกจากนี้ในมาตรา ๒๕๖ ได้ให้สิทธิกับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ดังนั้น นับตั้งแต่ประเทศไทยเปิดโอกาสให้สิทธิแก่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เมื่อปี ๒๕๔๐ จนถึงปี ๒๕๖๑ ได้มีกฎหมายรับรองเกี่ยวกับการใช้สิทธิดังกล่าว ๒ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งทำให้มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิในการเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างกฎหมาย รวมจำนวน ๗๙ ฉบับ จำแนกผลการดำเนินงานการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย โดยกลุ่มงานเข้าชื่อเสนอกฎหมาย สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คือ ผลการดำเนินงานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ผลการดำเนินงานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และผลการดำเนินงานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ผลการดำเนินงานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายจำนวน ๑๖ ฉบับ โดยในแต่ละฉบับมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑.ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว จำนวน ๑ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕

๒. ตกไปตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ (ร่างพระราชบัญญัติตกไปเนื่องจากอายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือยุบสภาผู้แทนราษฎร) จำนวน ๒ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. ....

๓. สิ้นสุดไปเนื่องจากมีการประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

จำนวน ๕ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดภูเวียง พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการจดทะเบียนและซื้อขายหลักทรัพย์ของกิจการเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และบุหรี่ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน พ.ศ. ....

๔. ประธานรัฐสภาสั่งจำหน่ายเรื่อง เนื่องจากมีจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนด จำนวน ๗ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันคุ้มครองสุขภาพ ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติธนาคารหมู่บ้าน พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติจดแจ้งการผลิตและจำหน่ายเหล้าพื้นบ้านฉบับประชาชน พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดชุมแพ พ.ศ. ....

๕. ประธานรัฐสภาวินิจฉัยว่ามีหลักการไม่เป็นไปตามหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ....

ผลการดำเนินงานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายจำนวน ๕๑ ฉบับ โดยแต่ละฉบับมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว จำนวน ๗ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ พระราชบัญญัติวิชาชีพแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ พระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๖ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๖

๒. รัฐสภามีมติไม่รับหลักการ จำนวน ๑ ฉบับ คือ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....

๓. สภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่รับหลักการ จำนวน ๑ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๔. นายกรัฐมนตรีพิจารณาไม่ให้คำรับรอง จำนวน ๔ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติสถาบันกำนันผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติหลักประกันชราภาพแห่งชาติ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสินไหมทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๕. ประธานรัฐสภาสั่งจำหน่ายเรื่อง จำนวน ๘ ฉบับ ด้วยเหตุผลดังนี้

๕.๑ หลักการไม่เป็นไปตามหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ของรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๕.๒ ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบจำนวนตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ จำนวน ๕ ฉบับ คือ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช .... ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช .... ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๕.๓ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย จำนวน ๑ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

๖. สิ้นสุดไปเนื่องจากมีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ ประกอบฉบับที่๑๑/๒๕๕๗ เรื่อง การสิ้นสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ จำนวน ๓๐ ฉบับ คือ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช .... ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติองค์กรอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้เสียหายจากการรับบริการสาธารณสุข พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดฝาง พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ได้รับผลกระทบจากระบบบริการสาธารณสุข พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติสมุนไพรแห่งชาติ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติยา พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติข้าวชาวนาไทย พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดบัวใหญ่ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการสาธารณสุขและบุคลากรสาธารณสุข พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติการจัดบริการสาธารณะด้านสาธารณสุข พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายอันเกี่ยวกับบริการสาธารณะด้านสาธารณสุขและที่เกี่ยวข้องบางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติยา พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดอาญา ซึ่งมีมูลเหตุเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมือง หรือ การรัฐประหารที่เกิดขึ้นระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๔ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่.) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเชียงใหม่มหานคร พ.ศ. ....

ผลการดำเนินงานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย จำนวน ๑๖ ฉบับ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๑) โดยที่กฎหมายแต่ละฉบับอยู่ในขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๑. ขั้นตอนผู้ริเริ่มเสนอร่างพระราชบัญญัติ (มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง) หรือขั้นตอนผู้ริเริ่มขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรช่วยจัดทำร่างพระราชบัญญัติ (มาตรา ๖

วรรคสอง) จำนวน ๑ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติอนุรักษ์และพัฒนาไก่พื้นเมือง พ.ศ. ....

๒. ขั้นตอนการวินิจฉัยหมวด ๓ หมวด ๕ (มาตรา ๖) และรูปแบบร่างพระราชบัญญัติ จำนวน ๑ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ....

๓. ขั้นตอนการแจ้งให้ผู้ริเริ่มจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (มาตรา ๗) จำนวน ๓ ฉบับ ประกอบด้วย ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติสภาองค์กรผู้บริโภคแห่งชาติ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติยาแผนไทย พ.ศ. ....

๔. ขั้นตอนการตรวจสอบเอกสารและความเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (มาตรา ๑๐) จำนวน ๓ ฉบับ ประกอบด้วย ร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๕. ขั้นตอนการปิดประกาศรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย (มาตรา ๑๐) จำนวน ๒ ฉบับ ประกอบด้วย ร่างพระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๖. ขั้นตอนการวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน (มาตรา ๑๑ วรรคสาม) หรืออยู่ในขั้นการส่งให้คณะกรรมการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จำนวน ๕ ฉบับ ประกอบด้วยร่างพระราชบัญญัติควบคุมแร่ทองคำและควบคุมการทำเหมืองแร่ทองคำ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๗. ขั้นตอนในการส่งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาดำเนินการตามรัฐธรรมนูญและข้อบังคับฯ มาตราที่ ๑๑ วรรคสอง จำนวน ๑ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ความสำเร็จในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชน คือ การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น รวมถึงการให้ความยอมรับและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภาครัฐและฝ่ายการเมือง ซึ่งแม้ปัจจุบันจะอยู่ในช่วงการเตรียมการเลือกตั้ง โดยรัฐบาลที่มีที่มาจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ก็ตาม แต่รัฐบาลและสภานิติบัญญัติแห่งชาติยังคงให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวและพร้อมเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้เช่นเดียวกับรัฐบาลและรัฐสภาที่มาจากระบอบประชาธิปไตยปกติ

กล่าวโดยสรุปปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่สุดของการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นต้องประกอบไปด้วยการเอื้ออำนวยความสะดวกทั้งในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเรื่องการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ที่สำคัญคือ ความจริงใจและจริงจังของฝ่ายการเมืองและการผนึกกำลังของทั้งภาคประชาชนและการสนับสนุนโดยภาครัฐ ซึ่งนอกจากจะช่วยให้เกิดการเสนอกฎหมาย การพิจารณาและการอนุมัติร่างกฎหมายแล้ว การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยภาคประชาชนยังมีผลดีในด้านกฎหมายที่จะออกมาบังคับใช้ เนื่องจากจะได้กฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมโดยรวมอย่างแท้จริง เพราะได้ผ่านการพิจารณาจากหลายส่วนหลายฝ่ายทั้งภาครัฐและภาคประชาชน อันจะเป็นผลดีต่อไปถึงการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในอนาคตอีกด้วย

วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ นางถวิลวดี บุรีกุล พร้อมคณะผู้ริเริ่ม
เสนอร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. .... ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
โดยนายสรศักดิ์ เพียรเวช เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้รับมอบ

วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ นายมนตรี วรภัทรทรัพย์ ประธานชมรมเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานภาคตะวันตก
และคณะนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เสนอร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. .... ต่อประธานสภานิติบัญญัติ
โดยนายพงศ์กิตติ์ อรุณภักดีสกุล ที่ปรึกษาฯ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้รับมอบ

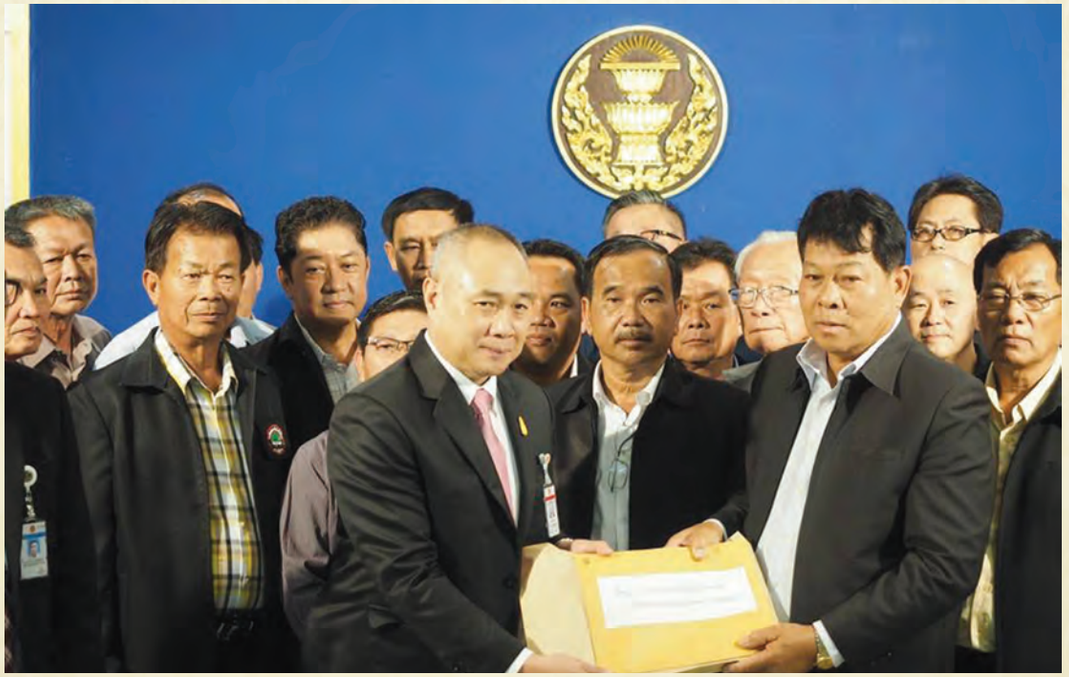

วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑ นายปารเมศ โพธารากุล และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
เสนอร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่..) พ.ศ. ... ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
โดยนายนัฑ ผาสุข เลขาธิการวุฒิสภา ทำหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นผู้รับมอบ

วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ นายสุชาติ ลายน้ำเงิน อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พร้อมชาวจังหวัดลพบุรี จำนวนประมาณ ๒,๐๐๐ คน
เสนอร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม พ.ศ. ....
โดยนายเจริญ จรรย์โกมล รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ ๑ เป็นผู้รับมอบ

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เจ้าหน้าที่กลุ่มงานเข้าชื่อเสนอกฎหมาย สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

๒. แหล่งการเรียนรู้ของประชาชน

รัฐสภาเป็นองค์กรตัวแทนของประชาชนในการใช้อำนาจนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นสถาบันสำคัญยิ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเป็นส่วนหนึ่งในสามสถาบันอำนาจอธิปไตยอันเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ประกอบด้วย อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ นอกจากนี้ รัฐสภายังเป็นสถาบันเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ประชาชนสามารถเข้าเยี่ยมชมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อีกด้วย

๑) การบริการนำชม ซึ่งได้แก่

(๑) ห้องประชุมรัฐสภา เป็นสถานที่สำหรับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเสมือนหัวใจหลักที่มีความสำคัญมากเพราะเป็นสถานที่ที่ใช้ในการตรากฎหมาย ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญต่าง ๆ รวมถึงการแต่งตั้งและถอดถอนบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

(๒) ห้องสารนิเทศ เป็นห้องที่ใช้ในการต้อนรับและรับรองคณะบุคคลที่ขออนุญาตเข้าเยี่ยมคารวะประธานรองประธานสภาฯ สมาชิกรัฐสภา และคณะที่ขออนุญาตเข้าเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน โดยห้องสารนิเทศ มีการตกแต่งสถานที่อย่างสวยงาม ภายในมีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่มีความพร้อมทั้งระบบแสง ระบบเสียง และระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย สามารถจัดฉายวิดีทัศน์และมัลติมีเดีย รองรับสัญญาณการประชุมสภา และใช้ในการบรรยายสรุปความรู้เกี่ยวกับวงงานรัฐสภาให้กับคณะต่าง ๆ ซึ่งมีที่นั่งรองรับผู้เข้าชมจำนวน ๑๐๐ ที่นั่ง

(๓) พิพิธภัณฑ์รัฐสภา เริ่มดำเนินการจัดแสดงเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๔๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ผ่านการจัดนิทรรศการนำแสดงสิ่งของ เอกสารสำคัญ และกิจกรรมต่าง ๆ และได้มีการปรับปรุงห้องจัดนิทรรศการขึ้นใหม่เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ โดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดนิทรรศการและพิพิธภัณฑ์รัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๘

การบริการนำชมพิพิธภัณฑ์รัฐสภาและห้องจัดแสดงนิทรรศการถาวรรัฐสภาไทย

โครงการจัดแสดงนิทรรศการและกิจกรรมเนื่องในวันพิพิธภัณฑ์ไทย ประจำปี ๒๕๖๑ และในโอกาสครบ ๒ ทศวรรษ พิพิธภัณฑ์รัฐสภา (ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๑)

พิพิธภัณฑ์รัฐสภา
เสวนา "วาดภาพ (พิ

พิพิธภัณฑ์รัฐสภา

โครงการจัดนิทรรศการและกิจกรรมเสริมความรู้ของพิพิธภัณฑ์รัฐสภาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๒) กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ

กิจกรรมเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ รัฐสภาได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ณ บริเวณรัฐสภา ถนนอู่ทองใน กรุงเทพมหานคร โดยเปิดให้เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปเข้าชมห้องประชุมรัฐสภา พิพิธภัณฑ์รัฐสภา กิจกรรมบนเวที ดนตรีและการแสดง พร้อมทั้งกิจกรรมเสริมความรู้ด้านวิชาการ กิจกรรมนันทนาการความรู้ทางการเมืองการปกครองและบทบาทอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา ตามซุ้มกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมแจกของขวัญและของรางวัล ทั้งนี้ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย บทบาทอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา และส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2560

ร่วมกิจกรรม
ในห้องพิพิธภัณฑ์จำ

Lactasoy

สถิติการดำเนินงานที่สำคัญของรัฐสภา

นับตั้งแต่การเปิดใช้อาคารรัฐสภา ณ ถนนอู่ทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ รัฐสภามีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้ (ข้อมูลจนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑)

๑. สถิติการประชุม

การประชุมครั้งแรกที่อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน เป็นการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ ๒ ครั้งที่ ๖๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๑๗ ในสมัยที่นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี และหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ซึ่งในขณะนั้นยังมีสถานะเป็นร่างรัฐธรรมนูญ สำหรับสถิติการประชุมอื่น ๆ มีดังนี้

๑.๑ รัฐสภามีการประชุม จำนวน ๒๙๗ ครั้ง (ไม่รวมการประชุมรัฐสภาเพื่อแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ ณ กระทรวงการต่างประเทศ)

๑.๒ สภาผู้แทนราษฎรมีการประชุม จำนวน ๑,๕๐๓ ครั้ง

๑.๓ วุฒิสภามีการประชุม จำนวน ๙๗๙ ครั้ง (ไม่รวมการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๑๘ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๑๘ และการประชุม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๑๙ วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๑๙ ที่กลับไปใช้พระที่นั่งอนันตสมาคม สำหรับเป็นสถานที่ประชุม)

๑.๔ สภานิติบัญญัติแห่งชาตินับถึงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒ มีการประชุมจำนวน ๖๖๖ ครั้ง

๑.๕ มาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙ กำหนดให้สภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ซึ่งพบว่า มีการประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน จำนวน ๔ ครั้ง

๑.๖ สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน มีการประชุม จำนวน ๓๖ ครั้ง

๑.๗ สภาร่างรัฐธรรมนูญ มีการประชุมจำนวน ๗๔ ครั้ง

๑.๘ สภาปฏิรูปแห่งชาติ มีการประชุมจำนวน ๘๐ ครั้ง

๑.๙. สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีการประชุม จำนวน ๑๐๙ ครั้ง

๑.๑๐ มีการประชุมสภาทุกประเภท จำนวน ๓,๗๒๑ ครั้ง (การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาตินับถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑)

อนึ่ง สภาร่างรัฐธรรมนูญ (ปี ๒๕๔๐ และปี ๒๕๕๐) และสภาปฏิรูปแห่งชาติมีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ แต่ไม่มีหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ ส่วนสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไม่มีหน้าที่ด้านนิติบัญญัติเช่นกัน

๒. สถิติการจัดทำรัฐธรรมนูญ การตราพระราชบัญญัติและการอนุมัติพระราชกำหนด

๒.๑ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับถาวร จำนวน ๖ ฉบับ (ไม่รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

๒.๒ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๑๖ ฉบับ

๒.๓ การตรากฎหมายระดับพระราชบัญญัติ โดย “พระราชบัญญัติ” ในความหมายนี้ รวมถึง “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ” จำนวน ๒,๓๕๓ ฉบับ (นับถึงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒)

๒.๔ การอนุมัติพระราชกำหนด จำนวน ๑๖๐ ฉบับ (นับถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑)

๓. สถิติการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี

การแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อองค์กรนิติบัญญัติ จำนวน ๒๕ ครั้งจำแนกได้ ดังนี้

๓.๑ การแถลงนโยบายต่อรัฐสภา จำนวน ๑๗ ครั้ง

๓.๒ การแถลงนโยบายต่อสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓ ครั้ง

๓.๓ การแถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๔ ครั้ง

๓.๔ การแถลงนโยบายต่อสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน จำนวน ๑ ครั้ง

อนึ่ง ๑) ไม่รวมคณะรัฐมนตรีชุดที่ ๓๘ ซึ่งหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี เนื่องจากมีการยึดอำนาจเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เป็นผลให้ไม่มีการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี และ ๒) ไม่รวมคณะรัฐมนตรีชุดที่ ๕๙ ซึ่งนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี เนื่องจากมีการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ ณ กระทรวงการต่างประเทศ ด้วยเหตุมีการชุมนุมทางการเมืองที่บริเวณหน้าอาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน

๔. สถิติการอภิปรายทั่วไป

อภิปรายทั่วไปที่มีการลงมติและไม่มีการลงมติ ดังนี้

๔.๑ การอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีทั้งคณะ หรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล แล้วแต่กรณี จำนวน ๓๖ ครั้ง ซึ่งแบ่งเป็นการดำเนินการโดยรัฐสภา จำนวน ๔ ครั้ง สภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓๑ ครั้ง และสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๑ ครั้ง

อย่างไรก็ตาม การขอเปิดอภิปรายทั่วไปดังกล่าวข้างต้นในบางครั้งไม่สามารถดำเนินการอภิปรายได้ต่อไป ตามลำดับเหตุการณ์ดังนี้

เหตุการณ์ที่ ๑ การอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ แต่นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น (พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์) ได้มีการลาออกตำแหน่งในที่ประชุมรัฐสภา

เหตุการณ์ที่ ๒ การอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๘ แต่รัฐสภามีมติก่อนหน้านี้เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๘ ว่า ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลพร้อมกันนั้นไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงเป็นผลให้การอภิปรายทั่วไปในครั้งนี้ดำเนินการต่อไปไม่ได้

เหตุการณ์ที่ ๓ การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๐ โดยที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอญัตติทั้งหมด ๘๔ คน แต่มีผู้ถอนญัตติจำนวน ๑๕ คน จึงเหลือผู้เสนอเพียง ๖๙ คน เป็นผลให้ไม่ครบหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎรตามความในมาตรา ๑๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพราะญัตตินี้ไม่สมบูรณ์และไม่สามารถเสนอญัตติได้

๔.๒ การอภิปรายทั่วไปเพื่อรับฟังความคิดเห็นและการอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภา โดยไม่มีการลงมติ จำนวน ๗ ครั้ง ซึ่งแบ่งเป็นการดำเนินการโดยรัฐสภา จำนวน ๑ ครั้ง สภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๒ ครั้ง และวุฒิสภา จำนวน ๔ ครั้ง

การประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

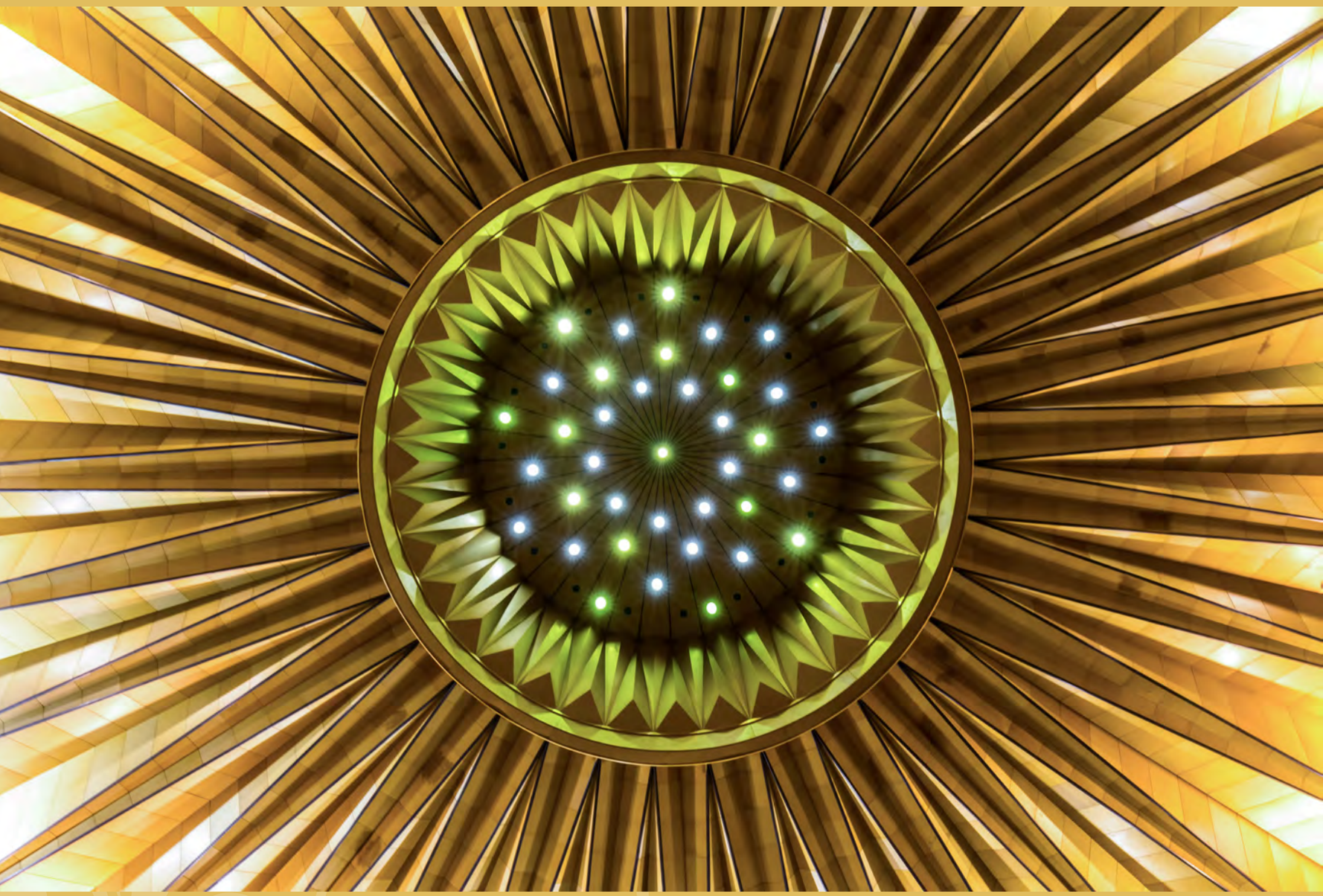

งานศิลป์งามส่ง่า เป็นนิรันดร์

- ศิลปะและความงดงาม
- ศิลปะ ประติมากรรมทั้งภายใน ภายนอก และอาคารประกอบโดยรวม

๑
งานศิลป์ภายในอาคารรัฐสภา

ภายในอาคารรัฐสภา ๑ นอกจากจะเป็นที่ตั้งของห้องประชุมรัฐสภา ซึ่งเป็นสถานที่ใช้สำหรับการประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การประชุมของสมาชิกวุฒิสภา และการประชุมร่วมกันของสมาชิกรัฐสภาแล้ว บริเวณผนังภายนอกรอบ ๆ ห้องประชุมรัฐสภา รวมถึงบริเวณพื้นที่ภายในอาคารอื่น ๆ ยังประดับตกแต่งด้วยภาพจิตรกรรมและประติมากรรมที่มีความหมายและแสดงถึงพัฒนาการทางการเมืองการปกครองของไทย ดังนี้

๑) ภาพจิตรกรรมแสดงพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระมหากษัตริย์ไทยในพระบรมราชจักรีวงศ์

บริเวณผนังรอบห้องประชุมรัฐสภา ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๑ ประดับตกแต่งด้วยภาพจิตรกรรมพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ จำนวน ๕๐ ภาพ ที่แสดงให้เห็นถึงพระราชกรณียกิจสำคัญที่ทรงมีต่อประเทศและพสกนิกรชาวไทยของพระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์ ตั้งแต่รัชกาลที่ ๑ จนถึงรัชกาลที่ ๙

ภาพจิตรกรรมทั้งหมดเป็นภาพวาดสีน้ำมัน สร้างสรรค์จากเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของกรุงรัตนโกสินทร์ โดยจิตรกรที่มีชื่อเสียงหลายท่านในโครงการสร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมเทิดพระเกียรติพระมหากษัตริย์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ จัดโดยคณะอนุกรรมการด้านพระมหากษัตริย์ในคราวสมโภชน์กรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขณะทรงดำรงพระอิสริยยศสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดงานนิทรรศการภาพจิตรกรรมเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ในโอกาสสมโภชน์กรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี ณ ห้องประชุมรัฐสภา เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๒๕

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาได้รับความร่วมมือจากคณะอนุกรรมการด้านพระมหากษัตริย์ มอบภาพจิตรกรรมดังกล่าวให้เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและเพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้น้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณแห่งองค์พระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์ ที่ทรงมีต่ออาณาประชาราษฎร์ ทรงนำประเทศไทยให้มีความร่มเย็นเป็นสุขมีความเจริญก้าวหน้าตราบเท่าทุกวันนี้

รัชกาลที่ ๑
สร้างพระมหานครและพระบรมมหาราชวัง
โดย นายพิชัย นิรันดร์

รัชกาลที่ ๑
พระราชพิธีบรมราชาภิเษก พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
โดย นายเฉลิม นาคีรักษ์

รัชกาลที่ ๑
พระราชสงครามครั้งแรกในกรุงรัตนโกสินทร์
โดย เรือเอก อุดม ฑีฆทรัพย์

รัชกาลที่ ๑
โปรดเกล้าฯ ให้ปฏิสังขรณ์พระพุทธบาทสระบุรี
โดย นายสามารถ ทองสม

รัชกาลที่ ๑
โปรดให้ตั้งการสังคายนาพระไตรปิฎก
โดย นายวิทย์ พิณคันเงิน

รัชกาลที่ ๒
โปรดให้ประชุมราชบัณฑิตพิจารณาวรรณคดีที่ทรงพระราชนิพนธ์
โดย นายจินดา สุดสุจริต

รัชกาลที่ ๒
ทรงส่งเสริมดนตรีและการฟ้อนรำของไทย
โดย นายประทวน เจริญจิตต์

รัชกาลที่ ๒
ทรงสร้างสรรค์ทางด้านการปั้นและการแกะสลัก
โดย นายสมยศ ไตรเสนีย์

รัชกาลที่ ๒
โปรดให้สร้างป้อมปราการเมืองนครเขื่อนขันธ์
โดย นายสุชาติ เถาทอง

รัชกาลที่ ๒
โปรดเกล้าให้รับครอบครัวมอญเข้ามาในพระราชอาณาจักร
โดย นายสุมน ศรีแสง

รัชกาลที่ ๓
ทรงกำกับการท่าและทรงค้าสำเภาหลวง
โดย นายกมล ทองสุนทร

รัชกาลที่ ๓
ทรงปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
โดย นายประพัฒน์ โยธาประเสริฐ

รัชกาลที่ ๓
สร้างพระปรางค์วัดอรุณราชวราราม
โดย นายกมล สุวุโฒ

รัชกาลที่ ๓
โปรดให้ตั้งกลองวินิจฉัยเภรี เพื่อให้ราษฎรมาตีกลองร้องฎีกา
โดย นายปยุต เงากระจ่าง

รัชกาลที่ ๔
ทรงพบหลักศิลาจารึกและพระแท่นมนังคศิลาที่สุโขทัย เมื่อยังทรงผนวช
โดย นายวุฒิชัย พรมมะลา

รัชกาลที่ ๔
ทรงตั้งโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษในพระบรมมหาราชวัง
โดย นายสนิท ดิษฐพันธุ์

รัชกาลที่ ๔
เสด็จทอดพระเนตรสุริยุปราคาที่หว้ากอ
โดย นายวัลลภ ไชยพรหม

รัชกาลที่ ๔
ทรงจัดการทหารตามแบบอารยประเทศ
โดย นายเด่น จันทนโพธิ์

รัชกาลที่ ๕
เสด็จประเทศรุสเซีย ทรงฉายพระบรมฉายาลักษณ์ร่วมกับพระเจ้าซาร์ นิโคลาส
โดย นายสมบูรณ์สุข นิยมศิริ

รัชกาลที่ ๕
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศเลิกทาสในเมืองไทย
โดย นายไพรวัลย์ ดาเกลี้ยง

รัชกาลที่ ๕
ทรงปฏิรูปการปกครองโดยแบ่งเป็นมณฑลต่าง ๆ
โดย นายสุธรรม สิรินทรวรเวทย์

รัชกาลที่ ๕
ทรงเปิดการเดินรถไฟสายอีสาน
โดย นายแนบ พิชินพงศ์

รัชกาลที่ ๕
เสด็จประพาสต้นตามลำน้ำ เยี่ยมบ้านเรือนราษฎร
โดย นายประยุทธ ฟักผล

รัชกาลที่ ๕
โปรดให้หมื่นไวยวรนาถเป็นแม่ทัพไปปราบฮ่อ
โดย นายวิทูรย์ โสแก้ว

รัชกาลที่ ๕
เหตุการณ์ที่น่าอันตราย เมื่อ ร.ศ. ๑๑๒
โดย นายสมชาติ ประไพทอง

รัชกาลที่ ๖
ทรงสร้างดุสิตธานี เพื่อทรงให้การศึกษาระบอบประชาธิปไตย
โดย นายพรศักดิ์ จันสีสุก

รัชกาลที่ ๖
ทรงตั้งกองเสือป่ารักษาดินแดน
โดย นายปัญญา เพชรชู

รัชกาลที่ ๖
ทรงตั้งกองลูกเสือสำหรับนักเรียนในมณฑลต่าง ๆ
โดย นายจำรัส รัตนะ

รัชกาลที่ ๖
ทรงพระราชนิพนธ์บทละครและทรงร่วมแสดงละคร
โดย นายจุฬาทิตย์ ทองรุ่งโรจน์

รัชกาลที่ ๖
ทรงสร้างธงไตรรงค์แทนธงชาติเดิม
โดย นายมณเฑียร บุญมา

รัชกาลที่ ๖
โปรดให้สร้างสนามบินแสดงการบินครั้งแรกในประเทศไทย
โดย นายวิโชค มุกดามณี

รัชกาลที่ ๖
พระราชพิธีปฐมกรรมในการประกาศสงครามโลก ครั้งที่ ๑
โดย นายสุวิชาญ เถาทอง

รัชกาลที่ ๗
ทรงเปิดพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระราชวังบวรสถานมงคล
โดย นายมนตรี เพชรอินทร์

รัชกาลที่ ๗
เสด็จทรงเปิดสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์
โดย นายสมทรง เวียงอำพล

รัชกาลที่ ๘
เสด็จนิวัติเมืองไทยครั้งแรกโดยทางเรือเดินทะเล
โดย นายอัศนีย์ ชูอรุณ

รัชกาลที่ ๘
เสด็จพระราชดำเนินทรงตรวจพลสวนสนามของทหารสหประชาชาติ
โดย นายสมหมาย ดำรงพานิช

รัชกาลที่ ๘
เสด็จทรงเยี่ยมราษฎรในสำเพ็ง
โดย นายวิทูรย์ โสแก้ว

รัชกาลที่ ๙
ทรงผนวชเป็นพระภิกษุจำพรรษาที่วัดบวรนิเวศวิหาร
โดย นายสุนทร วิไล

รัชกาลที่ ๙
เสด็จเลียบพระนครทางสถลมารค คราวพระชนมายุครบ ๓ รอบ
โดย นายเฉลิม นาคีรักษ์

รัชกาลที่ ๙
เสด็จต่างประเทศทรงเชื่อมสัมพันธไมตรีกับมิตรประเทศ
โดย นายปยุต เงากระจ่าง

รัชกาลที่ ๙
เสด็จเยี่ยมราษฎรพร้อมด้วยสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
โดย นายปริญญา ตันติสุข

รัชกาลที่ ๙
ทรงแผ่พระเมตตาและทรงแนะนำให้ชาวเขาปลูกพืชอื่นแทนฝิ่น
โดย นายชาญณรงค์ พรรุ่งโรจน์

รัชกาลที่ ๙
เสด็จเยี่ยมทหารที่ได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้เพื่อรักษาความมั่นคง
โดย นายสถิตย์ นิยมจันทร์

รัชกาลที่ ๙
พระราชทานธงแก่ลูกเสือชาวบ้าน
โดย นายอดิศักดิ์ สร้อยสุริยา

๒) ประติมากรรมในบริเวณอาคารรัฐสภา

นอกจากภาพจิตรกรรมแสดงพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ที่ประดับอยู่บริเวณผนังภายนอกรอบ ๆ ห้องประชุมรัฐสภาที่แสดงให้เห็นถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทยแล้ว ภายในอาคารรัฐสภา ๑ บริเวณผนังชานบันไดทางขึ้นของประชาชน และผนังทางเข้าห้องฟังการประชุมสภาของประชาชน ได้มีการตกแต่งด้วยภาพประติมากรรมที่มีการออกแบบทางศิลปะไว้อย่างน่าสนใจ โดยในภาพประติมากรรมแต่ละภาพจะแฝงอารมณ์ ความรู้สึก ความจริง ความงาม และความหวังต่อการเมืองการปกครองของไทยในอนาคตตามแรงบันดาลใจของจิตรกร ผ่านรูปลักษณ์ของคน พืช สัตว์และสิ่งของที่มีลักษณะและลวดลายแปลกตา ทำให้ภาพมีความโดดเด่นชวนชม

ประติมากรรมฝาผนังบริเวณชานบันไดทางขึ้นของประชาชน ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑ เป็นภาพผืนใหญ่ ประกอบด้วยรูปต่าง ๆ บอกเล่าเรื่องราวร้อยเรียงกัน สื่อความหมายถึงความหวังและอนาคตของประเทศ เริ่มจากรูปเด็กในไข่ทอง หรือเด็กงอตัวอยู่ภายในไข่ทอง หมายถึง ประชาชนรุ่นใหม่ของประเทศ บริเวณที่สร้างล้อมรอบรูปเด็กใช้สีที่รุ่งเรือง แสดงภาพพืชพันธุ์ไม้ที่แตกผลิออกรับแสงตะวันสีทองที่โปรยลงมา ด้านล่างเป็นรูปรังผึ้ง อันแสดงถึงความสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งถ้าใช้ไม่เป็นก็จะสูญสิ้นไป รูปปลาใหญ่กำลังอ้าปากจะกินรูปอัญมณี ทางด้านขวามือ แสดงถึงสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งกำลังถูกคุกคามจากภัยภายนอกหรือจากภัยอันเกิดจากการหลงผิดที่คนไทยเห็นว่าวัฒนธรรมของตนไร้ค่า

ประติมากรรมฝาผนังบริเวณชานบันไดทางขึ้นของประชาชน ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

ประติมากรรมฝาผนังบริเวณทางเข้าห้องฟังการประชุมสภาของประชาชน ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๑
เป็นภาพประติมากรรม บอกเล่าอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของไทย จำนวน ๘ ภาพ

ผนังห้องประชุมฯ บริเวณทางเดินอาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓

ภาพบ้านเมืองมีพื้นสีแดงเรื่อ
หมายถึง ความรุนแรงที่เกิดขึ้น
ก่อนที่จะใช้ตึกหลังนี้เป็นที่ประชุม

ภาพยารักษาโรคมีฉลากปักบนหม้อยา
ตามคติไทยแต่โบราณ หมายถึง
ความสงบและการระงับกรณีพิพาท
ภาพใบไม้งอกจากกิ่ง หมายถึง
การเริ่มต้นใหม่ของความเจริญของประเทศ

ภาพวงล้อธรรมจักรและสัญลักษณ์
ของศาสนาอื่นแสดงด้วยรูปกางเขน
และเครื่องเถา โดยทั้งหมดนี้หมายถึง
ธรรมประจำใจของประชาชนในชาติ

ภาพสัญลักษณ์ของการค้าและเศรษฐกิจทั้งหมดอยู่ในความเสมอภาคและความเป็นธรรม แสดงออกด้วยรูปซึ่งวางไว้บนแกนสมดุลแบบตาชั่งตุลาการ

ภาพรัฐธรรมนูญวางบนมัดของธัญพืชเป็นสัญลักษณ์ของสังคมและการกสิกรรม

ภาพพระอาทิตย์ส่องแสงเต็มดวง แสดงถึงความสามัคคีอันจะนำมาสู่ความเจริญรุ่งเรือง

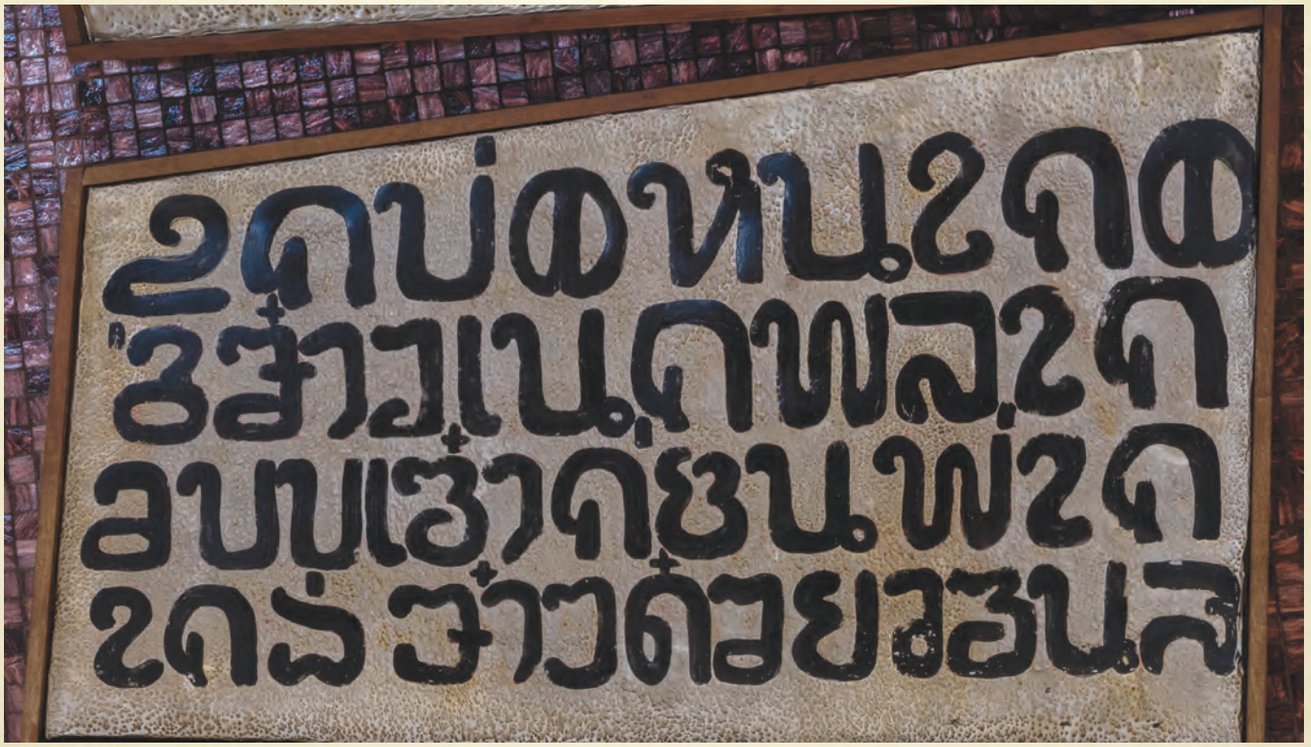

ภาพอักษรจากศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง ตัดตอนมาจากบรรทัดที่กล่าวว่า “พ่อขุนฯ ขับช้างเข้ากระทำยุทธหัตถีกับขุนสามชน เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงอธิปไตย ความเป็นไทย ความมั่นคงและการเตรียมป้องกันประเทศของชาวไทย”

๒. ทำเนียบภาพประธาน

ประธานรัฐสภา เป็นผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญที่ทำหน้าที่ดำเนินกิจการของแต่ละสภาให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมและตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ โดยประธานรัฐสภา เป็นผู้ทำหน้าที่ประมุขของฝ่ายนิติบัญญัติ ควบคุมและดำเนินกิจการของรัฐสภาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญกำหนดบุคคลผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา รวมถึงอำนาจหน้าที่ของประธานรัฐสภาไว้ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงไปตามรูปแบบของระบบรัฐสภาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ เช่น ช่วงแรก ๆ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาต่อมาประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาบ้างหรือช่วงยึดอำนาจการปกครองจะมีประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นประธานรัฐสภาด้วย และเพื่อเป็นการยกย่องเกียรติคุณของผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญดังกล่าวในฐานะผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดของฝ่ายนิติบัญญัติ และเพื่อเป็นการรำลึกถึงคุณงามความดีของท่านที่มีต่อระบอบประชาธิปไตยของไทย จึงได้ประดับภาพประธานสภาไว้บริเวณรอบห้องประชุมรัฐสภา ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑ (นับตามจำนวนครั้งที่ดำรงตำแหน่ง)

ตลอดระยะเวลา ๘๖ ปี ของรัฐสภาไทย ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาซึ่งมาจากประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานพฤฒสภา ประธานวุฒิสภา และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังนี้

๑. เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๕ – ๑ กันยายน ๒๔๗๕

๑๕ ธันวาคม ๒๔๗๖ – ๑๐ มีนาคม ๒๔๗๖

๒. เจ้าพระยาพิชัยญาติ (ดั่น บุนนาค)

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒ กันยายน ๒๔๗๕ – ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕

๓. พลเรือตรี พระยาศรยุทธเสนี (กระแส ประวาหะนาวิน)

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๐ มีนาคม ๒๔๗๖ – ๒๒ กันยายน ๒๔๗๗

๖ กรกฎาคม ๒๔๘๖ – ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๗

ตำแหน่ง ประธานพฤฒสภาและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๓๑ สิงหาคม ๒๔๘๙ – ๙ พฤษภาคม ๒๔๙๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๐ – ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐

๔. เจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศ (จิตร ณ สงขลา)

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๒ กันยายน ๒๔๗๗ – ๑๕ ธันวาคม ๒๔๗๗

๑๗ ธันวาคม ๒๔๗๗ – ๓๑ กรกฎาคม ๒๔๗๘

๒ สิงหาคม ๒๔๗๘ – ๓๑ กรกฎาคม ๒๔๗๙

ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภาและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๖ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ – ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๑

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๑ – ๑๔ มิถุนายน ๒๔๙๒

๑๕ มิถุนายน ๒๔๙๒ – ๒๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๓

๒๒ พฤศจิกายน ๒๔๙๓ – ๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๔

๕. พระยามานวราชเสวี (ปลอด วิเชียร ณ สงขลา)

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๓ สิงหาคม ๒๔๗๙ – ๑๐ ธันวาคม ๒๔๘๐

๑๐ ธันวาคม ๒๔๘๐ – ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๑

๒๘ มิถุนายน ๒๔๘๑ – ๑๐ ธันวาคม ๒๔๘๑

๑๒ ธันวาคม ๒๔๘๑ – ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๒

๒๘ มิถุนายน ๒๔๘๒ – ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๓

๑ กรกฎาคม ๒๔๘๓ – ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๔

๑ กรกฎาคม ๒๔๘๔ – ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๕

๓๐ มิถุนายน ๒๔๘๕ – ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๖

๒ กรกฎาคม ๒๔๘๗ – ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๘

๒๙ มิถุนายน ๒๔๘๘ – ๑๕ ตุลาคม ๒๔๘๘

๒๖ มกราคม ๒๔๘๙ – ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๘๙

๖. พันตรี วิลาศ โอสถานนท์

ตำแหน่ง ประธานพฤฒสภาและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๔ มิถุนายน ๒๔๘๙ – ๒๔ สิงหาคม ๒๔๘๙

๗. นายเกษม บุญศรี

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๔ มิถุนายน ๒๔๘๙ – ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๙๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๑ – ๑๔ มิถุนายน ๒๔๙๒

๘. นายพึ่ง ศรีจันทร์

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๓ พฤษภาคม ๒๔๙๐ – ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐

๙. พระราชธรรมนิเทศ (เพียร ไตติลานนท์)

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๕ มิถุนายน ๒๔๙๒ – ๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๔

๑๐. พลเอก พระประจนปัจจนึก (พุก มหาดิลก)

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ธันวาคม ๒๔๙๔ – ๑๗ มีนาคม ๒๔๙๕
๒๒ มีนาคม ๒๔๙๕ – ๒๓ มิถุนายน ๒๔๙๕
๒๘ มิถุนายน ๒๔๙๕ – ๒๓ มิถุนายน ๒๔๙๖
๒ กรกฎาคม ๒๔๙๖ – ๒๓ มิถุนายน ๒๔๙๗
๒๙ มิถุนายน ๒๔๙๗ – ๒๓ มิถุนายน ๒๔๙๘
๒ กรกฎาคม ๒๔๙๘ – ๒๓ มิถุนายน ๒๔๙๙
๓๐ มิถุนายน ๒๔๙๙ – ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐
๑๖ มีนาคม ๒๕๐๐ – ๒๓ มิถุนายน ๒๕๐๐
๒๘ มิถุนายน ๒๕๐๐ – ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐
๒๗ ธันวาคม ๒๕๐๐ – ๒๓ มิถุนายน ๒๕๐๑
๒๕ มิถุนายน ๒๕๐๑ – ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑

๑๑. พลเอก หลวงสุทธิสารรณกร (สุทธิ์ สุขะวาที)

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๐ กันยายน ๒๕๐๐ – ๑๔ ธันวาคม ๒๕๐๐

ตำแหน่ง ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ – ๑๗ เมษายน ๒๕๑๑

๑๒. นายทวี บุณยเกตุ

ตำแหน่ง ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๘ พฤษภาคม ๒๕๑๑ – ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑

๑๓. พันเอก นายวรการบัญชา (บุญเกิด สุตันตานนท์)

ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภาและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๑๑ – ๖ กรกฎาคม ๒๕๑๔

๗ กรกฎาคม ๒๕๑๔ – ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

๑๔. พลตรี ศิริ สิริโยธิน

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๗ มีนาคม ๒๕๑๒ – ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

ตำแหน่ง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ – ๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๖

๑๕. พลตรี หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

ตำแหน่ง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๖ – ๗ ตุลาคม ๒๕๑๗

๑๖. นายประภาศน์ อวยชัย

ตำแหน่ง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๗ – ๒๕ มกราคม ๒๕๑๘

๑๗. นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ – ๑๒ มกราคม ๒๕๑๙

๑๘. นายจิตติ ติงศภัทิย์

ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ – ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙

๑๙. นายอุทัย พิมพ์ใจชน

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๙ เมษายน ๒๕๑๙ – ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ – ๕ มกราคม ๒๕๔๘

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๗ เมษายน ๒๕๒๖ – ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๙

๒๐. พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ

ตำแหน่ง ประธานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน และประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๙ – ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

๒๑. พลอากาศเอก หะริน หงสกุล

ตำแหน่ง ประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและประธานรัฐสภา
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ – ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐
ตำแหน่ง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติและประธานรัฐสภา
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ – ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒
ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภาและประธานรัฐสภา
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๙ พฤษภาคม ๒๕๒๒ – ๑๙ มีนาคม ๒๕๒๖

๒๒. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎร
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๙ พฤษภาคม ๒๕๒๒ – ๑๙ มีนาคม ๒๕๒๖

๒๓. นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ

ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภาและประธานรัฐสภา
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๖ เมษายน ๒๕๒๖ – ๑๙ มีนาคม ๒๕๒๗

๒๔. นายอุกฤษ มงคลนาวิน

ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภาและประธานรัฐสภา
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๓๐ เมษายน ๒๕๒๗ – ๓๐ เมษายน ๒๕๒๘
๑ พฤษภาคม ๒๕๒๘ – ๒๓ เมษายน ๒๕๓๐
๒๘ เมษายน ๒๕๓๐ – ๒๑ เมษายน ๒๕๓๒
๓ เมษายน ๒๕๓๕ – ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๓๕
ตำแหน่ง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติและประธานรัฐสภา
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒ เมษายน ๒๕๓๔ – ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๕

๒๕. นายชวน หลีกภัย

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๔ สิงหาคม ๒๕๒๙ – ๒๙ เมษายน ๒๕๓๑

๒๖. นายปัญจะ เกสรทอง

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๓ สิงหาคม ๒๕๓๑ – ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

๒๗. ร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันซื่อ

ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภาและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๒ – ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

๒๘. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๓ เมษายน ๒๕๓๕ – ๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๕

๒๙. นายมีชัย ฤชุพันธุ์

ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภาและประธานรัฐสภา
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๘ มิถุนายน ๒๕๓๕ – ๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๕
ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภา
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๘ มิถุนายน ๒๕๓๕ – ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๙
๖ เมษายน ๒๕๓๙ – ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๓
ตำแหน่ง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติและประธานรัฐสภา
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๙ – ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑

๓๐. นายมารุต บุนนาค

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๒ กันยายน ๒๕๓๕ – ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๓๘

๓๑. นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๘ – ๒๘ กันยายน ๒๕๓๙

๓๒. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ – ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๓

๓๓. นายพิชัย รัตตกุล

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๓ – ๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๓

๓๔. นายสนิท วรปัญญา

ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๔ สิงหาคม ๒๕๔๓ – ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔

๓๕. พลตรี มนูญกฤต รูปขจร

ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๘ เมษายน ๒๕๔๔ – ๔ มกราคม ๒๕๔๗

๓๖. นายสุชน ชาลีเครือ

ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๕ มีนาคม ๒๕๔๗ – ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๙

๓๗. นายโภคิน พลกุล

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๘ มีนาคม ๒๕๔๘ – ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙

๓๘. นายยงยุทธ ติยะไพรัช

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๔ มกราคม ๒๕๕๑ – ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑

๓๙. นายประสพสุข บุญเดช

ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๑ – ๑๒ เมษายน ๒๕๕๔

๔๐. นายชัย ชิดชอบ

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑ – ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔

๔๑. พลเอก ธีรเดช มีเพียร

ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ – ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

๔๒. นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒ สิงหาคม ๒๕๕๔ – ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

๔๓. นายนิคม ไวยรัชพานิช

ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๕ – ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗

๔๔. ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย

ตำแหน่ง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ – ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๔๕. นายชวน หลีกภัย

ตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ – ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

๔๖. ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย

ตำแหน่ง ประธานวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ –

๓. ทำเนียบภาพเลขาธิการ

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและเลขาธิการวุฒิสภา เป็นตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา แล้วแต่กรณี เดิมเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นตำแหน่งที่ต้องตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกสภา และสภาเป็นผู้เลือก เช่น หลวงประดิษฐมนูธรรม และหลวงคหกรรมบดี ต่อมาในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๙/๒๔๗๖ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กันยายน ๒๔๗๖ ได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่งเลขาธิการสภา ซึ่งที่ประชุมได้ลงมติให้มีเลขาธิการสภาเพียงคนเดียว แต่งตั้งจากข้าราชการประจำ

ในอดีต ตำแหน่งเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและเลขาธิการวุฒิสภาอาจมีชื่อเรียกอย่างอื่นว่า “เลขาธิการรัฐสภา” และ “เลขาธิการพฤฒสภา” ซึ่งขึ้นอยู่กับการกำหนดรูปแบบของระบบรัฐสภาในรัฐธรรมนูญและการกำหนดชื่อหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่สนับสนุนกิจการฝ่ายธุรการของรัฐสภา และในปี ๒๕๓๕ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งได้แบ่งสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาออกเป็น ๒ ส่วน และแยกฝ่ายธุรการออกจากกัน คือ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จึงมีทั้งตำแหน่งเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเลขาธิการวุฒิสภานับแต่นั้นมา

ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึงปัจจุบัน มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการรัฐสภา เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เลขาธิการพฤฒสภา และเลขาธิการวุฒิสภา ดังนี้

๑. หลวงประดิษฐมนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์)

ตำแหน่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๕ – ๑๑ เมษายน ๒๔๗๖

๒. หลวงคหกรรมบดี (ชม จารุรัตน์)

ตำแหน่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๖ – ๑๐ สิงหาคม ๒๔๘๔

๓. นายทองเปลว ชลภูมิ

ตำแหน่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๘ พฤศจิกายน ๒๔๘๔ – ๓๐ มิถุนายน ๒๔๘๖

๔. นายจิตตะเสน ปัญจะ

ตำแหน่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๓๐ มิถุนายน ๒๔๘๖ – ๑๖ สิงหาคม ๒๔๘๖

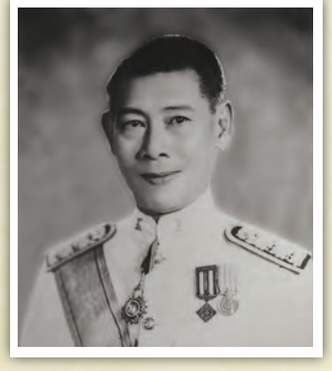

๕. นายเจริญ ปัณฑโร

ตำแหน่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๖ สิงหาคม ๒๔๘๖ – ๑๗ ตุลาคม ๒๕๐๓

๖. ศาสตราจารย์ไพโรจน์ ชัยนาม

ตำแหน่ง เลขาธิการพฤฒสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๔ พฤษภาคม ๒๔๘๙ – ๘ พฤศจิกายน ๒๔๘๙

๗. นายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์

ตำแหน่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๐ ธันวาคม ๒๕๐๓ – ๑๗ กันยายน ๒๕๑๑

ตำแหน่ง เลขาธิการรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๘ กันยายน ๒๕๑๑ – ๓๐ กันยายน ๒๕๑๔

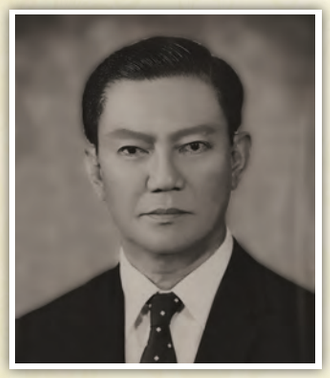

๘. นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ

ตำแหน่ง เลขาธิการรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ตุลาคม ๒๕๑๔ – ๓๐ กันยายน ๒๕๑๘

๙. พันเอก สงวน คำวงษา

ตำแหน่ง เลขาธิการรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ตุลาคม ๒๕๑๘ – ๓๐ กันยายน ๒๕๒๔

๑๐. พลตรี กระวี สุทัศน์ ณ อยุธยา

ตำแหน่ง เลขาธิการรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ตุลาคม ๒๕๒๔ – ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๖

๑๑. ร้อยตรี ปณิธาน เลิศฤทธิ์

ตำแหน่ง เลขาธิการรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๕ มกราคม ๒๕๒๗ – ๓๐ กันยายน ๒๕๒๗

๑๒. นางสาวบังอร อิ่มโอชา

ตำแหน่ง เลขาธิการรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ตุลาคม ๒๕๒๗ – ๓๐ กันยายน ๒๕๒๙

๑๓. นายประเสริฐ ดวงวิชัย

ตำแหน่ง เลขาธิการรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ตุลาคม ๒๕๒๙ – ๓๐ กันยายน ๒๕๓๓

๑๔. นายไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล

ตำแหน่ง เลขาธิการรัฐสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ตุลาคม ๒๕๓๓ – ๑๑ กันยายน ๒๕๓๕

ตำแหน่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๒ กันยายน ๒๕๓๕ – ๓๐ กันยายน ๒๕๔๑

๑๕. นายพินิต อารยะศิริ

ตำแหน่ง เลขาธิการวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๒ กันยายน ๒๕๓๕ – ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๔

๑๖. นางศิริลักษณ์ ปั้นบำรุงกิจ

ตำแหน่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ตุลาคม ๒๕๔๑ – ๓๑ มกราคม ๒๕๔๖

๑๗. นายจำนงค์ สวมประคำ

ตำแหน่ง เลขาธิการวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ – ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕

๑๘. นายมนตรี รูปสุวรรณ

ตำแหน่ง เลขาธิการวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

๑๙. นายพิทูร พุ่มหิรัญ

ตำแหน่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ – ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕

๒๐. นางสุวิมล ภูมิสิงหราช

ตำแหน่ง เลขาธิการวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ มีนาคม ๒๕๔๘ – ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓

๒๑. นางนรรัตน์ พิมเสน

ตำแหน่ง เลขาธิการวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ – ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘

๒๒. นายสุวิจักขณ์ นาควัชระชัย

ตำแหน่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ – ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗

๒๓. นายจเร พันธุ์เปรื่อง

ตำแหน่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ – ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘

๒๔. นางวรารัตน์ อติแพทย์

ตำแหน่ง เลขาธิการวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐

๒๕. นางสายทิพย์ เชาวลิตถวิล

ตำแหน่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ – ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

๒๖. นายสรศักดิ์ เพียรเวช

ตำแหน่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

๒๗. นายนัฑ ผาสุข

ตำแหน่ง เลขาธิการวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

๒๘. นางพรพิศ เพชรเจริญ

ตำแหน่ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖

๒๙. นางสาวนภาภรณ์ ใจสัจจะ

ตำแหน่ง เลขาธิการวุฒิสภา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ –

๔. ศิลปะคู่รัฐสภา

ในสถานที่ราชการต่าง ๆ มักจะมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสถานที่สำคัญที่อยู่เคียงคู่กับสถานที่นั้นมาแต่อดีตในฐานะศูนย์รวมจิตใจของคนในสถานที่นั้น ๆ เช่นเดียวกับอาคารรัฐสภาที่เปิดทำการมากว่า ๖ ทศวรรษ ซึ่งมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสถานที่สำคัญอันเป็นศูนย์รวมใจของผู้ปฏิบัติงานในรัฐสภาต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ดังนี้

(๑) พระพุทธรูปประจำรัฐสภา

พระพุทธรูปประจำรัฐสภาเป็นพระพุทธรูปบูชาทองคำแบบพุทธลีลา ลักษณะเดียวกับพระพุทธรูปพระประธานพุทธมณฑลหรือพระศรีศากยะทศพลญาณประธานพุทธมณฑลสุทรรศน์ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปศิลปะสุโขทัยประยุกต์ปางลีลา มีพระเกตุมาลาเป็นเปลว ทรงห่มจีวรเฉวียงบ่า พาดสังฆาฏิ อยู่ในท่าย่างพระบาทบนบัวรองรับ พระพุทธรูปบูชาทองคำนี้จัดสร้างขึ้น ๔ องค์ มีความสูง ๙ เซนติเมตร มูลค่าทองคำหนักรวม ๕๕ บาท จัดสร้างในปีพุทธศักราช ๒๕๐๐ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองพระพุทธศาสนาได้ประดิษฐานมาครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ หรือ ๒,๕๐๐ ปี ในสมัยรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี โดยคณะกรรมการจัดสร้างพระเครื่องในงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ ได้ให้กองกษาปณ์ กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง เป็นผู้จัดสร้างและได้นำขึ้นทูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง รวม ๒ องค์ มอบให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม ๑ องค์ และมอบให้เป็นสมบัติของสภาผู้แทนราษฎร ๑ องค์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้เคยอัญเชิญพระพุทธรูปประจำรัฐสภามาประดิษฐานในบริเวณห้องโถงอาคารรัฐสภา ๑ เนื่องในเทศกาลวันสงกรานต์ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อให้สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้สรงน้ำตามประเพณี

วันพุธที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖ นายสุวิจักขณ์ นาควัชระชัย เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยผู้บริหารและข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร นำขบวนกลองยาวอัญเชิญพระพุทธรูปประจำรัฐสภา เคลื่อนขบวนผ่านหน้าพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ ๗ (วน ๓ รอบ) แล้วอัญเชิญพระพุทธรูปประจำรัฐสภาประดิษฐานบริเวณห้องโถงอาคารรัฐสภา ๑ เพื่อให้สรงน้ำตามประเพณีวันสงกรานต์

(๒) ห้องพระรัฐสภา

ห้องพระรัฐสภาหรือห้องปฏิบัติธรรมสมาชิกรัฐสภา ตั้งอยู่ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๑ เป็นสถานที่เคารพสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเป็นสถานปฏิบัติธรรม ซึ่งเป็นศูนย์รวมใจของสมาชิกรัฐสภา ข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานราชการในสังกัดรัฐสภา ซึ่งนับถือพระพุทธศาสนา

ห้องพระรัฐสภา มีพิธีเปิดเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ โดยนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภา เป็นประธานในพิธี ซึ่งจากคำบอกเล่าของนายบำรุง พันธุ์อุบล อดีตผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กล่าวถึงที่มาของการจัดทำห้องพระรัฐสภาว่า *“คณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ในขณะนั้น ปรารภว่ารัฐสภาได้ดำเนินการมากว่า ๗๐ ปีแล้ว แต่ยังไม่มีห้องพระ จึงควรจัดทำห้องพระประจำรัฐสภาไว้สำหรับเป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เคารพสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และทำสมาธิของสมาชิกรัฐสภา”*

“...สภาเป็นที่ประชุมหารือของบัณฑิตเพื่อให้เกิดปัญญาหรือมติในการขับเคลื่อนประเทศชาติด้วยหลักคุณธรรมจริยธรรม ทั้งในการตรากฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบเรื่องที่สำคัญของประเทศ ฉะนั้น ผู้ที่จะเป็นสมาชิกของสภาจึงต้องเป็นผู้มีสติปัญญา ศีลธรรม และมีองค์ความรู้ที่เป็นบัณฑิต ซึ่งห้องพระถือเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างสติปัญญาให้แก่สมาชิกของสภา...”

นายบำรุง พันธุ์อุบล

พระพุทธสิหิงค์จำลอง เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ ขนาด ๑๕ x ๒๐ นิ้ว พร้อมฉัตร หล่อด้วยโลหะสำริด ซึ่งออกแบบโดยช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร โดยพระครูไพศาลสาครกิจ ได้ร่วมกับพุทธศาสนิกชน ศิษยานุศิษย์ วัดเกตุมดีศรีวราราม จังหวัดสมุทรสาคร ได้ร่วมกันจัดสร้าง และมอบให้ประดิษฐาน ณ รัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๖

พระบรมสารีริกธาตุและพระอรหันตธาตุ

โต๊ะหมู่บูชา ประดิษฐานพระแก้วมรกต ทรงเครื่องฤดูร้อน พระพุทธแซกคำ พระพุทธโสธร พระพุทธชินราช และพระบรมรูปหล่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงผนวช

พระแผนที่ประเทศไทย

พระแผนที่ประเทศไทย ขนาดบูชา หล่อด้วยโลหะสำริด รูปทรงสามเหลี่ยม (ทรงอุบะ) มียอดฉัตร ๗ ชั้น ด้านหน้าประกอบด้วย บนสุดประดิษฐานพระพุทธอเนกนพรัตน์ ตรงกลางเป็นแผนที่ประเทศไทย อักขระโอมอยู่ตรงกลางแผนที่ ด้านซ้ายและขวาประดิษฐานพระสยามเทวาธิราช ด้านล่างมีท้าวจตุโลกบาล ด้านหลังประดิษฐานตราสัญลักษณ์วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ในพระองค์ และจารึกคำไหว้กราบพระ ๕ ครั้ง จัดสร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๔ พรรษา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง พร้อมด้วยนายพิทูร พุ่มหิรัญ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รับมอบพระแผนที่ประเทศไทยจากท่านเจ้าคุณพระเทพโมลี (สุนทร สุนทราโภ) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราชผาติการามวรวิหาร ประธานคณะผู้จัดสร้างวัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อประดิษฐาน ณ รัฐสภา อันเป็นศูนย์กลางของตัวแทนประชาชนชาวไทยทั้งประเทศ

ตู้พระไตรปิฎกและพระไตรปิฎก

ตู้พระไตรปิฎกและพระไตรปิฎก โครงการจัดพิมพ์พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

(๓) ห้องละหมาด

ห้องละหมาด คือ สถานที่ปฏิบัติศาสนกิจของผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม เพื่อแสดงถึงความเคารพและความภักดีต่ออัลเลาะห์ ซึ่งการละหมาดนั้นเป็นหน้าที่ของชาวมุสลิมทุกคนที่จะต้องปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวัน วันละ ๕ เวลา ได้แก่ ยามรุ่งอรุณ ยามบ่ายช่วงตะวันคล้อย ยามเย็น ยามอาทิตย์ตกดิน และยามค่ำคืน ดังนั้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติศาสนกิจให้แก่สมาชิกรัฐสภา และผู้ปฏิบัติงานในวงงานรัฐสภา ในการที่จะเข้าเฝ้าต่อเบื้องพระพักตร์ของพระผู้เป็นเจ้าด้วยความสงบและสำรวม ภายในอาคารรัฐสภาจึงได้มีการจัดสร้างห้องละหมาดขึ้น บริเวณชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๑ โดยคำนึงถึงทิศละหมาดที่จะต้องหันหน้าไปยังนครมักกะฮ์ ประเทศซาอุดิอาระเบีย

(๔) ห้องประชุมรัฐสภา

ห้องประชุมรัฐสภาตั้งอยู่ในพื้นที่ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑ เป็นสถานที่ใช้สำหรับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมร่วมกันของรัฐสภา จึงเป็นเสมือนหัวใจหลักที่มีความสำคัญเพื่อใช้ในการตรากฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญต่าง ๆ รวมถึงการแต่งตั้งบุคคลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ห้องประชุมรัฐสภาเป็นห้องประชุมทรงกลมขนาดใหญ่ภายใต้หลังคารูปโดม เพดานห้องประชุมรัฐสภาได้รับการออกแบบให้มีลักษณะพิเศษเพื่อให้เกิดการกระจายแสงอย่างงดงามอีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องประชุม

ทั้งนี้ การออกเสียงลงคะแนนมีสองประเภท คือ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย และออกเสียงลงคะแนนลับ ซึ่งแต่เดิมการออกเสียงลงคะแนนทั้งสองแบบมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย มีวิธีปฏิบัติคือ ๑) ยกมือขึ้น ๒) ยืนขึ้น ๓) เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับชื่อให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด และ ๔) แบ่งพวก พวกเห็นด้วยให้อยู่ทางขวามือของประธาน พวกไม่เห็นด้วยให้อยู่ทางซ้ายมือของประธาน และพวกไม่ออกเสียงให้อยู่ตรงหน้าของประธาน

การออกเสียงลงคะแนนลับ มีวิธีปฏิบัติคือ ๑) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายถูก ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายกากบาท ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมายวงกลม ๒) ลงเบี้ยในตู้ทึบ โดยผู้เห็นด้วยให้ลงเบี้ยสีน้ำเงิน ผู้ไม่เห็นด้วยให้ลงเบี้ยสีแดง ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้ลงเบี้ยสีขาว และ ๓) วิธีอื่นใดซึ่งผู้ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

ต่อมาได้มีการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับทั้งระบบแสง ระบบเสียง และระบบคอมพิวเตอร์ควบคุม ซึ่งส่งผลต่อระบบการลงคะแนนในปัจจุบัน กล่าวคือ มีการตั้งปุ่มเปิด-ปิดไมโครโฟน และเครื่องลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นระบบคีย์การ์ดที่ทันสมัย

(๕) เสื้อครุยประธานรัฐสภา

เสื้อครุยเป็นเครื่องประกอบเกียรติยศหรือแสดงหน้าที่ในพิธีการหรือแสดงวิทยฐานะของผู้ที่สวมหรือคลุม ซึ่งในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการตรากฎหมายกำหนดลักษณะเสื้อครุยและระเบียบในการสวมเสื้อครุยขึ้น เรียกว่า “พระราชกำหนดเสื้อครุย ร.ศ. ๑๓๐” โดยในพระราชกำหนดนี้ได้กำหนดให้ข้าราชการผู้อ่านประกาศหรืออ่านคำถวายชัยมงคลในวันเฉลิมพระชนมพรรษาและวันฉัตรมงคล เป็นบุคคลที่ได้รับพระบรมราชานุญาตให้สวมเสื้อครุยได้

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดทำเสื้อครุยประธานรัฐสภาขึ้น เพื่อให้ประธานรัฐสภาใช้สวมในการเข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลในการเสด็จออกมหาสมาคมในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา หรือในพระราชพิธีซึ่งเป็นวโรกาสสำคัญพิเศษที่ต้องมีการอ่านประกาศหรืออ่านคำถวายพระพรชัยมงคล โดยเสื้อครุยประธานรัฐสภาชุดแรกจัดทำขึ้นในสมัยศาสตราจารย์อุกฤษ มงคลนาวิน ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา และเมื่อเสื้อครุยประธานรัฐสภาชุดเดิมชำรุดเนื่องจากใช้งานมานาน จึงได้มีการจัดสร้างเสื้อครุยประธานรัฐสภาชุดใหม่ ในสมัยศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่ประธานรัฐสภา

เสื้อครุยประธานรัฐสภาชุดเดิม

เสื้อครุยประธานรัฐสภาชุดใหม่

“เสื้อครุยประธานรัฐสภาชุดใหม่ มีเนื้อผ้าแบบลายตาพริกไทย สีขาว ปักลวดลายตามแบบเสื้อครุยชุดแรก โดยใช้ดิ้นข้อทองดิ้นมันทองด้านโปร่งทอง เลื่อมทอง”

๒
งานศิลป์ภายนอก และสถานที่สำคัญโดยรอบอาคารรัฐสภา

๑. งานศิลป์ภายนอกอาคาร

ประติมากรรมลอยตัว

๑) ประติมากรรมรูปดอกไม้ทอง

รูปดอกไม้ทองเป็นประติมากรรมลอยตัว (Free standing sculpture) ทำด้วยเหล็กผลิตจากโรงงานนครราชสีมา โดยได้รับคำแนะนำในทางเทคนิคและอุปกรณ์จากอาจารย์ดิเรก มานะพงศ์ แห่งวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความหมายประติมากรรมรูปดอกไม้ทองเป็นเสมือนสัญลักษณ์ประชาธิปไตยแสดงการผลิบานอันรุ่งเรือง ด้วยสีทองคำอันอร่ามเมื่อต้องแสงตะวัน กลีบต่าง ๆ อันมีรูปที่ผิดแผกกันทั้งขนาดและระดับนั้น หมายถึงระยะทางการพัฒนาระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย เริ่มด้วยกลีบแรกที่สั้นเล็กก่อนแล้วค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงขึ้นมาตามลำดับจนถึงกลีบสุดท้ายที่สูงเด่นอันหมายถึงความมุ่งมั่นของเรา “ทั้งนี้ ในแผ่นป้ายนี้ระบุว่า ทุกคนที่จะนำระบบนี้มาใช้ในสังคมและจะประสบผลอันเป็นเลิศก็คงจะพอใจกันทั่วให้ฟังคำอธิบายกันเช่นนี้ แต่ถ้าจะดูกันอย่างบริสุทธิ์ สะอาดก็อย่าไปสนใจในคำ ดูรูปที่เกิดตรงจากวัสดุและกรรมวิธี การผนึกเส้นโลหะเข้าด้วยกัน ดูผิว (Texture) ที่เกิดจากกรรมวิธีการทำงาน

อย่างไม่เสแสร้งดูทั้งหมดที่ร่วมกันเป็นรูปรวมทั้งมวลที่กำหนดไว้ดังรูปนี้ คือ ทางสัญจรอันเร็ว ไม่ใช่ที่ ๆ จะอ้อยอิ่งจะไปทำอะไรให้พิสดารหรือดึงดูดใจคนยุติการขึ้นการลงกันก็ออกจะผิดที่ และเสียประโยชน์ ถ้ารูปนี้ช่วยแก้ความโล่งเลี่ยนและช่วยกระตุ้นเตือนคนที่จะเข้ามาทำงานที่นี่ ให้ระลึกถึงหน้าที่ของตน ก็ควรจะเป็นผลที่พอใจแล้ว”

เดิมประติมากรรมรูปดอกไม้ทองได้ตั้งไว้ ณ หน้าอาคารรัฐสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอู่ทองใน ต่อมาได้มีการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวในบริเวณเดียวกัน จึงได้ย้ายประติมากรรมนี้ไปตั้งไว้ ณ บริเวณสนามหญ้าหน้าพระที่นั่งอนันตสมาคม ต่อมาประติมากรรมดอกไม้ทองถูกย้ายมาตั้งไว้ ณ บริเวณทางขวาด้านหน้าของอาคารรัฐสภา ๑ ถนนอู่ทองใน ก่อนจะย้ายไปตั้งไว้ ณ อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ เกียกกาย

๒) ประติมากรรมหินอัด

ประติมากรรมหินอัดทั้ง ๔ ด้าน ของอาคารรัฐสภา ๑ ได้สื่อความหมายถึง “ความแข็งแกร่งและความเจริญรุ่งเรือง” ความสงบสุขและความมั่นคงของรัฐสภา

๑

๒

(๑) ประติมากรรมลอยตัวรูปผู้หญิงยืนแบกท่อนไม้ (แสงอรุณ รัตกสิกร)

เป็นสัญลักษณ์ของดิน ตั้งบริเวณด้านหน้าอาคารรัฐสภา ๑ ด้านซ้าย

(๒) ประติมากรรมลอยตัวรูปผู้หญิงยืนแบกหม้อน้ำ (แสงอรุณ รัตกสิกร)

เป็นสัญลักษณ์ของน้ำ ตั้งบริเวณด้านหน้าอาคารรัฐสภา ๑ ด้านขวา

(๓) ประติมากรรมลอยตัวรูปนก

เป็นสัญลักษณ์ของลม หมายถึง ความเย็น ความสงบ และสันติสุข ตั้งอบริเวณด้านหลังอาคารรัฐสภา ๑ ด้านขวา

(๔) ประติมากรรมลอยตัวรูปไฟ

เป็นสัญลักษณ์ของพลังงานอุตสาหกรรม ตั้งอยู่บริเวณด้านหลังของอาคารรัฐสภา ๑ ด้านซ้าย

๒. สถานที่สำคัญโดยรอบอาคารรัฐสภา

๑) พิพิธภัณฑ์รัฐสภา

พิพิธภัณฑ์รัฐสภา จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตั้งอยู่ ณ ห้องใต้ฐานพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว บริเวณด้านหน้าของอาคารรัฐสภา ๑ พิพิธภัณฑ์รัฐสภาจัดแสดงและให้บริการนำชมเกี่ยวกับเอกสารสำคัญ ภาพถ่าย และสิ่งของเครื่องใช้ที่แสดงถึงประวัติศาสตร์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๗๕ อาทิ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับสมุดไทย) ที่รูปลักษณ์ และกระบวนการ

จัดทำที่ประณีตตามวิถีปฏิบัติ และวัฒนธรรมของชาติเอกสารพระราชหัตถเลขา ทรงสละราชสมบัติในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าพระเจ้าอยู่หัววัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องประชุมที่บอกเล่าเรื่องราวแห่งการพัฒนาการการประชุมของรัฐสภา และเรื่องราวการเมืองการปกครองของไทยในอดีตจนถึงปัจจุบัน

๒) ศาลาไทย

ศาลาไทยเดิม ณ บริเวณด้านหน้าอาคารรัฐสภา ๒ เป็นผลงานสถาปัตยกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของไทย ต่อมาได้ประยุกต์และเพิ่มเติมการออกแบบศาลาไทยให้มีอิริยาบถที่แตกต่างไปจากรูปแบบเดิม โดยการมุงหลังคาทั้งผืนแผ่นทองแดง เพื่อให้หลังคามีความคงทนขึ้น และเมื่อรับแสงแดดทำให้เกิดเป็นประกายวาบวับ ทำให้เกิด “รสสัมผัสใหม่” หรือการที่หุ้มจุดชำรุดง่ายที่ยอดของปั้นลม และที่ปลายล่างของปั้นลมด้วยทองแดงสลักลายนูนสูงขึ้น ทำให้เกิดผลการเปรียบเทียบระหว่างส่วนที่เป็นไม้และโลหะเมื่อทอดตาไปสัมผัส นอกจากนี้ ยังช่วยแก้ปัญหาเรื่องการผุกร่อนในการต่อไม้ และเพื่อผลในการแสดงสัจจะของรูปหรือการบรรจุหน้าบันโลหะชุบเงิน ทั้งนี้ รูปสามเหลี่ยมเล็กลงในแนวเดียวกับปั้นลมเหล่านี้ ทำให้เกิดอิริยาบทใหม่ขึ้นในรูปทรงเก่า ซึ่งเป็นการพยายามที่เสนอต่อผู้ดูให้พิจารณาตัดสินว่า แม้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเพียงเล็กน้อยและกระดิกได้ไม่เท่าไหร่ แต่ก็พยายามที่จะกระดิกเพื่อให้เห็นว่า ยังไม่ “สิ้นลม” เสียโดยสิ้นเชิงหรือเลียนแบบของเก่าอย่างไม่ลืมหูลืมตา

ประติมากรรมฝาผนังประดับตกแต่งสโมสรรัฐสภา

ประติมากรรมฝาผนังภายนอกสโมสรรัฐสภาสื่อถึงความสนุกสนาน รื่นเริง หลังจากประสบความสำเร็จในการทำงาน

ประติมากรรมฝาผนังภายในสโมสรรัฐสภาสื่อถึงความสามัคคีอันจะเป็นพลังและเกราะป้องกันภัยจากการรุกรานของศัตรู

ภาพมัดรวมของมวลพืชพันธุ์ต่าง ๆ หมายถึง ความสามัคคีของเหล่าสมาชิก ศัตรู คือ ปู (สัญลักษณ์ของ CANCER) ซึ่งคอยทำลายรออยู่ทางด้านขวามือ ทางซ้ายมือ คือ รูปของการแบ่งแยกอันเกิดจากการยุยงต่าง ๆ ซึ่งรอจังหวะที่จะกระทำ ถ้าความสามัคคีของสมาชิกสิ้นสภาพลง

ประติมากรรมฝาผนังภายนอกสโมสรรัฐสภา

ประติมากรรมฝาผนังภายในสโมสรรัฐสภา

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ ต่อมานายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ เลขาธิการรัฐสภา ในขณะนั้น ได้มีบันทึกถึงพันเอก นายวรการบัญชา ประธานรัฐสภา ถึงการก่อสร้างรัฐสภาแห่งใหม่ และการก่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวบริเวณหน้าอาคารสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ประทับยืนทรงยื่นพระหัตถ์พระราชทานรัฐธรรมนูญให้แก่ปวงชน ข้อเสนอดังกล่าวได้หยุดชะงักเนื่องจากคณะรัฐมนตรีไม่ได้นำมาพิจารณา จนกระทั่งอาคารรัฐสภาใหม่ถนนอู่ทองในก่อสร้างแล้วเสร็จ บริเวณที่คาดว่าจะใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ ได้สร้างสระน้ำพุและเป็นที่ตั้งของประติมากรรมดอกไม้ทองแทน

วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๑๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกลุ่มหนึ่งได้ทำหนังสือถึงจอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เสนอให้ก่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

พ.ศ. ๒๕๑๗ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เสนอเรื่องการก่อสร้าง

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้ดำเนินการ คณะรัฐมนตรีลงมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๗ โดยเห็นควรให้ประชาชนร่วมสมทบทุนกับรัฐบาลในการก่อสร้างครั้งนี้

จากนั้นเกิดความผันผวนทางการเมือง การก่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ ก็ได้ล่าช้าออกไป จนกระทั่งคณะกรรมการอำนวยการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ได้ทบทวนมติเกี่ยวกับสถานที่ก่อสร้างใหม่ จนได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ นำความกราบบังคมทูลขออนุญาตย้ายสถานที่ก่อสร้างจากบริเวณจากด้านทิศตะวันออกของพระที่นั่งอนันตสมาคมมาเป็นหน้าสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ต่อมาวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๒๒ ราชเลขาธิการแจ้งว่าได้นำความกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ให้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว และทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตคณะกรรมการอำนวยการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ มอบหมายให้กรมศิลปากรออกแบบ และดำเนินการก่อสร้างใหม่ทั้งหมด โดยมีนายสาโรช จารักษ์ ประติมากรกองหัตถศิลป์ เป็นผู้ออกแบบ และต่อมาที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ ได้มีมติเห็นชอบตามแบบที่กรมศิลปากรเสนอ และกำหนดให้ดำเนินการสร้างให้แล้วเสร็จวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๒๓

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวประดิษฐานอยู่บริเวณหน้าตึกสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พระบรมรูปขนาดเท่าครึ่งของพระองค์จริง การแต่งพระองค์และพระที่นั่งประทับเสมือนวันพระราชทานรัฐธรรมนูญ ทรงเครื่องบรมราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุยสวมพระชฎามหากฐินปักขนนกการเวก ประทับเหนือพระที่นั่งพุดตานกาญจนสิงหาสน์ พระหัตถ์วางเหนือพระเพลาทั้งสองข้างโดยไม่มีฉากหลัง

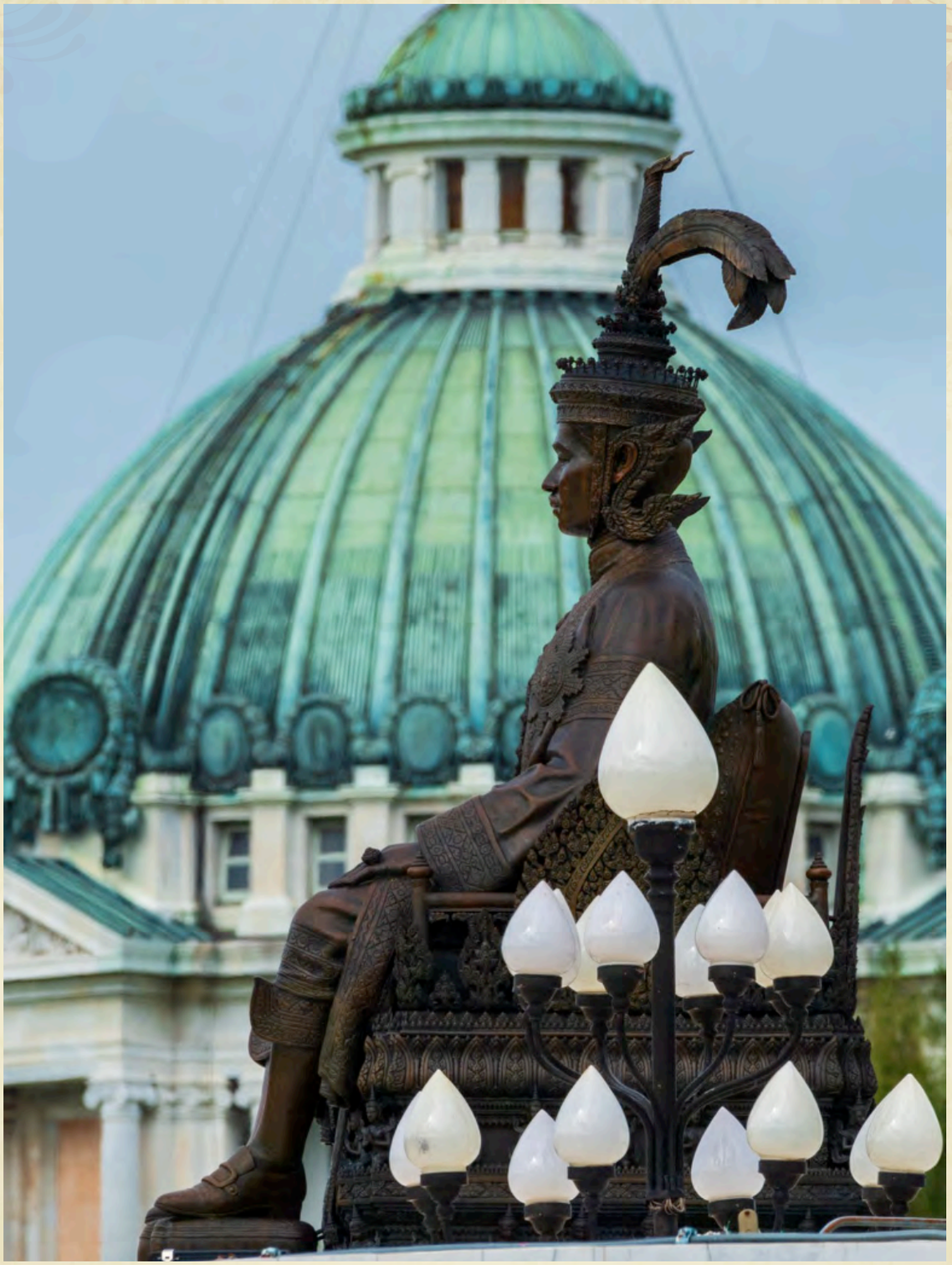

ศาลพระสยามเทวาธิราชประจำรัฐสภา

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริว่า เมืองไทยเรานี้มีเหตุการณ์หวิด ๆ จะต้องเสียอิสรภาพมาหลายต่อหลายครั้งแล้ว แต่เผอิญให้มีเหตุรอดพ้นได้เสมอมา ชะรอยจะมีเทพยดาองค์ใดองค์หนึ่งที่คอยพิทักษ์รักษาอยู่ จึงสมควรทำรูปเทพพระองค์นั้นขึ้นไว้สักการบูชา จึงทรงโปรดให้พระองค์เจ้าประดิษฐวรการ (หม่อมเจ้าในรัชกาลที่ ๑) รับราชการตำแหน่งนายช่างเอก กรมช่างสิบหมู่ ทรงปั้นเทวรูปแล้วหล่อด้วยทองคำทั้งองค์ ลักษณะประทับยืนสูง ๘ นิ้ว ทรงเครื่องต้น พระหัตถ์ขวาถือพระขรรค์ พระหัตถ์ซ้ายยกเสมอพระอุระในท่าประทานพร พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงถวายพระนามว่า พระสยามเทวาธิราช เพื่อทรงสักการะในฐานะที่เป็นเทพยดาคุ้มครองบ้านเมือง ปัจจุบันองค์พระสยามเทวาธิราชประดิษฐาน ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณในพระบรมมหาราชวัง ประทับยืนอยู่บนแท่นหน้าซุ้มไม้จันทน์สลักลวดลายเป็นหงส์และมังกร กลางซุ้มอักษรภาษาจีนสลักความว่า “ที่สถิตแห่งพระสยามเทวาธิราช”

เนื่องจากพระสยามเทวาธิราชเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ถือเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจคนไทย จึงมีการจัดสร้างองค์จำลองประดิษฐานอยู่หลายแห่ง รวมทั้งรัฐสภา ตามคำให้สัมภาษณ์ของนายพิทูร พุ่มหิรัญ อดีตเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กล่าวว่า บริเวณที่ตั้งของอาคารรัฐสภาเดิมเป็นพระราชวังเก่า และได้ย้ายสถานที่ประชุมรัฐสภาจากพระที่นั่งอนันตสมาคม ลานพระราชวังดุสิต มาอยู่ที่อาคารรัฐสภา ซึ่งถือเป็นเขตพระราชฐานจำได้ว่าเดิมมีสนามเทนนิสเก่าและอยู่ข้าง ๆ กับศาลไม้เก่าขนาดเล็ก ภายในศาลมีพระสยามเทวาธิราช พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และพระภูมิชัยมงคลประดิษฐานอยู่แล้ว ปัจจุบันพระสยามเทวาธิราชประดิษฐานอยู่ภายในศาลใหญ่ ซึ่งสร้างด้วยหินขาว ปูพื้นด้วยหินอ่อน ตั้งอยู่ด้านหน้าอาคารสโมสรรัฐสภา

ประตูประสาทเทวฤทธิ์

ประตูประสาทเทวฤทธิ์เป็นแนวกำแพงอยู่ด้านถนนราชวิถี บริเวณสามแยกตัดกับถนนพิชัย เดิมเป็นประตูของพระราชวังสวนดุสิตที่ถูกสร้างขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นหนึ่งใน ๑๗ ประตู ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๓ หน้า ๑๑๓ วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๔๕๙ ประกาศขนานนามประตูพระราชวังสวนดุสิต พระราชทานนามลำดับที่ ๗ “ประตูประสาทเทวฤทธิ์” จากถนนพุดตาลไปกรมยานยนต์ เมื่อเปิดทำการรัฐสภาแห่งใหม่ วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๑๗ จึงถือเป็นประตูบานหนึ่งของรัฐสภาโดยปริยาย

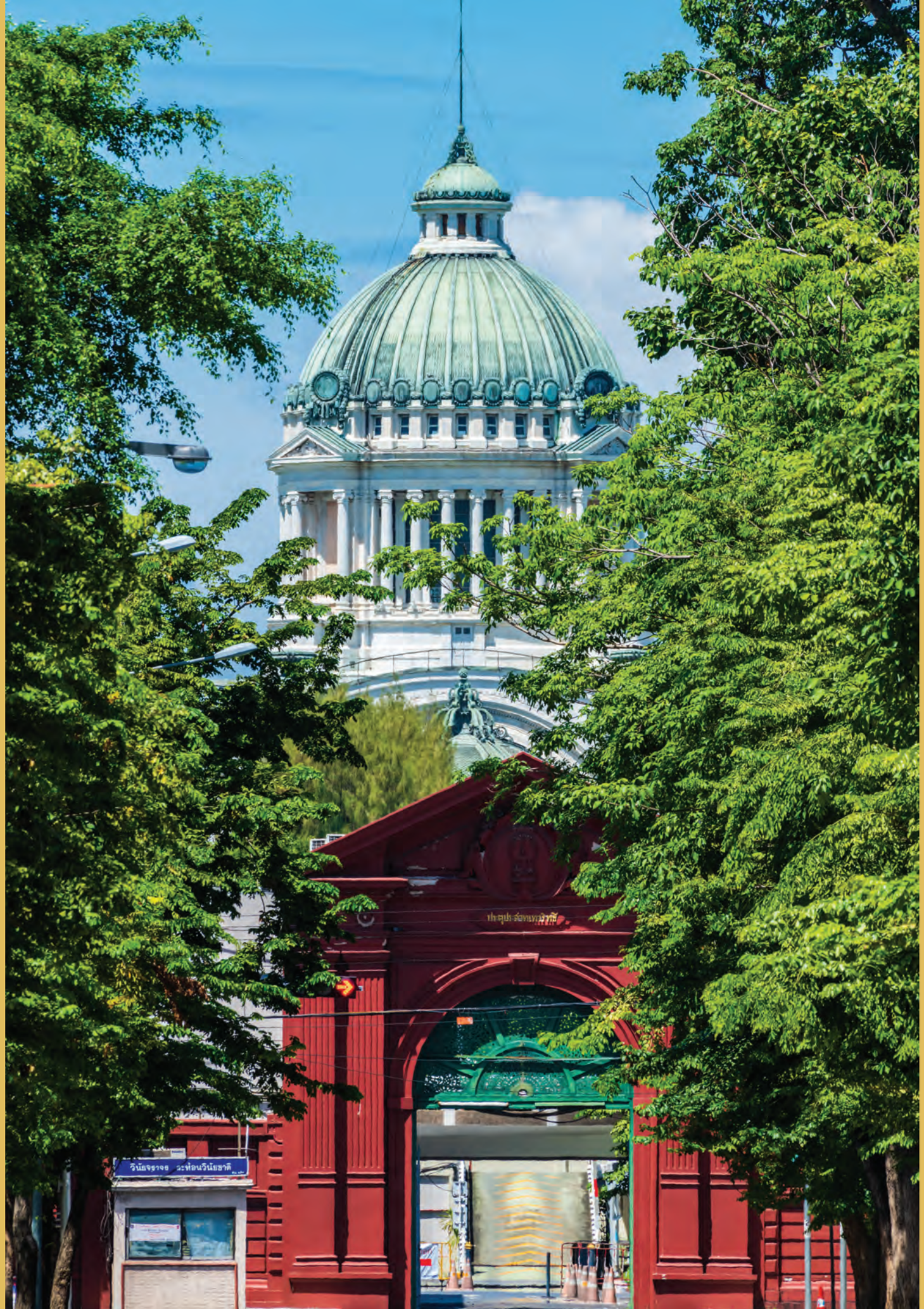
วินัยจราจร ระเบียบวินัยจราจร

ภาคผนวก

คำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ที่ ๔๕๓ / ๒๕๖๑
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย

อาคารรัฐสภาและอาคารแวดล้อมนับเป็นอัครสถานสำคัญของชาติ ที่บอกเล่าเรื่องราวอันทรงคุณค่ามากมาย เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมเพื่อความมั่นคงและผาสุกเกิดแก่ประชาชนโดยการตรากฎหมายของรัฐ พิทักษ์ปกป้องผลประโยชน์ของชาติโดยการพิจารณาให้ความเห็นชอบเรื่องสำคัญ ๆ ของแผ่นดิน และสร้างความสมดุลแก่ระบอบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในระบบรัฐสภา โดยการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามวิถีแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นหน่วยธุรการสนับสนุนกิจกรรมดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการจัดการประชุม ด้านกฎหมาย ด้านวิชาการ ด้านการต่างประเทศ และด้านอื่น ๆ โดยตลอดระยะเวลากว่า ๖ ทศวรรษ ที่อาคารรัฐสภาและอาคารแวดล้อมแห่งนี้ผ่านการใช้งานในกิจกรรมดังกล่าวมาอย่างยาวนาน จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเคลื่อนย้ายไปยังสถานที่แห่งใหม่เพื่อรองรับบทบาท อำนาจและหน้าที่ของรัฐสภาที่มีความหลากหลายขึ้น

ในการนี้ เพื่อให้เรื่องราวสำคัญที่สั่งสมมานั้น ได้รับจัดเก็บเป็นบันทึกความทรงจำ และเป็นอนุสรณ์มรดกทางปัญญาอันทรงคุณค่า ซึ่งเป็นหลักฐานแห่งความภาคภูมิใจให้ชนรุ่นต่อไปได้ศึกษาเรียนรู้ จึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย ประกอบด้วย

๑. เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	ที่ปรึกษา
๒. รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติราชการในสำนักวิชาการ	ประธานกรรมการ
๓. รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติราชการในสำนักประชาสัมพันธ์	รองประธานกรรมการ
๔. ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์	กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการสำนักการพิมพ์	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการสำนักรักษาความปลอดภัย	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ	กรรมการ

/๑๑. ผู้อำนวยการสำนัก...

๑๑. ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	กรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักการประชุม	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๑	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๒	กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๓	กรรมการ
๑๗. ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ	กรรมการ
๑๘. นายวิชาญ ทรายอ่อน	กรรมการและเลขานุการ
๑๙. นายจีรณัทย์ ชาญเชิงพานิช	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. นายฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. นางสาววิลาสิณี ฉายรัตน์ตระกูล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ศึกษา แนวทาง การจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย เพื่อเป็นอนุสรณ์มรดกทางปัญญาอันทรงคุณค่า

๒. แสวงหาข้อมูล หลักฐานทั้งที่เป็นลายลักษณ์ โสตทัศนวัสดุ และความทรงจำจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๓. จัดทำ จัดพิมพ์ และเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ อย่างเหมาะสม

๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการตามที่เห็นสมควร

๕. รายงานผลการดำเนินงานให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทราบเป็นระยะ ๆ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

สิ.

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำสั่งคณะกรรมการจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย
ที่ ๑/๒๕๖๑
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำข้อมูลทางวิชาการบันทึกความทรงจำอาคารรัฐสภาไทย

ตามที่ได้มีคำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๔๕๓/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑ โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งคณะอนุกรรมการตามที่เห็นสมควร นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย เป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีเนื้อหาครอบคลุม ครบถ้วน และถูกต้อง ตลอดจนเป็นอนุสรณ์มรดกทางปัญญาอันทรงคุณค่าเก็บรวบรวมหลักฐานแห่งความภาคภูมิใจให้ชนรุ่นต่อไปได้ศึกษาเรียนรู้ จึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประกอบด้วย

๑. นางสาวสุภาสินี ขมะสุนทร	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๒. นางอรวรรณ พันธุ์เปรื่อง	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๓. นางอารยะหญิง จอมพลาพล	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๔. นางบุญฑริกา ขุณหะนันทน์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๕. นายสุเทพ เอี่ยมคง	ประธานอนุกรรมการ
๖. นายฐากูร จุลินทร	รองประธานอนุกรรมการ
๗. นายเชษฐา ทองยิ่ง	รองประธานอนุกรรมการ
๘. นายยอดชาย วิถีพานิช	อนุกรรมการ
๙. นายอริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์	อนุกรรมการ
๑๑. นายสิฐสร กระแสร์สุนทร	อนุกรรมการ
๑๒. นางอาริยา สุขโต	อนุกรรมการ
๑๓. นายอานันท์ เกียรติสารพิภพ	อนุกรรมการ
๑๔. นางสาวบุษราภรณ์ อัครนิธิยานนท์	อนุกรรมการ
๑๕. นายพิศิษฐ์ รัตนวงศ์	อนุกรรมการ
๑๖. ว่าที่ร้อยตรีหญิง ชลธิชา ราศรี	อนุกรรมการ
๑๗. ว่าที่ร้อยโท เจนฤทธิ์ ทองคำผดุง	อนุกรรมการ
๑๘. นางอรพรรณ สินธิ์ศิริมานะ	อนุกรรมการ
๑๙. นางสาววิจิตรา ประยูรวงษ์	อนุกรรมการ
๒๐. นางสาวพิมพ์ธัญญา ม้องเสนาะ	อนุกรรมการ

๒๑. นายสุริยา...

๒๑. นายสุริยา ฝ้องเสนาะ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๒. นางสาววิลาสินี ฉายรัตน์ตระกูล	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. นางสาวขวัญชนก วิบูลย์คำ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. นางสาวนริศรา เพชรพนาภรณ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดประเด็น ขอบเขตเนื้อหาข้อมูลเพื่อจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย

๒. แสวงหาข้อมูล หลักฐาน ทั้งที่เป็นลายลักษณ์ โสตทัศนวัสดุ และบันทึกคำบอกเล่าจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๓. จัดทำต้นฉบับตามแนวทางที่คณะกรรมการกำหนด

๔. ประสานงานกับคณะกรรมการอื่นที่เกี่ยวข้อง

๕. รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการทราบเป็นระยะ ๆ

๖. ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๑

(นายคุณวุฒิ ตันตระกูล)
ประธานกรรมการจัดทำบันทึกความทรงจำ
๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย

คำสั่งคณะกรรมการจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย
ที่ ๒/๒๕๖๑
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการสัมภาษณ์บุคคล และบันทึกภาพอาคารรัฐสภาไทย

ตามที่ได้มีคำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๔๕๓/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑ โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งคณะอนุกรรมการตามที่เห็นสมควร นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย บันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ความรู้สึก และจิตวิญญาณ เกี่ยวกับอาคารรัฐสภาไทยจากบุคคลสำคัญที่เกี่ยวเนื่องกับอาคารรัฐสภาไทย ตลอดจนเก็บรวบรวมภาพถ่ายและวีดิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับอาคารรัฐสภาไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย ไว้เป็นอนุสรณ์มรดกทางปัญญาแด่ชนรุ่นต่อไป จึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นางสาวสุภาสินี ขมะสุนทร	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๒. นางสาวโสมอุษา บูรณะเหตุ	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๓. นางจงเดือน สุทธิรัตน์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๔. นายสาธิต ประเสริฐศักดิ์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๕. นางบุญพา เผ่าสำราญ	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๖. ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์	ประธานอนุกรรมการ
๗. ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานสื่อมวลชน	รองประธานอนุกรรมการ
๘. นายสุเทพ เอี่ยมคง	อนุกรรมการ
๙. นายฐากูร จุลินทร	อนุกรรมการ
๑๐. นายณรงค์ ศรีนาค	อนุกรรมการ
๑๑. นายเชษฐา ทองยิ่ง	อนุกรรมการ
๑๒. นายวิชาญ ทรายอ่อน	อนุกรรมการ
๑๓. นายใหม่ มูลโสม	อนุกรรมการ
๑๔. นายพิศิษฐ์ รัตนวงศ์	อนุกรรมการ
๑๕. ว่าที่ร้อยตรีหญิง ชลธิชา ราศรี	อนุกรรมการ
๑๖. นางสาวนงลักษณ์ พงศาปาน	อนุกรรมการ
๑๗. นายศุภะโชค ยังจิตร	อนุกรรมการ
๑๘. ว่าที่ร้อยตรีหญิง ลัดดาวรรณ บุญช่วย	อนุกรรมการ
๑๙. นายกฤษ สุนทรวงค์	อนุกรรมการ

๒๐. นายวายุ...

๒๐. นายวายุ ยุวนากร	อนุกรรมการ
๒๑. นายกิจฐิติพล ทองดีรุ่งกวีสิน	อนุกรรมการ
๒๒. นางสาวมนฤดี พึ่งจักคลี่	อนุกรรมการ
๒๓. นางสาวพจมาน คงเปรม	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๔. นายฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นายจีรณัทย์ ชาญเชิงพานิช	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๖. นางสาวเขมจิรา วรรณโมลี	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการ ประสานงาน กำหนดประเด็นเพื่อการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง จัดเก็บเป็นข้อมูลจากคำบอกเล่า

๒. แสวงหาภาพ บันทึกภาพนิ่ง อาคารสถานที่ บันทึกภาพเคลื่อนไหว เพื่อจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย

๓. ประสานงานกับคณะอนุกรรมการอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔. รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการทราบเป็นระยะ ๆ

๕. ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๑

(นายคุณวุฒิ ตันตระกูล)
ประธานกรรมการจัดทำบันทึกความทรงจำ
๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย

คำสั่งกรรมการจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย
ที่ ๑ /๒๕๖๒
เรื่อง แต่งตั้งอนุกรรมการตรวจอ่านและออกแบบรูปเล่มหนังสือบันทึกความทรงจำ

.....

ตามที่ได้มีคำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๔๕๓/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑ โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งคณะอนุกรรมการตามที่เห็นสมควร นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การจัดทำบันทึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง และเหมาะสม โดยบันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ความรู้สึก และจิตวิญญาณ เกี่ยวกับอาคารรัฐสภาไทย จากบุคคลและแหล่งข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวกับอาคารรัฐสภาไทย ทั้งในอดีตและปัจจุบันไว้เป็นอนุสรณ์มรดกทางปัญญาแก่ชนรุ่นต่อไป จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นางอรวรรณ พันธุ์เปรื่อง	ประธานอนุกรรมการ
๒. นางสาวกัลยรัชต์ ขาวสำอางค์	รองประธานอนุกรรมการ
๓. นางอารยะหญิง จอมพลาพล	อนุกรรมการ
๔. นายสุเทพ เอี่ยมคง	อนุกรรมการ
๕. นายเชษฐา ทองยิ่ง	อนุกรรมการ
๖. นายณรงค์ ศรีนาค	อนุกรรมการ
๗. นางสาวเนาวรัตน์ นพคุณ	อนุกรรมการ
๘. นายพิศิษฐ รัตนวงศ์	อนุกรรมการ
๙. นางสาวนารีลักษณ์ ศิริวรรณ	อนุกรรมการ
๑๐. นางอรณิช รุ่งธิปานนท์	อนุกรรมการ
๑๑. นางอาริยา สุขโต	อนุกรรมการ
๑๒. นางสาวปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์	อนุกรรมการ
๑๓. นางสาวนริศรา เพชรพนาภรณ์	อนุกรรมการ
๑๔. นางจำเรียง ระวังสำโรง	อนุกรรมการ
๑๕. นายเอกวีร์ อินเอี่ยม	อนุกรรมการ
๑๖. นางนันทนา ปอยสูงเนิน	อนุกรรมการ
๑๗. นายวิชาญ ทรายอ่อน	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๘. ว่าที่ร้อยตรีหญิง ชลธิชา ราศรี	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๙. นายฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. นายจีรณัทย์ ชาญเชิงพานิช	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. นางสาววิลาสินี ฉายรัตน์ตระกูล	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการ...

โดยให้คณะอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ตรวจสอบต้นฉบับ เพื่อความถูกต้องของข้อมูลและรูปภาพประกอบ พร้อมทั้งแก้ไขให้ถูกต้อง เหมาะสม และสวยงาม

๒. ออกแบบรูปเล่ม ขนาดหนังสือ และศิลปะ รวมถึงรูปแบบการจัดวางเนื้อหาของหนังสือให้สวยงาม

๓. ดำเนินการให้มีการจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึกความทรงจำ ๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย

๔. รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการเป็นระยะ ๆ

๕. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายคุณวุฒิ ตันตระกูล)
ประธานกรรมการจัดทำบันทึกความทรงจำ
๖ ทศวรรษ อาคารรัฐสภาไทย